

CODEX TR-IÜNE 204-2

Text Edition

Neslihan Demirkol

With contributions from
Malek Sharif

Münster

2022

Corpus Musicae Ottomanicae

Critical Editions of Near Eastern Music Manuscripts

General Editor: Ralf Martin Jäger

Editors: Nejla Melike Atalay, Neslihan Demirkol, Salih Demirtaş, Marco Dimitriou, Ersin Mihçı, Semih Pelen

Part 1: Manuscripts in Hampartsum Notation

Series I: Sources from İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi

Volume 2: Codex TR-Iüne 204-2, d. Text Edition

Funded by

DFG Deutsche
Forschungsgemeinschaft
German Research Foundation

Project no. 265450875

Published by

Corpus Musicae Ottomanicae: Critical Editions of Near Eastern Music Manuscripts

General Editor: Ralf Martin Jäger

Editors: Nejla Melike Atalay, Neslihan Demirkol, Salih Demirtaş, Marco Dimitriou, Cüneyt Ersin Mihçı, Semih Pelen

Management Board: Prof. Dr. Ralf Martin Jäger, Prof. Dr. Thomas Bauer, Prof. Dr. Christoph K. Neumann, Dr. Michael Kaiser

Members of the Academic Advisory Board:

Prof. Rûhî Ayangil (Istanbul), Prof. Dr. Thomas Bauer (Münster), Prof. Dr. Nilgün Doğrusöz-Diřiaçık (Istanbul), Prof. Dr. Walter Feldman (New York), Dr. Michael Kaiser (Bonn), Prof. Dr. Mehmet Kalpaklı (Ankara), Prof. Songül Karahasanođlu (Istanbul, speaker of the advisory board), Prof. Dr. Andreas Münzmay (Paderborn), Prof. Dr. Christoph K. Neumann (Istanbul) and Prof. Dr. Sonia T. Seeman (Austin)

Former members:

Prof. ř. řehvar Beřirođlu (Istanbul) (†), Prof. Dr. Raoul Motika (Istanbul), Dr. Richard Wittmann (Istanbul) and Dr. habil. Martin Greve (Istanbul)

This work is licensed under a Creative Commons Attribution- ShareAlike 4.0 International License

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Images and illustrations that are not owned by the author are excluded from this license.

The electronic version of this work is also available on the internet at

<https://corpus-musicae-ottomanicae.de>

CODEX TR-IÜNE 204-2

Text Edition

Neslihan Demirkol

With contributions from

Malek Sharif

CONTENTS

GENERAL EDITOR'S FOREWORD.....	v
ACKNOWLEDGEMENTS	xi
TECHNICAL REMARKS.....	xiii
1. Abbreviations	xiii
2. Ottoman Poetic Terms.....	xiii
3. Technical Remarks on Transcription.....	xiv
3.1. Transcription Table.....	xviii
3.2. Guidelines for the Transcription	xix
INTRODUCTION.....	1
1. History of Edition.....	1
2. Remarks on Vocal Pieces in NE204.....	2
3. Appendices	10
REFERENCES	17
1. Primary Sources	17
1.1. Manuscript Sources.....	17
1.2. Printed sources.....	19
2. Secondary Sources.....	21
TRANSCRIPTION.....	33

GENERAL EDITOR'S FOREWORD

I. On the Context of Transmission of Ottoman Art Music

1. Overview: Music Notation Systems and Repertoire Collections in the Ottoman Empire

Among the traditional musical cultures of the Near East, only the Ottoman practical musical repertoire has been preserved since the seventeenth century in written sources that do not primarily serve the purpose of music theory. The sources include music manuscripts in several forms of notation dating back to about 1650, and printed music collections dating from the late nineteenth century onward.

A repertoire collection in the proper sense first emerged around the middle of the seventeenth century with the manuscripts of the Polish-born Alî Ufukî [Albert Bobovski] (c. 1610-75), which are primarily based on a variant of Western staff notation.¹ At the turn of the eighteenth century, the Mevlevî-Şeyh Nâyî Osmân Dede (1652?-c. 1730) and the Moldavian Phanariot Dimitri Cantemir [Turkish Kantemiroğlu] (1673-1723) developed similar notational methods roughly simultaneously.² Both recorded more extensive instrumental repertoires for the first time, with a letter and syllable notation indicating specific pitch levels, in which durations

---

¹ The manuscripts are today in the Bibliothèque nationale in Paris, shelfmark Supplément Turc 292, and in the British Library in London, shelfmark Sloane 3114. For a critical edition of Supplément Turc 292, see Judith I. Haug, *Ottoman and European Music in 'Alî Ufuķi's Compendium, MS Turc 292: Analysis, Interpretation, Cultural Context*. Volume 1: Edition and Volume 2: Critical Report (= *Schriften zur Musikwissenschaft aus Münster | Writings in Musicology from Münster*, founded by Prof. Dr. Klaus Hortschansky, edited by Prof. Dr. Ralf Martin Jäger, Volume 26), Münster 2020 [Online: Volume 1 https://repositorium.uni-muenster.de/document/miami/491e5d83-56d4-4555-8e5f-a41ed04df6f4/haug_buchblock_vol1.pdf, Volume 2 https://repositorium.uni-muenster.de/document/miami/491e5d83-56d4-4555-8e5f-a41ed04df6f4/haug_buchblock_vol2.pdf]. Analysis and interpretation of the manuscript in cultural context in Judith I. Haug, *Ottoman and European Music in 'Alî Ufuķi's Compendium, MS Turc 292: Analysis, Interpretation, Cultural Context*. Monograph (= *Schriften zur Musikwissenschaft aus Münster | Writings in Musicology from Münster*, founded by Prof. Dr. Klaus Hortschansky, edited by Prof. Dr. Ralf Martin Jäger, Volume 25), Münster 2019 [Online: https://repositorium.uni-muenster.de/document/miami/cdcbc9ca-52a4-4f05-9665-f0df9eca6292/haug_buchblock.pdf].

² Dimitri Cantemir, *Kitābu 'İlmi'l-Mūsikī 'alā vechi'l-I Ĥurūfāt*, Istanbul c. 1700, autograph in the Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Kütüphanesi (Istanbul), Arel Koleksiyonu no. 100 (RISM TR-Iütæ 100). Scholarly editions in Owen Wright, *Demetrius Cantemir. The Collection of Notations*. Part 1: Text (= *SOAS Musicology Series 1*), London 1992, and Yalçın Tura, *Kantemiroğlu. Kitābu 'İlmi'l-Mūsikī 'alā vechi'l-I Ĥurūfāt*, 2 vols, Istanbul 2001. Partial editions in Eugenia Popescu-Judetz, *Dimitrie Cantemir - Cartea ştiinţei muzicii*, Bucharest 1973.

were expressed by numerals. Cantemir's notation was still used in the first half of the eighteenth century by the Mevlevî Mustafa Kevserî Efendi (+ ca. 1770).³ Towards the mid-eighteenth century Tanbûrî Küçük Artin (+ mid-eighteenth century) used another notation system, but according to current scholarship it was not used to record a musical repertoire.⁴ Finally, in the late-eighteenth century, Mevlevî Abdülbâkî Nâsır Dede (1765-1821), at the request of the musically educated Sultan Selîm III. (1761-1808, Sultanate 1789-1807), developed an ebcad notation that served him in 1794/95 to compile a collection of Selîm's compositions for the latter's library. In addition, with the post-Byzantine neumatic notation - also used in the eighteenth century by Greek musicians such as Petros Peloponissios (+ 1777) to record the Ottoman secular repertoire - another, functionally fundamentally different notation was available in the Empire. Neumatic notation is a recording medium for primarily vocal music; it notates the intervallic progression of melodic lines.⁵

The first notation system to find lasting interethnic dissemination was the so-called Hampartsum notation developed by a group of Armenians around Hampartsum Limonciyan (1768-1839) before 1813. The notation, based on semantically reinterpreted signs of the Armenian Khaz notation, was excellently suited as a recording medium for the Ottoman art music repertoire due to its simplicity and clear structure. From the mid-1830s, Western staff notation was increasingly used alongside it. The manuscript holdings in both forms of notation are highly relevant for the understanding of the transmission of an art music culture that was cultivated into the early twentieth century in the metropolises of present-day Turkey, as well as in the urban centers of Syria and Egypt. The sources are of outstanding importance for music research, which can for the first time explore historical phenomena and musical cultural processes, as well as for Middle-Eastern studies as a whole.

2. On previous editions and publications

Several of the music manuscripts written before the nineteenth century are available today in scholarly-critical editions (see above). The intentional preservation of works of the Ottoman art music tradition - now considered "classical" - in printed editions with scholarly ambitions, began around 1926 at the Istanbul Darü'l-Elhân under the auspices of Rauf Yekta (1871-1935), Ali Rifat Çağatay (1867-1935), and Ahmed Irsoy (1869-1943) with the innovative *Dârü'l-elhân*

---

³ See Mehmet Uğur Ekinci, *The Kevserî Mecmûası Unveiled: Exploring an Eighteenth-Century Collection of Ottoman Music*, in *Journal of the Royal Asiatic Society* 22, pp. 199-225. Critical edition in Mehmet Uğur Ekinci, *Kevserî Mecmûası. 18. Yüzyıl Saz Müziği Külliyyatı*, Istanbul 2015.

⁴ Eugenia Popescu-Judet, *Tanburî Küçük Artin. A Musical Treatise of the 18th Century*, Istanbul 2002.

⁵ Sample editions in Thomas Apostolopoulos and Kyriakos Kalaitzidis, *Rediscovered Musical Treatises. Exegeses of Secular Oriental Music Part 1*, Bucharest 2019.

kiilliyātī. Their special quality lay not only in the use of the variant of Western staff notation developed by Rauf Yekta and analytically semanticized for the first time on the basis of mathematical calculations, but also in the fact that the first *usûl* cycle in each piece is included and presented together with the melodic line in the form of a score.

Unlike the earliest musical manuscripts of Ottoman art music, the extensive corpus of handwritten sources from the nineteenth century has not yet been made available in reliable critical editions. The reason for this is not that the manuscripts are unknown or inaccessible: All authoritative Turkish music researchers are aware of Hampartsum notation, and several printed music editions from as early as the *Dārü'l-elhân kiilliyātī* reproduce notational phenomena that clearly refer to sources in Hampartsum notation. This fact has long been known, and Kurt Reinhard even mentioned it as a shortcoming of the editions of the *Darü'l-Elhân* that, "all source references are missing, the poets are often not named, and critical or explanatory annotations are very rarely present".⁶ Rather, it seems to be primarily the interdisciplinary complexity of the challenges of a comprehensive edition project, that have prevented it thus far. Unlike in the context of the singular manuscripts of the seventeenth and eighteenth centuries, scholarly editing here can no longer be undertaken by a single researcher. Not only is the corpus too extensive for this, but the successive indexing of the accessible manuscript collections and the print editions potentially related to them, as well as the development of novel digital infrastructures, is too complex. In addition, indexing of the manuscripts according to accurate philological rules, and editing of the song lyrics for example, requires specialist knowledge of literature studies.

II. "Corpus Musicae Ottomanicae" (CMO) - Project and Edition Concept

The work of an interdisciplinary team on the scholarly indexing and editing of nineteenth century Ottoman music manuscripts has been made possible since 2015 by the project "Corpus Musicae Ottomanicae", which has been approved by the German Research Foundation as a long-term project with a duration of 12 years (DFG project number: 265450875). It encompasses a total of four subprojects: 1.The music edition and its publication (WWU Münster, Professorship of Ethnomusicology and European Music History); 2.The text edition and philological supervision (WWU Münster, Institute of Arabic and Islamic Studies); 3.Digital Humanities including the development of an online source catalog with a publication platform

---

⁶ Kurt Reinhard, *Grundlagen und Ergebnisse der Erforschung türkischer Musik*, in: *Acta musicologica* XLIV, ed. by Hellmut Federhofer, Basel 1972, pp. 266-280, here: p. 267. The original quote reads: „alle Quellenangaben fehlen, die Dichter oft nicht genannt sind und nur sehr selten kritische oder erläuternde Anmerkungen vorhanden sind“.

and an MEI extension for the notational parameters of music of the Near East (perspectivia.net, Max Weber Foundation); and 4. Content development of the CMO source catalog and the inclusion of the various project-related works from the international academic community.⁷

The interdisciplinary working CMO team is supported in its work by an Academic Advisory Board, which currently consists of the following scholars: Prof. Rûhî Ayangil (Istanbul), Prof. Dr. Thomas Bauer (Münster), Prof. Dr. Nilgün Doğrusöz-Dişiayık (Istanbul), Prof. Dr. Walter Feldman (New York), Dr. Michael Kaiser (Bonn), Prof. Dr. Mehmet Kalpaklı (Ankara), Prof. Songül Karahasanoğlu (Istanbul, speaker of the advisory board), Prof. Dr. Andreas Münzmay (Paderborn), Prof. Dr. Christoph K. Neumann (Istanbul) and Prof. Dr. Sonia T. Seeman (Austin). Prof. Dr. Evi Nika-Sampson (Thessaloniki) and Prof. Dr. Fikret Turan (Istanbul) supported the advisory board as external guests. Former advisory board members are Prof. Ş. Şehvar Beşiroğlu (Istanbul) (†) Prof. Dr. Raoul Motika (Istanbul), Dr. Richard Wittmann (Istanbul) and Dr. habil. Martin Greve (Istanbul). We would like to take this opportunity to express our sincere thanks to all members and guests of the Academic Advisory Board for their considerable and fruitful support, without which the project could not have been carried out in its present form.

The comprehensive edition and source cataloguing project could not have been carried out without the support of numerous libraries and collections, which have granted CMO access to their holdings and made our work possible through advice and assistance, not least by providing digital copies and granting publication permits. We would like to thank them all very much.

1. Fundamentals of the Critical Edition

The CMO editions make available to both researchers and historical performance practitioners, the corpus of historical transcriptions of Ottoman art music that still exists today and is accessible to researchers, as it was recorded and collected in the course of the nineteenth century, primarily in the cosmopolitan metropolis of Istanbul. The editions stay as close as possible to the original sources in terms of musical and textual content, uncensored and without omissions in the richness of their performative variants. Also the texts underlying the vocal works are published for the first time according to their performance variants.

---

⁷ Current information on the CMO project is provided by the trilingual website (<https://www.uni-muenster.de/CMO-Edition/en/index.html>). The source catalog and the CMO editions can be accessed via a separate online portal (<https://corpus-musicae-ottomanicae.de/content/index.xml>).

As emic transcriptions, the present manuscripts represent the performative repertoire of the nineteenth century in its synchronic richness as well as in its historical development. Even though current research is able to establish references between individual manuscripts that point to a collecting and copying practice that developed in the nineteenth century, the manuscripts do not represent the repertoire in a standardized way, but rather as a collection of variants. For this reason, the aim of the CMO editions is **not to reconstruct historical-critical editions of musical “works”**, but to consider each individual notation as an independent variant within an opus cluster **in the form of a critical edition** that takes into account all necessary, but not all possible concordances. The intention is to represent the diversity of the historical performative repertoire.

2. On the Editions of the Vocal Works

A special feature of the *Corpus Musicae Ottomanicae* is that, for the first time in a primarily musicological edition project, the song texts associated with the vocal works are also being critically edited. For this purpose, the project includes a specific Ottomanist field of work, which deals with all questions of philology as well as with the critical edition of texts.

Ottoman poetry, like Arabic and Persian, was intended not only for reading but for recital as well, which could also be musical. Numerous historical anthologies attest to this fact by attaching to the poems in the title line, in addition to the name of the poet, data on the composed text, usually the underlying makâm and usûl, and in some cases the name of the composer. For an educated singer within orally transmitting communities, this information was usually sufficient to memorize the basic melodic-rhythmic structure of a text setting and to perform it in a variant of his own.

The aim of the text editions is to make available to literary scholars and cultural historians the corpus of historical transcriptions of vocal Ottoman art music as it was recorded in the nineteenth century, primarily in Istanbul, as close as possible to the original sources, uncensored and without omissions. Also, for the first time, the texts underlying the vocal works are not published according to pure text anthologies, but in their performance variants. The critical commentaries make the edited texts accessible and provide important additional information.

The variants handed down in the manuscripts, which are based on the oral tradition, are able to open up a text corpus for Ottoman studies, which can integrate the lyric poetry as a sung performance art into its cultural-historical context. This is a new field of work, since the poetry can be studied not merely as a literary reading text, but as a sung text in the context of an

oral tradition, with all the consequences that this entails in terms of rhythm, phrasing, and prosody, but also in semantic terms.

3. CMO Edition Plan

The "Corpus Musicae Ottomanicae" is designed to be executed over a period of 12 years. The first seven years are dedicated to the critical edition of manuscripts in Hampartsum notation, the last five years to the edition of Ottoman music manuscripts in Western staff notation. The overall edition plan includes the manuscripts indexed to date, arranged according to the libraries that own them.⁸ Using the funding from the Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG), which is expected to last until 2027, CMO will publish selected, relevant vocal and instrumental music manuscripts in both notations, and will benefit from a steadily growing number of primary sources. At the same time, digital infrastructures will be further developed, which also applies to the source catalog. CMO works in cooperation with RISM - Répertoire International des Sources Musicales – and the edition design is under continuous development. In cooperation and in constant exchange with international scholars and performing artists, CMO is developing the methodological foundations and the technical infrastructure for the edition of the nineteenth-century "Corpus Musicae Ottomanicae". The complete publication of the extensive material, which in principle also includes the diverse Greek sources, will be left to the musicological community. Music researchers and institutes are cordially invited to support CMO in its extensive work by taking on individual edition projects.

Münster, August 2023

Ralf Martin Jäger

---

⁸ An overview of the two edition parts with the planned series is available online at <https://corpus-musicae-ottomanicae.de/content/edition/browse.xml>. The editions published to date can also be accessed via the editions overview.

ACKNOWLEDGEMENTS

This edition is a product of Corpus Musicae Ottomanicae (CMO) funded by Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG), for which I am truly grateful. Corpus Musicae Ottomanicae (CMO) makes possible a thorough, in-depth and interdisciplinary analysis of Ottoman music sources over an extended period. I would like to thank Prof. Dr. Ralf Martin Jäger who brought this project into being and gave me the chance to take part in it. He has been nothing but welcoming and supportive since my first day with the project. I would also like to thank the esteemed members of the Scientific Advisory Board, respectively Prof. Rûhî Ayangil, Prof. Dr. Thomas Bauer, Prof. Dr. Nilgün Doğrusöz-Dişiaçık, Prof. Dr. Walter Feldman, Dr. Michael Kaiser, Prof. Songül Karahasanoğlu and Prof. Dr. Raoul Motika for their support. I would like to offer my heartfelt gratitude in particular to another member of the Scientific Advisory Board, Prof. Dr. Mehmet Kalpaklı. He has been very generous in sharing his knowledge and expertise in the field of Ottoman poetry and in finding solutions to intricate problems. He has been extremely patient in answering my sometimes simple questions and his sincere encouragement has enabled me to navigate through a field that to me was rather new.

It goes without saying that the CMO project is a team effort; from the very first day I felt the support of my colleagues and I am thankful to them. Monika Zimmerman helped me greatly in dealing with bureaucratic procedures in the early days of my involvement in the project. More than that however, I soon realized that Mrs. Zimmerman is one of the true joys of my daily life in the project office. I am thankful not only for her help in administrative matters but also for her kindness. I must extend special thanks to Ersin Mıhçı and Zeynep Helvacı. With Mr. Mıhçı, we have established an academic partnership which is not based on the obligation of working on the same manuscript, but is rooted in a genuine interest and care for each other's work. From the very beginning, Zeynep Helvacı has guided me towards a better understanding of this multi-layered project and to internalize knowledge and developments concerning various research aspects of the project. But in addition to her professional support, I am deeply grateful to Zeynep Helvacı for her friendship, which has made everything easier for me in this new phase of my life in a totally new environment.

I also want to thank Dr. Malek Sharif, with whom I had the chance to work briefly. From the beginning of the CMO project in 2015 until his resignation in November 2019, Dr. Sharif acted as the text-editor of the project and provided solutions for the

linguistic questions. He also laid the foundations for this edition. He prepared the draft transcript of the manuscript, conducted the research for control texts and drafted a preliminary layout in the Classical Text Editor program.

I would like to thank Fereshte Hedjazi and Saedeeh Setayesh for the transcription and final edition of the Persian pieces in the manuscript, Orçun Öztürk for final proofreading of the edition, providing more circumstantial information on piece 164, and for contributing the final versions of the Persian pieces, and Melek Ayar for assistance in the last revision of the edition. I also want to thank our supporting staff in Münster for their assistance in various fields, including IT and scholarly research among others.

I am grateful to Dr. Nevin Şahin for stepping into the breach whenever I felt trapped in the rich database of the handwritten or printed control texts for this edition. I would also like to thank Dr. Anna Plaksin, Dr. Jan Rohden and Frauke Pirk not only for building and maintaining the technical infrastructure of the CMO project, but also for their support and guidance in the Digital Humanities, especially for TEI and Metadata.

I thank Sarah Mandel for her copy-editing of the edition.

As always, responsibility for any errors in the resulting work remains my own.

Neslihan Demirkol

TECHNICAL REMARKS

1. Abbreviations

d.	date of death
n.p.	no publisher, no place of publication
n.d.	no date
fol., fols.	folio, folios
p., pp.	page, pages
v	Verso
r	recto

2. Ottoman Poetic Terms

Dîvân	Collected works of a poet
Gazel	“The gazel is a poem of from 5 to 15 <i>beyts</i> [couplets] (...) The gazel is a fully developed form, in that it determines the size, format and strategy of the poem” (Andrews 1976, 136).
Kasîde	“The kasîde is usually an encomiastic, a praise poem, and it is commonly stated that the poem is called a kasîde because it has a purpose (<i>maksad</i>) - that is, to praise someone in power, to praise God, to praise oneself, to gain favor or plead for a favor, etc.” (Andrews 1976, 146).
Kıta	Kıta (piece) is a poetic form in Ottoman literature. It consists of two couplets. The poet generally does not use his/her pen name in kıta. In kıta, there is a thematic unity and the lines complete each other semantically, a feature which is not observed in gazels for instance (Dilçin 2019, 202). Walter G. Andrews defines kıta as “one of the least-studied and least-understood forms in Ottoman poetry” (1976, 170).
Medhiye	It is a kasîde written to praise a person. Kasîdes written to praise sultans also fall into this category.

Mersiye	Elegy
Müstezâd	It is “a compound form created by adding a short line with the rhythmic pattern <i>mef‘ülü fe‘ülün</i> to each <i>misra‘</i> of a gazel having the rhythm [<i>mef‘ülü mefā‘ilü fa‘ülün</i>]” (Andrews 1976, 170).
Naat-ı şerîf	It is a kasîde written in honor or praise of the Prophet.
Rubâî	It “is a quatrain, a poem of four lines or two beyts which rhyme on the basic monorhyme pattern. [...] It is generally thought by modern scholars to be of pre-Islamic Persian origin” (Andrews 1976, 167).

3. Technical Remarks on Transcription

In the edition of the lyrics in block text I have adopted the scholarly principles that are usually applied to collections of classical Ottoman poetry. As a guide I turned to Mertol Tulum’s¹ study, and in light of his principles I prepared the edition for the scholar or popular audience who cannot read Turkish in the Arabic characters of the Ottoman alphabet.² The aim is to give this audience access to the primary sources via transcription and the edition thereby, above all, has pragmatic value. I want to emphasize that I call the text in modern Turkish alphabet a transcription but not a transliteration. Transliteration is a conversion system where “each character of the source language is given an equivalent character in the target language”³ while

---

¹ For more see Tulum 2017. In the late 1930s, Ali Nihat Tarlan, an Ottoman literature professor at Istanbul University, published a few booklets on how to analyse a divan (the collected works of a poet) and how to prepare a handwritten divan for publication. Those were the first attempts at a systematic analysis of the modern divans. Later in the 1960s, Mehmed Çavuşoğlu, one of Tarlan’s Ph.D. students, transformed these first attempts into a well-defined systematic and analytical method. Mertol Tulum is a disciple of this school of Ottoman literature studies. For more information see Tarlan 1937a and 1937b, Çavuşoğlu 2017.

² I prefer to use the term “Ottoman alphabet” for two reasons: First, it does not involve solely Arabic characters but also Persian characters in order to represent the Turkish language better. Second, I am well aware that Ottoman Turkish was written in multiple alphabets, including the Armenian, Greek, Latin and Hebrew alphabets. However none of these was the official alphabet of the Ottoman state in which records were kept and correspondences were drafted. My choice of name refers only to the alphabet’s official use, without any intention of denigrating the status of other alphabets. For the same reason, I choose to say “modern Turkish alphabet” instead of “Latin alphabet” in the text.

³ Crystal 2008, 494.

transcription is basically “a method of writing down speech sounds in a systematic and consistent way.”⁴ In this way I assumed the role of “translator” for the lyrics and I worked to produce a semantically flawless and comprehensible edition. That is why I intervened in the text wherever it was necessary for semantic reasons. Any intervention was referenced in the footnotes located under the transcribed text.

Texts and poems in Turkish from the Ottoman period often present challenges in determining the orthographic, phonetic and semantic features of Persian and Arabic loanwords. Some scholars in the field are of the opinion that such words should be understood in their original Persian or Arabic context. However, this would mean ignoring the fact that these are now words in the Turkish language, they are used in Turkish prose and poems and Turkish context meaning and orthography (might have) changed. Following Tulum’s principles,⁵ I evaluated their abovementioned features based on their linguistic value⁶ in both Turkish and according to their Persian or Arabic root⁷.

The standard procedure for editing a collection of Ottoman poetry would involve detecting the aruz meter (scansion) of poems thus I have prepared detailed scansion tables for each piece as a supplement to this volume, which can be found at the CMO publication platform⁸.

Mertol Tulum mentions the variant spellings of vowels in Persian and Arabic loanwords used in Turkish. He believes that the difference in writing the long and short vowels in the loanwords is an indication of how these words are transformed and Turkified in popular usage, and therefore in transcription they should be kept as they are⁹. Tulum mentions that the transformation can be both ways: a long vowel in a loanword can be dropped or an extra vowel can be added to the loanword as if it were of Turkish origin¹⁰. Keeping Tulum’s approach in mind, I decided to give the correct orthography of the vowels and consonants according to the origin of the loanword in the transcribed text and give the orthographical idiosyncrasies as it appears in NE204 in the footnotes.

---

⁴ Ibid, 490.

⁵ Tulum 2017, 151.

⁶ Saussure 2011, 111-121.

⁷ For more information concerning linguistic borrowings see Haugen 1950.

⁸ https://corpus-musicae-ottomanicae.de/receive/cmo_mods_00000064

⁹ Tulum 2017, 157.

¹⁰ Ibid., 159.

Linguistic studies concerning the historical evolution of Turkish show that vowel harmony, a distinctive feature of Turkish, started as early as the sixteenth century and evolved almost completely to its modern form by the eighteenth century. There is therefore no doubt that as of the eighteenth century, the vowel harmony of suffixes in spoken Ottoman Turkish is considered within the linguistic sphere of modern Turkish¹¹. It is also a well-known fact that the standardized orthography in Ottoman alphabet lacked the ability to reflect the evolution and transformation the language was experiencing¹². Initially, in the CMO, Dr. Sharif had decided to follow standardized orthography for transcription of the suffixes; a decision which makes the poems sound fallaciously archaic. This becomes even more striking when the lyrics in block texts are compared to the text underlay in scores where the scribe represents almost every vowel due to linguistic necessity. Nevertheless, for the edition, wherever possible I honoured the decision of Dr. Sharif. When a vowel of a suffix is clearly represented in the orthography of the lyrics in block texts, I kept it as it is without applying the rule of vowel harmony. However in cases where the vowel in the suffix is not written out, I took the liberty of transcribing it in accordance with the vowel harmony.

Persian pieces caused added difficulties in terms of evaluation of the vowels. The main reason is that modern editions of lyrics, as well some printed sources in Ottoman alphabet with vowel points, show clearly that the pronunciation of Persian lyrics were somehow Turkified¹³. From the point of view of the music edition, the semantic restoration and Persian phonetic transcription of these lyrics were secondary concerns; their performance value in Ottoman music was the primary point of concern. Thus, although Ms. Hedjazi and Ms. Setayesh offered the Iranian Persian transcription of the poems, I chose the Turco-Persian pronunciation.¹⁴ However I would like to add that although it is usually discussed within the context of the Turkification of the pronunciation of Persian words, the subject of phonetic changes to some vowels in Persian is an issue related to the historical development of the Persian language. A

---

¹¹ Develi, 1998, 32-33.

¹² Ibid. 31. For further information on historical linguistic studies on Turkish see Develi 1995 and 2009, Duman 1995 and Kartallıoğlu 2011.

¹³ For instance, Aksüt 1983 and 1993, Bursalı Mehmet Tahir Efendi 1975, Hasan Tahsin 2011, Karadeniz 1983, Öztuna 2006, Üngör 1981 and *Dāri'l-elhān killiyāti*.

¹⁴ For an elaborate discussion of the issue of the edition of Turkish dīvāns with Persian pieces, see Kutlar Oğuz 2017. She mentions “Turco-Persian” referring to the different pronunciation of Persian poems in Turkish speaking circles (148). For vocal changes in Persian loanwords in Turkish also see Timurtaş 2020, Kartallıoğlu 2016 and Yıldız 1999.

little research into the history of the Persian language indicates that the usage of i/u sounds is not a “flaw” caused by the Turkish-speaking influence. In fact, it was the case in Early New Persian, “the first phase (8th-12th centuries CE) of the Persian language after the Islamic conquest of Iran”, then “In modern NP, ENP [the] i/u have been shifted to e/o”.¹⁵ As a matter of fact, it appears to be an established academic method to transcribe pieces in ENP with the *i/u* system.¹⁶

I followed İsmail Ünver’s suggestion in transcribing the Persian pieces;¹⁷ however I decided to transcribe every vowel written out in Persian pieces with a long vowel, regardless of their value in Iranian Persian, in order to create a consistent transcription. At this point, I must mention that the Persian pieces are not transcribed in compliance with the principles of researchers and scholars in the field of Persian linguistics or Persian literature. The transcriptions of the Persian pieces given in this edition can only function as a hint at the existence of these pieces for the experts of those fields.

In the evaluation of consonants, I prioritized Turkish pronunciation. Accordingly, the words which are pronounced and transcribed with geminate consonant in Arabic are transcribed with a single consonant, such as *ğam*, *hāci*. The scribe’s syllabication of these words in the text underlay in scores also represents strong evidence of how the words are pronounced in Ottoman Turkish. Dr. Sharif decided to transcribe the silent *vav* (خو) in Persian loanwords not as “h^w” but as “hā”. I did not follow his decision.

Dr. Sharif also decided to transcribe the letter (ط) at the beginning of some Turkish words as “t” instead of “d”. Again, considering the state of the Turkish language at the end of the nineteenth century, this was another decision which caused an anachronism; however I honored his decision due to the reasons aforementioned.

The scribe of NE204 uses the letter (خ) ħ instead of (ح) ħ; and sometimes (ج) c instead of (چ) ç and (ب) b instead of (پ) p¹⁸. In the reproduction of the text in the manuscript, all these orthographic mistakes/preferences are kept as they are. In the transcribed

---

¹⁵ Paul 2013.

¹⁶ For further information see “Die wissenschaftliche Umschrift des Persischen” by Institute of Oriental Studies of University of Bamberg, <https://www.uni-bamberg.de/ba-islamischer-orient/dokumente/>. I would like to thank Mr. Öztürk for his contributions to the research.

¹⁷ Ünver 2008.

¹⁸ In fact, this is not peculiar to the scribe of NE204; these letters are often used interchangeably in the Ottoman manuscripts, especially in miscellanies, see Procházka-Eisl and Çelik 2015, 6.

text, if the orthographic preferences are a result of an orthographic variation of a loanword in Ottoman Turkish, they are kept as they are, i.e. *būse* vs. *pūse*.

In the edition of the block text, the performance instructions (*ilā-āḥirihi*, *ilāh.*, *miyānḥāne*, *temme*) are given in italics to indicate that they are not a part of the main lyrics. The scribe uses a mim (م), which stands for *temme*. In the edition it is given as a whole word in square brackets. The scribe tends to give the performance instructions in parentheses. However in many cases he forgets them. The performance instructions missing parentheses are kept as they are.

3.1. Transcription Table

ء	د	س	s
آ	ā	ش	ş
ا	a, ā, e	ص	ş
ب	b	ض	z, d
ت	t	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ث	ṯ	ع	ʿ
ج	c	غ	ġ
چ	ç	ف	f
ح	ḥ	ق	ḵ
خ	ḫ	ك	k, g, ğ, ñ
خو	ḫ ^w (vav-ı madule)	ل	l
د	d	م	m
ذ	z	ن	n
ر	r	و	o, ō, ö, u, ū, ü, v
ز	z	ه	a, e, h
ژ	j	ی	i, ı, î, ê, y

3.2. Guidelines for the Transcription

The CMO transcription system benefited from the systems used in Ottoman Text Archive Project (OTAP), the *İslam Ansiklopedisi*, Korkut Buğday's *The Routledge Introduction to Literary Ottoman*, İsmail Ünver's "Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler" and Mertol Tulum's *Tarihî Metin Çalışmalarında Usul*. In it we have tried as meticulously as possible to follow the Ottoman orthography with due consideration given to Turkish pronunciation. All Turkish suffixes are added to the ending of word. Hyphens are used for the *izafet*, the Arabic definite article, compound words, prefixes and suffixes of Persian origin.

Further explanation is as follows:

- The words of Arabic and Persian origin are transcribed with long vowels: ā, ī and ū.
- Consonant harmony and consonant changes of modern Turkish are not followed, for example (باشده) başda, (حقدن) Hâqdan, (قاچدی) qaçdı, (کناهدر) günâhdır, or (کلوب) gelüb.
- Vowel harmony of modern Turkish is not followed. However, if there is no character representing the vowel in a word of Turkish-origin or Turkish suffix, vowel harmony is followed according to modern Turkish, for example (کلك) is transcribed as gülüñ.
- The initial and medial /i/ phoneme is transcribed with a diacritic (è), for example (ایتمک) ètmek, (ویرمک) vèrmek and (کیجه) geçe.
- In the transcription,
  - the interrogative particle (می) (*mi/mi*) is written separately.
  - the particles (کم) *kim* and (که) *ki* rendered as relative pronouns are written separately.
  - compound verbs composed of one Persian/Arabic verb and one Turkish auxiliary verb are written separately, although in modern Turkish some of them are written together, for instance luğ ètmek, seyr ètmek.
  - Persian and Arabic prefixes, prepositions and compound words are always hyphenated.
- The feminine *nisbe* ending is represented as *-iyye*.

- The *izafet* is rendered as a hyphenated -i or -ı. If the final letter of the first noun is a long round vowel (ā or ū), the *izafet* relationship is rendered as a hyphenated -yi or -yı.
- Some Arabic words like (غیر, بعض, عین) are almost exclusively used in an *izafet*, so they are transcribed as ‘*ayn-ı*, *ba‘z-ı*, and *ġayr-ı*.
- Orthographical mistakes or variations are left in, as they are present in the reproduction of the the original text in the manuscript. In the transcription, the correct orthography is given in the text and the orthography in the manuscript is given in the footnote.

Example:

کرچه او کزل جور و جفا بیشه در اما

Gerçi o güzel cevr ü cefā-pişedir¹ ammā

¹ [original orthography in the manuscript:] bîşedir

- Any addition to the verse by the editor(s) for the sake of clarity, meaning and meter is indicated in “[ ]”.

Example:

Rezmî ḥazer êt ol şacı leyla nıgeh[in]den

Mecnûn êder insānı o çeşm-i siyeh-mest

- To clarify the meaning for the reader, the beginning of new lines and proper nouns are indicated with capital letters.
- (') : The prime punctuation mark is used for separating a proper noun from its suffixes.
- The consulted control texts are given under the text in Ottoman alphabet as the first apparatus. The variant readings are annotated in the second apparatus located under the consulted control texts as well as under the transcribed text in footnotes. The variant readings for Persian The numbers before the variant reading(s) refer to the line number where the word in question can be found. Other information is given in footnotes which are located under the transcribed text.

INTRODUCTION

1. History of Edition

It is almost inevitable that introductions written for editions started by one editor and completed by another, first tell the story of the process. It is necessary, not just to explore the story of a book coming into being, which is a haunting topic among authors — e.g. Gabriel García Márquez' *Living to Tell the Tale* or Stephen King's *On Writing : A Memoir of the Craft* —, but also to give credit to the parties involved in the editing process.

Dr. Malek Sharif was the text-editor of the project from 2015 until November 2019 and worked extensively on the NE204 manuscript, along with many other contributions to the project. From September 2019, when I became a member of the project team as a second text-editor, until the end of November 2019, when Dr. Sharif decided to leave the project, my only involvement in the edition of NE204 was on the level of proofreading the transcript and suggesting some revisions. The initial plan was that Dr. Sharif would complete the edition and I would merely assist him in the process. However life does not always follow your plan; thus I have assumed the responsibility of finishing the edition in the capacity of co-editor, upon the request and with the consent of Dr. Sharif. Despite the authority I was bestowed, as the reader will discover below, I could not apply all the changes I considered necessary due to the pressing deadline for publication, as well as the extra workload it would create for the other researchers in the project working on the same material.

When I took over the edition of NE204, Dr. Sharif had prepared the print version of the lyrics in block text in Ottoman alphabet, as well as the draft transcript of block texts and text underlay in the scores. He had also drafted the layout of Turkish pieces in the Classical Text Edition (CTE) software with two apparatuses and one footnote. Apparatus 1 is dedicated to control texts where the lyrics appear, Apparatus 2 addresses variant readings, and footnotes are dedicated to any additional information, mostly about lyricists. It was Dr. Sharif's decision that the variant readings would be given in Ottoman alphabet. However, thanks to Melek Ayar's joining to the team and finding an opportunity to work on the edition more, I transcript variant readings. The variant readings for Persian pieces are merely transliterated to give an idea to the reader, thus they still wait for the attention of the experts of the Persian poetry.

Dr. Sharif also drafted the first version of the guidelines for transcription. I revised the guidelines and made some changes that I considered necessary. Although Dr. Sharif had followed some principles in preparing the edition, he had not documented them and it was difficult to reconstruct them. We had the chance to discuss them before his departure. He gave me authority to revise the principles and the methods used in the edition and the decision about the final version of the edition. Hence the final version of the edition is shaped according to my editorial decisions.

In finalising the edition, I checked and added folio and page numbers for the control texts, prepared the bibliographic information and the page numbers of secondary literature, cross-checked all pen names for lyricists, standardized the expressions in apparatuses and footnotes. I also revised the layout of the edition in the CTE program and made sure that we had a clean TEI export as far as possible.

The lyrics in Persian were transcribed by Fereshte Hedjazi. Dr. Sharif consulted the control texts, I completed the variant readings and CTE layouts. I decided how to transcribe the vowels in the Persian pieces due to the difference between Iranian Persian and Turco-Persian. In the summer of 2020, the Persian pieces were revised once more by Ms. Saeedeh Setayesh from the Department of History of Art at Zurich University. Ms. Setayesh not only worked out who wrote four more sets of lyrics and the poems they were derived from, but also helped me figure out some problematic lines. She detected the semantically and grammatically correct versions of some lines, which had become incomprehensible over time. Orçun Öztürk contributed to the control of the draft for any inconsistency or negligence. He also helped in the final retouch of the Persian pieces. He found piece 164 in two other control texts, which we had not consulted during the edition. The reader can learn about piece 164 in the following section.

2. Remarks on Vocal Pieces in NE204

This edition is completed within the scope of *Corpus Musicae Ottomanicae* (CMO), a project funded by Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG) and made possible by Prof. Dr. Ralf Martin Jäger. NE204 is a voluminous manuscript. It has 164 pieces in total, 116 of which are vocal pieces. 95 of these vocal pieces are in Ottoman Turkish while 19 of them are in Persian. In addition, one vocal piece (no. 98) has both Persian and Ottoman Turkish distiches and one vocal piece (no. 99) has distiches in Ottoman

Turkish, Persian and Arabic. Thus in total there are 21 Persian or bi/multilingual pieces.

I will not embark on a detailed description of the manuscript, as Ersin Mihçi has already drafted an extremely thorough introduction. His description, located in the musical edition of this volume, is to be consulted for both editions. My aim, mostly, is to contextualize NE204 in the field of mecmûa (miscellany) studies and to investigate what, if any, possibilities it may offer. What we have here is a manuscript in Hamparsum notation with block texts of lyrics and texts underlays. There is no doubt that the manuscript is a miscellany, to name it more accurately it is a miscellany of scores, i.e. “nota mecmûası”, as it displays a thematic integrity and does not involve any material other than musical pieces with music scores. It is also possible to say that, as a subcategory, miscellanies of scores are rather late emerging materials of popular Ottoman written culture. I am not going to dwell on the description of miscellanies in detail. I confine myself to note that in the most basic sense, a “mecmûa” is a collection of excerpts by an individual, based on the taste of the owner. It is well known that popular Ottoman written culture was rich in miscellanies and today libraries have an abundant number of such records. What this motley group of manuscripts have in common, is that each and every one of them bears testimony to the mentality, cultural values and sense of aesthetics of one specific person who lived in one certain time and place. If we are lucky enough, we can detect the identity of the author and determine the date and location, and then this testimony might also provide a hint to the researcher about the world beyond its particular pages. However I believe the main contribution of miscellanies is that they provide us with the traces of popular Ottoman literary culture, which is often silenced in the ostensible official historical narrative rooted in a binary conception of low and high literature/culture. The NE204 manuscript is therefore also of value due to its testimony. This miscellany of scores and lyrics, which most probably dates back to the late nineteenth century or even early twentieth century not only reflects its scribe’s taste and knowledge of music but also shows us that even in an era where print culture grew in strength, the popular Ottoman written culture continued through the adaptation of new themes and materials.

The reason I label NE204 as a miscellany of new material is that score miscellanies have never been mentioned in the field of popular Ottoman written culture. The literature on miscellanies mentions collections of poetry (şiiir mecmûaları),

compilations of lyrics (*güfte mecmûaları*), selections of *nazîre*¹⁹ (*nazîre mecmûaları*), miscellanies dedicated to a specific theme, by known people, or miscellanies of different topics and genres etc²⁰. From the perspective of literary studies, it is understandable why the score miscellanies are not viewed as sources of new information. Specifically with respect to NE204, the manuscript does not provide any answers to open questions in the field of literary history, but only raises new ones. What certainly excites literary history researchers when examining collections of poetry, *nazîre* or lyrics, is to uncover a new or unknown poem of a known poet or the poems of a poet who is only known by name via collections of poet biographies (*tezkire*). Such a discovery would be to find a missing part in the puzzle of cultural and literary history. NE204 does not, unfortunately, provide us such excitement.

In terms of content, NE204 has 116 vocal pieces. All except four include composer attributions. In all vocal pieces, the *makâm* and *usûl* of the composition are given. Whether these attributions are accurate or not falls within the research field of Ersin Mihçı, the music editor of the manuscript. Curious readers can refer to the music edition of this volume. While all the information concerning the music can be derived from the manuscript, there is no information about the lyrics. To me, the simplest conclusion to be drawn from the lack of information is that the scribe attaches no importance to the poet, the *aruz* meter, the poetic form or genre of the lyrics.

All the names of the lyricists/poets mentioned in this edition are derived from control texts or secondary literature. Some of the pen names are derived from the lyrics where *tâc-beyit* or *mahlas* (pen name) couplet²¹ is used for the lyrics, although it was not always possible to cross-check the information. Afterall, we detected the pen names of 62 poets. However only 42 of them are verified through circumstantial resources,

---

¹⁹ A poem written to resemble another poem in form and subject; imitative piece of poetry (Redhouse 2017). For more information about *nazîre*, see Ambros 1989, Kalpaklı 2006.

²⁰ See Kut 1986, Kılıç 2012, Gürbüz 2012. For further information about the culture of miscellanies in Ottoman literature and the popular realm, as well as research problems concerning them, see Aynur et al. 2012. For a detailed analysis of a poem and lyrics miscellany, see Çıpan 2012. For more information about music manuscripts in Istanbul University Library and a classification of lyric miscellanies, see Korkmaz 2015. For more information about the project of systematic classification of poetry miscellanies (*Şiir Mecmuaları Sistematiik Tasnifi Projesi-Projekt for Systematic Classification of Poetry Miscellanies [MESTAP]*), Köksal n.d. and Köksal 2012. For the role of miscellanies in the early modern Ottoman culture of learning, in particular those areas of learning cultivated outside the official Ottoman institutions of learning, see Procházka-Eisl and Çelik n.d., Procházka-Eisl and Hancı 2012, Procházka-Eisl and Çelik 2015, Procházka-Eisl and Çelik 2015.

²¹ In Ottoman poetry, it is a tradition that the poet uses his/her pen name in *kasîdes* and *gazels*. This couplet is called “*tâc-beyit*” if it is in a *kasîde*, and “*mahlas beyit*” (pen name couplet) or “*mahlas-hâne*” if it is in a *gazel*.

such as *dîvâns*. According to this, the poets who have more than one poem in the manuscript are as follows: Couplets from six poems by Nazîm, three poems by Hâfız-ı Şîrâzî, two poems by Nâbî and two poems by Fasîh. As for the 18 other pen names, they still await cross-checking and verification by literary or musicology researchers.²²

Appendix 1 displays the distribution of the verified lyricists throughout the centuries. Except for Zevkî-i Erdestânî, a seventeenth-century poet, all pieces in Persian are by the poets from the fourteenth century or earlier. As for Turkish lyrics, the majority of the poets are from the eighteenth century, unsurprisingly given that this period saw the flourishing of cultural and literary life, despite political, social and economic hardship. Indeed Sultan Ahmed III and Sultan Selim III, two of the sultans well known for offering patronage to Ottoman musicians and poets, reigned in this century. I can conclude that a great majority of Turkish lyrics in NE204 come from poems from the most prolific age of classical Ottoman poetry²³. There is scope for further research concerning the corpus of lyrics in consultation with other lyric miscellanies, but it exceeds the scope of this edition. The interested reader should consult the chart in the Appendix 1.

In the edition, I verified the poetic form and genre of 40 sets of lyrics, those whose poets were cross-checked. 33 of them were derived from gazels while four of them came from *kita* (piece). Two of the lyrics came from *rubâîs* while another one was from a *kasîde* in the genre of *naat-ı şerîf*.

It is also clear that three pieces (nos. 106, 111 and 162) are in the genre of *medhiye*. Piece 106 by Sadullâh Efendi²⁴ and piece 111²⁵ by Dede Efendi are *medhiyes* written for Sultan Selim III. Piece 162 is also a *medhiye*²⁶. However except for the information provided by secondary literature, I have no textual or historical evidence to discern their poets or to whom they are dedicated for certain. In his article, Benlioğlu also admits the difficulty of filling the gaps in these fields²⁷. His conclusion “that 15

---

²² For instance, an interesting pen name to be verified is *Dürrî*, derived from the *mahlas* couplet of piece 136, a *semâî* by Dede Efendi. Although I consulted a few *dîvâns* attributed to the pen name *Dürrî*, I could not identify it. However later I found out that one of Dede Efendi's sons-in-law was called *Dürrî* (Rauf Yekta and Akbayar 2000, 151). Could it be that Dede Efendi composed the music for two couplets written by his son-in-law? This is a question to be answered.

²³ For more information on eighteenth-century Ottoman poetry, see Horata 2006a and 2006b; Ceylan 2013.

²⁴ Öztuna 2006, vol. 2, 247.

²⁵ Rauf Yekta and Akbayar 2000, 149; Öztuna 2006, vol. 1, 400.

²⁶ Öztuna 2006, vol. 1, 12.

²⁷ Benlioğlu 2017, 48-50. In his comments about authorship of the lyrics, Benlioğlu mostly refers to Behar 2010.

eulogies [out of 32] had been dedicated to Mahmud II and three to Selim III” was based on the method of “analyzing composers’ biographical information and evaluating the lyrical elements of the eulogies”²⁸. He also assumes that the lyrics of eulogies are mostly written by the composers themselves, and he rightly notes that a great majority of these composers were capable of writing such rather simple lyrics²⁹. However, due to a lack of textual evidence, I still find it difficult to fully accept this assumption³⁰, despite its reasonable basis.³¹ For instance, in this edition, the lyrics of Piece 57 could have been by Itrî, however due to lack of textual evidence, I preferred not to attribute the piece anyone. Rauf Yekta notes that piece 115 is a mersiye (elegy) written and composed by İsmâîl Dede Efendi for his son who passed away at the age of three in 1805³². Although I could not detect or verify their poets, I could still discern the poetic form of three pieces. The lyrics of piece 51 are composed of two pieces (kita) and two couplets. The lyrics of piece 82 are without doubt a müstezâd. And it is clearly seen that the lyrics of piece 113 are composed of two pieces (kita). The reader can consult the images of the three pieces from NE204 in the Appendices 2, 3 and 4.

Another example of why one textual evidence is not enough to cross-check the poet is the Persian piece 164. I derived the name of the poet as Baba Fîgânî Şîrâzî from the control text TRT-NA_REPno_8007, and it was an accurate attribution for the first couplet. However, thanks to Mr Öztürk, I was able to shed some more light on piece 164. He discovered two versions of piece 164 in two control texts that we did not use for the edition. The first control text is entitled *Tadhkira-yi nishtar-i ‘ishq*, a collection of love poetry by Persian poets. It is the work of Ḥusayn Quli Ḥân ‘Azîmâbâdî and was published in India in 1233 h. [1818]. In *Tadhkira-yi nishtar-i ‘ishq* all distiches of the lyrics of piece 164 are available and they are attributed to Zouqî-yi Ardestânî (Zevkî-i Erdestânî in Turkish pronunciation)/ ‘Alîšâh” (ذوقی اردستانی \ علیشاه), a Persian poet³³. However in the *Tadhkira*, no biographical information is mentioned concerning his

---

²⁸ *ibid.*, 72.

²⁹ *ibid.*, 63-64.

³⁰ For a hint about why I find it difficult to fully accept this assumption, see the footnote about the lyricist in piece 118 in the text edition.

³¹ In his article, Benlioğlu also mentions a eulogy by Hampartsum Limonciyan (*ibid.*, 66). For further analysis of patronage at the Ottoman court during the reign of Selim III and Mahmud II for Ottoman musicians, see Benlioğlu 2018.

³² Rauf Yekta and Akbayar 2000, 150-151.

³³ ‘Azîmâbâdî 2020, 596.

date of death. Mr. Öztürk found out that he is a seventeenth-century poet, whose real name was Mollâ Alî Şâh and who died in 1635/36 in Isfahan³⁴.

The second control text Mr. Öztürk discovered for the piece is a more familiar source for the researchers of Turkish literature: *Hârâbât* by Ziyâ Paşa. *Hârâbât* is a three-volume work of Ziyâ Paşa, where he brought together poems in Turkish, Persian and Arabic. Published in 1291 h. [1874], this modern style anthology caused one of the biggest discussions and disputes on the nineteenth-century Turkish literature scene. Once a big opponent of Persian and Arabic influence on the Turkish language and poetry and the writer of a vitriolic critical piece “Şiir ve İnşâ” (1868) against it, Ziyâ Paşa declared his admiration for “the old literature” and how he considered them as “classics” in this anthology. His passion for the cause of modernisation for Turkish literature provoked a furious reaction by once comrade Nâmık Kemâl, who wrote *Tahrîb-i Harâbât*³⁵ (1886) in return and heavily criticized Ziyâ Paşa. In the light of these circumstances, it is interesting to see this exact piece in *Hârâbât*³⁶ and that it closely follows the version which appears in *Tadhkira*. In *Hârâbât*, Ziyâ Paşa confines himself to the poems and he does not comment on individual pieces, except to provide the name of the poet. The parallel piece to piece 164 is labelled as “by an unknown poet” in *Hârâbât*. It is understandable that Ziyâ Paşa did not know about Zouqî-yi Ardastânî but it is strange that he did not mention the name of Bâbâ Figânî Şîrâzî, who was very well known in Ottoman literary circles, in relation to this piece. I would speculate that Ziyâ Paşa had a copy of *Tadhkira* and marked the piece by an unknown poet not because he did not know the name of the poet but because, to him, the poet was not a familiar one in Ottoman literary circles. It would be a delightful discovery if I could locate a copy of *Tadhkira* in a Turkish library, at least to prove that it was in circulation among Ottoman readers. However, my quick search of library catalogues did not yield the desired result.

In NE204 and other consulted control texts except for S214, the lyrics are as follows:

Ne hevâ-yı bâğ sâzed ne kenâr-ı kişt mâ-râ
Heme hayretem ki cânâ be-çe kâr kişt mâ-râ
Ne şükûfe[î] ne bergî ne semen ne sâye dâred
Tü be-her kücâ ki bâşî büved ân behişt mâ-râ

---

³⁴ Tahranî 1983, p. 10.

³⁵ *Hârâbât* means ruins in Turkish while *Tahrîb-i Harâbât* means destruction of ruins.

³⁶ Ziya Paşa 1874, vol. 2, 278-279.

In S214, the lyrics are as follows:³⁷

Ne hevā-yı *bāḥ* sāzed ne kenār-ı *kişt-em* mā-rā
Tū be-her kūsāi bāṣī büved ān behişt mā-rā
Çū dem der hatt-ı şiriniş hevāyi
*Kār-ı دیدم ki zamān bī-neşānet-i ber kār kişt mā-rā*³⁸
Ne *şükūfe* ne *berg* ne semen ne sāye *dārem*
Heme ḥayretem ki *dihkānī* be-çe kār kişt mā-rā

In *Tadhkira*, the lyrics are as follows:

Ne hevā-yı bāğ sāzed ne kenār-ı kişt mā-rā
Tū be-her *kücā ki* bāṣī büved ān behişt mā-rā
Ne *şükūfe-em* ne *bergem* ne *semer* ne sāye *dārem*
Heme ḥayretem ki *dihkān* be-çe kār kişt mā-rā

In *Hârâbât*, the lyrics are as follows:

Ne hevā-yı bāğ sāzed ne kenār-ı kişt mā-rā
Tū be-her *kücā ki* bāṣī büved ān behişt mā-rā
Ne *şükūfe[i]* ne *bergi* ne *semer* ne sāye *dārem*
Heme ḥayretem ki *dihkān* be-çe kār kişt mā-rā

In Bâbâ Figânî Şîrâzî's dîvân, the couplet is as follows:

Ne hevā-yı bāğ sāzed ne kenār-ı kişt mā-rā
Tū be-her *kücā ki* bāṣī büved ān behişt mā-rā

You can notice that the arrangement of the hemistiches was changed in NE204 and in almost all other control texts. Assuming that Bâbâ Figânî Şîrâzî's dîvân, *Tadhkira* and *Hârâbât* are more reliable control texts not only from a textual and historical perspective but also from a semantic one, it is clear that the version available in S214 is the one closest to the original Persian poem, as the arrangement of the hemistiches follows those in Bâbâ Figânî Şîrâzî's dîvân and *Tadhkira*. Without dating all the handwritten control texts we used in the project, it is impossible to say when and how the transformation occurred in the course of time. However this is another question to be answered by musicologists who are also interested in the history of the book and

---

³⁷ In the excerpts from the control texts, italics are used to indicate variant readings.

چو دم در خط شیرنیش هوایی

³⁸ The extra distich only appears in S214: کار دیدم که زمان بینشانت بر کار کشت مارا

paper. Within the context of this project, we must suffice to draw your attention to this fact.

I prepared the detailed scansion tables for each piece as a separate work which is published as an open-access document on the website of CMO. The reader can consult it under the relevant link at the CMO publication platform³⁹. In Persian pieces 89 and 96, hemistiches which become incomprehensible were corrected according to the control texts. In piece 99, not only a Persian hemistich but also an Arabic hemistich was corrected according to the control texts. In piece 89, a missing hemistich was restored based on a control text. Apart from the restoration of a missing hemistich and some words, none of the corrections applied in the text edition are reflected in the music edition. The differences the reader would notice between lyrics in the text and music editions are a result of this editorial decision.

In conclusion, NE204 is a valuable source for musicologists and any researcher of Ottoman music history. From the perspective of literary history, NE204 does not provide new information but rather requires circumstantial and textual evidence from other controls texts, i.e. miscellanies of poetry, nazîre and lyrics as well as dîvâns. It is clear that the errors and semantic deviations in the Persian lyrics are of particular importance in identifying how their poetic value has become detached from their semantic content and reduced to a mere accompaniment for musical performance. Indeed this is also valid for Turkish lyrics in miscellanies of scores or lyrics. NE204 is yet another witness to this phenomenon.

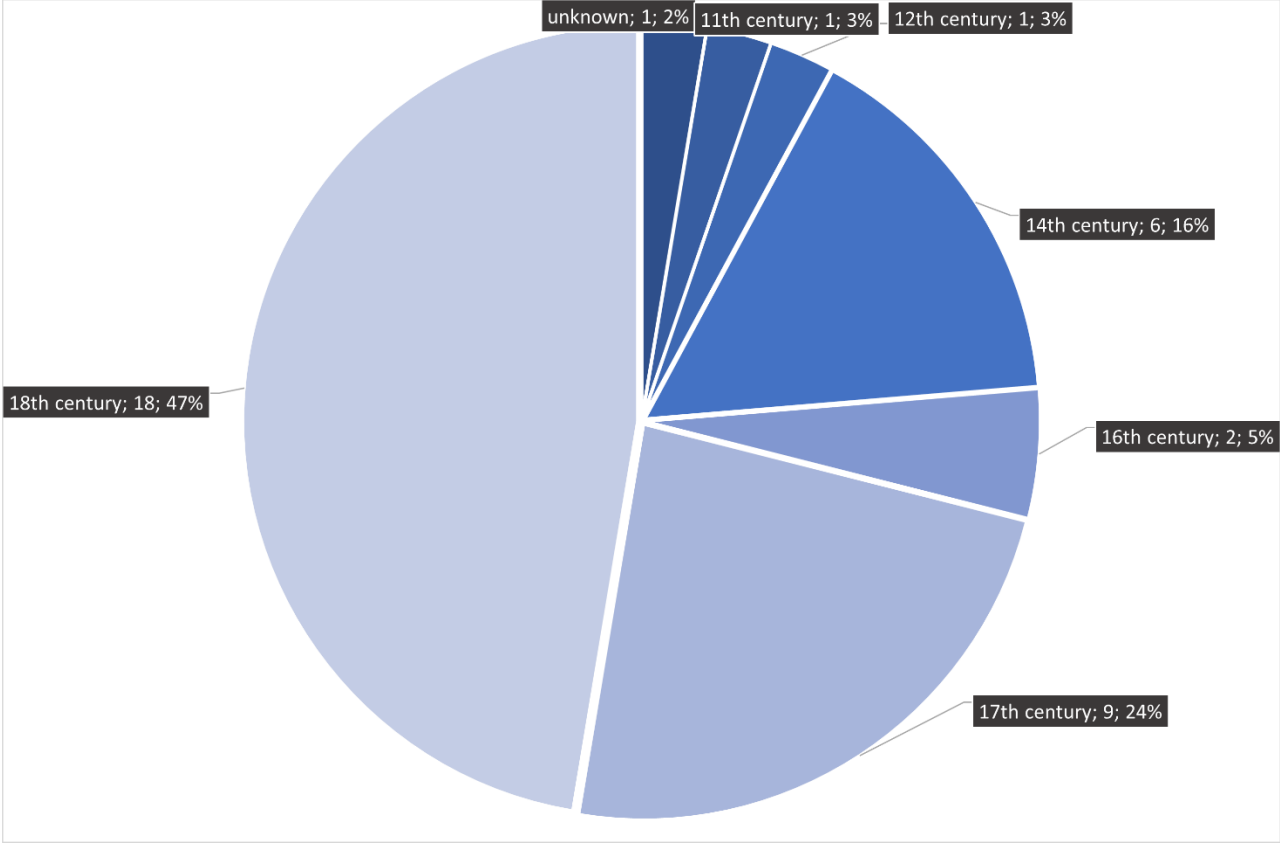
Neslihan Demirkol

---

³⁹ https://corpus-musicae-ottomanicae.de/receive/cmo_mods_00000064

3. Appendices

Appendix 1: Distribution of 42 confirmed lyricists according to the centuries of their compositions

Appendix 5: TR-Iüne 204-2 List of Vocal Pieces

Piece no.	Title	Incipit	Lyricist	Period	Form/Genre	Ms. page no.
49	Beste çenber İsağ	Nedir ol cünbüş-i reftâr u zarâfet o gülüş	Hâmî			65
50	Beste zencir Meḥmed Ağa	Şüküfezâr-ı ‘izârîñ gülüñ nazîresidir	Vâsıf	19 th century	Kıta (Piece)	66–7
51	Nağş semâ’î Meḥmed Ağa	Ḥâl-i ruhsârına necm-i seḥer tülker mi dësem			Kıta (Piece) & Couplet	68–9
52	Nağş semâ’î Meḥmed Ağa	Yüzüñ aç ey meh-i nev tal’at amân gün göreyim	Şâkir			69–70
53	Kâr-ı Bâğ-ı behişt Ḥöca	Nemikeşed ser-i müy-ı dilem be-bâğ-ı behişt				71
54	Beste çenber Petraki	Mest olub êtmîş giribânîñ küşâde tâ-be-nâf	Râgıb	18 th century	Gazel	72–3
55	Beste remel Dede Efendi	Bir âh [i]le ol gonça-feme ḥâlîñ ‘ayân êt				74–5
56	Beste devr-i kebîr Dede Efendi	Her zamân piş-i niğâhımda hüveydâsın sen				75
57	Semâ’î ‘İtrî	Nevrüz êrişdi bâğa şarâb istemez misin				76
58	Semâ’î Dede Efendi	Nice bir ağlayayım derd ile her gâh meded	Hayretî	16 th century	Gazel	77
59	Nağş semâ’î Dede Efendi	Ḥasretle tamâm nâle döndüm sensiz				78
60	Semâ’î Ḥöca	Her şeb nigerânest meh-i nev tâ-tu ber-âyî	Rûdekî	n.d.	Kıta (Piece)	79
61	Beste zencir Dede Efendi	Êrişdi mevsim-i gül seyr-i gülsitân edelim				80–1
62	Beste çarb-ı fetḥ ‘İtrî	Ġamzeñ ki ola sâkî-i çeşm-i siyeh-mest	Rezmî			81–2
63	Nağş semâ’î Dede Efendi	Men bende şüdem bende şüdem bende şüdem				82–3
64	Nağş semâ’î Ḥöca	Dervîş recâ-yı pâdişâhî neküned	Fasîhî			83–4
65	Beste remel Dilḥayât	Çok mı fiğânım ol gül-i zibâ-ḥirâm için				85–6
66	Beste muḥammes Bekir Ağa	Şeydâter eyledi beni ḥuygerde gerdeniñ	Seyyid Vehbî	18 th century	Gazel	86–7
67	Semâ’î ‘Oşmân Ağa	Şabr eyleyemem ol güle cânım demedikce				87–8
68	Nağş semâ’î Ḥöca	Güncî vü kitâbî vü ḥarîfî dü se yek renk	İbn-i Yemin-i Tuğrâî	14 th century		88–9
69	Kâr muḥammes İsmâ’îl Efendi	Resm-i sūr oldı müheyyâ şad u ḥandân vaḫtidir	Şâkir			90–1
70	Beste çenber Şâkir Efendi	Meyl êder bu ḥüsn [i]le kim görse ey gül-fem seni				91–2
71	Beste zencir Dede Efendi	Fiğân êder yine bülbül bahâr görmüşdür				92–3

72	Nağş semā'î Dede Efendi	Dil-i bî-çāreyi mecrūh eden tiğ-i nigāhıñdır				94-5
73	Semā'î Şākîr Efendi	Bir dil-bere dil düşdi ki maḥbūb-ı dilimdir				95-6
74	Beste-i ḥāvî Meḥmed Ağa	Gelince ḥaṭṭ-ı mu'anber o meh-cemālimize	Esad	18 th century	Gazel	96-7
75	Beste ḥafif Meḥmed Ağa	Ḳāmet-i mevzūm kim bir mıṣr[ā]'-yî bercestedir	Sünbülzāde Vehbî	18 th century	Gazel	97-8
76	Semā'î Meḥmed Ağa	Kimiñ meftūnı olduñ ey peri-rüyum nihān söyle	Fasîh	17 th century	Gazel	99
77	Semā'î Meḥmed Ağa	Sākî çekemem vaż'-ı zarifāneyi boş ḳo	Münîf-i Antākî	18 th century	Gazel	100
78	Kār devr-i Hindî Ḥōca'nıñ	Güzeşt arzū ez-ḥad be-pāy-ı būs-i tū mā-rā	Hâfız-ı Şîrazî & Emîr Hüsrev-i Dihlevî	14 th century	Gazel	101-102
79	Nağş 'Acemler devr-i Hindî	Rüzigār būd yār-i yār-i men	Hüsâmî			103
80	Beste muḥammes Ḥâfız	Bāğda mey içilüb nāleler eyler n'eyler				103-104
81	Semā'î Ḥâfız	Dil-i aşıftemiz şimdi yine bir nev-civān ister				104
82	Nağş semā'î	Rencide şaḳın olma nigāh eylediğimden	Enverî		Müstezād	105
83	Beste zencir Ḥâcî Fā'îk Beğ	Vişāl-i yāre gönül şarf-ı himmet istermiş	Nazîm	18 th century	Gazel	106-107
84	Beste ḥafif Rif'at Beğ	Ey cān-ı derünüm seni bu cānım unutmaz				107-108
85	Semā'î Ḥâcî Fā'îk Beğ	Ne hāl oldu baña şimdi nedir bu derdime çāre	Fâik			108-109
86	Nağş semā'î 'Ali Efendi	Bilmezdim özüm ğamzeñe meftūn imişim ben	Nevres-i Cedîd	19 th century	Gazel	110-11
87	Kār-ı ḥafif Dede Efendi	'Aşḳ-ı tū nihāl-i ḥayret āmed	Hâfız-ı Şîrâzî	14 th century	Gazel	112-13
88	Kār-ı Ḥōca Şevḳ-nāme ḥafif	Ez-şevḳ-i tū ān zülfi cemāl-i tū nedidim	Selmân-ı Sâvecî	14 th century	Gazel	114-15
89	Kār-ı muḥteşem Ḥāce'nıñ devr-i Hindî	Ḳavl-i muḥteşem [ki] küned ḳavm-i be-yāḳın	Ömer Hayyām	12 th century	Rubâî	116-17
90	Kār-ı nāṭıḳ Ḥatib-zāde yürük semā'î	Rāst getirüb fend ile seyr êtdi hümâyı	İzzet			118-20
91	Beste-i çenber Zaḥarya	Reng-i mevc-i āb-ı zümrütten boyandı cāmesi	Nâfiz			121-2
92	Nağş düyek Ḥōca	Āmed nesim-i şubḥ-dem tersem ki āzāreş küned	Câmî	15 th century		123
93	Beste-i çenber Dede Efendi	Nāvek-i ğamzen ki her dem bağrımı pür hūn eder				124-5
94	Nağş muḥammes Ḥōca	Seyr-i gül-i gülşen bî-tū ḥarāmest				126
95	Nağş ḥafif 'Acemler	İmşeb ki ruḥeş çerāğ-ı bezm-i men būd				127

96	Nağş devr-i Hindî ‘Acemler	Hem Kamer hem Zühre vü hem Müşterî der- âsumân				128
97	Beste-i hafif Tabî	Seyr eyle o billür beden tâze Firenkî				129-30
98	Nağş semâ’î Hîoca	Ân mâh-ı men der-mektebest men der-ser-i reh muntazır				131
99	Nağş semâ’î Hîoca	Biyâ ki berevim ez-în velâyet men tû				132-3
100	Nağş semâ’î	Dâdendem ezel secde ber-rûy-ı şanem-râ	Şehlâ	17 th century	Gazel	134
101	Semâ’î Hâfız Pöst	Gelse o şüh meclise nâz u tegâfûl eylese	Behcetî	17 th century	Gazel	135
102	Beste-i çarb-ı feth Zekâ’î Efendi	Bir kerre iltifâtıyla hürrem olmadık	Nâbî	18 th century	Gazel	136
103	Beste zencir Zekâ’î Efendi	O nev-nihâl ki serv-i revân olur giderek	Müşfik	19 th century	Gazel	137-8
104	Semâ’î İmâm-ı Şehriyârî ‘Alî Efendi	Nağş-ı la’li gitmez ol şühûñ derûn-ı sineden				138-9
105	Semâ’î sengin Zekâ’î Efendi	Gülşende hezâr nağme-i dem-sâz ile mağzûz				139-40
106	Beste devr-i kebîr Sermü’ezzîn Sa’dullâh Efendi	Ey şehinşâh-ı cihân-ârâ-yı nev-çarız-ı uşûl			Medhiye (Encomium)	140-41
107	Nağş semâ’î Nürî Beğ	Mızrâb-ı gam-ı ‘aşk ile ey şüh-ı sitemkâr				141-2
108	Semâ’î Zekâ’î Efendi	Bülbül gibi pür oldı cihân nağmelerimden				142
109	Beste-i hafif Dede Efendi	Ey gönçâ-dehen hâr-ı elem cânıma geçdi				143
110	Nağş semâ’î Derviş İsmâ’îl Efendi	Yine zevrağ-ı derûnum kırılıb kenâre düşdi	Şeyh Gâlib	18 th century	Gazel	145
111	Beste çarbeyn Dede Efendi	Müştâk-ı cemâliñ gece gündüz dil-i şeydâ	Dede Efendi		Medhiye (Encomium)	147
112	Beste devr-i kebîr İsmâ’îl Efendi	Sinede bir lağza ârâm eyle gel cânım gibi	Nedîm	18 th century	Gazel	148
113	Nağş semâ’î Dede Efendi	Nesin sen â güzel nesin				149-50
114	Semâ’î Küçük Mehmed Ağa	Ey dil heves-i vuşlat-ı cânân saña düşmez	Fâzıl			150
115	Beste hafif Dede Efendi	Bir gönçâ-femiñ yâresi vardır çiğirimde	Dede Efendi		Mersiye (Elegy)	151
116	Beste çember Nazîm	Nâle étmezdim mey-i ‘aşkıñla pür cûş olmasam	Nazîm	18 th century	Gazel	152-3
117	Beste zencir Mehmed Beğ	Bu rütbe derd-i firâkıñ édüb esiri beni				153-4
118	Beste hafif ‘Azîz Efendi	Ey gamze söyle zağm-ı dilimden zebânım ol	Cevrî	17 th century	Gazel	155-6

119	Semā'î Şālîh Ağa	Dil-i 'āşıkları bend étmede bir pehlivānsın sen				156
120	Semā'î sengin 'Aziz Efendi	Ārām edemem yāre nigāh eylemedikce	Azîz			157
121	Nağş semā'î Miķā'il Usta	Cānā seni ben mihr-i vefā şāhibi şandım	Nahîfî			158-9
122	Semā'î 'Aziz Efendi	Söyle güzel rûh-ı muşavver misin	Azîz			159-60
123	Beste çenber Zāharya	Leylā-yı zülfün dil-i Mecnūn olur divānesi	Nâfiz	18 th century	Gazel	161-2
124	Beste zencir 'İtrî	Gel ey nesim-i şabā haţţ-ı yārdan ne haber	Nâbî	18 th century	Gazel	162-3
125	Beste çenber İsağ	Gāh anub gamzeñ seniñ feryād u efgān eylerim				164-5
126	Nağş semā'î Cemil Beğ	Karār étmez gönül mürği bu bāğın değme şāhında	Bâkî	17 th century	Gazel	165-6
127	Nağş semā'î el-Hāc İsmā'il Efendi	O güzel gözlerine hayrān olayım				167
128	Nağş semā'î Hāci Es'ad Efendi	Ey nesim-i seherî cānda yerin var seniñ	Rûhî			168
129	Beste çenber Hāci Sa'dullāh Ağa	Pādişāhım luţf édüb mesrūr u şād eyle beni				169-70
130	Beste hafif Hāci Sa'dullāh Ağa	Bülbül-i dil ey gül-i ra'nā seniñdir sen benim				170-1
131	Semā'î sengin Hāci Sa'dullāh Ağa	Rağş eyleyecek nāz ile ol āfet-i Mışrî				171-2
132	Nağş semā'î Hāci Sa'dullāh Ağa	Diller nice bir çāh-ı zenaħdānına düşsün	Nefî	17 th century	Gazel	172-3
133	Kār-ı Gülbün-i 'ayş nīm şaķil 'İtrî	Gülbün-i 'ayş midemed sākî-i gül'izār kû	Hâfiz-ı Şîrāzî	14 th century	Gazel	174-6
134	Beste zencir 'İtrî	Piyāleler ki o ruşsār-ı āle dürr getirür	Muhtâr	19 th century	Kıta (Piece)	177-8
135	Beste muħammes Dede Efendi	Zeyn eden bāğ-ı cihānı gül midir bülbül midir	Ulvî	16 th century	Gazel	178-9
136	Semā'î Dede Efendi	Ey gonça-i bāğ-ı cihān v'ey ziyet-i destār-ı cān	Dürrî			180
137	Semā'î Dede Efendi	Ey gonça-dehen āh-ı seherden hazer eyle				181
138	Beste çenber Es'ad Efendi	'İzārın gül gül olmuş pūsedan dil dāğ dāğındır	Nâilî-i Kadîm	17 th century	Gazel	184-5
139	Beste devr-i kebîr Tab'î	Berg-i gül ey gonça-fem sen gibi ter-dāmen midir				185-6
140	Semā'î Tab'î	Nedir ol cünbüş-i nādide o cān-süz nigāh	Tabî			186
141	Nağş semā'î Es'ad Efendi	Der-Yemenî piş-i menî piş-i menî der-Yemenî	Ebû Saïd-i Ebülhayr	11 th century	Rubâî	187
142	Beste hafif Dillhayāt	Yek-be-yek gerçi murād-ı dili taķrîr étdim				188-9
143	Beste devr-i kebîr Zāharya	Gülsitān-ı nağş-ı hūsnūnden bahāristān yazar	Nâfiz			189
144	Semā'î Hâfiz Rif'at	Dildarı görüb nağme-i şehnaz edelim gel				190
145	Nağş semā'î Bekir Ağa	Dilim rubūde-i ān çeşm-i şüh-ı fettānest				191

146	Nağş semā'î	Cefāya ey büt-i nevreste tākātım var yok				192
147	Beste zencir el-Ḥāc İsmā'îl Efendi	Göñül ki 'aşkla pür sinede ḥazîne bulur	Nazîm	18 th century	Kasîde / Naat-ı Şerîf	193
148	Beste ḥafif el-Ḥāc İsmā'îl Efendi	Bir ḥaber gelmedi ārām-ı dil ü cânımdan	Nazîm	18 th century	Gazel	194
149	Semā'î el-Ḥāc İsmā'îl Efendi	Piyāle elde ne dem bezmime ḥabîb gelür	Nazîm	18 th century	Gazel	195
150	Semā'î el-Ḥāc İsmā'îl Efendi	Bülbülem bir güle kim şevkimi efzün eyler	Nazîm	18 th century	Gazel	196
151	Māye beste zencir Dede Efendi	Olmamağ zülfüñ esîri dil-berā mümkün değil				197
152	Beste muḥammes Enfi Ḥasan Ağa	Bezm-i meyde muṭribā bir nağme-i dil-cü kıpar	Fasîh	17 th century	Gazel	198
153	Semā'î Bekir Ağa	Ëtdi o güzel 'ahde vefā müjdeler olsun				200
154	Beste ḥafif	Mānend-i hāle kıol dolasam āfitābıma	Nağşî	18 th century	Gazel	201
155	Semā'î Bekir Ağa	O nev-reside nihālim ne serv-kāmet olur	Ârif	18 th century	Kıta (Piece)	203
156	Semā'î İsmā'îl Ağa	Sañā dil māh-ı tābānım yakışdı				204
157	Beste çenber Dede Efendi	Ërmesün el o şehiñ şevket-i vālālarına			Medhiye (Encomium)	205
158	Beste ḥafif Ḥāfız Efendi	Ḥüsn-i zātuñ gibi bir dil-ber-i simîn-endām				206
159	Semā'î Ḥāfız Efendi	Dil-besteye luṭf u keremiñ mā-ḥazar eyle				207
160	Nağş semā'î Dede Efendi	Ser-i zülf-i 'anberini yüzine niğāb edersiñ				208
161	Beste zencir Dede Efendi	Meşām-ı ḥāṭıra büy-ı gül-i şafā bulagör				209
162	Beste devr-i kebîr 'Abdi Efendi	Ber-küşāi ma'delet ḥākān-ı devrān dā'imā			Medhiye (Encomium)	210
163	Semā'î sengîn Dede Efendi	Ey lebleri gonça yüzü gül serv-i bülendim				211
164	Nağş semā'î Dede Efendi	Ne hevā-yı bağ sāzed ne kenār-ı kışt mā-rā	Zevkî-i Erdestānî	17 th century	Gazel	212

REFERENCES

1. Primary Sources

1.1. Manuscript Sources

1.1.1. İBB Atatürk Kitaplığı

CMO Sigla	RISM Sigla
AK37	TR-Iak Bel_Yz_O.000037
AK86	TR-Iak Bel_Yz_O.000086
AK123	TR-Iak MC_Yz_K.000123
AK431	TR-Iak MC_Yz_K.000431
AK455	TR-Iak MC_Yz_K.000455
AK584	TR-Iak MC_Yz_K.000584
AK799	TR-Iak Bel_Yz_K.000799
AK916	TR-Iak Bel_Yz_K.000916

1.1.2. Staatsbibliothek zu Berlin

CMO Sigla	RISM Sigla
B78	D-Bsbha Diez A oct. 78
B1578	D-Bsbha Ms. or. quart. 1578
B3339	D-Bsbha Ms. or. oct. 3339
B3370	D-Bsbha Ms. or. fol. 3370

1.1.3. Bibliothèque nationale de France

CMO Sigla	RISM Sigla
BN323	F-Pnm Supplément turc 323
BN599	F-Pnm Supplément turc 599
BN1377	F-Pnm Supplément turc 1377
BN1624	F-Pnm Supplément turc 1624

1.1.4. Universitätsbibliothek Leipzig

CMO Sigla	RISM Sigla
L266	D-LEst B. or. 266

1.1.5. Ankara Millî Kütüphane

CMO Sigla	RISM Sigla
M1362	TR-Am 06 Mil Yz A 1362
M4996	TR-Am 06 Mil Yz A 4996

1.1.6. İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi

CMO Sigla	RISM Sigla
NE2067	TR-Iüne NEKTY02067
NE208	TR-Iüne 208-6
NE209	TR-Iüne 209-7
NE3466	TR-Iüne NEKTY03466
NE3533	TR-Iüne NEKTY03533
NE3595	TR-Iüne NEKTY03595
NE3608	TR-Iüne NEKTY03608
NE3649	TR-Iüne NEKTY03649
NE3866	TR-Iüne NEKTY03866
NE9857	TR-Iüne NEKTY09857

1.1.7. T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı

CMO Sigla	RISM Sigla
OA488	TR-Iboa TRT.MD.d 488

1.1.8. İstanbul Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi Tercüman Gazetesi Kütüphanesi Türkçe Yazmaları Koleksiyonu

CMO Sigla	RISM Sigla
S20	TR-Is Y-20
S214	TR-Is Y-214
S331	TR-Is Y-331

1.1.9. İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yazma Koleksiyonu
(Hüseyin Sâddetin Arel Koleksiyonu)

CMO Sigla	RISM Sigla
TA-N153	TR-Iütae N153

1.1.10. TRT Nota Arşivleri

CMO Sigla	RISM Sigla
TRT_NA_REP_8007	TRT Müzik Dairesi TSM No. 8007

1.2. Printed sources

1.2.1. Nota mecmuaları (Scores miscellanies with lyrics)

CMO Sigla	Reference
FAS_CTİ_FER	Çudmānī-zāde Şāmlı İskender. n.d. <i>Ferahnāk faşlı. Chant Turc.</i> Vol. 28. İstanbul: n.p.
FAS_CTİ_HK	‘Udcı Şāmlı İskender, and Kemeñceci Hüseyin Fehmī Beğ. n.d. <i>Hiçāzkār. Hidjazquar. Chant Turc.</i> Vol. [10a]. İstanbul: n.p.
FAS_CTİ_MAH	‘Udcı Şāmlı İskender. n.d. <i>Māhūr. Mahour. [No: 7] Chant Turc.</i> İstanbul: n.p.
FAS_CTİ_NİH	‘Udcı Şāmlı İskender. n.d. <i>Nihāvend. Nehavénd. Chant Turc.</i> No: 2. İstanbul: n.p.
FAS_CTİ_YG	‘Udcı Şāmlı İskender, and Kemeñceci Hüseyin Fehmī Beğ. n.d. <i>[Yegāh faşlı]. Yequah. Chant Turc.</i> Vol. [2]. [İstanbul]: n.p.
FAS_CTİ_SUZ	‘Udcı Şāmlı İskender. n.d. <i>Sūznāk. Suzinaque. Chant Turc.</i> Numero 3. 22 parçadır. İstanbul: n.p.
FAS_CTM_BN	‘Udcı Şāmlı İskender. 1337. <i>Miüntaḥabāt fasıllardan] beste-nigār faşlı. Besténikiar. Chant Turc.</i> Vol. [no. 1]. İstanbul: Maṭba‘a-ı ‘Āmire.
FAS_CTM_ISF	Çudmānī-zāde ‘Udcı Şāmlı İskender. n.d. <i>Miüntaḥabāt [fasıllardan] ısfahān faşlı. Sphahan. Chant Turc.</i> Numero 21. İstanbul: Evkāf Maṭba‘ası.

- FAS_MUN_SA   Kudsî-zâde Şamlı İskender. n.d. *Müntahabâtdan şabâ faşlı. Numero 10. 40 pârça, pişrev, şarkı, semâi*. İkinci tab‘ı. İstanbul: n.p.
- FAS_MUN_ŞE   Kudsî-zâde Şamlı İskender. n.d. *Müntahabâtdan şevk-efzâ faşlı. 26 pişrev, semâ‘î, beste, şarkı ve sâz semâ‘isini muhtevidir*. Vol. 24. İstanbul: n.p.
- FAS_OMD_HK   ‘Udî İsmâ‘îl Sâmi. n.d. *Osmânlı mûsikî dosyası. Âşâr-ı nefise-i ‘atîka ve cedideyi hâvî nota. Hicâzkâr*. [İstanbul].
- FAS_OZ_MAH   Zadoryan, ‘Udcı Onnik, and ‘Udî Sa‘dî Beğ. 1926. *Mâhür faşlı piyasa tavrında yazılmışdır. 32 sahîfeden mürekkeb 27 pârça pişrev, sâz semâ‘isi, beste ve şarkılar*. Vol. 11. İstanbul: Fenniks Matba‘ası.
- FAS_OZ_NİH   Zadoryan, ‘Udcı Onnik, and ‘Udî Sa‘dî Beğ. n.d. *Nihâvend faşlı piyasa tavrında yazılmışdır. 48 sahîfeden mürekkeb 37 pârça pişrev, sâz semâ‘isi, beste ve şarkılar*. Vol. [9]. [İstanbul]: n.p.
- FAS_Şİ_EA   [Kudsî-zâde Şamlı İskender]. n.d. *[Müntahabât fasıllardan evcârâ faşlı]*. Vol. 37. [İstanbul]: [Fenniks Matbaası].
- FAS_Şİ_MÜS   Kudsî-zâde Şamlı İskender. n.d. *Numero 26. Müste‘âr faşlı. Mustéar. Pârça 25. Pişrev, şarkı ve sâz semâ‘isi*. İstanbul: n.p.
- FAS_Şİ_RA   Kudsî-zâde Şamlı İskender. n.d. *Rast faşlı. Rast. İkinci tab‘ı. [No.] 36*. İstanbul: n.p.
- FAS_Şİ_SG   Kudsî-zâde ‘Udcı Şamlı İskender, and Mu‘allim İsmâ‘îl Hakkî Beğ. n.d. *Segâh faşlı. (Fassıl) Sekiah. 26 pârçadan mürekkeb pişrev, beste, kâr, şarkı ve sâz semâ‘isini muhtevidir. [No.] 36*. İstanbul: n.p.
- FAS_ŞS_SUZ   Şamlı Selim. n.d. *Sâznâk. [No.] 99*. İstanbul: n.p.
- FAS_UA_HK   [Çömlenciyan], ‘Udî Arşak. 1339. *Hicâzkâr faşlı*. [İstanbul]: n.p.
- TMKlii   *Dârü’l-Elhân Külliyyâtı*. 1923. [İstanbul]: [Dârülelhân].

1.2.2. Güfte Mecmuaları (Lyrics miscellanies)

CMO Sigla	Reference
BM	[Bolahenk], Meḥmed Nūri. 1290. <i>Mecmū'a-i kārḥā ve naq̄shā, beste ve semā'i ve şarkıyat</i> . [Istanbul]: n.p.
GM	Ḥasan Taḥsîn. 1322. <i>Gülzâr-ı Mûsikî</i> . 352 p. Istanbul: A.[rtin] Aşaduryan Şirket-i Mürettibiye Matba'ası.
GR	[Ali Galib Bey]. 1311. <i>Ġidâ-yı rûḥ yâḥud ceb mecmū'ası</i> . [Istanbul]: Matba'a-ı 'Osmâniyye.
Ha	[Konuk], Aḥmed 'Avnî. 1317. <i>Ḥânende. Müntaḥab ve mükemmel şarkı mecmū'ası</i> . Vol. 1. Istanbul: Kütüphanesi-i Cihân Şâhibi Mihrân.
HB1	Meḥmed Hâşim Beğ. 1269 h. [1853] . <i>Mecmū'a-i Kārḥā ve Naq̄shā ve Şarkıyat</i> . [Istanbul]: Kâyol-zâde Yâḥyâ Harîri Matba'ası.
HB2	[Mehmed Hâşim Bey]. 1280. [<i>Hâşim Bey Mecmuası</i>]. [Istanbul]: n.p.
NM	[Bacanos], Kemeñçeçi 'Aleko. 1331 h. [1915]. <i>Nevzâd-ı mûsikî. Mükemmel şarkı ve kanto mecmū'ası</i> . Istanbul: Keḫeon Matba'ası.

2. Secondary Sources

- Aksüt, Sadun. 1983. *Türk Musikisi Güfteler*. 2 vols. Istanbul: Kervan Yayınları.
- . 1993. *Türk Musikisi Güfteler Hazînesi*. Istanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Ambros, Edith Gülçin. 1989. “‘Nazîre”, the Will-o’-the-Wisp of Ottoman “Dîvân” Poetry’. *Wiener Zeitschrift Für Die Kunde Des Morgenlandes* 79: 57–83.
- Andrews, Walter G. 1976. *An Introduction Ottoman Poetry*. Minneapolis & Chicago: Bibliotheca Islamica.
- Andrews, Walter G. and Mehmet Kalpaklı. 2008-2009. ‘Ottoman Text Archive Project (OTAP)’. Last accessed 1 December 2020 <http://courses.washington.edu/otap/>.
- Arslan, Mehmet. 2014. ‘Muhtâr, Halîl Paşa-Zâde Vâhidü'l-Ayn Ahmet Muhtâr’. In *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. Ahmet Yesevi Üniversitesi. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/muhtar-halil-pasazade-vahidulayn>.

- Aynur, Hatice, Müjgan Çakır, Hanife Koncu, Selim Sırrı Kuru, and Ali Emre Özyıldırım, eds. 2012. *Mecmûa: Osmanlı edebiyatının kırkambarı*. Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları, VII. İstanbul: Turkuaz Yayınları.
- Aynur, Hatice, Müjgan Çakır, Hanife Koncu, and Ali Emre Özyıldırım, eds. 2017. *Metin neşri: problemler, tesbitler, öneriler*. Eski Türk edebiyatı çalışmaları, XII. İstanbul: Klasik Yayınları.
- Aypay, A. İrfan. 1995. 'Nahifî Süleyman Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Divanı'nın Tenkitli Metni)'. PhD diss., Konya: Selçuk Üniversitesi.
- ‘Azîmâbâdî, Hısayn Qulî Khân, and Sayyid Kamâl Hâj Sayyid Javâdî. 2020. *Tadhkiray-i Nishtar-i 'ishq. Volume 1*. Leiden, the Netherlands: Brill.
<https://doi.org/10.1163/9789004407138>.
- Bâbâ Figânî Şîrâzî. 1937. *Dîvân-ı Âsâr-ı Bâbâ Figânî Şîrâzî*. Edited by Ahmad Suhailî Hwânsârî. Tehran: Kitâbhâne-i Ulumîa Islâmîa.
- Bağdatlı Rûhî. 2001. *Bağdatlı Rûhî Dîvânı*. Edited by Coşkun Ak. 2 vols. Bursa: Udağ Üniversitesi Basımevi.
- Bâkî. 1859. *Dîvân-ı Belâgat Unvân-ı Bâkî*. İstanbul: n.p.
<https://archive.org/details/dvnibelatunvni00bakiuoft>.
- Behar, L. Cem. 2010. 'Dede Efendi'nin Eserlerine Tarih Koymak Musikişinas, Sayı 11, 20-51.' *Musikişinas*, no. 11: 20–51.
- Benlioğlu, Selman. 2017a. 'Osmanlı Sarayında Mûsikînin Himâyesi (III. Selim ve II. Mahmus Dönemi)'. PhD diss., İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- . 2017b. 'Modernleşme Sürecinde İktidar-Müzisyen İlişkisi: III. Selim ve II. Mahmud İçin Bestelenen Medhiyeler'. *Sosyoloji Dergisi*, July, 45–74.
<https://doi.org/10.16917/iusosyoloji.331335>.
- . 2018. *Saray ve mûsikî: III. Selim ve II. Mahmud dönemlerinde mûsikînin himayesi*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Bilkan, Ali Fuat. 1993. 'Nâbî'nin Türkçe Dîvânı (Karşılaştırmalı Metin)'. PhD diss., Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Böwering, G. 2011. 'Abû Saîd Abil-Kayr'. In *Encyclopaedia Iranica*. 2020
<https://iranicaonline.org/articles/abu-said-fazlallah-b>.
- Browne, Edward G. 1899. 'Art. III.—The Sources of Dawlatshâh; with Some Remarks on the Materials Available for a Literary History of Persia, and an Excursus on Bârbad and Rûdagî'. *Journal of the Royal Asiatic Society* 31 (1): 37–69.
- Buğday, Korkut M, and Jerold C Frakes. 2009. *The Routledge introduction to literary Ottoman*. London; New York: Routledge.

- Bursalı Mehmed Tâhir Efendi. 1975. *Osmanlı Müellifleri*. Edited by A. Fikri Yavuz and İsmail Özen. 3 vols. Istanbul: Meral Yayınları.
- Çağlı, Adnan. 1990. ‘Vişne-Zâde İzzetî (Hayatı, Edebi Kişiliği ve Divanının Tenkidli Metni)’. Master’s thesis, Konya: Selçuk Üniversitesi.
- Câmî. n.d. *Külliyat-ı Câmî*. n.p: n.p.
https://archive.org/details/KulliyatJamiFarsi_201905jami/page/n181/mode/2up.
- Çalış-Ersöz, Ferya. 2020. ‘Meyyal’. In *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. Ahmet Yesevi Üniversitesi. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/meyyal>.
- Çavuşoğlu, Mehmed. 2017. *Necatî Bey divanının tahlili*. Istanbul: Kitabevi.
- Çetin, İsmail. 1993. ‘Derzî-Zâde Ulvî (Hayatı, Edebi Şahsiyeti ve Divanının Tendikli Metni)’. Master’s thesis, Elazığ: Fırat Üniversitesi.
- Cevri. 1981. *Cevri: Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve Divanının Tenkidli Metni*. Edited by Hüseyin Ayan. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları.
- Ceylan, Ömür. 2013. ‘Klasik Şiirin Büyüyen Gölgele Yüzyılı (1701-1800)’. In *Türk Edebiyatı Tarihine Bir Bakış: Eski Türk Edebiyatı*, 237–92. Ankara: Kurgan Edebiyat Yayınları.
- Çıpan, Mustafa. 1991. ‘Fasîh Ahmed Dede Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânî’nin Tenkidli Metni’. PhD diss., Konya: Selçuk Üniversitesi.
- . 2012. ‘Güfte ve Şiir Mecmûalarımız Hakkında Bir Değerlendirme: Dervîş Avnî Güfte ve Şiir Mecmûası’. In *Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, 75–96. Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları, VII. Istanbul: Turkuaz Yayınları.
- . 2010. *Dervîş Avnî Güfte ve Şiir Mecmuası*. Revised second edition. Konya: T.C. Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları.
- Crystal, David. 2008. *A Dictionary of Linguistics and Phonetics*. 6th ed. The Language Library. Malden, MA; Oxford: Blackwell Pub.
- Dehkhoda, Ali Akbar, and Mohammad Mo’in. 1958. *Loghat-nameh’i Dehkhoda*. Tehran: Tehran University Press.
- Develi, Hayati. 1995. *Evliya Çelebi Seyahatnamesine göre 17. yüzyıl Osmanlı Türkçesinde ses benzeşmeleri ve uyumlar*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- . 1998. ‘18. Yüzyıl Türkiye Türkçesi Üzerine’. *Doğu Akdeniz Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Dergisi* 1 (1): 27–36.
- . 2009. *Osmanlı’nın dili*. Istanbul: Kesit Yayınları.
- Devellioğlu, Ferit, Aydın Sami Güneş, and Mustafa Çiçekler. 2013. *Osmanlıca-Türkçe ansiklopedik lûgat: eski ve yeni harflerle*. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.

- Dikmen, Hamit. 1991. 'Seyyid Vehbi ve Divanının Karşılaştırmalı Metni'. PhD diss., Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Dilçin, Cem, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür, and Türk Dil Kurumu. 2019. *Örneklerle Türk şiir bilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Doğan, Muhammet Nur. 1997. *Lale Devri Şairi Şeyhülislam Es'ad ve Divanı*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Duman, Musa. 1995. *Evliya Çelebi Seyahatnamesine göre 17. yüzyılda ses değişimleri*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Dursun, Mesut. 1990. 'Nîhanî Divânı (İnceleme - Metin)'. Master's thesis, Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Ebû Saîd-i Ebü'l-Hayr. n.d. 'Rubâî No. 699'. <https://ganjoor.net/abusaeed/robaee-aa/sh699/>.
- Emîr Hüsrev-i Dihlevî. n.d. 'Ghazal No. 84'. <https://ganjoor.net/khosro/gozide/ghazalamkh/sh84/>.
- Enderunlu Fâzıl Hüseyin. 1842. *Dîvân*. Bûlâk: n.p. <https://archive.org/details/dvndvnfilfil00filuoft/mode/2up>.
- Erişen Yazıcı, Gülgün, ed. 2017. *Edirneli Kâmî ve Dîvânı*. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü. <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-195832/kami-divani.html>.
- Esrâr Dede. 2018. *Tezkire-i Şu'arâ-Yı Mevleviyye*. Edited by and İlhan Genç. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Fouchécour, Charles-Henri de. 2012. 'Iran Viii. Persian Literature (2) Classical'. In *Encyclopaedia Iranica*. <https://iranicaonline.org/articles/iran-viii2-classical-persian-literature>.
- Gıynaş, Kamil Ali. 2009. 'Milli Kütüphanedeki Yz A 803 Numaralı Mecmuanın Transkripsiyonlu Metni'. Master's thesis, Konya: Selçuk Üniversitesi.
- Gökhan, Asuman. 2004. 'Fasîhî-yi Herevî, Hayatı, Divanının Tenkitli Metni ve Tahlili'. PhD diss., Erzurum: Atatürk Üniversitesi.
- Gönel, Hüseyin. 2014. 'Hüsâmî, Hüsâmeddîn Efendi'. In *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. Ahmet Yesevi Üniversitesi. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/husami-husameddin-efendi>.
- Gümüş, Nevin. 1992. 'Yahya Nazîm Dîvânı I (İnceleme - Metin)'. Master's thesis, Kayseri: Erciyes Üniversitesi.
- Gündüz, Harun. 2009. 'Mehmet Nâil Tuman ve Tuhfe-i Nâilî'si (İnceleme-Metin-İndeks Sayfa 1-100)'. Master's thesis, Balıkesir: University of Balıkesir.

- Gürbüz, Mehmet. 2012. 'Şiir Mecmûaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi'. In *Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, 97–114. Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları, VII. İstanbul: Turkuaz Yayınları.
- Hâfız-ı Şîrâzî. 1983. *Dîvân-ı Hâfız: Gazalîyât*. Edited by Parviz Natîl Khânlarî. Vol. 1. Tahran: Sirkat-i Sihâmî-i Hâss-i Intisârât-i Hwârazm.
- Haugen, Einar. "The Analysis of Linguistic Borrowing." *Language* 26, no. 2 (1950): 210-31. Accessed September 7, 2021. doi:10.2307/410058.
- Halman, Talât Sait, Osman Horata, Yakup Çelik, Nurettin Demir, Mehmet Kalpaklı, Ramazan Korkmaz, and Öcal Oğuz, eds. 2006. *Türk edebiyatı tarihi*. 4 vols. Ankara: TC Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Hâmî Ahmed Âmidî. 1885. *Dîvân*. İstanbul: Ceride-i Havadis Matbaası. <https://archive.org/details/divanhami00hamiuoft>.
- . 2017. *Diyarbakırlı Hâmî Ahmed Divanı*. Edited by Kadri Hüsnü Yılmaz. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü. <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-196122/diyarbakirli-hami-ahmed-divani.html>.
- Hasan Tahsîn. 2011. *Gülzâr-ı Mûsikî*. Edited by Gülçin Yahya Kaçar. Ankara: Maya Akademi Yayınevi.
- Hayretî. 1981. *Hayretî Dîvan Tenkidli Basım*. Edited by Mehmed Çavuşoğlu and M. Ali Tanyeri. İstanbul: [İstanbul Üniversitesi] Edebiyat Fakültesi Matbaası.
- . 1991. *Dîvan: tenkidli basım*. Edited by Mehmed Çavuşoğlu and M. Ali Tanyeri. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Horata, Osman. 2006a. '[Klasik Estetikte Hazan Rüzgârları: Son Klasik Dönem (1700-1800)] Şiir'. In *Türk Edebiyatı Tarihi*, 2:447–542. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- . 2006b. '[Klasik Estetikte Hazan Rüzgârları: Son Klasik Dönem (1700-1800)] Tarihî, Sosyo-Kültürel Bağlam'. In *Türk Edebiyatı Tarihi*, 2:437–46. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Hüseyin Fazıl, Enderunî. 1842. *Divân-ı Fazıl Bey Enderunî*. Kahire: Bulak Matbaası. <https://kutuphane.atauni.edu.tr/>
- İbrâhim Edhem Kırîmî. n.d. 'Mecmûa-ı Eşâr'. <https://dijital-kutuphane.mkutup.gov.tr/>
- İnal, İbnülemin Mahmud Kemal. 1969. *Son Asır Türk Şairleri*. 4 vols. Devlet Kitapları. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı.
- İpekten, Haluk. 2011. *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*. İstanbul: Dergah Yayınları.
- İsen, Mustafa. 2000. 'Kırım Hanedanının Şairliği'. *Bilig*, no. 15 (Güz): 81–87.

- . 2020. ‘REZMÎ, Bahadır Giray’. In *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. Ahmet Yesevi Üniversitesi. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/rezmi-bahadir-giray>.
- Kalkışım, M. Muhsin. 1992. ‘Şeyh Gâlib Dîvânı’. PhD diss., İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Kalpaklı, Mehmet. 2006. ‘Osmanlı Şiir Akademisi: Nazire’. In *Türk Edebiyatı Tarihi*, 2:133–37. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
- Kaplan, Yunus. 2020. ‘Kâmî, Seyyid Kâmî Mehmed Efendi’. In *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. Ahmet Yesevi Üniversitesi. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kami-seyyid-kami-mehmed-efendi>.
- Karadeniz, M. Ekrem. 1983. *Türk Musikîsinin Nazariye ve Esasları*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Karimi-Hakkak, Ahmad. 2011. ‘Ebn Yamîn, Amîr Fakr-Al-Dîn Maḥmûd’. In *Encyclopædia Iranica*. Encyclopædia Iranica Foundation, Inc. <https://www.iranicaonline.org/articles/ebn-yamin>.
- Kartallıoğlu, Yavuz. 2011. *Klasik Osmanlı Türkçesinde eklerin ses düzeni (16, 17 ve 18. yüzyıllar)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- . 2016. ‘Osmanlı Türkçesinde Ara Biçim-I: Arapça ve Farsça Kelimeler’. *Dil Araştırmaları*, no. 18: 103–24.
- Kaya, Bayram Ali. 2010. *Osman Nevres ve Dîvânı: Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği, Türkçe Şiirleri, Bazı Mektupları, Perî ile Civân ve Destâr-ı Hayâl Mesnevîleri: İnceleme, Metin*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kayayerli, Ercan. 1997. ‘Selanikli Es’ad Efendi Hayatı, Edebi Şahsiyeti ve Dîvân’ının Yeni Harflere Çevirisi’. Master’s thesis, Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Kayhan Ertürk, Şaziye. 1996. ‘Yahya Nazîm Dîvânı V (İnceleme - Metin)’. Master’s thesis, Kayseri: Erciyes Üniversitesi.
- Kesik, Beyhan. 2014. ‘Es’ad, Şehreminizâde Hafız Es’ad Bey’. In *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. Ahmet Yesevi Üniversitesi. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/esad-sehreminizade-hafiz-esad-bey>.
- Kılıç, Atabey. 2012. ‘Mecmûa Tasnifine Dâir’. In *Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kirkambarı*, 75–96. Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları, VII. İstanbul: Turkuaz Yayınları.
- Kılıç, Filiz. 2014. ‘Muhtârî, Emir Hâşimzâde/Hâşimîzâde Seyyid Ahmed Muhtar Efendi’. In *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. Ahmet Yesevi Üniversitesi. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/muhtari-emir-hasimzade-hasimizade>.

- Kılıç, Filiz. 2020. 'Bahrî, Şeyh Bahrî Dede'. In *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. Ahmet Yesevi Üniversitesi. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/bahri-seyh-bahri-dede>.
- Kılıç, Muharrem. 1995. 'Münîf Antakî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri Divanının Tenkitli Metni ve İncelemesi'. Master's thesis, Erzurum: Atatürk Üniversitesi.
- Kırlı, Şaban. 2019. 'Milli Kütüphane 03 Gedik 18185 Numarada Kayıtlı Kâni'î Mecmuası'nın Şiir Mecmualarının Sistemik Tasnifi Projesi'ne (Mestap) Göre Tasnifi'. Master's thesis, Kırşehir: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi.
- Koca [Mehmed] Râgıb Paşa. 1836. *Divan*. Bûlâk: n.p. <https://archive.org/details/ssdivanoca00ocaruoft>.
- Koçak, Fatma. 2006. 'Fâik Mahmûd ve Dîvânı'. Master's thesis, Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Köksal, M. Fatih. 2012. 'Şiir Mecmûalarının Önemi ve "Mecmûaların Sistemik Tasnifi Projesi" (MESTAP)'. In *Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, 409–32. Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları, VII. İstanbul: Turkuaz Yayınları.
- . n.d. 'Mestap (Şiir Mecmuaları Sistemik Tasnifi Projesi)'. <https://mestap.com/>.
- Korkmaz, Harun. 2015. *The catalog of music manuscripts in Istanbul University Library*. Cambridge, MA: The Department of Near Eastern Languages and Civilizations, Harvard University.
- Küçük, Sabahattin, ed. n.d. *Bâkî Dîvânı*. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü. <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78361/baki-divani.html>.
- Kut, Günay. 1986. 'Mecmua'. In *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, 6:170–73. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kutlar Oğuz, Fatma Sabiha. 2017. 'Türkçe Metin Neşirlerindeki Farsça Şiirlere Dair Tespitler, Öneriler'. In *Metin Neşri: Problemler, Tesbitler, Öneriler: Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları XII*, 132–60. İstanbul: Klasik Yayınları.
- Lâzîkîzâde Feyzullah Nâfiz. 2017. *Lâzîkîzâde Feyzullah Nâfiz ve Dîvânı*. Edited by Hiclâl Demir. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü. <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-191378/lazikizade-feyzullah-nafiz--divan.html>.
- Nâbî. 1875. *Dîvân*. İstanbul: n.p. <https://archive.org/details/divannabi00nabiuoft>.
- Nâ'ilî-i Kadîm. 2019. *Nâ'ilî-i Kadîm: Dîvân*. Edited by Haluk İpekten. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü. <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-247199/naili-i-kadim-divani.html>.

- Nakşî Mustafâ Eyûbî. n.d. ‘Dîvân’. Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi. Call number: Pertev Paşa (Millet Ktb.) No. 418
- Nâmık Kemâl. 1303. *Tahrîb-i Hârâbât*. Kostantiniyye [Istanbul]: Kitâbhâne-i Ebüzziya.
- Nedîm Ahmed. 1922. *Nedîm Dîvânı: Külliyyât*. Edited by Halîl Nihâd. Istanbul: İkbâl Kütübhânesi, Sadakât Kütübhânesi.
<http://aturkkitapligi.ibb.gov.tr/aturkkitapligi/index.php>
- . 2017. *Nedîm Dîvânı*. Edited by Muhsin Macit. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
<https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-196897/nedim-divani.html>.
- Nefî. 2018. *Nefî Dîvânı*. Edited by Metin Akkuş. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
<https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-206118/nefi-divani.html>.
- Ölmez, Ahmet. 1995. ‘Behceti Hüseyin Efendi Divan (Hayatı - Eserleri ve Divanının Tenkidli Metni)’. PhD diss., Kayseri: Erciyes Üniversitesi.
- Ömer Hayyâm. n.d. ‘Rubâî No. 143’. <https://ganjoor.net/khayyam/robaee/sh143/>.
- Özcan, Nuri. 1988. ‘Abdullah Efendi, Tosunzâde’. In *TDV İslam Ansiklopedisi*, 1:100. Istanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
<https://www.islamansiklopedisi.org.tr/abdullah-efendi-tosunzade>.
- Özçelik, Sadettin. 2002. ‘Türkçedeki Farsça Kelimelerde Görülen Ses Olayları’. *Türk Dili*, no. 612: 1033–41.
- Öztuna, Yılmaz. 2006. *Türk Mûsikîsi Akademik Klasik Türk San’at Mûsikîsi’nin Ansiklopedik Sözlüğü*. Edited by Ahmet Nezihî Turan. 2 vols. Ankara: Orient Yayınları.
- Öztürk, Okan Murat. 2019. ‘Makam Nazariyatı, Nazîre ve Cantus Firmus: Müzikte ‘Model Alarak Besteleme’yle İlgili Üç Yöntem Arasındaki Muhtelif Bağlantılar Arasında’. In *Dîvân’dan Nağmeler: Farklı Boyutlarıyla Edebiyat-Mûsikî İlişkileri. Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları, XIV*. Klasik Yayınları.
- Özyılmaz, Kezban. 1994. ‘Kâmî: Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkidli Metni’. Master’s thesis, Konya: Selçuk Üniversitesi.
- Parmaksız, Mustafa Nuri. 2010. ‘Eserleri Bestelenen Divan Şairleri (XVII. ve XVIII. Yüzyıllar)’. Master’s thesis, Konya: Selçuk Üniversitesi.
- Paul, Ludwig. 2013. ‘Persian Language i. Early New Persian’. In *Encyclopaedia Iranica*.
<https://iranicaonline.org/articles/persian-language-1-early-new-persian>.
- Procházka-Eisl, Gisela, and Hülya Çelik. 2015a. *Hidden Treasures Selected Texts from Ottoman Mecmû’as (Miscellanies) = Gizli Hazineleer; Çeşitli Osmanlıca*

- Mecmualardan Seçilmiş Metinler*. Cambridge, Mass.: Department of Near Eastern Languages and Civilizations, Harvard University.
- . 2015b. *Texts on popular learning in early modern Ottoman times*. Cambridge, Mass.: Department of Near Eastern Languages and Civilizations, Harvard University.
- . n.d. ‘Early Modern Ottoman Culture of Learning: Mecmua’.
<https://mecmua.acdh.oeaw.ac.at/index.html>.
- Procházka-Eisl, Gisela, and Hülya Hancı. 2012. ‘Viyana Mecmûa Projesi: Erken Yeni Çağ’da Osmanlı Bilim Kültürü: Şiirsel Hırs ve Pratik Merakların Arasında Popüler Bilgi Edinme’. In *Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, 401–8. Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları, VII. Istanbul: Turkuaz Yayınları.
- Rauf Yekta, and Nuri Akbayar. 2000. *Esâtîz-i elhân: Hoca Zekât Dede Efendi, Hoca Abdülkadir-i Merâgî, Dede Efendi*. Istanbul: Pan Yayıncılık.
- Redhouse, James W. 2015. *Turkish and English Lexicon; Osmanlı Türkçesi - İngilizce Lûgat*. Istanbul: Çağrı Yayınları.
- Redhouse, James W. 2017. *Redhouse Türkçe/Osmanlıca-İngilizce Sözlük*. Istanbul: SEV Matbaacılık ve Yayıncılık.
- Rodwell, E. H. 1933. *Ibn Yamin: 100 Short Poems the Persian Text with Paraphrase*. London: Kegan Paul Trench.
- Rûdekî. n.d. ‘Kıta No. 48’. <https://ganjoor.net/roodaki/baghimande/sh48/>.
- Şahin, Ebubekir Sıddık. 2004. ‘Keçeci-Zâde İzzet Molla’nın Divanları: Bahâr-ı Efkâr ve Hazân-ı Âsâr’. PhD diss., Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Sami, Şemseddin. 2019. *Kamus-ı Türkî*. Edited by Paşa Yavuzarslan. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Saussure, Ferdinand de. 2011. *Course in General Linguistics*. Edited by Perry Meisel and Haun Saussy. Translated by Wade Baskin. New York: Columbia University Press.
- Schimmel, A. 2011. ‘Amîr Kosrow Dehlavî’. In *Encyclopaedia Iranica*.
<https://iranicaonline.org/articles/amir-kosrow-poet>.
- Selmân-ı Sâvecî. n.d. ‘Ghazal from “Cemşîd ü Hurşîd”’.
<https://ganjoor.net/salman/jamkhor/sh31/>.
- Şen, Fatma Meliha. 1995. ‘Beylikçi İzzet Bey Divanı (İnceleme, Metin)’. Master’s thesis, Istanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Şentürk, Ahmet Atilla. 2016. *Osmanlı Şiiri Kulavuzu*. 2 vols. Istanbul: Osmanlı Edebiyatı Araştırmaları Merkezi (OSEDAM).

- Şeyh Gâlib. n.d. *Şeyh Gâlib Dîvânı*. Edited by Naci Okçu. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü.
<https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78404/seyh-galib-divani.html>.
- . 1836. *Dîvân-ı Şeyh Gâlib*. Bûlâk: Matbaa-ı Bûlâk. <http://mdz-nbn-resolving.de/urn:nbn:de:bvb:12-bsb10219869-3>.
- Steingass, Francis Joseph. 2005. *A Comprehensive Persian - English Dictionary*. Istanbul: Çağrı Yayınları.
- Sünbülzade Vehbî, Sünbülzâde. 2017. *Sünbülzâde Vehbî Dîvânı*. Edited by Ahmet Yenikale. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü. <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-196833/sunbulzade-vehbi-divani.html>.
- Ṭahrâni, Āqa Bozorg aṭ-. 1983. *Aḍ-Ḍarī'a İlā Taşānif Aş-Şī'a. Aş-Şī'r Wa Aş-Şu'arā'*. 3rd ed. Vol. 9/ 2nd Part. Bayrūt: Dār al-Aḍwā'.
- Tankuş, Mustafa. 2002. 'Ârif Süleyman Dîvânı (Hayatı, Eserleri ve Dîvânı)'. Master's thesis, Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Tarlan, Ali Nihad. 1937a. *Metin tamiri*. Istanbul: Burhaneddin Basımevi.
- . 1937b. *Metinler Şerhi'ne dair*. Istanbul: Sühulet Basımevi.
- Tayyârzâde Atâ. 2010. *Osmanlı Saray Tarihi - Tarih-i Enderun*. Edited by Mehmet Arslan. 5 vols. Istanbul: Kitabevi Yayınları.
- Tietze, Andreas. 2016. *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lügati*. Edited by Nurettin Demir and Emine Yılmaz. Ankara: TÜBA Türkiye Bilimler Akademisi.
- Timurtaş, Faruk. 2020. *Osmanlı Türkçesi Grameri*. Istanbul: Alfa Yayınları.
- Tokmak, A. Naci. 1999. 'İbn Yemîn-i Tuğrâi'. In *TDV İslam Ansiklopedisi*, 20:448–49. Türkiye Diyanet Vakfı. <https://islamansiklopedisi.org.tr/ibn-yemin-i-tugrai>.
- Tulum, Mertol. 2017. *Tarihî metin çalışmalarında usul: Nâme-i Kudsî (Menâkibu'l-Kudsiyye)'nin yayımlanmış metninden derlenen verilerle*. Çizgi Kitabevi Yayınları 751. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Tulum, Mertol, Şükrü Haluk Akalın, and Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür. 2011. *XVII. Yüzyıl Türkçesi ve Söz Varlığı*.
- 'Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi'. n.d. Accessed 1 December 2020.
<https://islamansiklopedisi.org.tr/>.
- Üngör, Etem Ruhî. 1981. *Türk Musikisi Güfteler Antolojisi*. 2 vols. Istanbul: Eren Yayınları.
- Ünver, İsmail. 2008. 'Çeviri Yazıda Yazım Birliği Üzeriner Öneriler'. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 3 (6): 1–46.

- Üzğör, Tahir. 1995. 'Fahriyye'. In *TDV İslam Ansiklopedisi*, 12:97–98. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı. <https://islamansiklopedisi.org.tr/fahriyye>.
- Vâsıf, Enderûnî. 1868. *Dîvân-ı Gülşen-i Efkâr*. İstanbul: n.p. <https://archive.org/details/divanigleniefk00vasfuoft>.
- . 1999. *Enderunlu Osman Vâsıf Bey ve Dîvânı: Dîvân-ı Gülşen-i Efkâr-ı Vâsıf-ı Enderûnî*. Edited by Rahşan Gürel. İstanbul: Kitabevi.
- Vehbî, Sünbülzâde. 1837. *Dîvân*. Bûlâk: n.p. <https://archive.org/details/divanvehbi00vehb>.
- Walter G. Andrews, Jr. 1976. *An Introduction to Ottoman Poetry*. Studies in Middle Eastern Literatures 7. Minneapolis / Chicago: Bibliotheca Islamica.
- Wright, Owen. 1992. *Words without Songs: A Musicological Study of an Early Ottoman Anthology and Its Precursors*. SOAS Musicology Series 3. London: School of Oriental and African Studies, University of London.
- Yahyâ Nazîm. 1841. *Dîvân-ı Belâgat-ı Unvân*. İstanbul: n.p. <https://archive.org/details/divannaz00naziuft>.
- Yakşı, Ayhan. 1993. 'Nihânî, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni'. Konya: Selçuk Üniversitesi.
- Yıldız, Osman. n.d. 'Dilimizdeki Arapça ve Farsça Kökenli Kelimelerde Görülen Fonetik Değişmeler'. *SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, no. 4: 321–38.
- Yıldız, Seyhan. 2002. 'XVIII. Yüzyıl Divan Şairi Şakir Hayatı, Eseri, Edebi Kişiliği ve Divanının Tenkidli Metni'. Master's thesis, Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Yorulmaz, Hüseyin. 1989. 'Koca Râgıb Paşa Dîvânı (Araştırma ve Metin)'. Master's thesis, İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Ziyâ Paşa. 1291. *Hârâbât*. [İstanbul]: Matbaa-ı Âmire. <https://bit.ly/3fB8fiy>.
- . 1868. 'Şiir ve İnşâ'. *Hürriyet Gazetesi [London]*, no. 11 (September).

TRANSCRIPTION

دلکش حوران

بسته چنبر ایساق

p. 65
piece no. 49

ندر اول جنبش رفتار و ظرافت اوکولش 2
ندر اول جذبۀ حسن ایله طراوت اورویش

الده ساقسونیه صراحیله صفا بخش ایدرک 4
حامنک عقلک الیر بویله لوندانه کلش

عمرم امان امان یار ظرافت اوکولش 6

م

---

1 The lyrics appear in NE3466, fol. 252v; HB1, p. 406; HB2, p. 408 and Ha, p. 621.

Ha او نزاکت [وظرافت | NE3466 رفتار ظرافت [رفتار و ظرافت 2 NE3466 اساق یهودی [ایساق 1
اوریش Ha, اوروش [اورویش | NE3466 حسنیله [حسن ایله | NE3466, HB1, HB2 جزیه [جذبۀ 3
ایده رک [ایدرک | NE3466 سراحیله [صراحیله | NE3466 ساقسونیه, Ha صاقسونیا [ساقسونیه 4 NE3466
NE3466, HB1, HB2 الیر [الیر | NE3466, Ha عقلین [عقلک | Ha حامی نک [حامنک 5 NE3466, HB1, HB2
missing in Ha [اوکولش... عمرم 6 NE3466 کلش, Ha جکش [کلش | NE3466 بولوندانه [بویله لوندانه

Dil-keş hāverān

Beste çenber İsağ

p. 65
piece no. 49

2 Nedir ol cünbüş-i reftār u zarāfet o gülüş
Nedir ol cezbe-i hüsni ile tarāvet o revīş

4 Elde Sağsonya şürāh[ī]yle şafā bahş ederek
Hām[ī]'niñ 'aqlıñ alır böyle levendāne geliş

6 'ömrüm amān amān yār zarāfet o gülüş

[*tem*]me

[Lyricist: Hāmî]

2 reftār ... zarāfet] reftār-ı zarāfet NE3466; reftār ol nezāket Ha 3 cezbe-i] cezbe-i NE3466, HB1, HB2 | revīş] revīş Ha; rīş NE3466 4 Sağsonya] Sağsonya Ha | şürāhīyle] şürāhiyle NE204, NE3466 5 Hāmī'niñ] Hāmī'niñ NE204 | 'aqlıñ] 'aqlın NE3466, Ha alır] alır NE3466 | böyle] bu NE3466 | geliş] cekiş Ha 8 Lyricist Hāmî] The lyrics are by a poet with the pen name (mahlas) Hāmî, indicated in the last line of the lyrics. It is possible that the poet is in fact Hāmî Ahmed Âmidî (d. 1747), though the editors could not locate the lyrics in his dīvān; see Hāmî Âmidî 1885 and Yılmaz 2017. Öztuna (2006, vol. 1, 426) and Aksüt (1983, vol. 1, 148) attribute the lyrics to Mehmed Kāmî Efendi (d. 1724). However, the editors could not locate the poem in his dīvān either; see Erişen Yazıcı 2017 and Özyılmaz 1994.

دلکش حوران

بسته زنجیر محمد اغا

p. 66
piece no. 50

- شکوفه زار عذارك كلك نظيره سیدر 2
بهاره قرشو هزارك اوپر مسیره سیدر
- صورلسه واصف زاره لبان بستانك 4
چیلک شکرله سی یاسمن خمیره سیدر
- عمرم یالا یله لل لل له له لی میرم یالایله 6
له له له له له لی یار كلك نظیره سیدر

م

---

1 [بسته زنجیر محمد اغا] The lyrics appear in NE3466, fol. 252v; HB1, p. 406; HB2, p. 408 and Ha, p. 621.

صورولسه [صورلسه] 4 Ha قارشو [قرشو] 3 NE3466 عذارك [عذارك] 2 NE3466 كوچك محمد اغا [محمد اغا] 1
Ha | missing in Ha, HB2 [یار] 7 NE3466 چلك [چیلک] 5 Ha پستانك [بستانك]

Dil-keş hāverān

Beste zencīr Meḥmed Aḡa

p. 66
piece no. 50

2   Şükūfezār-1 ‘izārīñ gülüñ naẓīresidir
Bahāra karşı hezārīñ o bir mesīresidir

4   Şorulsa Vāşif-1 zāre lebān-1 bostānīñ
Çilek şekerlemesi yāsemen ḡamīresidir

6   ‘ömrüm yālā yele lel lel le le lel lī mīrim yālā yele
le le le le le le lī yār gülüñ naẓīresidir

[*tem*]me

[Lyricist: Vāşif]

---

1 zencīr] küçek NE3466 2 ‘izārīñ] ‘izārīñ NE3466 4 bostānīñ] pistānīñ Ha 9 Lyricist Vāşif] The lyrics are by Osman Vāşif Enderūnī (d. 1824), and can be found in a piece (kita) from his dīvān; see Osman Vāşif 1868, 122 and Gürel 1999.

دلکش حوران

p. 68
piece no. 51

نقش سماعی محمد آغا

حال رخسارینه نجم سحر اولکرمی دیسم 2
کردن صافنه نور مه انورمی دیسم

آرایش بزم طریک کلدی زمانی 4
وقت فرحک اولدی بدیدار نشانی

تبدیل مقام ایلیه لم سمت بوغازه 6
بز ذوق ایده لم تابه کلو جسم ایله جانی

---

1 Ha [نقش سماعی محمد آغا] The lyrics appear in NE3466, fol. 254v; HB1, p. 406; HB2, p. 408 and Ha, p. 621.

NE3466, Ha [خال] 2 NE3466 کوچک محمد آغا [محمد آغا] | Ha [نقش اصصاق سماعی] [نقش سماعی محمد آغا] 1 NE3466 نوری [نور] | Ha صافکه [صافنه] 3 Ha دیسه م [دیسم] | Ha رخساریکه [رخسارینه] | Ha تابکلو [تابه کلو] | HB1, HB2 بر; NE3466, Ha; بر [بز] 7 Ha طرابک [طریک] 4 Ha دیسه م [دیسم] NE3466

Naķş semā'ī Meħmed Aġa

p. 68
piece no. 51

2 Hāl-i ruħsārına necm-i seħer ũlker mi dēsem
Gerden-i řāfına nūr-ı meh-i enver mi dēsem

4 Ārāyiş-i bezm-i řarabıñ geldi zamānı
Vaķt-i feraħıñ oldu bedīdār-ı nişānı

6 Tebdīl-i maķām eyleyelim semt-i Boġaza
Biz zevķ ēdelim tā-be-gelū cism ile cānı

1 Naķş semā'ī Meħmed Aġa] These are most probably the rarest surviving lyrics with music notation. Aksüt states that the notation for this work is extinct and only the lyrics remain (1993, vol 1, 175). 2 Hāl-i] Hāl-i NE204, NE3466, HB1, HB2 | ruħsārına] ruħsārına Ha 3 řāfına] řāfına Ha 4 řarabıñ] řarabıñ Ha 7 Biz] Pür NE3466, Ha; Bir HB1, HB2

دلکش حوران

p. 68
piece no. 51
[continued]

میانخانه

2 بوله مم طور پریشاننه تعبیر سزا
شوخی سودایی می یوخسه دای دلبری دیسم

4 ای عاشق شوریده آفته الفت
ویرمه دله انکاره هجوم ایتمکه رخصت

6 دنیا به تحمل اوله اندوهه سزا وار
ساقی بیوسون کاسه سرشار مسرت

شوخی سودایی الی آخره

دیسه م [دیسم | Ha یوقسه [یوخسه | NE3466 سودایی [سودایی می 3 Ha, HB1, HB2 تعبیری [تعبیر 2
Ha جانا یوروسون [ساقی بیوسون 7 HB1, HB2 تراوار [سزا وار 6 Ha NE3466 افکاره [انکاره 5 Ha
HB1, HB2 سرشار [سرشار | NE3466 یوروسون; HB1, HB2 یوروسون [بیوسون

Dil-keş hāverān

miyānhāne

p. 68
piece no. 51
[continued]

2 **Bulamam ʔavr-1 perīşānına ta'bīr-i sezā**
Şūḥ-1 sevdā-yı mey yoḥsa dā[']-yı dil-ber mi dēsem

4 Ey 'āşık-1 şūrīde-i ālüfte-i ülfet
Vërme dile inkāra hücūm étmeḡe ruḥşat
6 Dünyāya taḥammül ola endūha sezāvār
Sākī büyüsun kāse-i serşār-1 meserret

şūḥ-1 sevdā-yı *ilā-āḥirihi*

[Lyricist: unknown]

3 yoḥsa] yoḥsa Ha | dā'-yı] dā NE204 5 dile inkāra] dil-efgāra NE3466 6 sezāvār]
terāvār HB1, HB2 7 Sākī büyüsun] Cānā yürüsün Ha | serşār-1] serşād-1 HB1, HB2

دلکش حوران

نقش سماعی محمد اغا

p. 69
piece no. 52

یوزک آچ ای مه نو طلعت امان کون کوره یم نیجه بر طالع ایله لج نهان کون کوره یم	2
کل کل سرونازم کل کل چاره سازم مست نازم یار یار کل افندم ای مه اوج وفا عرض جمال ایت بکا یاندی یتز مبتلا	4
کوکلمی بر پری ایلدی سرسری کل کبی هر پری امان امان کل افندم نیجه بر طالع الی آخره	6
	8
میانخانه	
نیشتر ابر جفاده هله مستوریة بنده شاکر کبی ای مهرجهان کون کوره یم	10

م

---

1 The lyrics appear in NE3466, fol. 254r; HB1, p. 406; HB2, p. 408 and Ha, p. 621.

NE3466 یوزین [یوزک 2 NE3466 کوچک محمد اغا | محمد اغا | Ha نقش یوزک سماعی [نقش سماعی محمد اغا 1
NE3466, the last word of the preceding line in NE3466, [وفا 6 NE3466 سرونازم عشوة بازم [سرونازم 4
Ha [کوکلمی بر پری | Ha [کوکلمی 7
the last word of the preceding line in NE3466 [امان امان 8
the last two words of the preceding line in Ha, HB2 and NE3466; [مستوریت [مستوریة | Ha صفاده [جفاده | NE3466 یتشور [نیشتر 10
NE3466 نقرات کلاؤل [م 12 NE3466 بنده [بنده 11 HB1 مستوریتته

Nağş semā'ī Meḥmed Ağa

p. 69
piece no. 52

2 **Yüzüñ aç ey meh-i nev-ṭal'at amān gün göreyim**
Nice bir ṭālī' ile lecc-i nihān gün göreyim

4 gel gel serv-i nāzım gel gel çāre-sāzım
mest-i nāzım yār yār gel efendim ey meh-i evc
6 vefā [vü] 'arż-ı cemāl ét baña yandı yeter mübtelā
göñlümi bir perī eyledi serserī kül gibi her yeri
8 amān amān gel efendim nice bir ṭālī' *ilā-āḥirihi*

miyānhāne

10 **Niṣter-i ebr-i cefāda hele mestūriyyet**
Bende Şâkir gibi ey mihr-i cihān gün göreyim

[*tem*]me

[Lyricist: Şâkir]

1 Nağş semā'ī] Nağş yürük semā'ī Ha, Nağş semā'ī kûçek NE3466 2 Yüzüñ] Yüzün NE3466 4 serv-i nāzım] işve-bāzım NE3466 10 Niṣter-i] yetişür NE3466 | cefāda] şafāda Ha 11 Bende] Bende-i NE3466 13 Lyricist Şâkir] The last hemistich of the poem includes the pen name (mahlas), indicating that the poet is one Şâkir, though more than one poet used this pen name. Öztuna also attributes some of the lyrics to one Şâkir (2006, vol. 2, 34). Another possibility is that the lyricist is the judge (kadı) of Aleppo, vakanûvis Şâkir Efendi b. Mustafâ b. Hüseyin (d. 1743), but the editors could not locate the poem in his dîvân; see Yıldız 2002.

کار باغ بهشت خواجه

p. 71
piece no. 53

دره دیم دیتادیم دیده رلا در در تن	2
دیده رلا در در تن تن تادره دلی تن (مکرر)	
تی تن در در تن در تانی تن در در تن	4
تا نا در در تن تن نا دره دلی تن (مکرر)	
نمیکشد سر مویی دلم بیباغ بهشت	6
ز چاک پیرهنی کردهام سراغ بهشت	
هی اها هی اها هی هی جانم وای	8
اها اها اها هی هی میرم وای ز چاک الخ	

1 [کار باغ بهشت خواجه] The lyrics appear in NE3466, fol. 291v; NE3866, fol. 321v; AK431, fol. 62v; B1578, fol. 312v and Ha, p. 597.

کار AK431, B1578; [کار باغ بهشت اوصولش حقیف] Ha | [کار خقیف] 1
missing [دیده] 2 NE3866 کار باغ بهشت عمل عنتابی محمد آغا اوصولش حقیف, NE3466 خواجه بهشت حقیف
in NE3866, AK431, B1578 | [رلا] AK431, B1578; [رلا] 3 missing [دیده] 3 NE3466 رلا
in NE3866, AK431, B1578 | [رلا] AK431, B1578 | [تانی] 4 Ha نادره [تادره] | [تانی] AK431,
B1578 | [بیباغ] 5 NE3466, AK431, B1578 | [نمیکشد] 6 AK431, B1578 | [تانی] AK431,
B1578 | [پیرهنی] 7 AK431, B1578 | [پیرهنی] 7 AK431, B1578 | [پیرهنی] 7 AK431, B1578
[سراغ] 8 AK431, B1578 | [سراغ] 8 AK431, B1578 | [سراغ] 8 AK431, B1578 | [سراغ] 8 AK431, B1578
[سراغ] 8 AK431, B1578 | [سراغ] 8 AK431, B1578 | [سراغ] 8 AK431, B1578 | [سراغ] 8 AK431, B1578

Kār-1 Bāğ-1 behişt Hōca

p. 71
piece no. 53

- 2 dere dīm dītā dīm dīde rellā dir dir ten
dīde rellā dir dir ten nen tādere dillī ten (*mükerrer*)
- 4 tennī ten dir dir ten dir tānī ten dir dir ten
tā nā dir dir ten nen nādere dillī ten (*mükerrer*)
- 6 **Nemīkeşed ser-i mūy-1 dilem be-bāğ-1 behişt**
Zi-çāk-1 pīrehenī kerde-em sūrāğ-1 behişt
- 8 hey āhhā hey āhhā hey hey cānım vāy
āhhā āhhā āhhā hey hey mīrim vāy zi-çāk (*ilah.*)

1 Hōca] ‘amel-i ‘Ayntābī Meḥmed Ağa NE3866 4 tennī] Following the vocalisation in AK431 and B1578. 7 Zi-çāk-1] Zi-çāk-1 NE3466 | pīrehenī] pīrehen AK431, B1578 9 āhhā āhhā āhhā] Following the vocalisation in AK431 and B1578.

‘Irāk

miyānhāne

p. 71
piece no. 53
[continued]

2

Müdām-āyed [e]z-büy-ı tū cān eđer ārend

dere dīm dītā dīm dīde rellā ten dir dir ten

4

tā nā tā nā tā nā dir ney tene nen nī nī tene nen ney
dir tānī ten dir dir ten tā nā tā nā tā nā dir ney

6

Nesīm-i ‘anber-i zülf-i tū der-dimāğ-ı behişt

hey āhhā hey āhhā hey *ilā-āhirihi*

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 miyānhāne] Before the section miyānhāne there are two additional lines in NE3466, B1578 and AK431. These couplets are under the heading bend-i šānī as a second section in NE3466, B1578 and AK431. This second section is missing in this manuscript and in Ha.
2 Müdām-āyed ez-büy-ı] Müdām-āyed ü ez-büy-ı NE3466; Müdām-āyedeh ez ü büy-ı AK431; Müdām-āyed ez ü büy-ı B1578 | ārend] āder AK431, āyed NE3466, B1578
6 ‘anber-i] ‘anberīn B1578

بسته چنبر پترآکی

p. 72
piece no. 54

مست اولوب ایتمش کریبانك كشاده تابه ناف 2
وقتیدر اول ماهله اولمق دیلرسك سیننه صاف

رونق سور قیامت قامتی بالاسیدر 4
قافدن نشر ایلدی اثار حسنك تابه قاف

عمرم جانم امان یار كشاده تابه ناف 6

م

---

1 [بسته چنبر پترآکی] The lyrics appear in NE2067, fol. 80v; BN599, fol. 131v; HB1, p. 394 and Ha, p. 598.

BN599, ماه ایله [ماهله] | BN599 او [اول] 3 Ha تابناف [تابه ناف] 2 missing in NE2067 [پترآکی] 1 Ha | [اولمق دیلرسك] is circled with dots and استرسك اولمق is written underneath it as an alternative BN599; Koca [Mehmed] Râgıb Paşa 1836 استرسك اولمق Ha, دیلرسه م [دیلرسك] | Koca [Mehmed] Râgıb Paşa 1836 شور, شور NE2067 شور [سور] | Ha, HB1 رونقی [رونق] 4 NE2067 دیلرسن [قافدن] 5 Koca [Mehmed] Râgıb Paşa 1836 قامت NE2067, BN599; Koca [Mehmed] Râgıb Paşa 1836 [قامتی] | Ha [یار كشاده تابه ناف] 6 Ha تابقاف [تابه قاف] | BN599 آسار [اثار] | Ha ایله دی [ایلدی] | BN599 قافدن missing in BN599 | Ha تابناف [تابه ناف]

‘Irāk

Beste çenber Petraki

p. 72
piece no. 54

2 Mest olub étmiş giribānıñ küşāde tā-be-nāf
Vaқtidir ol māhla olmaқ dilerseñ sine-şāf

4 Revnaқ-ı sūr-ı kıyāmet kām-et-i bālāsıdır
Kāftan neşr eyledi āsār-ı hüsñüñ tā-be-Қāf

6 ‘ömrüm cānım amān yār küşāde tā-be-nāf

[*tem*]me

[Lyricist: Râgıb]

3 ol] o BN599 | olmaқ dilerseñ] is circled with dots and “isterseñ olmaқ” is written underneath it as an alternative BN599, Koca [Mehmed] Râgıb Paşa 1836; istersen olmaқ in Yorulmaz 1989, 125. | dilerseñ] dilersen Ha; dilersen NE2067 4 sūr-ı] şör-ı NE2067, Koca [Mehmed] Râgıb Paşa 1836; şürı Yorulmaz 1989 5 Kāftan] Kāfdan NE204; Kākdan BN599 | āsār-ı] āsār-ı BN599 8 Lyricist Râgıb] The lyrics consist of the first two distiches of a seven-couplet gazel by Sadrazam Koca Râgıb Mehmed Paşa (d. 1763). However, the lyrics exhibit minor variations from the text of the gazel in the published dīvān of Râgıb Mehmed Paşa; see Koca [Mehmed] Râgıb Paşa 1836, 42 and Yorulmaz 1989, 125.

عراق

بسته رمل دده افندی

p. 74

piece no. 55

بر آهله اول غنچه فمه حالک عیان ایت 2
بلبل کبی کلشنده کوکل مشق فغان ایت

بوس لبکی ایتمه دریغ عاشقه جانا 4
جانم کبی لعینی سخا جوی جهمان ایت

افندم آه یل له له له له له له له له له له 6
یله له له له له له له لی وای بلی یارمن

م

---

1 [بسته رمل دده افندی] The lyrics appear in NE2067, fol. 80v; NE3866, fol. 325r; B1578, fol. 317v; L266, fol. 139v; HB1, p. 394 and Ha, p. 597.

اسماعیل, NE3866, رجب [دده افندی] | missing in B1578 [رمل دده افندی] | NE3466 اوfer [رمل] 1
NE2067, حالن [خالک] | B1578 فم [فمه] | NE2067 غنجه [غنچه] | Ha آه ایله [آهله] 2 NE2067 درویش
خاتم [جانم] 5 NE3866 کاهی [جانا] | NE2067 لبنی [لبکی] 4 L266 مشک [مشق] 3 B1578 خالک
missing [یارمن] 7... افندم 6 NE2067 لعانی; Ha, B1578, لعلکی [لعینی] | NE2067, NE3866, B1578
Ha, HB1 یار بلی یارمن [بلی یارمن] 7 NE3866 یاریار دوست in B1578;

‘Irāk

Beste remel Dede Efendi

p. 74
piece no. 55

2 Bir āh [i]le ol ğonça-feme ḥālīñ ‘ayān ét
Bülbül gibi ğülşende ğöñül meşķ-i fiġān ét

4 Būs-ı lebiñi étme dirīġ ‘āşıķa cānā
Cānım gibi la‘lini saḥā-cūy-ı cihān ét

6 efendim āh yel le lele lele lele lele lī tere lī
yele le le le lele lī vāy belī yār-i men

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Beste remel] In L266, this beste is in makām muhālīf-i irāk and its usūl is evfer. In NE3866, the same lyrics are in makām irāk, its usūl is evfer and the beste is attributed to Receb. | remel] evfer NE3866 | remel...Efendi] missing in B1578 | Dede Efendi] Receb NE3866; İsmā‘īl Dervīş NE2067 **2** ğonça-feme] ğonca-feme NE2067, ğonça-fem B1578 ḥālīñ] ḥālin NE2067; ḥālīñ B1578 **3** meşķ-i] meşķ-i L266 **4** lebiñi] lebini NE2067 cānā] gāhī NE3866 **5** Cānım] ḥātem NE2067, NE3866, B1578 | la‘lini] la‘līni B1578

بسته دور کبیر دده افندی

p. 75
piece no. 56

هر زمان پیش نگاهمه هویداسین سن 2
پرده دیده ده تصویر دلاراسین سن

عاشقم ظاهر و باطن سکا سنسز اوله مم 4
دیده ده نور بصر دلده سویداسین سن

امان دیده کریان سینه سوزان امان ای جانا 6
امان یاقمه جانم

م

[بسته دور کبیر دده افندی 1] The lyrics appear in NE2067, fol. 80v; M1362, fol. 132v; B3370, fol. 91v; HB1, p. 394; HB2, p. 390 and Ha, p. 597.

[هویداسین 2] missing in M1362 | B3370 ساعی اسعد افندی [بسته دور کبیر دده افندی 1] [دلاراسین | fourth line in M1362] سن...پرده 3 Ha هویداسک; M1362 هواسین; B3370 هویداسن [دیده ده 5] NE2067 اولام [اوله مم 4] Ha دلاراسک; B3370 دلاراسن [سن...دیده | B3370 پرده دیده ده 6] Ha سویداسک; B3370 سویداسن [سویداسین | missing in B3370] جانم... 7 امان 6

‘Irāk

Beste devr-i kebīr Dede Efendi

p. 75
piece no. 56

- 2 Her zamān pīṣ-i nigāhımda hüveydāsın sen
Perde-i dīdede taṣvīr-i dil-ārāsın sen
- 4 ‘Aşıkam zāhir ü bāṭın saña sensiz olamam
Dīdede nūr-ı başar dilde süveydāsın sen
- 6 amān dīde giryān sīne sūzān amān ey cānā
amān yāḳma cānım

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

¹ Beste...Efendi] Semā‘ī Es‘ad Efendi B3370 | Dede Efendi] missing in M1362. In B3370, this beste is rendered as semâf and attributed to Esad Efendi. ² hüveydāsın] hüveydāsın Ha; havāsın M1362 ³ Perde-i...sen] fourth line in M1362 | dil-ārāsın] dil-ārāsın Ha ⁵ Dīdede] perde-i B3370 | Dīdede...sen] second line in M1362 | süveydāsın] süveydāsın Ha ⁶ amān¹...⁷ cānım] missing in B3370

سماعی عطری

p. 76
piece no. 57

نوروز ایرشدی باغه شراب استمزیمیسین	2
ساقی بو بزمه مست و خراب استمزیمیسین	
صدپاره ایله سینه می خون ایله بغری	4
بزم شرابه قانلی کباب استمزیمیسین	
جانم جانم جانم جانم استمزیمیسین	6
اوف جنان ای حیرانک اوله م قربانک	
اوله م من بنده فرمانکم ای یار	8

م

1 The lyrics appear in NE3649, fol. 88v; NE3866, fol. 331r; NE9857, fol. 112r; L266, fol. 70r; HB1, p. 390; HB2, p. 390 and Ha, p. 598 .

L266 ارشدی Ha, ایرشدی [ایرشدی] 2 missing in NE3649 [عطری] | Ha اقصاق سماعی [سماعی] 1 fourth line [استمزیمیسین... ساقی] 3 L266 استمزسک; Ha استه مزیمیسک [استمزیمیسین] | Ha سراب [شراب] مستی [مست] | L266 بو جام; NE3649; جام NE3649; NE9857; NE3866 بو جانی [بو بزمه] | in NE3649 NE3649, NE3866 سیغنی [سینه می] 4 L266 استمزسک; Ha استه مزیمیسک [استمزیمیسین] | NE3649 Ha سرابه [شرابه] | second line in NE3649 [استمزیمیسین... بزم] 5 L266 بغری, Ha باغری [بغری] ...¹جانم 6 L266 استمزسک; Ha استه مزیمیسک [استمزیمیسین] | NE3866 قنلو; NE9857 قانلو [قانلی] missing in L266 [یار] 8...¹جانم | NE3649 جانم استمزیمیسین جانم استمزیمیسین [استمزیمیسین] ای حیرانک | missing in NE3649, NE3866, NE9857 [اوف جنان] 7 Ha استه مزیمیسک [استمزیمیسین] NE3649, NE3866, NE9857 اولم [اوله م] | NE3649, NE3866, NE9857 آه آه قربانک missing in Ha | NE3649 فرمانک اولم یاری [یار... فرمانکم] 8 NE3866, NE9857 حیرانک [قربانک] NE3649 یارمن [یار] | missing in NE3866, NE9857 [ای یار]

‘Irāk

Semā‘ī ‘İtrī

p. 76
piece no. 57

2 Nevrūz eriřdi bāga řarāb istemez misin
Sākī bu bezme mest ü řarāb istemez misin

4 řad-pāre eyle sīnemi řūn eyle bađrımı
Bezm-i řarāba řanlı kebāb istemez misin

6 cānım cānım cānım cānım cānım istemez misin
ōf cenān ey řayrānıñ olam řurbānıñ
8 olam men bende-i fermānıñım ey yār

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

2 istemez misin] istemez misiñ Ha; istemeziñ L266 3 Sākī...misin] fourth line in NE3649 | bu bezme] bu cānı NE3866, NE9857; cānım NE3649; bu cām L266 | mest ü] mest-i NE3649 | istemez misin] istemez misiñ Ha; istemeziñ L266 5 Bezm-i...misin] second line in NE3649 | řarāba] serāba NE204 | řanlı] řanlı NE9857 | istemez misin] istemez misiñ Ha; istemeziñ L266

سماعی دده افندی

p. 77
piece no. 58

نیجه بر اغلايه يم درد ايله هر گاه مدد نیجه بر سويليه يم آه مد ايواه مدد	2
يازرم دود سياهمله فلك صفحه سنه هر قچن آه ايدرمد درد ايله ای ماه مدد	4
ای یار مدد ای یار جانانم یالا یل لل لا لی یل لل لا لی امان امان امان جانانم وای	6

م

The lyrics appear in NE2067, fol.80r; NE3595, fol. 131v; NE3866, fol. 331r; NE9857, fol.112r; M1362, fol. 136v; HB1, p. 395 and Ha, p. 597.

NE2067, NE3595, M1362; missing in NE3595, M1362; درویش اسماعیل | M1362 اغر سماعی [سماعی] 1
اغلیه يم [اغلايه يم | NE2067 نجه [نیجه] 2 NE9857 بسته بخوریزاده گفته حیرتی, NE3866 عطري
NE2067, NE3866, NE9857, M1362 | Ha عشق [درد] | NE2067, NE3595, درده [درد ايله |
NE2067 نجه NE3595, NE3866, NE9857; یانجه [نیجه] 3 NE3866, NE9857 دردیله; M1362;
NE3595, NE3866, درده دم [سویلیه يم | Ha, HB1 | M1362, Ha, HB1 | NE3595, NE3866, NE9857
NE3595, NE3866, NE9857, M1362, Ha, HB1 | مدد [مد | NE9857
Ha کؤکل [فلك | M1362 یازه يم; HB2 یازه رم; NE3866, NE9857; یازرم [یازرم] 4 M1362, Ha
هر ماه [ای ماه | NE3595 دردیله; M1362 درده [درد ايله | Ha عشق [درد | M1362 نه زمان [قچن
سلطانم [جانانم وای] 7 NE3595, NE3866, NE9857 different terennüm [وای] 7... ای 6 NE3595
M1362

Semā‘ī Dede Efendi

p. 77
piece no. 58

2 Nice bir ağlayayım derd ile her gāh meded
Nice bir söyleyeyim āh med[ed] eyvāh meded

4 Yazarım dūd-ı siyāhımla felek şafhasına
Her kaçan āh ederim derd ile ey māh meded

6 ey yār meded ey yār cānānım yālā yel lel lā lī
yel lel lā lī amān amān amān cānānım vay

[*tem*]me

[Lyricist: Hayretî]

1 Semā‘ī] Ağır semā‘ī M1362 | Dede Efendi] missing in M1362, NE3595; Derviş İsmā‘il NE2067; ‘İtrī NE3866; Beste Buḥūrī-zāde güfte-i Hayretî NE9857 2 derd] ‘aşk Ha 3 söyleyeyim] diyedim NE3595, NE3866, NE9857; This word is overwritten in the original, rendering it illegible. Most probably the scribe originally wrote “diye”, a version appearing in older manuscripts, but altered the original word by adding some letters to it in order to make it read as “söyleye”. The letters of the word became cramped; however, the ink and the writing utensil did not vary from the original. Reading it as “söyleye” follows the orthography in HB1. | meded¹] meded NE3595, NE3866, NE9857, M1362, Ha, HB1 eyvāh] vāh NE3595, M1362, Ha 4 felek] gönül Ha 5 kaçan] zamān M1362 | derd] ‘aşk Ha | ey māh] her māh NE3595 7 cānānım] sultānım M1362 9 Lyricist Hayretî] The name of the lyricist is derived from NE9857, the only source that attributes the lyrics to a particular poet. The lyrics consist of the first two distiches of a five-couplet gazel by Hayretî (d. 1534); see Hayretî 1981, 159.

نقش سماعی دده افندی

p. 78
piece no. 59

حسرتله تمام ناله دوندم سنسز 2
یوق ناله دکل خیاله دوندم سنسز

کل جانم یلل له لل لله لل لی یل له له لا لی مکرر 4
ترل له لل لله لل لی یل له له لا لی مکرر
خیاله دوندم سنسز کل جانم کل 6

میاخانه
کوستر رخکی امان شب فرقتده 8
خورشید وشم هلاله دوندم سنسز

م

1 [نقش سماعی دده افندی] The lyrics appear in NE2067, fol. 80r; NE3649, fol. 88v; NE3866, fol. 331r; S214, fol. 43v; M1362, fol. 136r; B1578, fol. 325r; HB1, p. 390; HB2, p. 390 and Ha, p. 597.

[دده افندی | Ha نقش یورک سماعی, M1362 یورک سماعی; NE3649, S214, B1578; [نقش سماعی] 1 missing in NE3649, M1362, B1578; NE2067; attributed to درویش اسماعیل in S214; attributed to عطری in NE3866 2 [حسرتله] S214; attributed to فرقتده | M1362 3 [سنسز] NE3649 سنسز [سنسز] 4 [کل...6] terennüm missing in B1578; different terennüm in NE3649, NE3866, S214 6 [کل] missing in M1362, alternative کل کلم کل امان امان M1362 8 [کوستر] NE3649 سنسز [سنسز] 9 [رخکی] M1362 [کستیر] NE3649

‘Irāk

Naķş semā‘ī Dede Efendi

p. 78
piece no. 59

2 **Ħasretle tamām nāle döndüm sensiz**
Yok nāle deęil ħayāle döndüm sensiz

4 gel cānım yelele le lele lele lī yel le le lā lī *mükerrer*
terel le lele lele li yel le le lā lī *mükerrer*
6 ħayāle döndüm sensiz gel cānım gel

miyānhāne

8 **Göster ruĥuñı amān ŧeb-i firķatde**
Ħürşidveş hilāle döndüm sensiz

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Dede Efendi] missing in B1578, M1362, NE3649; Dervīş İsmā‘il NE2067; Ħāfız S214; ‘İtrī NE3866 2 Ħasretle] Ħasretinle S214; Firķatle M1362 9 Ħürşidveş] Ħürşidveşm NE204. This is also written as “veşm” and kept as it is in the text underlay in scores.

سماعی خواجه

p. 79
piece no. 60

هر شب نکرانست مه نو تانو برایی	2
جانا که سهیلیم سهیلیم بن آبی	
مکن یار مکن دوست مکن عشوه مکن	4
یار بدرد دلم را بخون شهیدان	
مکر بسته تو تره لی یل له لی تره لی یل له لی	6
جانم مکرر شب کجا مدی یارم پیش	
خود یار ای غمکسار من	8
میانخانه	
ما طبل علای پر صفا برزده ایم	10
ما حیمه بدشت کربلا برزده ایم	

م

1 The lyrics appear in NE3649, fol. 88r; B1578, fol. 324v; HB1, p. 395 and Ha, p. 598.

Ha نقش سماعی خواجه عبد القادر, B1578 نقش سماعی خواجه, NE3649 نقش سماعی مجملر [سماعی خواجه 1 نکرانه ازمه نو تات, B1578 نکرانست مه قونآتو برآی [برایی... نکرانست | Rûdekî نگرام به بین [نکرانست مه 2 بآدکه سهیلیم سهیلیم دسمن آبی [آبی... جانا 3 Ha تو تاتو, HB1 تو ناتو, B1578 قو ناتو [نو تانو | NE3649 برای به [بخون 5 NE3649 یار, B1578 جان [دوست 4 NE3649 به من, HB1 بین, Ha بن [بن | B1578, B1578 تو دبی [مدی | NE3649 کجاب دلم یاری [یارم... کجا 7 Ha عاشقان [شهیدان | NE3649 خون علای 10 B1578 غمکسار خود [غمکسار من | B1578 یارم [یار 8 NE3649 پیشه خط یاری [پیش خود یار خیل, B1578, Ha; حیمه [حیمه 11 NE3649 بر زده یم [برزده ایم | B1578 بلا [صفا | B1578 علایی NE3649 بر زده یم [برزده ایم | NE3649

‘Irāk

Semā‘ī Ḥōca

p. 79
piece no. 60

2 Her ŧeb nigerānest meh-i nev tā-tū ber-āyī
Cānā ki süheylem süheylem be-men āyī

4 mekün yār mekün dōst mekün ‘iŧve mekün
yār be-derd-i dilem-rā be-ḥūn-ı ŧehīdān

6 kemer-beste-i tū tere lī yel le lī tere lī yel le lī
cānım *mükerrer* ŧeb kücā müdü yārim pīŧ

8 ḥōd yār ey ğam-küsār-ı men

miyānḥāne

10 Mā ḡabl-ı ‘ulā-yı pür ŧafā berzede-īm
Mā ḡayme-i be-deŧt-i Kerbelā berzede-īm

[*tem*]me

[Lyricist: Rūdekî]

1 Ḥōca] ‘Acemler NE3649 2 nigerānest meh-i] nigerānem be-i men Rūdekî [n.d.] nigerānest... tā-tū] nigerāne ez-meh-i nev tāt NE3649 | nev tā-tū] kū nā-tū B1578, tū nā-tū HB1, tū tā-tū Ha 3 Cānā] Bād B1578 | be-men] des-men B1578; ben Ha; ymn HB1 4 dōst] cān B1578; yār NE3649 5 ŧehīdān] ‘aŧıķān Ha 7 kücā... yārim] kücāb dlr yār-i NE3649 | müdü] tū daii B1578 | pīŧ... 8 yār] pīŧe ḡaḡ yār-i NE3649 8 yār] yārem B1578 | men] ḥōd B1578 10 ŧafā] belā B1578 11 ḡayme-i] ḡayme-i NE204, HB1; ḡayal-i NE3649 13 Lyricist Rūdekî] The first hemistich is based on a hemistich from a six-couplet piece (kita) by Rūdekî (d. ca. 941), see Rūdekî [n.d.]. This is the Turkish pronunciation of his name, which can also be transcribed as Rūdagî following Edward G. Browne (1899) or as Rudaki following Encyclopaedia Iranica (de Fouchécour 2012).

بسته نکار

p. 80
piece no. 61

بسته زنجیر دده افندی

- 2 ایرشدی موسم کل سیر کلستان ایده لم
کچرمه فرصتی کل عیش جاودان ایده لم
- 4 زمان عیش صفادر چمنده غنچه کبی
کشاده خاطر اولوب جام ارغوان ایده لم
- 6 جانم یالا یله لل لل له له لل لی تره لی یله لی
یله لل لله لل لله لل لی یار یار کل
8 کلستان ایده لم

م

1 [بسته زنجیر دده افندی] The lyrics appear in NE208, p. 52; NE3466, fol. 319r; B78, fol. 16v; S214, fol. 104r; NE3608, fol. 123r; NE9857, fol. 41v; HB1, p. 396; HB2, p. 392; GM, p. 299; GR, p. 447; Ha, p. 601; TMKlii, no. 73 and FAS_CTM_BN, p. 4.

1 missing in B78 | [زنجیر] missing in NE3466; NE208; برفشان NE3608, NE9857
نظیره also in NE9857 as نیزن ابراهیم NE9857; اعمی قدری NE3608; عطری S214; اعمی ابراهیم [دده افندی
NE3608, NE9857, | ایده کور [ایده لم] | B78 ایرشمدی NE208, Ha, GM; ایرشدی [ایرشدی] 2 اعمی
کچرمه | NE3608, S214 | کچورمه NE208, Ha, GM, GR, TMKlii; کچرمه 3 S214, B78
ایده کور [ایده لم] | NE3466, HB1, HB2 | کچر فرصتی B78, کچر فرصت NE208; کچرمه فرصتک [فرصتی
NE3608, NE9857, S214, B78 | عیش و صفادر [عیش صفادر] 4 NE3466, NE3608, NE9857, Ha,
لااله صفت [غنچه کبی] | GM, TMKlii | غنچه [غنچه] | B78 دجمن دللاه صفت [چمنده غنچه کبی] |
NE3608, NE9857, S214 | ایده کور [ایده لم] | NE3466 ارغان [ارغوان] 5 NE3608, NE9857, S214,
NE9857, تن در نادر در تا نادر فی در فی جام ارغوان | missing in NE3608, S214; 6 B78
B78

Beste zencīr Dede Efendi

p. 80
piece no. 61

- 2   **Ērişdi mevsim-i gül seyr-i gülsitān ēdelim**
              Geçirme fırsatı gel ‘ayş-ı cāvidān ēdelim
- 4   **Zamān-ı ‘ayş-ı şafādır çemende gonça gibi**
              Küşāde-ḥātır olub cām-ı erguvān ēdelim
- 6   cānım yālā yele lel le le le lī tere lī yele lī
              yele lel lele lele lele lele l yār yār gel
- 8   gülsitān ēdelim

[*tem*] *me*

[Lyricist: unkown]

1 Beste zencīr] The lyrics appear in makām hüseyñî in S214, in makām uşşāk usūl berefşân in NE3608 and NE9857. It also appears a second time in makām çargâh and usūl zencīr in NE9857. | Beste zencīr Dede Efendi] This piece is attributed to Âmâ İbrâhîm (d. 1750?) in S214 in makām hüseyñî; and attributed to İtrî in NE3608. The piece in makām uşşāk and usūl berefşân are attributed to Âmâ Kadri (d. 1650?) in NE9857. Also in the same manuscript, in makām çargâh usūl zencīr, but most probably with different music, the same piece again attributed to Neyzen İbrâhîm as his nazîre to Amâ (nazîre-i Â‘mâ). Nazîre is a poem written to resemble another poem in form and subject, in this case it is inferred that the piece is composed as imitative piece of a previous one. But Öztürk expresses that compositions as nazîre are also observed in the field of classical Ottoman music (2019, 51-85). This piece seems to a rare example of nazîre in music. Öztuna states that only one piece by Âmâ İbrâhîm survived in Kevserî mecmûası (vol I, 379). This is a second piece by him and a third one appears in Çıpan 2010, 181. 2 Ērişdi] Ērişmedi B78 | ēdelim] ēdegör B78, NE3608, NE9857, S214 3 Geçirme] Geçir B78, NE3466; Geçürme NE3608, S214 | fırsatı] fırsatıñ 208; fırsat-ı B78; fırsatını NE3466; firzâtı HB1, HB2 | gel] gül B78 | ‘ayş-ı] ‘ayş u NE3466, NE3608, NE9857, Ha, TMKlii | ēdelim] ēdegör B78, NE3608, NE9857, S214 4 şafādır] şafād B78 | çemende] cemend B78 gonça] lāle B78, NE3608, NE9857, S214; gonca GM, GR, TMKlii | gibi] şıfat B78, NE3608, NE9857, S214 5 erguvān] armağan NE3466 | ēdelim] ēdegör B78, NE3608, NE9857, S214

بسته ضرب فتح عطری

غمزك كه اوله ساقى چشم سیه مست مست ایتمهكه عشاقی یتز بر نکه مست	2
رزى حذر ایت اول صچی لیلی نکهدن مجنون ایدر انسانی اوچشم سیه مست	4
یار جانم سیه مست تر یل له له له لیل له لیل لیل لی اه تره لی یل لیل لیل لیل لیل لیل لیل لیل	6
یار هی دوست هی سیه مست	8

م

The lyrics appear in NE3466, fol. 319v; NE3595, fol. 138v; NE3866, fol. 367r; AK37, fol. 63v; AK431, fol. 68v; AK584, fol. 88r; S214, fol. 29r; M1362, fol. 137v; B1578, fol. 345v; HB1, p. 396; Ha, p. 600 and TMKlii, no. 72.

غمزه ك كه; NE3866 غمزن كه [غمزك كه 2 NE3466 عطری ورجب, missing in NE3595] عطری 1
ساقى [ساقى] | missing in S214 | اوله | AK431 غمزكه; M1362 غمزه نکه; AK37, Ha, TMKlii
عشاقى | NE3595 ایتمهكه [ایتمهكه 3 M1362 نکه] سیه | NE3595, AK431, AK584, S214, B1578
رزى حذر ایت | NE3595 رزى [رزى 4 S214 یتز] یتز | NE3466 عشاق; AK431, B1578; AK37, Ha, TMKlii
NE3466, NE3595, NE3866, لیلی [لیلی] | Ha, M1362, صاچی [صاچی] | AK37 رزم و حذر ایت
NE3595, NE3866, نکهدن [نکهدن] | S214 لیل; Ha, M1362, B1578, AK431, AK584, S214, Ha, HB1;
M1362 هوسندن; NE3466, AK431, B1578; AK37, AK584, S214, Ha, HB1;
different terennüm in AK431, missing in B1578 | [مست 8... یار 6 AK431, B1578 نکه] سیه | Ha شیدا
variant terennüm [مست 8... یار 8 missing in NE3595, NE3866, AK584, S214 تر] | in NE3595

Beste ɗarb-ı feth 'İtrî

p. 81
piece no. 62

- 2   Ğamzeñ ki ola sākî-i çeşm-i siyeh-mest
Mest étmeğe 'uşşâkı yeter bir nigh-i mest
- 4   Rezmî hâzer ét ol saçı Leylâ nigh[in]den
Mecnûn éder insâni o çeşm-i siyeh-mest
- 6   yâr cânım siyeh-mest tir yel le le le le le le le
lel lî âh tere lî yel lele lele lele lî yâlâ yelele lele lî
- 8   yâr hey dōst hey siyeh-mest

[*tem*] *me*

[Lyricist: Rezmî]

1 Beste... 'İtrî] ɗarb-ı feth NE3595; ɗarb-ı feth beste 'İtrî ve Receb NE3466 2 Ğamzeñ] Ğamzen NE208, NE3866, M1362; Ğamzeñle AK431 | ola] missing in S214 | çeşm-i siyeh-mest] The phrase appearing at the end of the first and third lines render the poem unmetrical. It is concluded that the word "siyeh" in these lines should be replaced by "nigh". | siyeh-mest] nigh-i mest M1362 3 'uşşâkı] 'uşşâk NE3466 | yeter] tîr S214 4 Rezmî] Rezmî NE3595; Rezm ü AK37 | Leylâ] Leylâ-yı NE204. In the text underlay of various scores, this word is written as "leyli". However, considering the semantic convention of the poem, it is transcribed as "Leylâ" in the block text. | nighinden] nighinden NE208, NE3595, NE3866, AK37, AK584, S214, Ha, HB1; hüsünden M1362 5 Mecnûn] Şeydâ Ha | siyeh-mest] nigh-i mest AK431, B1578 6 yâr... 8 siyeh-mest] variant terennüm in AK431, NE3595; missing in B1578 8 yâr... siyeh-mest] This line is missing in NE3466 10 Lyricist Rezmî] "Rezmî" in the third hemistich of the lyrics is the pen name (mahlas) of the poet. In NE9857, in the title of another beste, he is referred to as "Rezmî Tatar Hân". According to Öztuna (2006, vol. 2, 609), the lyrics are by Rezmî and this is in fact a rare pen name of Selîm Girây Han I. (d. 1704). Although this seems plausible, as İtrî was one of the many literary men and musicians who enjoyed the patronage of Selîm Girây Han I, it is not accurate. Aksüt (1993, vol. 1, 69) states that the pen name "Rezmî" belongs to Selîm Girây's father, Bahadır Han (1637). The recent literature about Bahadır Han also supports this information, for more information please see İsen 2000 and 2020. Karadeniz (1983, 465) and Üngör (1981, vol. 1, 86) do not provide

نقش سماعی دده افندی

من بنده شدم بنده شدم بنده شدم	2
من بنده بخدمتت سر افکنده شدم	
هر بنده که آزاد شود شاد شود	4
من شاد از انم که ترا بنده شدم	
امان امان امان بنده شدم یار جانم	6
یل ل ل ل ل ل له له لی وای ای شاهمن	
خانهٔ ثانی	8
من عاشق ناچار تو ام بنده شوم	
من نشئه دیدار توام بنده شوم	10
ای دسترس عالم وای هسته نواز	
بیمار بیمار توام بنده شوم	12

م

The lyrics appear in M1362, fol. 138r; NE2067, fol. 81r; AK37, fol. 63v; HB1, p. 397; Ha, p. 602 and TMKlii no. 74.

NE2067, M1362 سماعی درویش اسماعیل [نقش سماعی دده افندی | Ha نکش اقصاد سماعی] نقش سماعی 1
بیمار تو بیمار [بیمار بیمار 12 AK37, TMKlii هسته [حسته 11 NE2067, AK37, TMKlii نشئه [نشئه 10
TMKlii

Naḳṣ semā'ī Dede Efendi

p. 82
piece no. 63

2 Men bende şüdem bende şüdem bende şüdem
Men bende be-ḥidmetet ser-efkende şüdem
4 Her bende ki āzād şeved şād şeved
Men şād ez-ānem ki t[ū]-rā bende şüdem
6 amān amān amān bende şüdem yār cānım
yel lel lel lel lelle le le lī vāy ey şāh-ı men

8 *ḥāne-i şānī*
Men 'āşık-ı nā-çār tūem bende şevem
10 Men teşne-i dīdār-ı tūem bende şevem
Ey destres-i 'ālem vāy ḥaste-nevāz
12 Bī-mār-ı [tū] bī-mār-ı tūem bende şevem

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

2 Men... 3 şüdem] missing in AK37, NE2067, HB1, Ha, TMKlii 5 tū-rā] tu-rā NE204, NE2067, M1362, AK37, Ha, HB1, TMKlii 8 ḥāne-i... 12 şevem] missing in M1362
10 teşne-i] neş'e-i NE204, HB1, Ha 11 ḥaste-nevāz] ḥaste-nevāz NE204, NE2067, HB1, Ha

نقش سماعی خواجه

درویش رجای پادشاهی نکند	2
یار ای یار من یار یار میر من	
ای دوست یار من یار مقبولن وای	4
از کاسه مه مهر کدایی ن کند (ایضاً)	
تا در تنی تن نی تن نی تا نا تنه در نی (مکرر)	6
تا در تنی تن تن نندر تن نندر تن نندر تنن وای	
میانخانه	8
کامل خردش آنکه خموشست فصیحی	
هر کاسه کی پر شود صدایی نکند	10

ترنم کالاول

م

1 [نقش سماعی خواجه] The lyrics appear in M1362, fol. 139r; AK37, fol. 63v; AK584, fol. 89r; AK916, fol. 17v; NE3649, fol. 19r; NE3466, fol. 322r; BN599, fol. 136v; HB1, p. 397; HB2, p. 392; GM, p. 299; Ha, p. 601; TMKlii, no. 75 and TA-N153.

2 [پادشاهی] AK916 and NE3466 پادشاه [پادشاهی] 2 AK584 حسن اغا; NE3466 برآز حسن اغا [خواجه] 1 نا کجانی, NE3466, NE3649, TA-N153; خیره دشت; AK37, Ha, GM; خردش 9 Ha خودا ست; AK916 خرداز; M1362 خروست

Beste-nigār

Naḡş semâ'î Hōca

p. 83
piece no. 64

2 **Dervîş recā-yı pādişāhī neküned**

yār ey yār-i men yār yār mīr-i men
4 ey dōst yār-i men yār maḡbūl-i men vāy

Ez-kāse-i meh [ü] mihr gedāyī neküned (*eyzan*)

6 tā dir tenī ten nī ten nī tā nā tene dir ney (*mükerrer*)
tā dir tenī ten ten nendir ten nendir ten nendir tenen vāy

8 *miyānhāne*

10 **Kāmil ḡiredeş ān ki ḡamūşest Faşîhī**
Her kāse ki pūr şevēd şadāyī neküned

terennüm kelevvel

[*tem*]me

[Lyricist: Faşîhî]

1 Hōca] Burnāz ḡasan Aḡa NE3466; ḡasan Aḡa AK584. In AK584, this naḡş semâ'î is attributed to ḡasan Aḡa (d. 1724?) and in NE3466 to Burnāz ḡasan Aḡa. Üngör (1981, vol. 1, 87-88) states that Suphi Ezgi also attributes the composition to Ėnfî ḡasan Aḡa.
2 pādişāhī] pādişāh AK916, NE3466; nāḡehānī Ha 9 ḡiredeş] ḡurōş AK37, Ha, GM; ḡiredeşt NE3466, NE3649, TAN153; ḡodest AK584; ḡerd ez AK916; ḡirüst M1362
13 Lyricist Faşîhî] Aksüt (1993, vol. 1, 70) attributes the lyrics to Faşîhî. The pen name indicates that the poet could be Faşîhî Herevî (d. 1049 / 1639) or Faşîh Ahmed Dede (d. 1699). However, the editors cannot locate the poem in their dīvāns; see Gökhan 2004 and Çıpan 1991.

اوج

بسته رمل دلخيات

p. 85
piece no. 65

چوقمى فغانم اول كل زيبا خرام ايچون
البتده سعى ايدر كشى عالمده كام ايچون 2

مقصود جورايسه بكا بسدر تغافلك
اى شوخ ويرمه كندينه زحمت جفام ايچون 4

افندم آه يل له لل لل لله لل لل لى تره لى
يلل له لل له له لى لى اه اه بلى يارمن 6

م

The lyrics appear in NE2067, fol. 88v; NE3466, fol. 327v; NE3649, fol. 91v; NE3866, fol. 381v; AK431, fol. 70r; AK584, fol. 104r; M1362, fol. 148v; B1578, fol. 356v; HB1, p. 407; HB2, p. 409 and Ha, pp. 625-626.

البتده [البتده] 3 اول كلى NE3649; اول كلى [كل زيبا] 2 in Ha دلخيات قالفه [دلخيات] 1
AK584 مقصودى NE3649, AK431, B1578; مقصودك [مقصود] 4 Ha NE3866, AK431, B1578, Ha
[تغافلك] | NE3466, AK584, M1362, B1578 | بسدر [بسدر] | M1362 جورايسه مقصودك [جورايسه بكا
NE3649, Ha; كندينه] 5 NE3466, AK431, AK584, B1578 تجاهلك
different terennüm in NE3649, AK431, M1362; missing [م...آه] 6 NE3466, AK584 كندوكه
AK584 يارم; NE3466 شاهمين; NE2067 شاهمين [يارمن] 7 in B1578

Evc

Beste remel Dilhayāt

p. 85
piece no. 65

- 2   Çok mı figānım ol gül-i zībā-ḥirām için
                      Elbette sa'y eder kişi 'ālemde kām için
- 4   Maḫşūd cevr ise baña besdir teḡāfūlūñ
                      Ey şūḫ vèrme kendine zaḫmet cefām için
- 6   efendim āh yel le lel lel lele lel lel lī tere lī
                      yelel le lel le le le lel lī āh āh belī yār-i men

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

3 Elbette] Elbetde NE204 4 Maḫşūd] Maḫşūduñ NE3649; Maḫşūdı AK584 | Maḫşūd...
baña] Cevr ise maḫşādın baña M1362 | besdir] pesdir AK584, B1578, M1362, NE3466
teḡāfūlūñ] tecāhülūñ AK431, AK584, B1578, NE3466, NE3866 5 kendine] kendine
NE3649, Ha; kendüne AK584, NE3466 7 yār-i men] yārim AK584; şāh-ı men NE3466

اوج

بسته مخمس بکر اغا

p. 86
piece no. 66

شیداتر ایلدی بنی خویکرده کرده نك 2
ایکی یقایی کورمیه بر یرده کرده نك

اولسون و بالی بوینوکه بر دخی سویلمم 4
چوز دوکمه کی که اولسون آزرده کرده نك

یا له ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل 6
لله ل ل لی آه خویکرده کرده نك

م

1 [بسته مخمس بکر اغا] The lyrics appear in NE2067, fol. 88v; NE3466, fol. 327v; NE3649, fol. 91r; NE3866, fol. 381v; AK431, fol. 69r; AK584, fol. 104r; M1362, fol. 148v; B3370, fol. 99v; B3339, fol. 406v; BN599, fol. 139v; HB1, p. 407; HB2, p. 409 and Ha, p. 626.

خوی کرده [خویکرده 2 NE3866 بکر چاوش] missing in B3339; [بکر اغا | NE3466 رمل | مخمس 1 NE3649, AK584, B3370; خویکرده B3339 | کرده نك | NE2067, NE3649, NE3866, M1362, Ha; بر یرده کورمکه کرده AK431, Ha; کورمیه کردنك [نك... کورمیه 3 BN599 کردن; کرده نك | Ha; BN599 | کرده نك | NE2067, NE3649, NE3866, M1362, Ha; بوینونه [بوینوکه | NE3466, NE3649 کناه | NE3866, AK431, B3339, B3370, BN599; داخی [دخی | Ha بوخته | NE3649, NE3866, AK431, B3370, بوینکه NE2067, B3339, HB1, HB2; سویله مم [سویلمم | AK431, AK584, NE3649, NE3866, M1362, B3370, HB1, HB2 | دوکمه کی که | B3370 نکه; NE2067; دوکمه M1362; دوکمه [دوکمه 5 Ha, HB1, HB2 B3339, BN599, Ha, HB1, HB2 | کی | HB2 نی [کی | BN599 دوکمه نیکه; NE3649 دوکمه نیکی; B3339 دوکمتی; AK431 دوکمه نك | کرده نك | B3339 عازرده [آزرده | M1362 اولیه [اولسون | Ha | NE3866, B3339, Ha | NE2067, NE3649, NE3866, M1362, Ha | different terrennum in AK431, نك... خویکرده | NE2067, NE3649, M1362, Ha | خویکرده [خویکرده 7 missing in B3339 | NE3466, AK584, BN599 اولسون آزرده کرده نك

Beste muḥammes Bekir Ağa

p. 86
piece no. 66

- 2   Şeydāter eyledi beni ḥuygerde gerdeniñ
İki yaḳāyı görmeye bir yerde gerdeniñ
- 4   Olsun vebāli boynuña bir daḥi söylemem
Çöz düğmeñi ki olmasun āzürde gerdeniñ
- 6   yāle lel lele lel lele lel lele lel lelelele lel lel lele lel
lele lel lī āh ḥuygerde gerdeniñ

[*tem*] *me*

[Lyricist: Seyyid Vehbî]

1 muḥammes] remel NE3466 | Bekir Ağa] missing in B3339 2 gerdeniñ] gerdenin AK431, BN599 3 görmeye...yerde] bir yerde görmeye AK431; bir yerde görmeğe BN599 | gerdeniñ] gerdenin AK431, BN599 4 vebāli] günāhı AK431, B3339, B3370, BN599, NE3866; günāh NE3466, NE3649 | boynuña] boynuna B3339, NE2067, HB1, HB2; boynuma Ha 5 düğmeñi] küğmeñi M1362; tüğmeñi B3370; düğmeni B3339, BN599, NE3649; düğmenin ger AK431 | ki] ney HB2; missing in B3339, NE38866, Ha olmasun] olmaya M1362 | āzürde] ‘āzurde B3339 6 yāle...7 gerdeniñ] different terennüm in AK431; missing in B3339 7 ḥuygerde] beni ḥuygerde M1362, NE2067, NE3649, Ha 9 Lyricist Seyyid Vehbî] The lyrics are attributed Seyyid Vehbî (d. 1736) in NE3866 and NE3466. The first distich of these lyrics is also the first distich of an eight-distich gazel from his dīvān. It is possible that the second distich is a nazire to the fifth distich of the gazel, which can be found as follows in his dīvān: “Luṭf ile cāy-i büseden āzürde olmasun / Öpdürme sevdüğüm hele bir ferde gerdenün”; see Dikmen 1991, 601-602.

اوج

سماعی عثمان اغا

p. 87
piece no. 67

- صبر ایلیه مم اول کله جانم دیدکجه 2
آرام دلم غنچه دهانم دیدکجه
- جانم کبی سینمده یر ایتسه ینه اول ماه 4
محظوظ اوله مم روح روانم دیدکجه
- امان امان هی یار امان امان هی دوست 6
امان امان هی یار تنن نی تن نی تنن نی تنن نی
تن نی تنن تنن نی تن نی تنن تنن نی تن نی 8
تنن تنن جانم دیدکجه

م

1 مؤذن باشی عثمان اغا; NE3866 مؤذن باشی [عثمان اغا | Ha اقصاق سماعی; NE3866 مع بوسلک [سماعی 1
NE2067, M1362 2 ایلیه مم 2 | M1362 ایلیه بم [ایلیه مم 2 | NE2067, M1362
سینه [سینمده 4 NE3466 دیه دکجه; NE3866 دیدکجه [دیدکجه | NE2067 غنچه [غنچه | Ha ایده مم
یرایتسه ده [یر ایتسه ینه | NE2067 یراتسه [یر ایتسه | NE3866 سینمه | NE2067, M1362, Ha
اوله مام [اوله مم 5 NE3866 او ماه; HB1, HB2; M1362 اولمه [اول ماه | NE3466 یرایتسمده; NE3866
دیه دکجه [دیدکجه 9 M1362 وای امان [امان 6 NE3466 دیه دکجه; NE3866 دیدکجه [دیدکجه | Ha
M1362 دیدکجه وای; NE3466 وای

Evc

Semā'ī 'Osmān Ağa

p. 87
piece no. 67

2 Şabr eyleyemem ol güle cānım dēmedikce
Ārām-ı dilim gonça-dehānım dēmedikce

4 Cānım gibi sīnemde yer ętse yine ol māh
Maḥzūz olamam rūḥ-ı revānım dēmedikce

6 amān amān hey yār amān amān hey dōst
amān amān hey yār tenen nī ten nī tenen tenen nī

8 ten nī tenen tenen nī ten nī tenen tenen nī ten nī
tenen tenen cānım dēmedikce

tem[me]

[Lyricist: unknown]

1 Semā'ī] ma' buselik NE3866 | 'Osmān Ağa] Mü'ezzin başı NE3866; Mü'ezzin başı
Osmān Ağa M1362, NE2067 2 eyleyemem] eyleyeyim M1362 | dēmedikce] dēmedikçe
NE3866 3 Ārām-ı dilim] Ārām edemem Ha | gonça-dehānım] gonca-dehānım NE2067
dēmedikce] dēmedikçe NE3866 4 sīnemde] sīneme NE3866 | ętse] ętsem NE3466
yine] de NE3866 | ol] o NE3866 5 dēmedikce] dēmedikçe NE3866

نقش سماعی خواجه

p. 88
piece no. 68

کنجی و کتابی و حریفی دو سه یک رنگ	2
باید بعدد پیش تر از چار نباشد	
در فصل بهار سیر لاله زار (مکرر)	4
یار کلغزار جانم چنک ار بنوش مکرر	
در در تن تل ل ل لن آه دره تل ل ل لنی	6
تل ل ل لنی تن تن تن تن تن تن تن تن جانم	
چنک ار بنوش اباده بنوش وای	8
میانخانه	
عودی و سرودی و شرابی کبابی (مکرر)	10
تل ل ل لنی تن تل ل ل لن تن تل ل ل لن تن	
شرطیست که ساقی بجز از یار نباشد	12

1 [نقش سماعی خواجه] The lyrics appear in NE2067, fol. 88v; NE3466, fol. 330r; NE3866, fol. 386r; AK916, fol. 20r; BN599, fol. 140r; M1362, fol. 149r; S214, fol. 23v; HB1, p. 407; HB2, p. 409 and only first two distiches in Ha, p. 626.

...نقش | AK916 نقش یوروک Ha نقش یوروک سماعی missing in NE2067, M1362, BN599; [نقش 1 کتاب] کتاب [کتابی 2 Ha خواجه عبدالقادر] خواجه | S214 گفته این یمین نقش سماعی ششستاری عمر اغا [خواجه missing] دو | NE2067, AK916, S214, M1362, BN599 حریف [حریفی | AK916, S214, BN599 in BN599 3 تر] طر BN599 | از | M1362, BN599 | چار | NE2067; چاره Ha; چا S214 AK916 لنی تنی Ha; لن [لنی 6 Ha نبوشی] نبوش | Ha کلغزار [کلغزار 5 missing in S214] سیر 4 Ha ای اباده [اباده | Ha نبوشی] نبوش 8 missing in Ha 7 [تن 4] S214 M1362 different terennüm in M1362 12 ساقی [ساقی 10 S214 ر [از | AK916 بی خبرای] از... ساقی

Nağş semā'ī Hōca

- 2 **Güncī vü kitābī vü ḥarīfī dū se yek renk**
Bāyed be-‘aded pīşter ez-çār nebāşed
- 4 der-faşl-ı bahār seyr-i lālezār (*mükerrer*)
yār-i gül‘izār cānım çenk er benüş *mükerrer*
- 6 dir dir ten til lil len āh dere til lil leney
til lil lenī ten tennī ten tennī ten tennī ten cānım
- 8 çenk er benüş ey bāde benüş vāy
- miyānhāne*
- 10 **‘Udī vü sūrūdī vü şarābī vü kebābī** (*mükerrer*)
- til lil lenī ten til lil len ten til lil len ten
- 12 **Şartīst ki sākī be-cüz[’] ez-yār nebāşed**

1 Nağş semā'ī Hōca] Güfte-i İbn Yemīn Nağş Semā'ī Şeştārī ‘Ömer Ağa S214. 2 kitābī] kitāb AK915, BN599, S214 | ḥarīfī] ḥarīf NE2067, AK916, S214, M1362, BN599 | dū] missing in BN599 3 pīşter] pīşter BN599 | ez-çār] er-çār BN599, M1362; ez-car NE2067; ez-çāre Ha; ez-çā S214 4 seyr-i] missing in S214 5 gül‘izār] gül‘izār NE204, NE2067, NE3466, NE3866, AK916, BN599, M1362, S214, HB1, HB2 | benüş] nebüşī Ha 8 benüş¹] nebüşī Ha | bāde] abāde NE204 10 ‘Udī] Būdī S214 12 sākī] sākī M1362

اوج

p. 88
piece no. 68
[continued]

هر دم خیالی عارضی چمترمه در
قید هوای زلف سیاهی سرمه در 2
غیرن مشاع وصلی دله ایلمز خطور
عقلم بنم او شوخ ملکپیکرمده در 4

آه آه بلی بلی بلی امان امان چشم ترمده در
ظالم ای وای ترمده در وای 6

م

---

1 در 4... هر 1 ly in S214

Evc

2 Her dem hayâli ‘arız-ı çeşm-i terimdedir
3 Kayd-ı hevâ-yı zülf-i siyâhı serimdedir
4 Gayrın müşa’-ı vaşl-ı dile eylemez huṭūr
5 ‘Aqlım benim o şuḥ-ı melek-peykerimdedir

p. 88
piece no. 68
[continued]

6 âh âh yelî yelî yelî amân amân çeşm-i terimdedir
7 zâlim ey vây terimdedir vây

[*tem*]me

[Lyricist: İbn Yemîn-i Tuğrâî]

1 Her...4 melek-peykerimdedir] These two distichs only appear in S214. **8** Lyricist... Tuğrâî] The lyrics are attributed to İbn Yemîn-i Tuğrâî (d. 1368) in S214. They are derived from a kıta (piece) by him. This is the Turkish pronunciation of his name (Tokmak 1999), which can also be transcribed as Ebn Yamîn, following Encyclopaedia Iranica (Karimi-Hakkak 2011). For the kıta see Rodwell 1933, 19.

كار مخمس اسماعيل افندى

رسم سور اولدى مهيا شاد و خندان وقتيدر 2
بزم ذوقه حاضر اولديگر كه احسان وقتيدر
ذوق و شوق پادشاهيدر جهان شاکر کرک 4
بو تشکر بزمه حاضر اولور انس وملك

هی هی هی دوست دوست دوست 6
اها اها اها یارم آمرادمن (مکرر)
اها اها اها یارم احو احو احو 8
احو احو میرم بو تشکر بزمه الخ

میانخانه

آه تادیم دیم دیم دی تادر تادر 10
تادر تادر تن (مکرر) آه دره تل لل 12
لل لل لل لانا دره تل لل لنه تادر فی
سور شاهیدر مسرت وقتيدر تبریک ایچون 14
اجتماع نیرین ایلر صفاسندن فلك

ترنم کالاول

م

1 [کار مخمس اسماعیل افندی] The lyrics appear in Ha, p. 640 and TMKlii, no. 54.

Ha بزمه [بزمه 9 Ha آزیباين [آمرادمن 7 Ha بزمه حاضر اوله [اولور... بزمه 5

Kār muḥammes İsmā'īl Efendi

p. 90
piece no. 69

2 Resm-i sūr oldı müheyyā şād u ḥandān vaḳtidir
Bezm-i zevḳe ḥāzır oldılar ki iḥsān vaḳtidir
4 Zevḳ ü şevḳ-i pādişāhīdir cihān Şākır gerek
Bu teşekkür bezmine ḥāzır olur ins ü melek

6 hey hey hey dōst dōst dōst
āhā āhā āhā yārim ā murād-ı men (*mükerrer*)
8 āhā āhā āhā āhā yārim ō hū ō hū
ō hū ō hū mīrim bu teşekkür bezmine *ilah*.
10 *miyānḥāne*
āh tā dīm dīm dīm dīm dī tā dir tā dir
12 tā dir tā dir ten (*mükerrer*) āh dere tel lel
lel lel lel lā nā dere tel lel lene tā dir ney

14 Sūr-ı şāhīdir meserret vaḳtidir tebrīk için
İctimā'-ı neyyireyn eyler şafāsından felek

terennüm kelevvel

[*tem*]me

[Lyricist: Şākır]

3 ḥāzır] ḥāzır NE204 5 bezmine] bezme Ha | ḥāzır] ḥāzır NE204 | olur] ola Ha
7 murād-ı] zibā-yı Ha 8 ō¹...hū²] ō hū ō hū NE204 9 ō¹...hū²] ō hū ō hū NE204
bezmine] bezme Ha 18 Lyricist Şākır] The pen name of the poet is mentioned in the
second distich: "Şākır". Öztuna (2006, vol. 2, 617) attributes the lyrics to Şeyh Hacı
Mehmed Şākır Dede (d. 1859), however the editors could not find a dīvān by Şākır Dede
in order to verify this claim.

بسته چنبر شاکر افندی

- 2 میل ایدر بو حسنه کیم کورسه ای کلفم سنی
تازه سنبل زاره دوندرمش سیه پرچم سنی
- 4 بی مثل بر حسنه مالک سنکه ای قاشی هلال
بریرینه کوسترر چون ماه نو عالم سنی
- 6 عمرم جانم امان کورسه ای کلفم سنی

م

---

1 [بسته چنبر شاکر افندی] The lyrics appear in NE2067, fol. 85v; AK37, fol. 65v; AK86, fol. 30v; AK455, fol. 74r; M1362, fol. 144v; HB1, p. 416; HB2, p. 423; GM, p. 413; GR, p. 464; Ha, p. 640; TMKlii, no. 56; FAS_CT_FER, p. 4 and also in makâm nihâvend in FAS_CT_NİH, p. 20.

بو حسنیاه [بو حسنه 2 AK86 ده ده افندی; missing in M1362; NE2067, AK455; شاکر اغا [شاکر افندی 1
بدل [مثل 4 Ha AK86 سیاه [سیه 3 missing in AK86 [کورسه | M1362 بو حسن ایله; AK455;
Ha missing in AK86 [سنی... عمرم 6 AK86 ماهی [ماه 5 Ha, TMKlii مالک سک که [مالک سنکه | Ha

Beste çenber Şākir Efendi

p. 91
piece no. 70

2 Meyl éder bu hūsn [i]le kim görse ey gül-fem seni
Tāze sūnbūlzāre döndürmüş siyeh perçem seni

4 Bī-miṣl bir hūсне māliksin ki ey kaşı hilāl
Birbirine gösterir çūn māh-ı nev ‘ālem seni

6 ‘ömrüm cānım amān görse ey gül-fem seni

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Şākir Efendi] missing in M1362; Dede Efendi AK86 2 görse] missing in AK86 3 siyeh] siyāh AK86, Ha 4 Bī-miṣl] Bī-bedel Ha | māliksin] māliksiñ Ha, TMKlii 6 ‘ömrüm... seni] missing in AK86 8 Lyricist unknown] None of the early sources attribute the lyrics to a poet. In modern secondary literature, it is attributed to Fāik, as the pen name of Urfalı Kādī Mahmūd Efendi (d. 1715) in Öztuna (2006, vol. 2, 565), to Hoca Mahmūd Efendi in Yahya Kaçar (Hasan Tahsîn 2011, 233) and to Mardinî Hoca Mahmūd Efendi in Üngör (1981, vol. 1, 162). However, the editors could not locate the lyrics in the dīvān of Fāik Mahmūd Efendi (d. 1715); see Koçak 2006.

Beste zencir Dede Efendi

p. 92
piece no. 71

- 2 Fiḡān éder yine bül'bül bahār görmüşdür
Benim gibi o da bir gül'izār görmüşdür
- 4 Nedir bu ḡüsn ü melāḡat nazīriñ olmadıḡı
Efendi gerçi ḡuluñ çok diyār görmüşdür
- 6 yele lel lel lele lele lele lel lī tere lel lī yevel lī
yele le le le le le le le lī vāy bahār görmüşdür

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

2 éder] missing in NE2067 | bahār] bahāri Ha 3 gül'izār] gül'izār AK455, M1362, NE2067, GR, HB1, HB2; gül'izārı Ha 4 ḡüsn ü] ḡüsn-i AK37, AK455, NE2067 nazīriñ] nazīrin NE2067 5 diyār] diyāri Ha 7 vāy] āh yār NE2067; öf yār M1362 bahār görmüşdür] bahāri görmüşdür Ha

نقش سماعی دده افندی

دل بیچاره بی مجروح ایدن تیغ نگاهکدر بنی سودالره دوش ایلین زلف سیاهکدر	2
تنی تنی تن تن نی تنن سروسمن تن (مکرر) آه سکا هم بنده هم افکنده امان (مکرر)	4
ایشته قولک وای آه دل بیتامه جولر کبی اقدک (مکرر) بنی یاقندنه اوزاقدن باقدک	6
(مکرر) آه آه امان افندم بنی سودالره الی آخره	8
میانخانه	
قویوب اول بوحواله صکره لایقیمی دیمک ظالم سنک بوچکدیکک جور جفا کندی کناهکدر	10

م

The lyrics appear in NE2067, fol. 85v; AK37, fol. 65v; AK455, fol. 74r; M1362, fol. 145v; HB1, p. 416; HB2, p. 423; GM, p. 413; GR, p. 465; Ha, p. 640 and TMKlii, no. 58.

درویش اسماعیل [دده افندی | TMKlii نقش آغیر سماعی; Ha نقش اقصاب; missing in M1362; نقش 1
ایله یین; GR; ایلیان [ایلین 3 AK37 نگاهندر [نگاهکدر | NE2067 بیچاره [بیچاره بی 2 NE2067
NE2067, AK37, ایشته [ایشته 6 missing in AK455 آه 5 AK37 سیاهندر [سیاهکدر | TMKlii
AK455, M1362, HB1, HB2, GR | بیتامه [بیتامه 7 AK37 اقدن [اقدک 7 NE2067, Ha بی تامه [بیتامه
درد و بلا; AK455; درد و جفا; NE2067; درد بلا [جور جفا 11 AK455, M1362, Ha, GM, TMKlii یاقندکده
AK37 کناهندر [کناهکدر | Ha, GM, GR, TMKlii جور و جفا; M1362;

Naqş semā'ī Dede Efendi

p. 94
piece no. 72

- 2 Dil-i bī-çāreyi mecrūḥ éden tīg-i nigāhıñdır
Beni sevdālara dūş eyleyen zūlf-i siyāhıñdır
- 4 tenī tenī ten ten nī tenen serv-i semen-ten (*mükerrer*)
āh saña hem bende hem efgende amān (*mükerrer*)
- 6 işte kuluñ vāy āh dil-i bī-tābıma cūlar gibi / aqđıñ (*mükerrer*)
beni yaqđın da uzaqđan baqđıñ / (*mükerrer*)
- 8 āh āh amān efendim beni sevdālara *ilā-āḫirihi*

miyānhāne

- 10 Koyub evvel bu ḫāle soñra lāyık mı dēmek zālīm
Seniñ bu çekdiğıñ cevr [ü] cefā kendi günāhıñdır

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

2 nigāhıñdır] nigāhındır AK37 3 siyāhıñdır] siyāhındır AK37 6 aqđıñ] aqđın AK37
7 yaqđın] yaqđın AK455, M1362, GM, Ha, TMKlii 11 günāhıñdır] günāhındır AK37

سماعی شاکر افندی

بر دلبره دل دوشدیکه محبوب دلمدر رفتاری کوزل قامت عرعر بدلمدر	2
تیر نکه غمزه سی کر ایلسه تاثیر جانمده نوله خیلی زماندر املمدر	4
کل کل کل کلم ای دل سکا حیران ای شه دوران (مکرر) لطف ایله امان	6
بنده که ای نازلی جنان وای	8

م

1 [سماعی شاکر افندی] The lyrics appear in NE2067, fol. 85r; AK37, fol. 65v; AK86, fol. 40v; AK455, fol. 74r; M1362, fol. 144r; HB1, p. 416; HB2, p. 423; GM, p. 413; GR, p. 465; Ha, p. 641; TMKlii, no. 58 and FAS_CT_FER, p. 29.

NE2067, AK37, AK455, M1362, Ha, TMKlii | 1 [سماعی] یوروك سماعی [سماعی] AK86, M1362, Ha, GM, TMKlii; missing in AK37 | 2 [دوشدیکه] دوشدیکه [دوشدیکه] AK86, M1362, Ha, TMKlii | 3 [قامت] قامت [قامت] AK86, M1362, Ha, TMKlii | 4 [نکه] نکه [نکه] AK86, M1362, Ha, TMKlii | 5 [عَرَعَر] عرعر بدلمدر | 6 [کل] کل [کل] AK86, M1362, Ha, TMKlii | 7 [مه] مه [شه دوران] missing in AK86 | 8 [وای] وای ... 8¹ | 9 [بزم] بزم خوبان; GM

Semā'ī Şākir Efendi

p. 95
piece no. 73

2 Bir dil-bere dil düşdi ki maḥbūb-ı dilimdir
Reftārı güzel ḳāmet-i 'ar'ar b[ī]-dilimdir

4 Tır-i nigh-i ḡamzesi ger eylese te'sir
Cānımda n'ola ḡayli zamāndır emelimdir

6 gel gel gel gel gülüm ey dil saña ḡayrān
ey şeh-i devrān (*mükerrer*) luṭf eyle amān

8 bendeñe ey nāzlı canān vāy

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

3 'ar'ar bī-dilimdir] 'āribe dilimdir AK86 | bī-dilimdir] bedelimdir AK455; bedeldir GM. In all the control texts and in the manuscript, this words is written as "bedelimdir" or "bedeldir". However, it does not seem accurate semantically. 4 nigh-i] nighiñ AK86, NE2067 5 n'ola] A contraction of "ne olur" | emelimdir] A letter was scratched out after the letter alef, however the word remained legible as "emelimdir". 7 şeh-i devrān] meh-i devrān Ha; bezm-i ḡübān GM

اوج آرا

بستهٔ هاوی محمد اغا

p. 96
piece no. 74

ککنجه خط معنبر اومه جمالزه 2
یازلدی مبحث سودا کتاب حاملزه

چراغ مهرمی وکوتر اولسه ده سنسز 4
هیچ آب وتاب کلورمی شب وصالزه

نازلی یارم جلوه کارم کل افندم 6
ای کلغزارم یار یار آزیبایم

م

---

1 [بستهٔ هاوی محمد اغا] The lyrics appear in NE3466, fol. 172v; AK37, fol. 68v; AK584, fol. 103r; M1362, fol. 151v; HB1, p. 413; HB2, p. 417; Ha, p. 633; TMKlii, no. 8 and FAS_Şİ_EA, p. 4.

NE3466; کچک محمد اغا | عارف محمد اغا | محمد اغا | Ha, TMKlii, FAS_Şİ_EA | هاوی [هاوی] 1
[حاملزه 3 FAS_Şİ_EA خیالزه; AK584 جمالزه] | HB1 معتبر [معنبر 2 missing in M1362
AK584, M1362, Ha, TMKlii, FAS_Şİ_EA چراغ مهر و می کوتر [چراغ مهرمی وکوتر 4 AK584
FAS_Şİ_EA کلورمی] | 5
AK37, M1362, TMKlii, شیهه [جلوه 6 AK584 وصالزه] | FAS_Şİ_EA کلیرمی [کلورمی 5
NE3466, Ha, FAS_Şİ_EA کلغزارم [کلغزارم 7 FAS_Şİ_EA

Beste-i ḥāvī Meḥmed Aḡa

p. 96
piece no. 74

- 2   Geline ḥaṭṭ-ı mu'anber o meh-cemālimize
              Yazıldı mebḥaṣ-ı sevdā kitāb-ı ḥālimize
- 4   Çerāḡ-ı mihr mey ü kevşer olsa da sensiz
              Hiç āb u tāb gelür mi şeb-i vişālimize
- 6   nāzlı yārim cilvekārım gel efendim
              ey gül'izārım yār yār ā zībā-yı men

[*tem*]me

[Lyricist: Esad]

1 ḥāvī] ḥāvī NE204, NE3466, AK37, AK584, M1362, HB1, HB2 Meḥmed Aḡa] 'Ārif Meḥmed Aḡa TMKlii; Küçük Meḥmed Aḡa NE3466; missing in M1362 2 mu'anber] mu'teber HB1 | meh-cemālimize] meh ḥayālimize FAS_Şİ_EA 4 mihr...kevşer] mihr ü mey kevşer AK584, M1362, Ha, TMKlii, FAS_Şİ_EA 5 gelür] gelir FAS_Şİ_EA 6 cilvekārım] şivekār AK37, M1362, TMKlii, FAS_Şİ_EA 7 gül'izārım] gül'izārım NE204 9 Lyricist Esad] The lyrics are attributed to Esad in NE3466. They are by Ebûishakzāde Esad Efendi (d. 1753) and consist of the first and third distiches of a five-couplet gazel from his dîvân; see Doğan 1997, 278.

اوج آرا

p. 97
piece no. 75

بسته حقیف محمد آغا

قامت موزونی کیم بر مصرع برجسته در اوج یا شهناز اصولنده میان بسته در	2
بز همان اولیه جق اندیشه خام ایلرز میوه نارج بستانی هنوز نارسته در	4
غنچه دهانم موی میانم کل آ عمرم تازه جوانم امان امان بر جسته در	6

م

1 [بسته حقیف محمد آغا] The lyrics appear in NE2067, fol. 91r; NE3466, fol. 172v; AK37, fol. 68v; AK916, fol. 21v; AK584, fol. 103r; M1362, fol. 151v; HB1, p. 413; HB2, p. 417; Ha, p. 633; TMKlii, no. 9 and FAS_Şİ_EA, p. 6.

1 حقیف in Ha, HB1, TMKlii | محمد آغا | عارف محمد آغا | محمد آغا | missing in NE2067, NE3466, AK584, AK916, M1362 2 قامت | قامتی | NE2067, AK584 3 اصولنده | اصولنده | AK584, AK916, M1362 4 بز | بز | NE2067, AK37, M1362 5 بستانی | بستانی | NE2067, NE3466, AK584, AK916, M1362, Ha, HB2, TMKlii, FAS_Şİ_EA, Vehbî 6 دهانم | دهانم | NE2067, NE3466, AK584, AK916, M1362, Ha, HB2, TMKlii, FAS_Şİ_EA, Vehbî 7 جوانم | جوانم | FAS_Şİ_EA 8 سیر چمنک وای | بر جسته در | NE2067

Beste hafif Meḥmed Aḡa

p. 97
piece no. 75

- 2   **Ḳāmet-i mevzūnı kim bir mıṣr[ā]’-yı bercestedir**
              Evc yā ṣehnāz uṣūlünde miyān-ı bestedir
- 4   **Biz hemān olmayacak endiṣe-i ḡām eyleriz**
              Meyve-i nārenc-i bustānı henüz nārestedir
- 6   **ḡonça-dehānım mūy-ı miyānım gel ā ‘ömrüm tāze**
              civānım amān amān bercestedir

[*tem*]me

[Lyricist: Sünbülzāde Vehbî]

1 hafif] hafif NE204, NE2067, NE3466, AK37, AK916, AK584, M1362, HB2, FAS_Şİ_EA | Meḥmed Aḡa] ‘Arif Meḥmed Aḡa TMKlii; missing in AK584, AK916, M1362, NE3466 2 mıṣrā’-yı] mıṣr’-ı NE204, NE3466, AK37, AK584, AK916, M1362, HB1, HB2, Ha, TMKlii, FAS_Şİ_EA 3 uṣūlünde] uṣūlüyle AK584; uṣūli de FAS_Şİ_EA | miyān-ı bestedir] miyān bir bestedir AK37, M1362, NE2067 5 bustānı] bustānı AK916; pistānı NE2067; bustān NE3466 6 ḡonça-dehānım] fidānım AK916, NE3466 | ‘ömrüm] efendim AK584, M1362 7 civānım] fidānım NE2067 | bercestedir] sîr-çemeniñ vāy NE3466 9 Lyricist Sünbülzāde Vehbî] The lyrics are attributed to Vehbî (1809) in NE3466. They consist of the first two distiches of a five-couplet gazel in the dîvân of Sünbülzāde Vehbî (1809); see Sünbülzāde Vehbî 1837, 29 and Yenikale 2017, 385.

اوج آرا

سماعی محمد اغا

p. 99
piece no. 76

کیمک مفتونی اولدک ای پری رویم نهان سویله 2
ندر باعث سکون سویله ای شاه جهان سویله

کیمک ایینه سنده عکس رویک کوردک ای مهر و 4
کیمه دل ویردک طوطی زبان سکردهان سویله

جانم یل لل لی تره لل لی یله لل لی امان امان 6
نهان سویله

م

---

1 [سماعی محمد اغا] The lyrics appear in NE3466, fol. 178r; AK37, fol. 68v; AK584, fol. 103r; M1362, fol. 151v; HB1, p. 413; HB2, p. 417; Ha, p. 633; TMKlii, no. 11 and FAS_Şİ_EA, p. 7.

[محمد اغا | FAS_Şİ_EA یوروک سماعی Ha; اقصاق سماعی M1362, TMKlii; اغر سماعی] 1 missing in NE3466, AK584, M1362; [سکون 3 TMKlii عارف محمد آغانک] NE3466, AK37, AK584, M1362, Ha, HB1, HB2, TMKlii, FAS_Şİ_EA | [شاه] NE3466, AK37, AK584, M1362, Ha, HB1, HB2, TMKlii, FAS_Şİ_EA | [سویله 2] missing in M1362 4 [کوردک] AK584 M1362, Ha, HB1, HB2, TMKlii, FAS_Şİ_EA | [جانم 6] missing in M1362 5 [سکردهان] Ha | [سکردهان] 5 TMKlii

Semā'ī Meḥmed Ağa

p. 99
piece no. 76

- 2   Kimiñ meftūnı olduñ ey perī-rūyum nihān söyle
              Nedir bā'ış-i sükūn söyle ey şāh-ı cihān söyle
- 4   Kimiñ ayinesiñde 'aks-i rūyuñ gördüñ ey meh-rū
Kime dil vèrdiñ [ey] tūṭī-zebān sükker-dehān söyle
- 6   cānım yel lel lī tere lel lī yele lel lī amān amān
              nihān söyle

[*tem*]me

[Lyricist: Fasîh]

1 Meḥmed Ağa] 'Ārif Meḥmed Ağa'nın TMKlii; missing in AK584, M1362, NE3466
2 nihān] sükūte AK37, AK584, M1362, NE3466, Ha, HB1, HB2, TMKlii, FAS_Şİ_EA
3 şāh-ı] şūḥ AK37, AK584, M1362, NE3466, Ha, HB1, HB2, TMKlii, FAS_Şİ_EA
missing in M1362 | söyle²] missing in M1362 4 ayinesiñde] ayinesinde NE204
gördüñ] gördün AK584 5 ey] The addition is based on Çıpan 1991. | sükker-dehān]
şeker-dehān Ha | söyle] missing in M1362 9 Lyricist Fasîh] The lyrics consist of the first
two distiches of a five-couplet gazel by Fasîh Ahmed Dede (1699); see Çıpan 1991, 243 and
Parmaksız 2010, 34.

اوج آرا

سماعی محمد اغا

p. 100
piece no. 77

- ساقی چکه مم وضع ظریفانه پی بوشقو
تکلیف وتہی ساغر وپیمانہ پی بوشقو 2
- چوقده اوپری رویلہ انسیتہ کلمز
اول قیدہ دوشرمہ دل دیوانہ پی بوشقو 4
- جانم یلہ لل لل لل لہ لہ لی خانہ پی بوشقو 6

م

1 [سماعی محمد اغا] The lyrics appear in NE3466, fol. 178r; AK37, fol. 68v; AK584, fol. 103r; M1362, fol. 151r; HB1, p. 413; HB2, p. 417; Ha, p. 633 and TMKlii, no. 11.

ظریفانہ [ظریفانہ پی 2 missing in NE3466, AK584, M1362 | بورك سماعی [سماعی 1
NE3466, AK584, TMKlii | [تکلیف وتہی 3 AK584, Ha, TMKlii | بوشقو [بوشقو
بوشقو [بوشقو | [ویمانہ وپیمانہ پی | Ha, TMKlii | [تکلیفی تہی HB1; [تکلیف ونہی
Ha, TMKlii | [رویلہ | AK584, Ha, TMKlii | [چوقده 4 AK584, Ha, TMKlii
M1362, Ha, TMKlii | [دوشورمہ [دوشورمہ 5 HB1 انسیت; AK584 اونسیتہ [انسیتہ |
TMKlii | [بوشقو [بوشقو | NE3466 دیوانہ [دیوانہ پی | AK584 دل و دیوانہ [دیوانہ
بوشقو [بوشقو | AK37, M1362 دیوانہ پی; Ha, TMKlii; آہ ظریفانہ پی; AK584 فانہ پی; NE3466 فانہ [پی
AK584, TMKlii

Semā'ī Meḥmed Ağa

p. 100
piece no. 77

- 2 Sākī çekemem vaz'-ı zarīfāneyi boş ҡo
Teklīf-i tehī sāğar ü peymāneyi boş ҡo
- 4 Çoğda o perī-rüy [i]le ünsiyyete gelmez
Ol ҡayda düşürme dil-i divāneyi boş ҡo
- 6 cānım yele lel lel lel le le lel lī ḥāneyi boş ҡo

[*tem*]me

[Lyricist: Münīf-i Antākī]

3 Teklīf-i] Teklīf ü NE204; Teklīf-i nehy AK584, NE3466, M1362; Teklīf ü nehy HB1
4 Çoğda] Çoğdur AK584, NE3466 | perī-rüy] perī-rü Ha, TMKlii | ünsiyyete] ünsiyyete
AK584; ünsiyyet HB1 5 dil-i divāneyi] dil ü divāneyi AK584; dil-i divāne-i NE3466
6 ḥāneyi] fāne-i NE3466; fāneyi AK584; āh āh zarīfāneyi Ha, TMKlii; divāney, AK37,
M1362 8 Lyricist Münīf-i Antākī] The lyrics consist of the first and last distiches of a
four-couplet gazel by Münīf-i Antākī, also known as Antakyalı Münif Mustafa Efendi (d.
1743-44); see Kılıç 1995, 274.

کار دور ہندی خواجہ نک

p. 101
piece no. 78

آہ گذشت آرزو از خد اھا اھا	2
سروناز بیای پوسی تو مارا جانم	
سلام مردم چشمم ہی ہی هه ہی ہی ہی	4
ھی ہی یار یار کہ کوید آن کف پارا	
جانم تنادر تندر تن نن نی تنادر	6
دلی نی (مکرر) دللره دللر لر درتن نن	
نی تنادر دللره دللر لر در تن نن نی تنادر	8
تا تن تا تن نن نه دره دلی تا تن نن	
نه دره دلی نی وای سلام مردم چشمم	10
ھی ہی هه ہی ہی ہی یار یار کہ کوید	
ھی جان ہی یار ہی ہی دوست ہی	12
ھی ہی یار یار کہ کوید آن کف الی آخره	

The lyrics appear in AK455, fol. 4r; B1578, fol. 154v; M1362, fol. 20v; HB1, p. 41; HB2, p.27; BM, p. 77; Ha, p. 84 and TMKlii, no. 105.

کار خواجہ قول; TMKlii نہاوند کبیر دور روان کار خواجہ عبدالکادر مراغینک; M1362 کار خواجہ [نک... کار 1
[آرزو 2 AK455, Ha, HB1, HB2, BM کار قول عربان دور ہندی خواجہ; B1578 عربان اوصول دور روان
AK455, M1362, B1578, HB2, TMKlii, Emîr Hüsrev-i Dihlevî, n.d. | [خد | M1362 عارض
Emîr Hüsrev-i Dihlevî, n.d. | [پوسی | B1578 بیای [پسای | B1578 عشقباز [سروناز 3
AK455, B1578, BM, Ha; HB1, HB2, Emîr Hüsrev-i Dihlevî, n.d.; missing in M1362
[تتا...¹ نی تنادر دلی [تتا...¹ نی | B1578 نی تنادر [تتا...¹ نی 8 missing in B1578 [یار 5...¹ ہی 4
[یار 13...¹ ہی 11 B1578 تا تن نن تا دره دلی نی وای [وای 10...¹ تا 9 B1578 تن [تتا | B1578
M1362 کہ کوید آن کف پارا جانم ہی یار [کہ کوید | terennüm missing in B1578
M1362 کف پارا جانم; B1578 جان ہی یار ہی ہی ہی ہی ہی ہی یار کہ کوید

Kār devr-i Hindī Hōca'nīñ

p. 101
piece no. 78

2   āh **Güzeşt arzū ez-ḥad** āhā āhā
                  serv-i nāz **be-pāy-ı būs-i tū mā-rā** cānım
4   **Selām-ı merdüm-i çeşmem** hey hey he hey hey hey
          hey hey yār yār yār **ki güyed ān keff-i pā-rā**

6   cānım tinā dir tendir tennennī tinā dere
          dillī ney (*mükerrer*) dillere diller ler dir ten nen
8   nī tinā dillere diller ler dir tennennī tinā
          tā ten tā ten nen ne dere dillī tā tennen
10   ne dere dillī ney vāy Selām-ı merdüm-i çeşmem
          hey hey he hey hey hey hey yār yār yār ki güyed
12   *ilā-āḫirihi* hey cān hey yār hey hey dōst hey
          hey hey hey yār yār yār ki güyed ān keff-i *ilā-āḫirihi*

1 Kār devr-i Hindī Hōca'nīñ] TMKlii no. 105 has the text with vowel points. The editors followed this manuscript for vocalisation of terennüm in the transcription. 2 arzū] 'ariz M1362 | ez-ḥad] ez-ḥad NE204, Ha, HB1, BM 3 serv-i nāz] 'aşk-bāz B1578 | būs-i] pūsi NE204, TMKlii, missing in M1362 4 hey¹...5 yār³] missing in B1578

نہاوند

p. 101
piece no. 78
[continued]

میانخانہ

برون خرام دمی تا برآورند شہادت	2
تا تن تا تن نہ نہ درہ دلیلی تا تن نہ	
نہ درہ دلیلی نی وای چو بنکرند خلایق	4
ہی ہی ہہ الی آخرہ کمال صنع خدا را جانم	
قرار صبر ز حافظ یار طمع مدار تو ای دل	6
تن نہ نی تنہ نہ نہ نی تن نہ نی تنہ نہ نی	
تن نہ نی تن نی تن تنہ نی تن نی تن یار قرار	8
چیست صبوری ہی ہی ہہ ہی ہی ہی ہی ہی	
یار یار یار کجا بخواب کجارا جانم ہی یار	10
الی آخرہ ہی ہی جان ہی	

یار یار [جانم... ہی¹ 5 B1578 چونبکر [چو بنکرند 4 AK455, M1362, BM, Ha, HB1, HB2 دم [دمی 2
B1578 کرام خواب کجا پآری حافظ [حافظ 6 AK455, M1362, B1578, BM, Ha, HB1, HB2,
different [ہی... ہی⁷ | AK455, B1578 صبور [صبوری 9 missing in B1578 [تو | TMKlii
B1578 یار کران خواب کجا [یار... یار¹ 10 terennüm in B1578

Nihāvend

miyānhāne

p. 101
piece no. 78
[continued]

- 2 **Birūn hīrām demī tā ber-āverend ŧehādet**
tā ten tā tennen ne dere dillī tā tennen
- 4 ne dere dillī ney vāy **Çū bi-negered ḥalāyık**
hey hey he *ilā-āḥirihi kemāl-i ŧun'-ı Hūdā-rā* cānım
- 6 **Ḷarār-ı ŧabr zi-Hāfız yār ḧama' medār-ı tū** ey dil
tenne nennī tenene nennī tenne nennī tene nen ney
- 8 tene nenī tennī tinā tenenī tinā yār **Ḷarār**
çist ŧabūrī hey hey he hey hey hey hey hey
10 yār yār yār **kücā ḥ^wāb kücā-rā** cānım hey yār

hey hey cān *ilā-āḥirihi*

[Lyricist: Emīr Hüsrev-i Dihlevî & Hāfız-ı Şîrazî]

2 demī] dem AK455, M1362, BM, Ha, HB1, HB2 4 bi-negered] nebeġer B1578
5 hey¹...cānım] yār yār Karām ḥ^wāb kücā pā-rāi B1578 6 Ḷarār-ı ŧabr] Ḷarār ü ḥ^wāb
Hāfız-ı Şîrazî 1983 | zi-Hāfız] zi-Hāfız NE204 | medār-ı...dil] medār ey dōst Hāfız-ı
Şîrazî 1983 | tū] missing in B1578 9 ŧabūrī] ŧabūr AK455, B1578 10 yār¹...yār⁴] yār
kürān ḥ^wāb kücā B1578 | kücā] küdām Hāfız-ı Şîrazî 1983 | ḥwāb] beḥ^wāb NE204
kücā-rā] kücā Hāfız-ı Şîrazî 1983 12 Lyricist Emīr Hüsrev-i Dihlevî & Hāfız-ı Şîrazî] The
first distich and miyānhāne are first and fourth distiches of a nine-couplet gazel (no. 84) by
Emīr Hüsrev-i Dihlevî (d. 1325). This is the Turkish pronunciation of his name, which
can also be transcribed as Amīr Kosrow Dehlevî following Encyclopaedia Iranica
(Schimmel 2011). The last distich is the last couplet of a eight-couplet gazel (no. 2) by
Hāfız-ı Şîrazî (d. 1390?); see Emīr Hüsrev-i Dihlevî [n.d.] and Hāfız-ı Şîrazî 1983, 20.

نقش عجملر دور ہندی

روزکارد بود یار یار من (مکرر)	2
چرخ بر ہم روز وای کارزار من	
بی حقیقت یار یار بی مروت	4
دوست دوست دوست دوست	
یا لایل له لا تا بکی آزار	6
بند ثانی	
گفتم اش خوارم درد یار تو	8
گفت بردن میرویم از دیار من	
بند ثالث ترنم کالاول	10
ای حسامی هست یار سنکین دل	
من نمیدانم تویی حال زار من	12
ترنم کالاول	

The lyrics appear in AK455, fol. 5v; NE3608, fol. 57r; NE3866, fol. 156r; NE3466, fol. 36v; HB1, p. 42; BM, p. 78; Ha, p. 74 and TMKlii, no. 105.

نہاوند کبر دور روان نکش خواجه عبدالقادر مراغی; NE3466, AK455 نقش خواجه دور روان [ہندی... نقش 1
NE3608, روزکار [روزکارد 2 missing in NE3866] عجملر | NE3608 نقش دور روان عمل عجملر, TMKlii,
...چرخ 3 NE3466, AK455 یارین [یار من | TMKlii روزکاری; NE3466 روزکارہ; NE3866, AK455
NE3466, کارزارین [کارزار من | TMKlii زر [روز | AK455 ہم] | missing in NE3608] من
بی مروت یار [دوست...⁴ دوست 5 NE3466 مروت یار یار یار; AK455 مروت یار یارین [مروت 4 AK455
به [بکی 6 different terennüm in NE3466, AK455 آزار 6...¹ دوست | NE3608 بی مرحمت یار یار
کش; NE3608 کنش; Ha, TMKlii; کفتمش [گفتم اش 8 NE3466 زار [آزار | HB1, BM کی
خرم نہ [تو... درد | NE3866, TMKlii خرم [خوارم | NE3466 کفتمہ مشخووم [خوارم... کفتم | NE3866
...بردن | NE3608 برون; NE3466, NE3866, AK455, TMKlii; بیرون [بردن 9 TMKlii ام در دار تو
...از | Ha, BM میرویم [میرویم | NE3466 یابرون روز وای کار زارین; AK455 بیرون روزکار کارزاین [من
حسابین; NE3466, AK455 حسام [حسامی 11 TMKlii دار [دیار | NE3866 ز رو وای تا بکی آزار [من
missing] تویی | NE3466, NE3866, AK455 یا نمیدانای [من نمیدانم 12 AK455 ول [دل | NE3608
in AK455, NE3466 خال زار ین² [من... حال | NE3466 وای

Naḳş ‘Acemler devr-i Hindī

p. 103a
piece no. 79

- 2 **Rūzigār būd yār-i yār-i men** (*mükerrer*)
Çerḫ-i ber-hem-rüz-ı vāy kār-ı zār-ı men
4 bī-ḥaḳīḳat yār yār yār bī-mürüvvet
dōst dōst dōst dōst
6 yā lā yel le lā tābe-key āzār
bend-i s̄ānī
8 **Güfem-eş ḫ^warım der-diyār-ı tū**
Güft bīrūn mīrevīm ez-diyār-ı men
10 *terennüm kelevvel bend-i s̄ālīs*
Ey Ḥüsāmī hest yār-i sengīn-dīl
12 **Men nemīdānem tūyī ḫāl-i zār-ı men**

terennüm kelevvel

[Lyricisit: Hüsāmî]

1 ‘Acemler] Ḥoca AK455, NE3466, TMKlii; missing in NE3608 2 Rūzigār] Rūzigār
NE204; Rūzigāre NE3466; Rūzigār-i TMKlii 3 Çerḫ-i...men] missing in NE3608 | ber-
hem-rüz-ı] ber-bem-rüz-ı AK455; ber-hem-ruz-ı TMKlii 4 bī-mürüvvet] yār yār-i men
AK455; yār yār yār NE3466 5 dōst¹...dōst⁴] bī-mürüvvet yār bī-mürüvvet yār yār NE3608
6 āzār] zār NE3466 8 Güfem-eş] Guş NE3866; Guneş NE3608 | Güfem-eş ḫwārım]
Güfte meşḫürem NE3466 | ḫwārım] ḫarım NE3866 | ḫwārım...tū] ḫ^warım ne ām der
dār tū TKMlii 9 bīrūn] berden NE204, this scribe follows the printed concordances where
this words is written as berden. bīrūn NE3608 | bīrūn...men] bīrūn rūzigār kār-zā-i men
AK455; yā bīrūn rūzi vāy gār zār-ı men NE3466 | mīrevīm] mīrerevīm BM, Ha | ez-
diyār-ı] ez-dār-ı TMKlii | ez-diyār-ı men] zi rū vāy tā bakī āzār NE3866 11 Ḥüsāmī]
Ḥüsām NE3466, AK455; Ḥisāben NE3608 | sengīn-dīl] sengīn-vel AK455 12 Men
nemīdānem] Yā nemīdānāi AK455, NE3466, NE3866 | tūyī] missing in AK455; vāy
NE3466 | ḫāl-i...men] ḫāl-i zār-ı men NE204 14 Lyricisit Hüsāmî] The lyrics are by a
poet with the pen name (mahlas) Hüsāmî, indicated in the last distich of the lyrics. It is
possible that the poet is in fact Hüsāmeddin Efendi (d. 16th century). He was the son of
Mevlevî sheikh Şāhidî İbrahim Dede. He is well-known for his “Tuhfe-i Hüsāmî” (Gift of
Hüsāmî), a Persian-Turkish grammar book written in verse. However, it is not possible to
prove that the lyrics were written by him; see Gönel 2014.

نہاوند

بسته مخمس حافظ

p. 103b
piece no. 80

باغده می ایچیلوب ناله لر ایلر نیلر 2
سسی چیقمز عجباً بلبل اوپور می نیلر

کوله کوش ایتدیره مز یوق یره بلبل ایکلر 4
ورق مهر وفای کیم اوقور کیم دیکلر

م

---

1 The lyrics appear in NE3466, fol. 36v; NE3608, fol. 59v; NE3866, fol. 157v; AK455, fol. 5v; AK584, fol. 11r; M1362, fol. 20r; B1578, fol. 159v; BM, p. 78; HB1, p. 41; HB2, p. 28; Ha, p. 85 and TMKlii, no. 106.

TMKlii; حافظ شیدا; B1578; رجب; AK455, M1362; عطری; NE3466, NE3608; حافظ کومر [حافظ 1
missing in AK584 2 میلر] | NE3466, TMKlii | ایچیلوب [ایچیلوب] | NE3466, NE3608, NE3866,
AK584, M1362, B1578, HB1; ایچیلر [سسی 3] | NE3466, HB1, BM | چیقمز
نه یلر [نیلر] | BM, Ha, TMKlii | چیقاز; NE3466, NE3608, NE3866, AK584, M1362; چیقمز
TMKlii; B1578, TMKlii; ایکلر [ایکلر] | B1578 ایتدیره [ایتدیره 4] |
B1578, TMKlii; دیکلر [دیکلر 5] | AK455, AK584, M1362, HB1; دیکلر [دیکلر 5] | AK455
TMKlii

Beste muḥammes Ḥāfız

p. 103b
piece no. 80

2   Bāgda mey içilüb nāleler eyler n'eyler
Sesi çıkmaz 'acabā bülbül uyur mı n'eyler

4   Güle güş etdiremez yok yere bülbül iñler
Varaḳ-ı mihr-i vefāyı kim oḳur kim diñler

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Ḥāfız] Ḥāfız NE204; Kömür Ḥāfız NE3466, NE3608; İṭrī AK455; Receb B1578; Ḥāfız Şeydā TMKlii; missing in AK584 2 mey] meyer NE3466 | içilüb] içilir TMKlii
7 Lyricist unknown] The second distich appears in a miscellany of poetry, but it is not attributed to any poet (Gıynaş 2009, 19). A variant of it also appears in another miscellany of poetry and attributed to Hāletī (Kırlı 2019, 65): “Güle güş itdüremez yok yere bülbül iñler / ‘Aşḳ destānını şimdi kim oḳur kim diñler”. However this attribution is inaccurate. In a few *tezkires* (bibliographical compendium) of poets from Ottoman period, the distich is attributed to Kāmî, also known as Karamanlı Kāmî (d. 1545-46), for more information see Kaplan 2020.

نہاوند

سماعی حافظ

p. 104
piece no. 81

دل اشفته مز شمیدی ینہ بر نوجوان ایستر 2
رخ کی کل زلفی سنبل سرو قد غنچه دھان ایستر

حریص اولہ دراغوش میانه سنده ای جانا 4
او شوخ دلکشی صید ایتمکہ اما زمان ایستر

امان یلل لی یل لی یلل له لی وای 6
ھی ہی یار عمرم ای جوان ایستر

م

---

1 The lyrics appear in AK916, fol. 12r; AK455, fol. 5v; M1362, fol. 21v; BM, p. 79; HB1, p. 43; HB2, p. 28; Ha, p.85 and TMKlii, no. 106.

AK455 شیدا | حافظ | BM, Ha | اقصاب سماعی AK916; اقصبق [سماعی] 1
AK455, AK916, M1362, HB1, HB2, | ایستر | AK916, M1362, TMKlii | شمیدی [شمیدی] 2
AK455, AK916, M1362, HB1, HB2, BM | اما 5 | استر [ایستر] 3 BM
AK916 جنان [عمرم] 7 | استر [ایستر] | M1362 AK455, AK916, M1362, HB1, HB2, BM

Nihāvend

Semā'ī Ḥāfız

p. 104
piece no. 81

2 Dil-i āşüftemiz şimdi yine bir nev-civān ister
Rūḥ-ı gül zülf-i sünbül serv-ḳadd ḡonça-dehān ister

4 Ḥarīş olma der-āḡuş-ı miyāna sen de ey cānā
O şūḥ-ı dil-keşi şayd étmeḡe ammā zamān ister

6 amān yevel lī yel lī yevel le lī vāy
hey hey yār 'ömrüm ey civān ister

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Ḥāfız] Ḥāfız NE204; Şeydā AK455; missing in AK4916, M1362 5 ammā] ḡaylī AK455,
AK916, M1362 7 'ömrüm] canān AK916

نقش سماعی

p. 105
piece no. 82

رنجیدہ صاقین اولہ نگاہ ایلدیکمدن	2
ای رخلری ماہم	
خوف ایلہ کوزم نوریسین آہ ایلدیکمدن	4
ای چشم سیاہم	
کل کل جانمده نہان کل کل آہ الامان	6
تن تن تن تن تن تن تن (مکرر)	
ای چشم سیاہم میانخانہ	8

1 The lyrics appear in NE3595, fol. 118v; NE9857, fol. 138r; S214, fol. 52v; BM, p. 79; HB1, p. 43; HB2, p. 28; Ha, p. 85 and TMKlii, no. 107.

NE9857; مستزاد سماعی بسته حقیر [حافظ پوست] گفته انوری; S214; سماعی حافظ گفته انوری [نقش سماعی 1 نہاوند کبیر مقامندہ; Ha نقش سماعی دده افندی; BM نقش سماعی یورک دده افندی; NE3595; مستزاد صاقین NE3595, BM, Ha, HB1, NE9857, S214; صقن [صاقین 2 TMKlii یورک سماعی دده افندی; NE9857, S214; Ha, HB1, NE9857, S214; نوریسین [نوریسین 4 S214] اہ [ای 3 NE9857 ایلدیکمدن] ایلدیکمدن | HB2 terennüm missing in [سیاہم 8... کل 6 NE9857 ایلدیکمدن] ایلدیکمدن | Ha, TMKlii نوریسک NE3595; variant terennüm in NE9857, S214

Nihāvend

Naḳş semā'ī

p. 105
piece no. 82

2 Rencīde şaḳın olma nigāh eylediğimden
Ey rūḥları māhım
4 Ḥavf eyle gözüm nūrısın āh eylediğimden
Ey çeşm-i siyāhım
6 gel gel cānımda nihān gel gel āh el-amān
ten nennī ten nennī ten nennī tennen (*mükerrer*)
8 ey çeşm-i siyāhım *miyānhāne*

1 Naḳş semā'ī] Semā'ī Ḥāfız güfte Enverī S214; Müstezād semā'ī beste ḥakīr [Ḥāfız Pöst] güfte Enverī NE9857; Semā'ī müstezād NE3595; Naḳş semā'ī yürük Dede Efendi BM; Naḳş semā'ī Dede Efendi Ha; Nihāvend-i kebīr maḳāmında yürük semā'ī Dede Efendi'niñ TMKlii This composition is not attributed to any composer in the manuscript. It is attributed to Dede Efendi in the printed anthologies BM and Ha. A semâî with the same lyrics but in makâm segâh is attributed to Ḥāfız in S214, the same lyrics as a semâî müstezād attributed to "Ḥakīr Ḥāfız" (Ḥāfız the humble) in NE9857. This implies that the manuscript is in the hand writing of Ḥāfız Post himself; however, the makâm here could not be determined, due to the bad quality of the manuscript copy available at the time of research. In both manuscripts, the terennüm is different from that in NE204. The semâî by Ḥāfız Post used the same lyrics but is a different composition from the piece edited here. 4 nūrısın] nūrısın Ha, TMKlii 6 gel¹...8 miyānhāne] terennüm missing in NE3595; different terennüm in NE9857, S214

نہاوند

p. 105
piece no. 82
[continued]

جرم ایسہ سنک حسنکہ یوسف دیدیکمدن

اینجتمہ افندم

2

محبوبکم الحق کناہ ایشلادیکمدن

عفو ایلہ کناہم

4

ترنم کالاول

اینجتمہ [اینجتمہ 2 NE3595 ددکمدن; NE9857 دیدکم بن; S214 ددیکم بن] دیدیکمدن | S214 جورم [جرم 1
الحق کہ [الحق | S214 محبوبکم [محبوبکم 3 NE3595, NE9857, S214, BM, Ha, HB1, HB2, TMKlii
NE9857 ایلدکمدن; NE3595, S214; NE9857, S214 | ایشلادیکمدن] ایشلادیکمدن

Nihāvend

Cürm ise seniñ hüsniñe Yūsuf dēdiğimden

2

İncitme efendim

Maḥcūbuñum el-Ḥaḫḫ günāh işlediğimden

4

‘Afv eyle günāhım

terennüm kelevvel

p. 105
piece no. 82
[continued]

[Lyricist: Enverî]

1 Cürm] cürm S214 | dēdiğimden] dēdiğim ben NE9857, S214 2 İncitme] İncinme NE3595, NE9857, S214, Ha, HB1, HB2, TMKlii 3 Maḥcūbuñum] Maḥbūbuñum S214 el-Ḥaḫḫ] el-Ḥaḫḫ ki NE3595, NE9857, S214 6 Lyricist Enverî] The lyrics are attributed to Enverî and music composition to Hâfız Post in S214 and NE9857. Öztuna (2006, vol. 2, 562) attributes the lyrics to Vakanüvîs Sadullah (d. 1794), whose pen name (mahlas) was Enverî. However, this cannot be correct as Hâfız Post died before Vakanüvîs Sadullah Enverî was born. The lyrics are most probably by Hocâzâde Mehmed (d. 1695), a calligrapher, muezzin, musician and poet, with Enverî as his pen name. He was a contemporary of Hâfız Post. His poetry has only survived in a few manuscripts of lyrics anthologies.

Beste zencir Hācī Fā'ik Beğ

p. 106
piece no. 83

2 Vişāl-i yāre gönül şarf-ı himmet istermiş
Gelür imiş o perī bezme da'vet istermiş

4 Gönül ki sāye-i luṭfuṅda neş'edār olmaḵ için
Zemīn-i sīnede bir serv-ḵāmet istermiş

6 cānım yel le le l le le l le l le l lī
mīrim yālā ye le l le lī vāy āh
8 şarf-ı himmet istermiş

[*tem*]me

[Lyricist: Nazîm]

2 şarf-ı] şarf u AK86 4 neş'edār olmaḵ] hoş geçinmek Yahyâ Nazîm 1841, Kayhan Ertürk 1996 5 Zemīn-i] Şems-i AK86 10 Lyricist Nazîm] The lyrics consist of the first and third distiches of a five-couplet gazel by Nazîm Yahyâ Çelebi (d. 1727); see Yahyâ Nazîm 1841, 395 and Kayhan Ertürk 1996, 153.

Nihāvend

Beste ḥafif Rifʿat Beğ

p. 107
piece no. 84

2 Ey cān-ı derūnum seni bu cānım unutmaz
Kāküllerini ḥāl-i perişānım unutmaz

4 Ölssem daḥi ben āteş-i ‘aşkıñ ele miyle
Ḳabrimde biten sünbül ü reyḥānım unutmaz

6 āh yel le lel lī tere lī yele le lel lī cānım
yele le le le lel le le lel lī seni bu cānım unutmaz

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 ḥafif] ḥafif NE204 3 Kāküllerini] Kāküllerini Ha 5 sünbül...reyḥānım] sünbül-i
reyḥānım Ha

سماعی حاجی فائق بك

نه حال اولدی بکا شمدی ندر بو دردیمه چاره 2
افندم آرتق انصاف ایت درونم اولدی پر یاره

رحم ایله بکا قالمدی هیچ تاب و توانم 4

غیری کیمه عرض ایلیه یم حالمی جانم

سندن اومارم مهر وفاپی آجوانم 6

کوکلمده سنک بنده سنک شاه جهانم

افندم ارتق الی آخره 8

میان

سنک جانا فراقکله بو فائق چاره سز قالدی 10

دوا انجق وصالکدر دل آواره زاره

1 [سماعی حاجی فائق بك] The lyrics appear in NE209, fol. 22v; AK86, fol. 108v; GR, p. 52 and FAS_OZ_NIH, p. 8.

fourth and ninth lines in AK86 3 [یاره...افندم] FAS_OZ_NIH نه در [ندر 2 AK86, GR نقش سماعی] سماعی 1
تاب و | tenth line in AK86, but ninth line in FAS_OZ_NIH [توانم...رحم 4 second line in AK86, but ninth line in FAS_OZ_NIH
ای له [ایلیه یم | tenth line in AK86 and in FAS_OZ_NIH] جانم...غیری 5 NE209 تاب توانم [توانم
third line in AK86, but eleventh line in FAS_OZ_NIH] آجوانم...سندن 6 AK86 به یم
eleventh line in AK86, but twelfth line in FAS_OZ_NIH] جهانم...کوکلمده | NE209 کوکلم [کوکلمده 7 GR اومرم [اومارم
fifth line in AK86 11 سنک...قالدی] قالدی 10 NE209 شاهی [شاه | fifth line in AK86
NE209, AK86, GR, FAS_OZ_NIH] دل بستۀ [آواره | eighth and twelfth lines in AK86] زاره

Semā'ī Ḥācī Fā'ik Beğ

p. 108
piece no. 85

2 Ne ḥāl oldu baña şimdi nedir bu derdime çāre
Efendim artık inşāf ét derūnum oldu pür yāre

4 raḥm eyle baña ḳalmadı hīç tāb u tuvānım [*mükerrer*]
ğayrı kime 'arz eyleyeyim ḥālimi cānım [*mükerrer*]
6 senden umarım mihr-i vefāyī ā civānım [*mükerrer*]
gönlüm de seniñ ben de seniñ şāh-ı cihānım [*mükerrer*]
8 Efendim artık *ilā-āḥirihi*

miyān[hāne]

10 Seniñ cānā firāḳıñla bu Fā'ik çāresiz ḳaldı
Devā ancak vişālīñdir dil-i āvāre-i zāre

3 Efendim...yāre] Fourth and tenth hemistiches in AK86 4 raḥm...tuvānım] Second hemistich in AK86 | mükerrer] In this piece, all the instructions "mükerrer" in square bracket, which the editor added at times in the block lyrics, are based on the text underlay of the music edition. It is indicated whenever a hemistich is repeated in the music or given in the text underlay twice consecutively. 5 ğayrı...cānım] Eleventh hemistich in AK86 6 senden...civānım] Third hemistich in AK86 7 gönlüm...cihānım] Twelfth hemistich in AK86 10 Seniñ...ḳaldı] Fifth hemistich in AK86 11 Devā...zāre] Eighth and thirteenth hemistiches in AK86 | dil-i...zāre] dil-i dem-beste-i zāre GR, AK86

نہاوند

p. 108
piece no. 85
[continued]

کوردکجه او کل روینی ای غنچه دهانم
حسرتله کچوب کیتمه ده در وقت وزمانم
جورك یتشور بنده که ای قاشی کمانم
لطف ایله بیور مجلسمه دلدہ نہانم
دوا انجق الی آخره

2

4

م

1 کوردکجه... [دهانم... sixth line in AK86; but third line in FAS_OZ_NIH; the two couplets starting with this line missing in GR 2 حسرتله... [وزمانم... fourth line in FAS_OZ_NIH یتشور | یتشور... seventh line in AK86 | 3 جورك... [کمانم... وقت وزمانم] وقت وزمانم NE209, AK86 4 مجلسمه مه [مجلسمه 4 NE209 بنده نه [بنده که | FAS_OZ_NIH یتشور AK86; یتشو NE209;

Nihāvend

gördükce o gül rüyını ey ğonça-dehānım [*mükerrer*]
2 ħasretle geub gitmededir vaqt ü zamānım [*mükerrer*]
cevriñ yetiřür bendeñe ey ıaşı kemānım [*mükerrer*]
4 luřf eyle buyur meclisime dilde nihānım [*mükerrer*]
Devā ancak *ilā-āħirihi*

p. 108
piece no. 85
[continued]

[*tem*]me

[Lyricist: Fâik]

---

1 gördükce... ğonça-dehānım] Sixth hemistich in AK86 2 ıasretle] meserretde AK86 ıasretle... zamānım] Fourteenth hemistich in AK86 3 cevriñ... kemānım] Seventh hemistich in AK86 7 Lyricist Fâik] In the last distich, Fâik is used as a pen name, implying that the lyrics were also written by Hacı Fâik Beğ (d. 1891).

نہاوند

نقش سماعی علی افندی

p. 110
piece no. 86

بیلمزدم اوزم غمزہ کہ مفتون ایمشم بن 2
آفت زده دل خسته جگر خون ایمشم بن

تردلی تردلی تردلی تنہ نن نا تنہ درنی مکرر 4
کل کل کل عشوہ بازم کل کل کل چارہ سازم
آہ سودی سنی جان ای شہ خوبان 6
لطف ایلہ امان بندہ کہ ای نازلی جنان وای
آفت زده دل الی آخرہ 8

میان

سودا زده سک سن دیدیلر زلفکہ سویلہ 10
چکسون بنی زنجیرہ کہ مجنون ایمشم بن

ترنم کالاول

---

1 نقش سماعی علی افندی | The lyrics appear in NE3466, fol. 10r; Ha, p. 87; FAS_CT_NIH, p. 26 and FAS_OZ_NIH, p. 10.

شرقی نہاوند [افندی...نقش | FAS_OZ_NIH نقش یوروک سماعی; NE3466 سماعی یورک [نقش سماعی 1
سودا [آفت زده 3 NE3466 طنبوری علی افندی [علی افندی | FAS_CT_NIH یوروک سماعی علی افندی
Ha مه [شہ 6 terennüm missing in FAS_OZ_NIH [دل 8...¹تردلی 4 FAS_CT_NIH زده
NE3466 سین [سک | missing in Ha and FAS_CT_NIH [بن 11...سودا 10 Ha جوان [جنان 7
NE3466 زلفنہ [زلفکہ

Naḳṣ semā'ī 'Alī Efendi

p. 110
piece no. 86

2 **Bilmezdim özüm ğamzeñe meftūn imişim ben**
Āfet-zede dil-ḥasta ciğer-ḥūn imişim ben

4 ter dillī ter dillī ter dillī te ne nen nā tene dir ney *mükerrer*
gel gel gel 'işve-bāzım gel gel gel çāre-sāzım

6 āh sevdi seni cān ey şeh-i ḥūbān
luṭf eyle amān bendeñe ey nāzlı cenān vāy

8 Āfet-zede dil *ilā-āḥirihi*

miyān[hāne]

10 **Sevdā-zedesin sen dediler zülfüne söyle [mükerrer]**
Çeksün beni zencire ki mecnūn imişim ben

terennüm kelevvel

[Lyricist: Nevres-i Cedîd]

3 Āfet-zede] Sevdā-zedesin FAS_CT_NIH | dil-ḥasta] dil-ḥasta NE3466 6 şeh-i] meh-i Ha 7 luṭf] raḥm NE3466 | cenān] cānān NE3466; civān Ha 9 miyānhāne...11 ben] missing in Ha, FAS_CT_NIH 10 Sevdā-zedesin] Sevdā-zedesin NE3466 | zülfüne] zülfüne NE3466 | mükerrer] The instruction “mükerrer” in square bracket, which the editor added at times in the block lyrics, is based on the text underlay of the music edition. It is indicated whenever a hemistich is repeated in the music or given in the text underlay twice consecutively. 13 Lyricist Nevres-i Cedîd] The lyrics consist of the first two distiches of a five-couplet gazel in *Ėser-i Nâdir* by Osmân Nevres (d. 1876), also known as Nevres-i Cedîd, to distinguish him from the earlier poet Abdülrezzâk Nevres (d. 1762); see Kaya 2010, 699.

راست

کار حقیف دده افندی

p. 112
piece no. 87

عشق تو نهال حیرت آمد هی هی هی	2
هی رعناپن وصل تو کمال خیرت آمد	
هی هی هی رعناپن تن نه تن نه تن	4
نه تن تن نی تن نه تن نه تن تن	
تن نی تنی تنن نی تنن نی تنن تنن	6
الی آخره ترل لل لل لی (مکرر) وصل تو	
تانن نی تانن نی تل لل لانا در در تا نا	8
تانن نی تانن نی تل لل لانا در در تن مکرر	
الی آخره وصل تو	10

---

1 The lyrics appear in HB1, p. 4; Ha, p. 68 and TMKlii, no. 192. [کار حقیف ده ده افندی 1]

دده افندی کار حقیف Ha; کار حقیف دده و محمود افندی... کار | HB1 کار حقیف مشترک [کار حقیف 1
Ha, HB1 حیرت [خیرت 3 HB1 مشترک

Kār-1 ḥafif Dede Efendi

p. 112
piece no. 87

2   ‘Aşk-ı tū nihāl-i ḥayret āmed hey hey hey
          hey ra‘nā-yı men Vaşl-ı tū kemāl-i ḥayret āmed

4   hey hey hey hey ra‘nā-yı men ten ne nen ne nen
          ne nen nen nen nī ten ne nen ne nen ne nen nen

6   nen nī tennī tenen nī tenen nī tenen nī tenen tenen tenen
          tiril lel lel lel lī (*mükerrer*) Vaşl-ı tū *ilā-āḥirihi*

8   tānen nī tānen nī til lil lā nā dir dir tā nā
          tānen nī tānen nī til lil lā nā dir dir ten *mükerrer*

10   Vaşl-ı tū   *ilā-āḥirihi*

1 ḥafif] ḥafif NE204 | Dede Efendi] In Ha, the title is given as “kār-1 ḥafif Dede Efendi ve Maḥmūd Efendiler” and in HB1 as “Dede Efendi kār-1 ḥafif müşterek”. In the recent edition of TMKlii no. 192, it states that Dede Efendi composed this kâr in collaboration with one of his friends, namely Maḥmūd Efendi; thus it is called müşterek (collaborative) kâr. 3 ḥayret] ḥayret NE204

راست

p. 112
piece no. 87
[continued]

میانخانه

از هر طرف که کوش کردم هی هی هی هی	2
رعنائین آواز سؤال حیرت آمد هی هی هی	
هی رعنائین سر تا بقدم وجود حافظ	4
هی هی هی هی رعنائین در عشق نهال	
حیرت آمد هی هی هی هی رعنائین	6
تانب نى تانب تل لانا در در تا نا تانب نى	
تا نى نى تل لى لانا در در تن مکرر تن تنه	8
نن نن نى تن تنه نن نن نى تن تنه نن نن نى	
تل لى لانا در در تن مکرر تن تنه نن نن نى	10
تل لى لانا در در تن یل لى لى لى لى	
تن تنه نن نن نى تن تنه نن نن نى تن تنه	12
نن نن نى تل لى لانا در در تن	
الى آخره در عشق	14

م

Ha, HB1 حافظ [حافظ 4 Ha میانخانه محمود افاندی] میانخانه 1

Rāst

miyānhāne

p. 112
piece no. 87
[continued]

2 **Ez-her ʔaraf ki gūş kerdem** hey hey hey hey
raʕnā-yı men **Āvāz-ı suʕāl-i Һayret āmed** hey hey hey

4 hey raʕnā-yı men **Ser-tābe-ķadem vüçüd-ı Hāfız**
hey hey hey hey raʕnā-yı men **Der-ʕaşķ-ı nihāl-i**
6 **Һayret āmed** hey hey hey hey raʕnā-yı men

tā nen nī tā nen til lā nā dir dir tā nā tā nen nī
8 tā nen nī til lil lā nā dir dir ten *mükerrer* ten tene
nen nen nen nī ten tene nen nen nen nī ten tene nen nen nī
10 til lil lā nā dir dir ten *mükerrer* ten tene nen nen nen nī
til lil lā nā dir dir ten yel lel lā yel lel lī
12 ten tene nen nen nen nī ten tene nen nen nen nī ten tene
nen nen nen nī til lil lā nā did dir ten
14 Der-ʕaşķ-ı *ilā-āҺirihi*

[*tem*]me

[Lyricist: Hāfız-ı Şîrâzî]

1 miyānhāne] miyānhāne Maħmūd Efendi Ha 2 ʔaraf] ʔarafı Hāfız-ı Şîrâzî 1983 4 Ser-tābe-ķadem] Ser-tā-ķadem Hāfız-ı Şîrâzî 1983 | Hāfız] Hāfız NE204 16 Lyricist Hāfız-ı Şîrâzî] The lyrics consist of the first, fifth and last distiches of a six-couplet gazel, also known as gazel no. 168, by Hāfız-ı Şîrâzî (d. 1390); see Hāfız-ı Şîrâzî 1983, 352.

کار خواجه شوق نامه حقیف

p. 114
piece no. 88

تانا تانا دره دلی تن جانم ادره	2
تل ل ل لا دره تل ل لن مکرر از شوق	
تو آن زلف جمال تو ندیدیم	4
از پای فتادیم بکوید نرسیدیم	
تن ن ن نی تن ن ن نی تن	6
دره تل ل لا دره تل ل لن تانا تانا	
درلی دوست تانن نی تانن نی آه	8
دره تل ل لن هی یار هی دوست اها	
یارمن هی یار هی دوست اها میرمن	10
از پای فتادیم الی آخره اها اها یارم	
مرادمن هی هی هی مقبولن	12

The lyrics appear in B1578, fol. 2v; NE3466, fol. 1v; NE3608, fol. 12r; NE3866, fol. 6r; Ha, p. 30; BM, p. 15; HB1, p. 2 and HB2, p. 2.

NE3608, مردمیم [آن زلف 4 HB2, BM حقیف | حقیف | NE3866, Ha خواجه عبدالقادر [خواجه 1 NE3866 فتادیم و [فتادیم 5 NE3466 زلف و [زلف | B1578 جمالی [جمال | NE3866 مردمیم و; B1578 There is an extra couplet in B1578 after this line: [مقبولن... مرادمن 12 NE3866 بکوید و [بکوید تو نه کریم که از بیس نه رمیدم / نا می تو نه بوردم تر خیشتی

Rāst

Kār-ı Hōca Şevk-nāme
ḥafif

p. 114
piece no. 88

tānā tānā dere dilli ten cānım ā dere

4 til lil lā dere til lil len (*mükerrer*) **Ez-şevk-i**
tū ān zūlf-i cemāl-i tū nedīdīm
6 **Ez-pāyi fütādīm bigūyīd neresīdīm**

ten nen nen nī ten nen nen nī ten
8 dere til lil lā dere til lil len tānā tānā
derellī dōst tānen nī tānen nī āh
10 dere til lil len hey yār hey dōst āhā
yār-i men hey yār hey dōst āhā mīr-i men
12 Ez-pāyi fütādīm *ilā-āḥirihi* āhhā āhhā yārim
murād-ı men hey hey hey hey maḳbūl-i men

1 Kār-ı Hōca] Attributed to Abdülkâdir in Ha and Abdülalî Efendi (d. 1575?) in Öztuna 2006, vol. 1, 14. **2** ḥafif] ḥafif NE204 **5** ān zūlf-i] merdīm NE3608, B1578; merdīm ü NE3866, ān zūlf ü NE3466 **6** fütādīm] fütādīm ü NE3866 | bigūyīd] bigūyed NE204; bigūyet ü NE3866 **13** murād-ı...men²] There is an extra couplet in B1578 after this line: Bend-i şānī nāmī tū ne beverdīm tez ḥayştī / Tū ne kerīm ki ez-piş ne remīdem

راست

میانخانه

p. 114
piece no. 88
[continued]

فریاد بسی کردم و فریاد رسی نیست	2
ادلره در در تن نا ده دلی	
تن دره تل ل لا دره تل ل لن	4
کویا که درین قبه فیروزه کسی نیست	
تن نن نی تن نن نی تن	6
دره تل ل لا دره تل ل لن تانا تانا	
درلی دوست تانن نی تانن نی آه	8
دره تل ل لن هی یار هی دوست اها	
میرمن هی یار هی دوست اها یارمن	10
کویا که درین قبه الی آخره اها اها	
یارم مرادمن هی هی هی مقبولن	12

م

بادی تو نه کردیم که از پیشهی یار: [میانخانه 1] There is an extra line before “miyānḥāne” in B1578: Selmân-ı Sâvecî همی دارم [بسی کردم] missing in NE3466 | [نیست... فریاد 1] B1578 رسی [بسی 2] نیست... کویا | [نیست... کویا] Selmân-ı Sâvecî [n.d.] پندار [کویا که 5] B1578 بسی [رسی] | missing in B1578 [و بکند دواز بستی] کسی... قبه | [نیست... قبه] Selmân-ı Sâvecî [n.d.] گنبد, NE3866 [قبه] | missing in NE3466 [مقبولن 12... تن 6] B1578 NE3866 [قبه 11] missing in B1578

Rāst

miyānḥāne

p. 114

piece no. 88

[continued]

2 Feryād-ı besī kerdem ü feryād-resī nist

ā dillere dir dir ten nā de [re] dillī

4 ten dere til lil lā dere til lil len

Güyā ki der-īn ḳubbe-i firūze kesī nist

6 ten nen nen nī ten nen nen nī ten

dere til lil lā dere til lil len tānā tānā

8 derellī dōst tānen nī tānen nī āh

dere til lil len hey yār hey dōst āhā

10 mīr-i men hey yār hey dōst āhā yār-i men

Güyā ki der-īn ḳubbe-i *ilā-āḥirihi* āhā āhā

12 yārim murād-ı men hey hey hey hey maḳbūl-i men

[*tem*]me

[Lyricist: Selmân-ı Sâvecî]

1 miyānḥāne] There is an extra line before “miyānḥāne” in B1578: Bādemī tū ne gerdīm ki ez pīshī yār 2 Feryād-ı besī] Feryād-resī B1578 | Feryād-ı... kerdem] Feryād-ı hemī dārem Selmân-ı Sâvecî [n.d.] | Feryād-ı... nist] missing in NE3466 | feryād-resī] Feryād-ı besī B1578 5 Güyā ki] Pendār Selmân-ı Sâvecî [n.d.] | Güyā... nist] missing in NE3466 ḳubbe-i] kubbe-i NE3866; gunbed-i Selmân-ı Sâvecî [n.d.] | ḳubbe-i... nist] biguned devāz bistī B1578 6 ten¹ ... 12 men²] missing in B1578 11 ḳubbe-i] kubbe-i NE3866

14 Lyricist Selmân-ı Sâvecî] The miyānḥāne is based on a distich from a six-couplet gazel by Selmân-ı Sâvecî (d. 1376). This is the Turkish pronunciation of his name, which can also be transcribed as Salmān Sāwajī. The gazel is a section from his masnavi “Cemşîd ü Hurşîd”, see Selmân-ı Sâvecî [n.d.].

راست

کار محتشم خواجه نك

دور هندی

p. 116
piece no. 89

هی که یار یار یار تن نه نن نا درتا هی که	
دوست دوست تن نه نن نا درنا آه درملا	4
درنا درملا درنا درملا در در تن نن نا	
دره دلی یله له له له له له له ل ل له	6
له له له له لا قول محتشم آه کند قوم	
بیقین اها اها هی یار اها اها هی دوست	8
اها اها هی دندره دللر لر تننا دوست	
دره دللر لر تننا تر دلی نی وای تر دلی لی	10
وای تر دلی ن وای (مکرر) آه تننا بین ترلایین	
ترین تریله له لی نازلم وای آه تننا بین ترلا	12
بین تریله له لی یلل له له له له له لا قول	
محتشم	14

The lyrics appear in M1362, fol. 6v; AK916, fol. 2v; NE3608, fol. 5v; NE3466, fol. 2r; AK37, fol. 4r; HB1, p. 3; BM, p. 16; Ha, p. 31 and TMKlii, no. 189.

کار قول محتشم خواجه دور روان; NE3608 کار قول محتشم عمل خواجه اصولی دور روان [هندی 2... کار 1
کار قول محتشم خواجه; AK37 خواجه کار قول محتشم دور هندی; M1362 کار خواجه اصوش دور روان; AK916
NE3608, AK916, BM, Ha, HB1 اه که [آه 7 Ha خواجه عبدالقادر] خواجه نك NE3466 دور روان
قومی بیافتوا [قوم بیقین | BM, Ha, HB1 قومی [قوم | Ha, NE3466 کند ی, NE3608 کند و [کند
NE3608 قول محتشم بند ثانی [قول محتشم 13 NE3608 بی یقین [بیقین 8 NE3466

Rāst

Kār-ı muḥteşem Hōca'nıñ
devr-i Hindī

p. 116
piece no. 89

4 hey ki yār yār yār ten ne nen nā dirtā hey ki
dōst dōst ten ne nen nā dir nā āh diremlā
6 dirnā diremlā dirnā diremlā dir dir ten nen nā
dere dilli ye le le le le le le le le

8 le le le le le lā **Ḳavl-i muḥteşem** āh [ki] küned **ḳavm-i**
be-yaḳīn āhhā āhhā hey yār āhhā āhhā hey dōst

10 āhhā āhhā hey dendere diller ler tinā dōst
dere diller ler tinā ter dillī ney vāy ter dillī lī
vāy ter dillī ney vāy (*mükerrer*) āh tinā yen tir lā yen
12 tir yen tir ye le lī nāzlım vāy āh tinā yen tirlā
yen tir ye le lī ye le le le le le le lā **Ḳavl-i**
14 **muḥteşem**

[*bend-i şānī*

16 **Ḳavl-i diğērān üftāde ān der-reh-i dīn**
vü terennümā[t] hem-çü evvel]

1 Kār-ı...Hōca'nıñ] The second distich is missing in M1362. 7 ki] missing in the block text but appears in text underlay in NE204; missing in M1362, AK37, NE3466, TMKlii küned] küned ü NE3608, NE3466, Ha | küned...8 be-yaḳīn] künedi ḳavm-i be-yaḳtuvā NE3466 16 Ḳavl-i diğērān üftāde ān der-reh-i dīn] This hemistiche only appears in NE3608, under the subtitle “bend-i şānī” and is followed by performance instructions. For more information see the music edition to this volume.

راست

p. 116
piece no. 89
[continued]

میانخانه

آه نگاه مباد او براید ز کمین مکرر	2
دردرتن نا تل لل لن نا آه درملا	
درنا (مکرر) بی خبراست ره این و انست	4
الی آخره ونه این اها اها هی یار	

م

قول دکران افتاده اندر ره دین و ترنما: [میانخانه 1] There is an extra line before “miyānhāne” in NE3608: و NE3466 ی و [او | NE3608 مناد ی | NE3466 مناد | مباد | NE3608 ناکه | آه نگاه 2 همچو اول [بی خبراست 4 AK916 مکینو | کمین | NE3608 زمین د | NE3466 زی مکینو | ز کمین | AK916 [ره این و انست | AK916 به خبرست | NE3608 بی خبران | HB1 بیخبرست | AK37, BM, Ha بیخبرست [ونه 5 missing in NE3608 | این و | AK916 رهینو آنست تو نعینو نعینو | NE3466 رهینوانست یو نعینوا [HB1, BM تو و | AK37, Ha تو نه

Rāst

miyānḥāne

2

Āh nigāh me-bād ü ber-āyed zi-kemīn *mükerrer*

p. 116

piece no. 89

[continued]

dir dir ten nā til lil len nā āh diremlā

4

dirnā (*mükerrer*) **Bī-ḥaber-est reh ne ānest**
ü ne īn āhhā āhhā hey yār *ilā-āḥirihī*

[*tem*]me

[Lyricist: Ömer Hayyâm]

2 nigāh] nāgāh NE3608, me-nād NE3466, NE3608 | ü] o NE204, M1362 | zi-kemīn] zī-mekīnū NE3466; zi-mekīnū AK916; zi-mīnd NE3608 4 Bī-ḥaber-est reh ne ānest ü ne īn] Bī-ḥaber-est reh īn ü ānest ü ne īn. This hemistiche is from a rubāʾ by Ömer Hayyām. However it has apparently been transformed into an incomprehensible Persian over time. The accurate version also appears in NE3608. 7 Lyricist Ömer Hayyâm] The last hemistich is also the last hemistich of a rubāʾ (no. 143) by Ömer Hayyâm (d. 1132?), see Ömer Hayyâm [n.d.].

راست

کار ناطق خطیب زاده
یورک سماعی

p. 118
piece no. 90

راست کتیروب فن ایله سیرایتدی همایی	
دوشدی او دم خاطرۀ بر بسته رهاوی	4
شعله کرک نغمۀ نکریزه کیدرکن	
واردی کوکل پنجکجه ایتدی قراری	6
آنده طوروب ایلدی ماهوری تماشا	
دم دره دللا ایله کوستردی نوایی	8
شوق ایله عشاقه واروب بو دل مجنون	
ایلدی طنبور ایله بر نغمه بیاتی	10
صکره نشاپوره قدم باصدی او پرده	
سمت نهانددن الوب اول مه تایی	12
بر کیجه آغوشه آلوب چکدی نهفته	
وقت صبایه واریجق صاردی میانی	14
ایتدی کوکل چار اکنون چارکاه او قوندی	

The lyrics appear in AK799, pp. 682-683; Ha, pp. 29-30 and BM, p. 18.

BM وله کار ناطق; Ha کار ناطق سنکین سماعی; AK799 کار ناطق خطیب زاده عزت افندی [سماعی 2... کار 1 (پنجکاه) ه; BM پنجکجه [پنجکجه 6 AK799, Ha, BM نمایی [همایی | AK799, Ha, BM فندایله [فن ایله 3 AK799, BM دُمُدَرَه لَلْ لا [دللا... دم 8 AK799 (ماهوره) [ماهوری | AK799 دوروب [طوروب 7 AK799, BM and the same without vocalisation in Ha 9 مجنون] Ha محجور [مجنون 11 AK799 نشاپوره [نشاپوره 11 AK799, BM, Ha بو کیجه اه و فغام چقت نهفتدن [نهفته... بر 13 AK799 ماهتایی [مه تایی 12 BM, Ha اول [او AK799, BM او قوندی [او قوندی | AK799, BM, Ha چاره [چار 15 Ha

Rāst

Kār-ınāṭḡ Ḥaṭīb-zāde
yürük semā'ī

p. 118
piece no. 90

4 Rāst getirüb fend ile seyr  tdi h m y 
Düşdi o dem ḥāṭıra bir beste reh v 
6 Şu'le gerek nağme-i nıkr ze giderken
Vardı gön l pencg[ ]ha  tdi  ar rı
8 Anda  urub eyledi m h r  tem ş 
D m dere della ile g sterdi nev y 
Şev  ile 'uşş ka varub bu dil-i mecn n
10 Eyledi  anb r ile bir nağme bay t 
Şo ra niş b ra  adem başdı o perde
12 Semt-i nih vendden alub ol meh-t b 
Bir gece  g şa alub  ekdi n h fte
14 Va t-i şab ya varıca  şardı miy n 
 tdi gön l  ar ekn n  arg h o undi

1 K r-1...2 sem ' ] K r-1 n t k seng n sem '  Ha; K r-1 n t k Velehu AK799, BM. In this manuscript this k r is attributed to Hat bz de. In AK799 and BM, this k r is not attributed to a composer. However, it comes after a piece by Hat bz de in the manuscript and at the top of the page, which includes a few hemistiches from the previous work, there is the word "velehu". "Velehu" means "also by him", but it is not clear if it refers to the few hemistiches or the whole page. In AK799, the title of preceeding piece is K r-1 n t k Ḥaṭ bz de ' zzet Efendi. In BM, the title of preceeding piece is K r-1 n t k Ḥaṭ bz de. For more information about Hat bz de's and Dede Efendi's k r-1 n t ks please see the introduction of the music edition to this volume. 3 fend] fenn NE204 | h m y ] n m y  AK799, BM, Ha 6 pencg ha] pencgah BM; (pencg h)a AK799 7  urub] durub AK799 | m h r ] (m h ra) AK799 9 mecn n] mehc r Ha 11 niş b ra] niş p ra AK799 | o] ol BM, Ha 12 meh-t b ] m hit b  AK799 13 Bir...n h fte] Fiğ nım  ı tı bu gece  h (n h ft den) AK799, BM, Ha 15  ar]  are AK799, BM, Ha | o undi] o utdı AK799, BM

راست

p. 118
piece no. 90
[continued]

آلدی اله نای همان طوتدی دوکاهی	
صایدی حسینیده تمام نغمه یی بریر	2
ایلیجک ساز اجرا دور حصاری	
اولدی مخیر او کوزل باشلدی جوره	4
پوسلک ایچون ایده جک کزلی نیازی	
کوی حجازه واربیجق پاینه دوشدم	6
ایتدی او شهناز ایله بر کره نکاهی	
راحة الاروح ایله قیلدی بکا عزت	8
بر کره قویویرمدی اول بسته نکاری	
شوق عرقله ویریلن نغمه یه رونق	10
اوج ایله ایتدی کوکل تمام مقامی	
آنده طوروب ایلدی ماهوری تماشا	12

م

ایلیه; Ha ایله بیجک [ایده جک 5 Ha ایله بیجک; AK799 ایلیه جک [ایلیجک 3 AK799 (دکاهی) [دوکاهی 1
بکا مانند [بکا عزت 8 AK799, BM اول [او 7 AK799, Ha کیزلی [کرلی | BM ایلیجک; AK799 جک
عراقله [عرقله 10 BM بَسَنَنکاری [بسته نکاری | AK799 قویو ویرمدی [قویویرمدی 9 AK799, BM عزت
BM, Ha

Rāst

2 Aldı ele nāyı hemān tıtdı dūgāhı
Şaydı hūseynde tamām nağmeyi bir bir
Eyleyecek sāz icrā devr-i hışārı
4 Oldı muhayyer o güzel başladı cevre
Pūselik için édecek gizli niyāzı
6 Kūy-ı hicāza varıcağ pāyine düşdüm
Étdi o şehnāz ile bir kerre nigāhı
8 Rāhatü'l-ervāh ile kıldı baña 'İzzet
Bir kere koyvërmedi ol beste-nigārı
10 Şevk-i 'ır[ā]kla vèrilen nağmeye revnağ
Evc ile étdi gönül tamām mağāmı
12 Anda tırub eyledi māhūrı temāşā

p. 118
piece no. 90
[continued]

[*tem*]me

[Lyricist: İzzet]

1 dūgāhı] (dūgāhı) AK799 4 muhayyer] muhayyer NE204 5 édecek] éyleyecek AK799, BM; éyleyecek Ha 7 o] ol AK799, BM | kerre] It is transcribed with double “r” due to prosodic rules. 8 'İzzet] mānend-i ('İzzet) AK799, BM 9 kere] It is transcribed with single “r” due to prosodic rules. | koyvërmedi] koyvërmedi AK799 10 Şevk-i...12 temāşā] missing in AK799 | ırākla] 'arağla BM, Ha 14 Lyricist İzzet] Öztuna (vol. 1, p. 397) attributes the lyrics to İzzet (Keçeçizâde Mehmed Mollâ) (d. 1829), however, the editors could not locate this poem in his dîvân; see Şahin 2004. The editors also could not locate the poem in the dîvân of Beylikçi İzzet Bey (d. 1797-8); see Şen 1995. The editors considered the possibility that the composer is indeed Hatîbzâde (d. 1680?), and checked the dîvân of Vişnezâde Mehmed İzzet Efendi (d. 1681), although his pen name (mahlas) was İzzetî. However, the editors could not locate the poem in his dîvân either; see Çağlı, 1990.

بسته چنبر زخریه

p. 121
piece no. 91

رنك موج آب زمردن بویاندی جامه سی 2
سرو سبز اندامه داغ اولدی چمن هنکامه سی

چاك سینه م کبی پاره پاره قیلسم نامه سی 4
نافذک تحریردن قطعاً کسلمز خامه سی

عمرم جانم امان بنم جانم جنانم سلطانم 6
یار یله له له له له له له له للی

زمردن بویاندی جامه سی 8

م

The lyrics appear in NE3466, fol. 3v; NE3649, fol. 3v; AK455, fol. 3v; B3339, fol. 4v; BM, p. 21; HB1, p. 6; Ha, p. 32 and FAS_Şİ_RA, p. 7.

جامه | B3339 بویانمش | بویاندی | B3339 وزمردن | FAS_Şİ_RA, Ha, NE3649 زمردن | زمردن 2
[قیلسم | NE3466 کیبی | کبی 4 NE3649 اندام | اندامه | B3339 سیز | سبز 3 NE3466 چامه سی | سی
BM, Ha, نامه سین, AK455 نامه سن | نامه سی | B3339 قلسه نغمه سین | قیلسم نامه سی | NE3466 قلسه
عمرم جانم 6 HB1, BM نافذک, B3339 نافزین, NE3466 نافظین | نافذک 5 FAS_Şİ_RA نامه سک; HB1;
[لی 7...عمرم | B3339 جانم عمرم امان امان آه; FAS_Şİ_RA, HB1, BM, Ha, AK455, missing in
[جانم² | NE3649, NE3466, missing in [جانم¹ | B3339, BM, Ha different terennüm in
ای دن | سی...زمردن | FAS_Şİ_RA, NE3649, NE3466, B3339 زمردن | زمردن 8 missing in
AK455 وای خامه سی | جامه سی | B3339 بویانمش جامه سی

Rāst

Beste-i çenber Zaḥarya

p. 121
piece no. 91

2 Reng-i mevc-i āb-ı zümrüden boyandı cāmesi
Serv-i sebz-endāma dāğ oldu çemen hengāmesi

4 Çāk-ı sīnem gibi pāre pāre kılsam nāmesi
Nāfız'ın taḥrīrden kaṭā kesilmez ḥāmesi

6 'ömrüm cānım amān benim cānım cenānım sulṭānım
yār yele le le le le le le le le le lī
8 zümrüden boyandı cāmesi

[*tem*]me

[Lyricist: Nāfız]

2 āb-ı] āb u B3339 | zümrüden] zümrüden NE3649, Ha, FAS_Şİ_RA | boyandı] boyanmış B3339 | cāmesi] çāmesi NE3466 3 sebz-endāma] siz-endāma B3339 | sebz-endāma] sebz-endām NE3649 4 kılsam] kılsa B3339, NE3466 | nāmesi] nāmesin AK455, BM, Ha, HB1; nāmesin FAS_Şİ_RA; na'mesin B3339 5 Nāfız'ın] Nāfız'in NE3466; Nāfız'in B3339; Nāfız'in BM, HB1 10 Lyricist Nāfız] The pen name (mahlas) indicates that the lyrics are by one Nāfız. It is possible that the poet is Lāzikizāde Feyzullah Efendi (d. 1767). The image of waves (mevc) abounds in his poetry. However, the editors could not locate the lyrics in his dīvān; see Demir 2017.

راست

نقش دویک خواجه

p. 123
piece no. 92

آمد نسیم صبحدم ترسمکه آزارش کند	2
تحریک زلف عنبرش از خواب بیدارش کند	
تن نا درنا دتدره دلی نی (مکرر) تنه نی	4
تادر نی تنه نی تادر نی در نی از خواب	
بیدارش کند امان (مکرر) یله لی یله لا لا	6
الی آخره یله لی یله لا دوست (مکرر) از خواب	
خانه ثانی	8
سلطانما سلطانما رحمت بکن بر جانما	
آندمکه جان بر لب رسید همراه کن ایمانما	10

ترنم کالاول

م

1 [نقش دویک خواجه] The lyrics appear in AK86, fol. 156v; AK799, p. 66; AK37, fol. 4v; B1578, fol. 6v; BN323, fol. 93r; M1362, fol. 6v; NE3466, fol. 3v; NE3866, fol. 8v; NE2067, fol. 4v; NE3608, fol. 17r; S331, fol. 25r; GR, p. 8; GM, p. 34; HB1, p. 5; BM, p. 19; Ha, p. 34 and NM, p. 4.

1 missing in AK86, AK799, S331, BN323 [خواجه...نقش] | NE3866, B1578 نقش عجملر [نقش 1
Ha خواجه عبدالقادر; NE3466 بسته خواجه گفته جامی [خواجه
NE3466, NE3608, B1578 3 [نقش 2
S331 اعخارش [آزارش] | S331 صبحدم وای [صبحدم] | AK86 نسیم و [نسیم
NE3466, NE3608, B1578 6 [نقش 3
NE3466, NE3608, B1578 9 [نقش 4
S331 سلطان ما جانان ما [سلطانما]² | GM جانانما جانانما; S331 سلطان ما جانان ما وای [سلطانما سلطانما
NE2067, Ha در [بر] | AK86 رحمت ایت, NE3466, NE3608 رحمت [رحمت] | NE3466, NE3608 جانما
NE3466, AK86, BM, Ha, NE3466, NE3608 10 [نقش 5
S331, NM اب [لب] | NM اب, S331 نو [لب] | NE3466, NE3608 جانما [جانما
HB1, GM, GR, NM

Rāst

Nağş düyek Hōca

p. 123
piece no. 92

- 2 **Āmed nesīm-i şubḥ-dem tersem ki āzāreş küned**
Taḥrīk-i zülf-i ‘anbereş ez-ḥ^wāb bīdāreş küned
- 4 ten nā dirnā ditdere dillī ney (*mükerrer*) tene nī
tādir ney tene nī tādir ney dir ney dir ney ez-ḥ^wāb
- 6 bīdāreş küned amān (*mükerrer*) yele lī yele lā lā
yele lī yele lā dōst (*mükerrer*) ez-ḥ^wāb-ı *ilā-āḥirihi*
- 8 *ḥāne-i s̄ānī*
- 10 **Sulṭān-ı mā sulṭān-ı mā raḥmet bekün ber-cān-ı mā**
Ān dem ki cān ber-leb resīd hem-rāḥ kün imān-ı mā

terennüm kelevvel

[*tem*]me

[Lyricist: Cāmî]

1 Nağş düyek Hōca] The second part (*ḥāne-i s̄ānī*) is missing in B1578 and BN323. Hōca] Beste Hōca güfte-i Cāmī NE3466; ‘Acemler NE3866, B1578; missing in AK86, AK799; S331, BN323, NE3608 2 nesīm-i] nesīm ü AK86 | āzāreş] ‘āḥāreş S331 küned] knm NE3466, NE3608, B1578 3 zülf-i] zülf ü S331 | ‘anbereş] ‘anberī BN323, ‘anberī NE3466 | ez-ḥ^wāb] iṣḥāb AK86, S331 | küned] knm NE3466, NE3608, B1578 6 küned] knm NE3466, NE3608, B1578 9 Sulṭān-ı... mā²] Cānān-ı mā cānān-ı mā GM, NM | sulṭān-ı] cān-ı S331, NE3608; cānān-ı N3466 | raḥmet] raḥm NE3466, NE3608; raḥm ét AK86 | ber-cān-ı] der-cān-ı NE2067, Ha; ber-ḥāl-i NE3466, NE3608 10 ber-leb] ber-bū S331; ber-āb NM | resīd] rsd AK86, BM, Ha, HB1, GM, GR, NM 13 Lyricist Cāmî] The lyrics are attributed to Cāmî (d. 1414) in NE3466. This is the Turkish pronunciation of his name, which can also be transcribed as Jāmî. However, the editors could not locate the lyrics in his dīvān; see Külliyyat-ı Cāmî [n.d.].

راست

بسته چنبر دده افندی

p. 124
piece no. 93

2 ناوك غمزنكه هر دم بغريی پر خون ايدر
بر طرفدن زلفك عقلم طاغدوب مجنون ايدر

4 كاكلك بند ايلمشكن بو دل ديوانه بي
دائما چشمك ينه بيلم نيچون افسون ايدر

6 عمرم جانم امان بغريی پر خون ايدر

م

The lyrics appear in NE2067, fol. 4v; NE3466, fol. 4r; AK37, fol. 9v; AK86, fol. 155v; AK455, fol. 3v; S331, fol. 36r; NM, p. 4; GR, p. 8 and FAS_Şİ_RA, p. 9.

آغير چنبر [چنبر | AK86 بسته راست جديد اصولی چنبر ده ده افندی نك [بسته چنبر دده افندی 1
[غمزنكه 2 NE3466 درويش اساعيل missing in NE2067, S331; FAS_Şİ_RA | افندی... بسته
غمزه; NE2067 غمزه نكه; S331 غمزنك; FAS_Şİ_RA; NM, غمزه ك; NE3466, AK37, AK455; غمزنك كه
مجزون [مجنون | NE2067, AK37, AK86, AK455; طاغدوب [طاغدوب 3 GR ك كه
FAS_Şİ_RA 4 كاكلك [كاكلك S331 | ايلمشكن [ايلمشكن GR; ايلمش كن NE3466, AK455, S331
[افسون | NE2067 نجون [نيچون | S331 بكم [ينه | NE2067 چشم [چشمك 5 S331 ديوانه [ديوانه بي
missing in S331 [ايدر... عمرم 6 NE2067 افزون

Rāst

Beste-i çenber Dede Efendi

p. 124
piece no. 93

2 Nāvek-i ğamzen ki her dem bağrımı pür hūn eder
Bir tarafından zūlfūñ 'aqlım tağıdub mecnūn eder

4 Kākülūñ bend eylemişken bu dil-i dīvāneyi
Da'imā çeşmiñ yine bilmem niçün efsūn eder

6 'ömrüm cānım amān bağrımı pür hūn eder

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

2 ğamzen ki] ğamzeñ ki AK37, AK455, NE3466, GR; ğamzeñ NM, FAS_Şİ_RA;
ğamzeñiñ S331 3 tağıdub] dağıdub AK37, AK86, AK455, NE2067, NE3466 | mecnūn]
mağzūn FAS_Şİ_RA 4 Kākülūñ] Kākülūñ S331 | dīvāneyi] dīvāne-i S331 5 çeşmiñ]
çeşmim NE2067 | yine] bekem S331 | niçün] niçün NE2067 | efsūn] efsūn NE2067

راست

نقش مخمس خواجه

p. 126
piece no. 94

سیر کل کلشن بی تو حرامست	2
خون ز فراق تو بر لب جامست	
هی هی جانم وای جای تو حالست	4
دوست دوست ظالم وای جای تو حالست	
خون ز فراق الی اخره	6
میانخانه	
نالہ و زارم چون کل رویش	8
زار و پریشانم در خم مویش	

ترنم کالاول

---

1 [نقش مخمس خواجه] The lyrics appear in AK455, fol. 3r; NE3595, fol. 2v; NE3608, fol. 17r; HB1, p. 5; BM, p. 19; Ha, p. 34 and GM, p. 34.

[تو 3 BM, GM خرامست] حرامست 2 NE3608 نکش حقیف عمل خواجه صولش [خواجه... نقش 1 missing in NE3595 یار یار عمرم; NE3595 با یار عمرم] هی هی جانم | AK455 جای [هی هی 4 NE3608 | NE3608, AK455 میرم] ظالم 5 NE3608, GM خالیست; NE3595 جامست [حالست | NE3608 | جای [خم | AK455 حال [زار و 9 NE3608 از [چون 8 NE3608 خالیست] حالست | AK455 جام [جای NE3595 حشیم; AK455 هم

Rāst

Naḳṣ muḥammes Ḥōca

p. 126
piece no. 94

2 Seyr-i gül-i gülşen bī-tū ḥarāmest
Ḥūn zi-firāḳ-ı tū ber-leb-i cāmest

4 hey hey cānım vāy cāy-ı tū ḥālīst
dōst dōst zālīm vāy cāy-ı tū ḥālīst

6 Ḥūn zi-firāḳ-ı *ilā-āḥirihi*

miyānhāne

8 Nāle vü zārem çūn gül-i rüyeş
Zār ü perişānem der-ḥam-ı müyeş

terennüm kelevvel

[Lyricist: unknown]

2 ḥarāmest] ḥarāmest BM, GM 3 tū] missing in NE3608 4 hey hey] ḥāy AK455
hey¹ ... cānım] bā yār ‘ömrüm NE3595; yār yār ‘ömrüm NE3608 | cāy-ı] cām-ı AK455
ḥālīst] ḥālīst NE204, AK455, HB1, HB2, BM, Ha; cāmest NE3595 5 zālīm] mirīm AK455,
NE3608 | cāy-ı] cām-ı AK455 | ḥālīst] ḥālīst NE204, AK455, HB1, HB2, BM, Ha;
cāmest NE3595 8 çūn] ez NE3608 9 Zār ü] Ḥāl-i AK455 | der-ḥam-ı] der-ḥam-ı
AK455; der-ḥaşım NE3595

راست

نقش حقیف عجملر

p. 127
piece no. 95

امشبکه رخس چراغ بزم من بود اها یارمن	2
چشمم ز بهار عارضش روشن بود اها یارمن	
در در تن تل ل ل ن اه دره دلی تن	4
دره دلی تن نا اها یارمن مکرر	
خانهٔ ثانی	6
کاشانهٔ من در آن زمان روشن بود اها یارمن	
تاریکی خانه جمله از روزن بود اها یارمن	8

ترنم کالاول

م

---

1 نقش حقیف عجملر The lyrics appear in M1362, fol. 6r; AK37, fol. 4v; NE3608, fol. 17r; NE2067, fol. 4v; HB1, p. 5; BM, p. 19 and Ha, p. 33.

AK37 رخس [رخس 2 NE3608, missing in NE2067 عمل خواجه صولش; AK37, Ha; خواجه [عجملر 1
AK37 چله [جمله | NE3608 جمله خانه [خانه جمله 8 NE3608 بکه [در 7 BM بز [بزم

Rāst

Naḳṣ ḥafif ‘Acemler

p. 127
piece no. 95

2 İmşeb ki ruḥeş çerāğ-ı bezm-i men būd āhā yār-i men
Çeşmim zi-bahār-ı ‘arizeş rüşen būd āhā yār-i men

4 dir dir ten til lil len āh dere dillī ten
dere dillī ten nā āhhā yār-i men *mükerrer*

6 *ḥāne-i s̄ānī*
Kāşāne-i men der-ān zemān rüşen būd āhā yār-i men
8 Tārīkī-i ḥāne cümle ez-revzen būd āhā yār-i men

terennüm kelevvel

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 ḥafif] ḥafif NE204 | ‘Acemler] Ḥāce AK37, NE3608, Ha; missing in NE2067 2 ruḥeş]
ruḥeş AK37 | bezm-i] bez-i BM 7 der-ān] biga ān NE3608 8 ḥāne cümle] cümle ḥāne
NE3608 | cümle] çale AK37

راست

نقش دور هندی عجملر

p. 128
piece no. 96

هم قمر هم زهره وهم مشتري در آسمان	2
آرزو مندند می خواهند ساز بشنوند	
یار یل ل ل ل ل لی دوست یل ل ل ل ل لی	4
مکرر یل ل ل ل ل لی یالا یل ل ل لی دوست	
میاخانه	6
نغمه عزال و شهناز و سگاه هم بیات	
راست از نکریز از شاید حجاز بشنوند	8

ترنم کالاول

م

---

1 [نقش دور هندی عجملر 1] The lyrics appear in B1578, fol. 6v; B3370, fol. 3v; NE3466, fol. 1v; NE3608, fol. 18v; NE3866, fol. 8r; HB1, p. 5; BM, p. 20; Ha, p. 34; TMKlii, no. 202 and FAS_Şİ_RA, p. 6.

NE3866, نکش میر محمد اوصول دور روان B3370; اصولش کار نو رخدا عمل خواجه خفیف [عجملر... نقش 1 B1578; NE3608, مندند [مندند 3 Ha نکش محمس عجملر; NE3608, نکش عمل میر محمد اصولش دور روان; NE3866, NE3608, سگاه و هم [سگاه هم 7 Ha, BM, NE3608, بشنود [بشنوند | B3370, NE3866, B3370 نکرز [نکریز | B1578, B3370 راستی [راست 8 NE3608, B1578 بیاتی [بیات | B3370 و بشنود [بشنوند NE3608, BM, Ha;

Rāst

Naḳṣ devr-i Hindī ‘Acemler

p. 128
piece no. 96

2 Hem **Ḳamer** hem **Zühre** vü hem **Müşterī** der-āsumān
    Ārzū mendend miḥ^wāhend sāz bişnevend

4   yār yel lel lel lī dōst yel lel lī
    yel lel lī yālā yel lel lī dōst *mükerrer*

6   *miyānhāne*
    Nağme-i ‘uzzāl ü şehnāz ü segāh hem bayāt
8   **Rāst ez-nikrīz şāyed ez-ḥicāz** bişnevend

terennüm kelevvel

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 ‘Acemler] Ḥōca B3370, Mīr Meḥmed NE3866, NE3608, B1578 3 mendend] mendet NE3608, NE3866, B3370 7 segāh] segāh ü NE3608, NE3866, B3370 | bayāt] bayātī NE3608, B3370 8 Rāst] Rāstī B3370, B1578 | Rāst ez-nikrīz şāyed ez-ḥicāz bişnevend] Rāst ez-nikrīz ez-şāyed ḥicāz bişnevend NE204. This hemistiche has apparently been transformed into an incomprehensible Persian over time. | ez-nikrīz] ez-nikrīz B3370 bişnevend] bişnevend Ha, BM, NE3608; ü bişnevend B3370

راست

بستهٔ حقیف طبعی

p. 129
piece no. 97

سیر ایله او بللور بدن تازه فرنکی 2
بکزر قزل المایه او کل رخلری زنکی

مثلك بوله مزسك او بت عشوه پرستك 4
كرسك یوروسك اسوج و پچله فله منکی

یله لل لل له له له له له له له له له له له 6
لی لل ینتریل لل له له له له له له له له لی

هی جانم هی عمرم هی میرم هی هی 8
تنه تادرنی

م

1 [بستهٔ حقیف طبعی] The lyrics appear in NE3466, fol. 13v; AK455, fol. 3v; AK584, fol. 4v; BN599, fol. 9v; BM, p. 22; HB1, p. 6 and Ha, p. 32.

BM طبعی مصطفی افندی AK455; عطری [طبعی] | AK584, BN599, BM, Ha, HB1 خقیف [حقیف 1
[بوله مزسك | Ha مثلن, AK455, NE3466; مثلین] 4 مثلك AK455, BM, HB1 کل رخلری [کل رخلری 3
NE3466, AK584, کرسك [کرسك 5 BN599 بولماز سک; NE3466, AK455, BM, HB1; بوله مزسین
BN599, HB1; یورسک NE3466; یورسن [یوروسك | Ha کرسه ك AK455, BM; کرسن
missing in [و | BM, Ha اسوج, BN599, اسوج [اسوج | AK455, BM یورسین; Ha یوروسه ك
NE3466, AK455, BM, Ha, HB1 | [پچله] NE3466, AK455; [پچله] BM, Ha | [فله منکی] NE3466, BM and Ha

Rāst

Beste-i ḥafif Ṭabʿī

p. 129
piece no. 97

- 2   Seyr eyle o billür beden tāze Firenk'i
                      Benzer kızıl elmaya o gül ruḥları rengi
- 4   Mişliñ bulamazsıñ o büt-i işve-perestiñ
                      Gezseñ yürüseñ İsvac ü Beç'le Felemenk'i
- 6   ye le le le le le le le le le le le lī
                      lī le le yentir ye le le le le le le le lī
- 8   hey cānım hey ʿömrüm hey mīrim hey hey
                      tene tādīr ney

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Beste-i ḥafif Ṭabʿī] In BN599 and NE3466, this beste is in makām rehāvî. | ḥafif] ḥafif NE204, AK584, BN599, BM, Ha, HB1 | Ṭabʿī] Ṭabʿī AK455 4 bulamazsıñ] bulamazsın AK455, NE3466, BM, HB1 5 Gezseñ] Gırseñ NE204 | yürüseñ] yürüsen AK455, BM, NE3466 | İsvac] İsvaç BM, Ha | ü] missing in AK455, BM, NE3466, Ha, HB1 | Beç'le] Bec'le AK455, NE3466; Peç'le BM, Ha

Rāst

Naḡş semā'ī Ḥōca

p. 131
piece no. 98

2 **Ān māh-ı men der-mektebest men der-ser-i reh muntazır**
Yā mu'allim yek zemān o serv-rā āzād kün

4 terlā terlā yeled lel lel lī terlā teryele le le lel le lī
vāy terlā terlā terlā teryele le le lel le lī
6 vāy ey şāh-ı men vāy yā mu'allim *ilā-āḡirihi*

bend-i sānī

8 **O sevdiğim mektebedir ben yollar üzre muntazır**
Ey ḡōcası ol şūḡı bir dem āzād eyle gel

10 *terennüm kelevvel*
[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Naḡş semā'ī Ḥōca] There are two versions of this piece in B1578, only the first version is used for this edition. | Ḥōca] 'Acemler B3370, NE3608; missing in B1578 2 Ān] missing in B1578, B3370, NE3595, NE3608; Ey AK431, NE3466, GM, GR, Ha, HB1, NM | der-mektebest] mekteb ü B3370; mekteb AK431, B1578, NE3466, NE3595, NE3608 | men²] ān NE3466, GM, GR, Ha, HB1, NM | der-ser-i] ber-ser-i AK37, B3370, NE3608; missing in AK431 | der-ser-i reh] der-ser-i rāh B3370, NE3608 3 Yā] Ey AK431, NM | o] ān AK431, B1578, B3370, NE3595, NE3608, NE3866 8 O] missing in AK37, B3370, NE3466 | O sevdiğim] maḡcūbum B1578, NE3595, NE3866 | O...mektebedir] Dilberim mektebedir AK431, BN1377 9 Ey...dem] Mu'allim bir zamān ol servi B1578; Mu'allim yek zamān ol servi NE3866; Mu'allim luḡf edüp ol servi AK431; Mu'allim luḡf edüp ol servü NE2608, BN1377

نقش سماعی خواجه

p. 132
piece no. 99

آهو بیا میرزم آهو بیا	2
بیا و رویم ازین ولایت من تو	
تو دست مرا بکیر من دامن تو	4
سیدی معکم یا را کبیره الخیلی	
عینی بکم بعینکم لاغیری	6

The lyrics appear in AK584, fol. 3r; AK455, fol. 3r; AK431, fol. 81r; NE3649, fol. 10r; NE3466, fol. 10r; NE3608, fol. 45v; NE3866, fol. 13r; M1362, fol. 7r; BN599, fol. 4v; B1578, fol. 14r; GM, p. 35; Ha, p. 33; BM, p. 27; HB1, p. 9 and HB2, p. 4.

NE3466, بیام¹] بیا 2 AK584; missing in M1362, B1578 سماعی دروش حسین [خواجه... نقش 1
 AK455; بیام²] بیا | NE3866 میرزم | NE3649, BN599; میرزم [میرزم | NE3866 میا | AK455
 NE3649, بر ووم | NE3466; وریم | AK584; مراد [و رویم | missing in NE3866 | رویم... بیا 3
 AK431, M1362, B1578, BN599 | رویم | AK455 ریم [رویم | B1578 وت یت منی [من... ازین |
 GM نکیر, AK584, او کید [بکیر | missing in NE3608 | مرا 4 | AK431 منی | NE3466, AK455;
 NE3649, سید [سیدی 5 GM قن, NE3466, یمن [من | AK431 بکیرمن, B1578 بکیرمن [بکیر من
 M1362 مع کن ورفه بین الخیل | NE3649; معی کن راکبین [معکم یا را کبیره | AK584
 AK431 possible to read both or نا [یا | NE3466 مع کن ورك بین الخیلی | AK584 ورق میلا خیلی
 ways | AK431, B1578; راکب بین | BN599, BM, Ha, HB1, HB2, GM; راکبین [را کبیره |
 لہ کم | AK455, BN599, BM; لکم [کم 6 AK455 کی بین الخیلی ره | NE3866; راکبین الخیل [کبیره الخیلی
 AK431, B1578; M1362 بی کم, NE3649, لا کم | GM; NE3466, Ha, HB1, HB2, GM; لکم |
 AK431, B1578 بعیم [بعینکم | NE3608 الیکم و عینلم | NE3466; نکم و عینی کم | AK584; بعینکم

Naḫş semā'ī Ḥōca

p. 132
piece no. 99

2 āhū biyā mīrzām āhū biyā

4 Biyā ki berevim ez-īn velāyet men tū
Tū dest-i me-rā begīr men dāmen-i tū
6 Seyyidī ma'akūm yā rākibīn el-ḥaylī
'Aynī lekūm ü 'aynükūm liğayrī

1 Naḫş...Ḥōca] missing in BN1377; 'Abdu'l-ḳādir aḫşak semā'ī Ḥōca Ha; Ḥōca ağır semā'ī GR; Semā'ī Dervīş Ḥüseyn AK584, missing in M1362, B1578 2 biyā¹] biyām NE3466, AK455, miyā NE3866 | mīrzām] mīrzam NE204; mirzam NE3649, BN599 | biyā²] biyām AK455; miyā NE3866 3 ki...tū] Biyā vü revim ez-īn velāyet men tū. This hemistiche has apparently been transformed into an incomprehensible Persian over time. The accurate version appears in AK431, B1578, BN599, M1362 and NE3649. | ez-īn] Even in the manuscripts where an accurate version of this hemistiche appears, this word is written as "ezin" (ازین) rather than the accurate "ez-īn" (از این). 5 rākibīn] rākibīra NE204 6 'Aynī...liğayrī] 'Aynī bi-kūm bi-'aynikūm lā ḡayrī. This hemistiche has apparently been transformed into an incomprehensible Arabic over time. The accurate version is based on NE3466, where the word "liğayrī" is written as "lā-ḡayrī": عینی لکم عینکم لاغیری

Rāst

şeb-i tenhā cānım men çū pervā cānım (*mükerrer*)

2

yār yār yār tū nemīdānī yā seyyidī

tū nemīdānī yā rūhī tū nemīdānī ḥabībī

4

tū nemīdānī veylū veylū vā veylū (*mükerrer*)

āhū biyā mīrzām āhū biyā

p. 132

piece no. 99

[continued]

6

bend-i şānī

Beñzim şararub ḥazāna döndi sensiz

8

Ḳaddim ḥam olub kemāna döndi sensiz

Özbaşın için bu bendeñe raḥm eyle

10

Peymāne elimde ḳana döndi sensiz

terennüm kelevvel

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 şeb-i] şeb ü NE3466, NE3866 | tenhā] ten āhā AK584, NE3466, NE3866 | cānım¹] ḥānım AK431, | pervā] per vü AK455, NE3466 | cānım²] ḥānım AK431, BN599, NE3866, NE3608; ḥānım 3466; nārim BM; yārim NE3649 2 tū] çū M1362 | nemīdānī] nemīdān NE3466 | yā seyyidī] ḥabībī NE3466; ḥabīb NE3866, AK584; ḥabībī NE3608 3 tū¹...rūhī] missing in NE3866 | nemīdānī¹] nemīdān NE3466; nemīdā AK455 | yā rūhī] yā seyyidī NE3466 | rūhī] rūhī B1578 | tū²] çū M1362 | nemīdānī²] nemīdān NE3466; nemīdā AK455 | ḥabībī] seyyid NE3866; missing in AK455 | ḥabībī...4 mükerrer] missing in NE3466 4 tū] çū M1362 | nemīdānī] nemīdā AK455 | veylū¹... mükerrer] yād daḥ tū nemīdānī āhū AK584 | veylū³] veylū menī u anī NE3649 5 mīrzām] mīrzam NE204; mīrzam BN599, NE3649; mīrim NE3466 7 ḥazāna] ḥazā AK455 | sensiz] missing in M1362 8 ḥam] ḥam AK455 | sensiz] missing in M1362 10 sensiz] missing in M1362

Rāst

Naḳş semā'ī

p. 134
piece no. 100

2   Dādendem ezel secde ber-rüy-ı şanem-rā
Ber-bām-ı felek bürdem ez-ān rüy-ı 'alem-rā

4   tā dir tennī tennī tene nī ten ter dillī tene ten
nādere dillī ney vāy (*mükerrer*) ter dillī ter dillī
6   ter dillī tene nen nādere dillī ney vāy
nādere dillī ney vāy Ber-bām-ı felek *ilā-āḫirihi*

8   *miyānḥāne*
Mu'ciz benümā ez-leb-i la'let çū Mesīḥā
10   Tā-zinde küni mürde-i şad-sāle-i gam-rā

terennüm kelevvel

[Lyricist: Şehlâ]

1 Naḳş semā'ī] Semā'ī naḳş 'amel-i 'Acemler NE3608; Naḳş yürük semā'ī Hâce M1362; Naḳş semā'ī Hâce 'Abdu'l-kādir Ha; Naḳş semā'ī 'amel-i Hâce B3379; Hâce naḳş semā'ī NE3866. This composition is not attributed to any composer in the manuscript. Üngör (1981, vol. 2, 916) attributes the lyrics of this piece to Derviş Mehmed (d. 1080/1699), thus stating his doubts about Abdülkâdir Merâgî (d. 1434) being the composer. 2 ber-rüy-ı] ber-in rüy-ı B3370, NE3608, NE3866; berī rüy-ı AK437 | şanem-rā] şanem-zā B1578 3 'alem-rā] 'alem-zā B1578 9 benümā] nümā B1578 | Mesīḥā] Mesīḥā İbrâhîm Edhem Kırîmî [n.d.] 10 küni] keşed B1578 | şad-sāle-i] şad-sāle-i İbrâhîm Edhem Kırîmî [n.d.] 12 Lyricist Şehlâ] Derviş Mehmed (d. 1699) used the pen name of Meyyâl in his Turkish poems and Şehlâ in his Persian poems. The lyrics are the first and fourth distiches of a six-couplet gazel by Şehlâ and appear in İbrâhîm Edhem Kırîmî [n.d.]: "Şehlâ Dede Nazîre-i Bahrî Dede" (Şehlâ Dede's Nazîre to Bahrî Dede). For more information about Derviş Mehmed and Bahrî Dede (d. 1566) also see Çalış-Ersöz 2020, Kılıç 2020, Esrâr Dede 2018, Gündüz 2009.

سماعی حافظ پوست

p. 135
piece no. 101

کلسه او شوخ مجلسه ناز و تغافل ایلسه رنك حجاب كلشنی مجلسی كل كل ایلسه	2
طعن کری ریاض خلد اولور ایدی وجوهله عاشق زار كلشنی وصلنه بلبل ایلسه	4
تر یله لل له له له له له له له له له له جانم یله لل له له له له له له له له له	6

م

The lyrics appear in NE9857, fol. 34v; AK37, fol. 4r; AK86, fol. 177v; AK431, fol. 83v; B78, fol. 31v; B1578, fol. 29v; L266, fol. 36r; HB1, p. 9; GR, p. 9; Ha, p. 32; NM, p. 4 and FAS_Şİ_RA, p. 37.

کفته بهجتی سماعی رهاوی; GR, NM; سماعی حافظ افندی AK431, B1578; سماعی حافظ پوست 1 L266; AK86; missing in B78; بیروک سماعی NE9857, which implies that the manuscript NE9857 is in Hāfız Pōst's own hand. | حافظ [خافظ] NE9857, AK37, AK86, AK431, B1578, L266, Ha, HB1, GR, NM, FAS_Şİ_RA 2 اولشوخ [او شوخ] AK86 AK37, AK86, B78, Ha, NM, NE9857, AK86, B78, Ha, NM, FAS_Şİ_RA; رنك [رنك] AK37, AK86, B78 3 ناز [ناز و حجاب] NE9857, AK86, B78, Ha, NM, FAS_Şİ_RA; عذار L266 | كلشنی [كلشنی] NE9857, AK431, B78, B1578, Ha, NM, FAS_Şİ_RA; 4 طعن [طعن] AK431, B1578 AK86...كلشنی | كلشنه نی AK86 FAS_Şİ_RA; خلد [خلد] AK431 کور B1578; کیرو NE9857; کر [کری] NM, GR | تاکه [طعن کری] L266 تعن NE9857; زار [زار] NE9857, AK37, AK86, HB1, NE9857, AK37, AK86, HB1, NM, FAS_Şİ_RA, AK431, B1578 | كلشنی [كلشنی] NE9857, AK37, AK431, B1578, HB1, Ha, NM, FAS_Şİ_RA; وصلنه [وصلنه] NE9857, AK431, B1578; وصلت B78 AK86 كلشنه نی | وصلنه [وصلنه] NE9857, AK431, B1578; وصلنه [وصلنه] AK431, B1578

Rāst

Semā'ī Hāfız Pōst

p. 135

piece no. 101

2 Gelse o şūḥ meclise nāz u tegāfūl eylese
Reng-i ḥicāb[1] gülşen-i meclisi gül gül eylese

4 Ta'n[e] geri riyāz-ı ḥuld olur idi vücūh [i]le
'Āşık-ı zār[1] gülşen-i vaşlına bülbül eylese

6 ter yele lel le le le le le le le le le lī
cānım yele lel le le le lel le le le lī

[*tem*]me

[Lyricist: Behcetî]

1 Hāfız] Hāfız NE204, B78 2 o] ol AK86 | şūḥ] şūḡ L266 | nāz u] nāz-ı AK37, AK86, B78 3 ḥicābı gülşen-i] ḥicāb-ı gülşeni HB1, NE204; ḥicāb-ı gülşen AK431, B1578; 'izār-ı gülşeni L266. The correct reading appears in AK86, B78, NE9857, Ha, NM, FAS_Şİ_RA. | meclisi] meclis B78, L266; vaşlıta AK431, B1578 | gül gül] bülbül AK431, B1578 4 Ta'ne] Ta'n AK37, AK431, B78; Ta'n L266; Tağnī AK86; Ta'ne NE9857; Tā GR, NM | geri] gür AK431; be-ger NE9857; girü B1578; ki GR, NM. The meaning of this word is interpreted based on the variant reading in B1578 as “in the future, as of that day”. | ḥuld] şırr B78, ḥöd L266 | idi] āhū B78 | vücūh ile] vücūhla AK37, AK431, B78, B1578, GR, HB1, Ha, L266, NE204, NE9857, NM 5 zārı gülşen-i] zār-ı gülşeni B78, L266; zār-ı gülşen AK431, B1578, GR, Ha | vaşlına] vaşlat-ı B78; vaşlıta NE9857; ḥüsniñi AK431, B1578 | bülbül] gül gül AK431, B1578 9 Behcetî] The name of the poet appears in NE9857 and L266. NE9857 is probably in Hāfız Post's own hand. It features the following title for this beste: “Beste-i ḥakīr Güfte-i Behcetî” (Composition of the Humble, Lyrics by Behcetî). The lyrics consists of the first two distiches of a five-couplet gazel by Behcetî Hüseyin Efendi (d. 1683); see Ölmez 1995, 601.

حجازکار

بسته ضرب فتح زکائی افندی

p. 136
piece no. 102

بر کره التفاتکه خرم اولمدق 2
بیکانه دکلو صحبتنه محرم اولمدق

اطواریمز مسلم ارباب طبع ایکن 4
جانا سنک یاننده همان آدم اولمدق

یار جانم یار اولمدق دادای دادای 6
دادای دادای یار ای یار ای یار ای
یار ای بیقرارم صبر ایده مم آه آه 8
دوست دوست یار اولمدق

م

The lyrics appear in NE3466, fol. 117/2v; NE3595, fol. 70r; NE3649, fol. 22r; S214, fol. 96r; B1578, fol. 189r; BM, p. 180 and Ha, p. 182.

التفاتن ایله [التفاتکه 2 NE3595, S214, B1578 عطری [زکائی افندی | NE3595 فتح ضرب [ضرب فتح 1
NE3466, BM, Ha, Nābī 1875 3 صحبتکه [صحبتنه NE3466, BM, Ha, Nābī
1875; ابناى [ارباب طبع | S214 طبع مسلم ارباب [طبع...مسلم 4 NE3595 صحبتکه; NE3649 صحبه تکله; NE3466,
NE3466, یاننده [یاننده | BM, Ha یالکز ای شوخ سنک یاننده [همان...جانا 5 Nābī 1875 جنس
NE3595, NE3649 8 missing in NE3595 [اولمدق 9...یار 6 NE3595, NE3649
NE3466, NE3649, S214, B1578

Beste-i arb-ı feth Zekā'ı Efendi

p. 136
piece no. 102

- 2 Bir kerre iltifātınla hurrem olmadık
Bīgāne deñlü şöhetine maħrem olmadık
- 4 Eṭvārımız müselle*m*-i erbāb-ı ṭab' iken
Cānā seniñ yanında hemān ādem olmadık
- 6 yār cānım yār olmadık dād ey dād ey
dād ey dād ey yār ey yār ey yār ey
- 8 yār ey bī-ķarārım şabr e*demem* āh āh
dōst dōst yār olmadık

[*tem*]me

[Lyricist: Nābî]

1 Zekā'ı Efendi] A beste with the same lyrics and same usūl is also in makām sabā, but the composition is attributed to Itrı in NE3595, S214 and B1578. In NE3466, this beste is also in makām sabā but it is attributed to Haffāfzāde. 2 iltifātınla] iltifātın ile NE3466, BM, Ha; iltifātın ile B1578 3 şöhetine] şöhetine NE3466, BM, Ha; şöhetinle NE3649, NE3595 4 müselle*m*-i...ṭab'] ṭab'-ı müselle*m*-i erbāb S214 | erbāb-ı ṭab'] ebnā-yı cins Nābî 1875, Bilkan 1993 5 Cānā...hemān] Yalnız ey seniñ yanında BM, Ha | yanında] yanında NE3466, NE3595, NE3649 11 Lyricist Nābî] In S214 and NE3466, the lyrics are attributed to Nābî (d. 1712). Later printed anthologies do not mention the lyricist. The lyrics of the beste consist of the first and fourth distiches of a five-couplet gazel; see Nābî 1875, 110 and Bilkan 1993, 675.

حجازكار

بسته زنجير زكائى افندى

p. 137
piece no. 103

او نونھال كه سرو روان اولور كيدرك 2
يولنده جوى سرشكم روان اولور كيدرك

مقارن اولدى يوزنده هلال ايله خورشيد 4
او طفلى كوركه نه صاحبقران اولور كيدرك

سرونازم عشوه بازم دلنوازم چاره سارم 6
يار روان اولور كيدرك

م

1 [بسته زنجير زكائى افندى] The lyrics appear in BM, p. 181 and Ha, p. 183.

يولكنده [يولنده] 3 BM كیده رك [كيدرك] | Ha نونھالکه; BM نھالکه [نونھال که] 2 BM, Ha ذكائى [زكائى] 1
BM كیده رك [كيدرك] | Ha صاحب قران [صاحبقران] 5 BM يوزكده [يوزنده] 4 BM كیده رك [كيدرك] | BM
BM كیده رك [كيدرك] 7

Ḥicāzkār

Beste zencir Zekā'ī Efendi

p. 137
piece no. 103

- 2 O nev-nihāl ki serv-i revān olur giderek
Yolunda cūy-ı sirişkim revān olur giderek
- 4 Muḳārin oldı yüzünde hilāl ile ḥūrşid
O tıflı gör ki ne şāhib-ḳırān olur giderek
- 6 serv-i nāzım 'işve-bāzım dil-nüvāzım çāre-sāzım
yār revān olur giderek

[*tem*]me

[Lyricist: Müşfik]

¹ Zekā'ī] Zekā'ī BM, Ha ³ Yolunda] Yoluñda BM ⁴ yüzünde] yüzünde BM ⁹ Lyricist Müşfik] The lyrics are by İsmâil Müşfik Efendi (d. ca. 1857), who had two pen names: Hâfiz and Müşfik. For the biography of the poet and a discussion of the circumstances and date of his death, see İnal 1969, vol. 2, 1018-1029. Also see ibid. p. 1027 for the seven-couplet gazel from which this beste is derived.

حجازکار

p. 138
piece no. 104

سماعی امام شہریاری علی افندی

نقش لعلی کیتمز اول شوخک درون سینہ دن 2
هیچ چیقارمی کوهرک ذی قیمتی کنجینه دن

نقد جانی اولاً صرف ایت قماش وصل ایچون 4
خط ایدر البتده بایع اقچه پیشینه دن

یار امان سینہ دن آه یله لل لل له له لل لی 6
تره لل له له له له لل لی یالا یله لل له له لل
له لل له له له لل لی عشوه بازمن دلنوازمین 8
چاره سازمین کل امان امان

م

The lyrics appear in Ha, p. 183. [سماعی امام شہریاری علی افندی 1

Ha اقچه [اقچه | Ha البتہ [البتده | Ha حفظ [خط 5 Ha امام علی افندی آغر سماعی [افندی... سماعی 1

Hicāzkār

Semā'ī İmām-ı Şehriyārī 'Alī Efendi

p. 138
piece no. 104

- 2 Nağş-ı la'li gıtmez ol şūhuñ derün-ı sīneden
Hıç çıkar mı gevheriñ zī-kıymeti gencīneden
- 4 Nağd-i cānı evvelā şarf ét kumāş-ı vaşl için
Hazz eder elbette bāyi' aqçe-i pīşīneden
- 6 yār amān sīneden āh yele lel le le le lī
tere lel le le le le le lī yālā yele lel le le le
- 8 le le le le le lī 'işve-bāz-ı men dil-nüvāz-ı men
çāre-sāz-ı men gel amān amān

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Semā'ī...Efendi] İmām 'Alī Efendi ağır semā'ī Ha 5 Hazz] Hatt NE204; Hıfz Ha elbette] elbetde NE204

حجازکار

سماعی سنکین زکائی افندی

p. 139
piece no. 105

ککشنده هزار نغمه دمساز ایله محظوظ 2
مطرب طرب و ساز و خوش آغاز ایله محظوظ

بیپوده قومز کیمسه بی تسلیت خاطر 4
محتاج کرم وعده انجاز ایله محظوظ

قربان توام حیران توام افتاده منم 6
بیچاره منم صد پاره دلم وای

م

---

1 [سماعی سنکین زکائی افندی] The lyrics appear in BM, p. 181 and Ha, p. 183.

...بیچاره 7 BM, Ha خوش [و خوش 3 BM, Ha ذکائی [زکائی | BM, Ha آغیر سماعی [سماعی سنکین 1
[وای] missing in Ha

Semā'ī sengīn Zekā'ī Efendi

p. 139
piece no. 105

- 2 **Gülşende hezār nağme-i dem-sāz ile maḥzūz**
Muṭrib ṭarab u sāz u ḥoş-ağāz ile maḥzūz
- 4 **Bī-hūde ḳomaz kimseyi tesliyet-i ḥāṭır**
Muḥtāc-ı kerem va'de-i incāz ile maḥzūz
- 6 ḳurbān-ı tūem ḥayrān-ı tūem üftāde menem
bī-çāre menem şad-pāre dilem vāy

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Semā'ī sengīn] Ağır semā'ī BM, Ha | Zekā'ī] Zekā'ī BM, Ha 3 sāz u] sāz-ı BM, Ha
7 bī-çāre...vāy] missing in Ha

حجازکار

بسته دور کبیر سر مؤذن سعد الله افندی

p. 140
piece no. 106

ای شهنشاه جهان آرای نو طرز اصول 2
نوبنو اثار لطفك حیرت افزای عقول

تحت عالی بخت شاهی بولدی ذاتکله شرف 4
ایله سین عمر فراوان ایله دلخواهك حصول

بی مندم کل افندم حیرت افزای عقول 6

م

---

1 [بسته دور کبیر سر مؤذن سعد الله افندی] The lyrics appear in BM, p. 180; Ha, p. 182; HB1, p. 104; HB2, p. 93; GM, p. 109; FAS_UA_HK, p. 5; FAS_CT_HK, p. 4 and FAS_OMD_HK, p. 65.

---

2 [اصول] اصول GM 3 [نوبنو... عقول] missing in FAS_OMD_HK, FAS_UA_HK 4 [تحت] تحت GM, FAS_UA_HK 5 [ایله سین] Ha, FAS_CT_HK; [ایله سک] BM | [حصول... ایله] missing in FAS_OMD_HK, FAS_UA_HK | [حصول] BM 6 [بی مندم کل افندم] Ha [اصول] اصول Ha [مسندم چاره سازم]

Ḥicāzkār

Beste devr-i kebīr
Sermü'ezzīn Sa'dullāh Efendi

p. 140
piece no. 106

4 Ey şehinşāh-ı cihān-ārā-yı nev-ṭarz-ı uşūl
Nev-be-nev āsār-ı luṭfuñ ḥayret-efzā-yı 'uḳūl

6 Taht-ı 'ālī-baht-ı şāhī buldı zātıñla şeref
Eylesin 'ömr-i firāvān ile dil-ḥ^wāhıñ ḥuşūl

bī-menendim gel efendim ḥayret-efzā-yı 'uḳūl

8 [*tem*] *me*

[Lyricist: unknown]

3 nev-ṭarz-ı uşūl] ṭarz u uşūl GM 4 Nev-be-nev... 'uḳūl] missing FAS_OMD_HK, FAS_UA_HK 5 Taht-ı] Taht-ı NE204, BM, HB1, HB2, FAS_CT_HK, FAS_OMD_HK 6 Eylesin] Hep bula Ha, FAS_CT_HK; Eylesiñ BM | dil-ḥ^wāhıñ ḥuşūl] missing FAS_OMD_HK, FAS_UA_HK | ḥuşūl] uşūl BM 7 bī-menendim... efendim] bī-mesnedim çāre-sāzım Ha 9 Lyricist unknown] Öztuna (2006, vol. 2, 247) states concisely that the lyrics are derived from a encomium (medhiye) to Selim III. He does not specify by whom. The lyricist remains unknown.

حجازکار

نقش سماعی نوری بك

p. 141
piece no.107

مضراب غم عشق ایله ای شوخ ستمکار 2
ایتدك دل بیچاره پی سن خسته و بیچار

كل كل كل عشوه بازم كل كل كل دنوازم 4
سودی اوزم سنی کوزم بو در سوزم

وای (مکرر) تردلی تردلی تردلی 6
تنن تردلی تردلی تردلی تنن نا تنه
درنی ایتدك دلی الی آخره 8

میانخانه
رحم ایلمدك چونکه بکا ای بت غدار 10
هردم ایدرم ناله و فریاد حجازکار

ترنم کالاول

م

1 [نقش سماعی نوری بك] The lyrics appear in BM, p. 182; GR, p. 132; Ha, p. 183; NM, p. 66; FAS_UA_HK, p. 6 and FAS_CT_HK, p. 27.

FAS_UA_HK [عشقه] عشقه ایله 2 Ha نقش یورك سماعی; BM یورك نقش سماعی [نقش سماعی] 1
BM, خسته بیچار [خسته و بیچار] | FAS_CT_HK بیچاره 3 NM جفاکار [ستمکار]
missing in GR, [حجازکار] 11...رحم 10 GR, NM تنه تن Ha تنن; BM تنه تن [تنن] 7 FAS_UA_HK
نالۀ فریاد [ناله و فریاد] | FAS_UA_HK ایده یم [ایدرم] 11 FAS_UA_HK پت [بت] | NM
Ha و فریادی [و فریاد] | FAS_CT_HK

Ḥicāzkār

Naḡş semā'ī Nūrī Beğ

p. 141
piece no.107

- 2 Mızrāb-ı ğam-ı 'aşk ile ey şūḡ-ı sitemkār
Ëtdiñ dil-i bī-çāreyi sen ḡasta vü bī-mār
- 4 gel gel gel 'işve-bāzım gel gel gel dil-nüvāzım
sevdi özüm seni gözüm budur sözüm
- 6 vāy (*mükerrer*) ter dillī ter dillī ter dillī
tenenen ter dillī ter dillī ter dillī tenenen nā tene
- 8 dir ney Ëtdiñ dil-i *ilā-āḡirihi*

miyānḡāne

- 10 Raḡm eylemediñ çünki baña ey büt-i ğaddār
Her dem éderim nāle ü feryād-ı ḡicāzkār

terennüm kelevvel

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

2 'aşk ile] 'aşkla FAS_UA_HK | sitemkār] cefākār NM 3 ḡasta... bī-mār] ḡasta-i bī-mār
BM, FAS_UA_HK 9 miyānḡāne... 11 ḡicāzkār] missing in GR, NM 10 büt-i] put-ı
FAS_UA_HK 11 éderim] édeyim FAS_UA_HK | nāle ü] nāle-i FAS_CT_HK

حجازکار

سماعی زکائی افندی

p. 142
piece no. 108

بلبل کبی پر اولدی جهان نغمه لرمدن 2
هیچ بوی وفا کورمدم اول ورد ترمدن

نرم ایلیه مز سنک دل یاری اگرچه 4
خاکستر اولور چرخ کمینه شرمدن

کل سرو روان کل غنچه دهن کل قاشی کمان 6
کمان کمان کمان امان کل

م

---

1 [سماعی زکائی افندی] The lyrics appear in BM, p. 182; Ha, p. 183 and FAS_OMD_HK, p. 105.

کرم ایلیه لی اشک دلی یار اگرچه [اگرچه...نرم 4 Ha ذکائی BM; ذکائی [زکائی] BM, Ha | یورک سماعی [سماعی 1 FAS_OMD_HK | دهن [دهن 6 BM, Ha دلی [دل] FAS_OMD_HK

Semā'ī Zekā'ī Efendi

p. 142
piece no. 108

2 Būlbül gibi pür oldı cihān nağmelerimden
Hıç bŷy-ı vefā görmedim ol verd-i terimden

4 Nerm eyleyemez seng-dil-i yāri eğerçi
Ḥākister olur çarḥ-ı kemīne şererimden

6 gel serv-i revān gel ğonça-dehen gel kaşı kemān
kemān kemān kemān amān gel

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Zekā'ī] Zekā'ī BM, Ha 4 Nerm... eğerçi] Kerem eyleyeli eşk-i dil-i eğerçi
FAS_OMD_HK 6 ğonça-dehen] ğonça-dehān BM, Ha 9 Lyricist unknown] Öztuna
(2006, vol. 1, 287) and Üzgör (1995) agree that the lyrics are derived from a self-praise
(fahriye) poem; however, the primary or secondary sources do not provide the name of the
poet.

بستهٔ حقیف دده افندی

- ای غنچه دهن خار الم جانمه کچدی 2
تیر ستمک هر بری بر یانمه کچدی
- شمدی هله ای صبر و تحمل سکا یا هو 4
بو محنت غم چاک کریانمه کچدی
- سرو بلندم سنسین افندم دل سکا بندم 6
زلف کمندم صبری سامانی یغالدک
ای ماه چکه یم بن آه 8

م

1 [بستهٔ حقیف دده افندی] The lyrics appear in AK37, fol. 13v; M1362, fol. 26r; BM, p. 148; HB1, p. 80; HB2, p. 67; GM, p. 99; GR, p. 114; Ha, p. 154; NM, p. 58; FAS_CT_MAH, p. 5 and FAS_OZ_MAH, p. 5.

1 missing in M1362 | [بستهٔ حقیف دده افندی] AK37, HB1, HB2, GM, GR, NM 3 [تیر یتز] HB1, HB2 5 [غم و غم] AK37, M1362, BM, Ha, HB1, HB2, GM, GR, NM 6 [سنسین سن سک] BM, Ha, GR, NM | [بندم] AK37, M1362, BM, Ha, HB1, HB2, GM, GR, NM 7 [زلف زلفی] AK37, BM, Ha, HB1, HB2, GM | [کمندم] AK37 | [صبری] M1362

Beste-i ḥafif Dede Efendi

p. 143
piece no. 109

- 2 Ey gōnça-dehen ḥār-ı elem cānıma geçdi
Tır-i sitemiñ her biri bir yanıma geçdi
- 4 Şimdi hele ey şabr u taḥammül saña yā-hū
Bu miḥnet-i ğam çāk-ı girībānıma geçdi
- 6 serv-i bülendim sensin efendim dil saña bendim
zülf-i kemendim şabrımı sāmānımı yağmaladıñ
- 8 ey māh çekeyim ben āh

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 ḥafif] ḥafif NE204 3 Tır-i] Yeter HB1, HB2 5 miḥnet-i] miḥnet ü AK37, M1362, BM, Ha, HB1, HB2, GM, GR, NM 6 sensin] sensiñ BM, GR, Ha, NM | bendim] bende AK37, M1362, BM, Ha, HB1, HB2, GM, GR, NM 7 kemendim] ķemendim AK37

نقش سماعی درویش اسماعیل افندی

- 2 ینه زورق درونم قیریلوب کناره دوشدی
طیانورمی شیشه در بو ره سنک ساره دوشدی
- 4 یار یار دله نهانم دوست دوست قاشی کمانم
طاقتمی کلور او چشم مسته البتده اولور
- 6 کورن شکسته یار یار عنو ایله افندم
میاخانه
- 8 ره مولویده غالب بو صفتله قالدی حیران
کیمی ترک نام وشانه کیمی اعتباره دوشدی

ترنم کالاول

م

The lyrics appear in NE3466, fol. 92v; AK37, fol. 13v; BM, p. 149; HB2, p. 58; GM, p. 99; GR, p. 114; Ha, p. 155; NM, p. 58; FAS_CT_MAH, p. 28 and FAS_OZ_MAH, p. 28.

بوروک سماعی FAS_CT_MAH آقصاق سماعی BM, Ha; نقش یورک سماعی [نقش سماعی] 1 FAS_OZ_MAH | NE3466, BM, Ha, HB2, GM, GR, NM; درویش اسماعیل افندی | NE3466 2 قیریلوب missing in FAS_CT_MAH and FAS_OZ_MAH سید احمد اغا

طیانورمی NE3466, AK37, BM, HB1; طیانورمی GM, GR; دایانورمی FAS_CT_MAH and FAS_OZ_MAH; سنکساره [سنک ساره] AK37, BM, Ha, GR, NM and NM دایانورمی |

البتده [البتده] GM کلیر [کلور] 5 different terennüm NE3466 6... یار 4 FAS_OZ_MAH AK37, BM, Ha, HB2, GM, GR, NM, FAS_CT_MAH and FAS_OZ_MAH 6 کورن [کورن] missing in FAS_CT_MAH and FAS_OZ_MAH | یار 1... 6... کوره ن GR, NM; BM وشانی [وشانه] | NE3466 نامی شانی [نام وشانه] 9 FAS_CT_MAH and FAS_OZ_MAH

Māhūr

Naḳṣ semā'ī Dervīṣ İsmā'īl Efendi

p. 145
piece no. 110

2 Yine zevraḳ-ı derūnum kırılıb kenāre düşdi
Ṭayanur mı şişedir bu reh-i sengsāre düşdi

4 yār yār dilde nihānım dōst dōst ḳaşı kemānım
ṭāḳat mı gelür o çeşm-i meste elbette olur

6 gören şiķeste yār yār 'afv eyle efendim

miyānhane

8 Reh-i Mevlevī'de Ğālib bu şıfatla ḳaldı ḫayrān
Kimi terk-i nām u şāna kimi i'tibāra düşdi

terennüm kelevvel

[*tem*]me

[Lyricist: Şeyh Ğālib]

1 Dervīṣ İsmā'īl Efendi] In NE3466, this composition is attributed to Seyyid Ahmed Aḡa; though this might be referring to a different piece of music because the lyrics are given in makām muhayyer sünbüle and have a different terennüm. 2 kırılıb] missing in FAS_CT_MAH and FAS_OZ_MAH 3 Ṭayanur] Ṭayanır NE3466, AK37, BM, HB1, GM, GR; dayanur FAS_CT_MAH, FAS_OZ_MAH; dayanır NM 4 yār¹...6 efendim] missing in FAS_CT_MAH, FAS_OZ_MAH 5 gelür] gelir GM | elbette] elbetde NE204 6 gören] gönül GR, NM 9 nām...şāna] nām-ı şānı NE3466; nām u şānı BM 12 Lyricist Şeyh Ğālib] The pen name (mahlas) in the last distich indicates that the lyrics are by Şeyh Ğālib (d. 1799). The lyrics consist of the first and last distiches of a seven-couplet gazel; see Şeyh Galib 1836, 119-120, Şeyh Ğālib [n.d.], 401 and Kalkışım 1992, 518.

سوزناك

p. 147
piece no. 111

بسته ضریب دده افندی

مشتاق جمالک کیچه کوندوز دل شیدا ایتدی نکه عاطفتک بنده نی احیا	2
مسرور ایده حق قلب همایونتی دائم ادعیه خیرک دل جانمده هویدا	4
یالا یاله لل له له لل له له له لل له له لل له له لل له لل له لل له لل له لی یار	6
عشوه باز دلنواز آه بلی شاهمن	8

م

---

1 [بسته ضریب دده افندی] The lyrics appear in NE209, fol. 81r; AK37, fol. 11v; BM, p. 106; HB1, p. 53; HB2, p. 40; GR, p. 84; Ha, p. 115; NM, p. 39; FAS_ŞS_SUZ, p. 8 and FAS_CT_SUZ, p. 4.

---

1 [دده افندی] AK37 3 [ایتدی نکه] NE209, BM, Ha, HB1, HB2, GR, NM; [بسته دده افندی] FAS_CT_SUZ, FAS_ŞS_SUZ 4 [همایونکی] BM, Ha, GR, NM, FAS_CT_SUZ, FAS_ŞS_SUZ, 5 [دل جانمده] NE209, AK37, BM, Ha, HB1, HB2, GR, NM, FAS_CT_SUZ, , FAS_ŞS_SUZ 8 [عشوه باز] Ha, FAS_ŞS_SUZ [شاهمن... عشوه] missing in GR, NM

Sūznāk

Beste ɗarbeyn Dede Efendi

p. 147
piece no. 111

2 Müştāk-ı cemālīñ gece gündüz dil-i şeydā
Ëtdi nıgeh-i ‘aṭıfetiñ bendeni iḥyā

4 Mesrūr ede Ḥaḳḳ ḳalb-i humāyūnını dā’im
Ed’ıye-i ḥayrıñ dil-i cānımda hüveydā

6 yā lā yāle lel le le lel le le lel le le lel le le
lel le le lel lel lel le lel lel lel lel lī yār

8 ‘ıṣve-bāz dil-nüvāz āh belī ṣāh-ı men

[*tem*]me

[Lyricist: Dede Efendi]

3 bendeni] bendeñi NE209, BM, GR, Ha, HB1, HB2, NM 4 humāyūnını] humāyūnuñı in BM, GR, Ha, NM, FAS_CT_SUZ, FAS_ŞŞ_SUZ 5 dil-i] dil ü in AK37, NE209, BM, GR, Ha, HB1, HB2, NM, FAS_ŞŞ_SUZ, FAS_CTİ_SUZ 8 ‘ıṣve-bāz] çāre-sāz Ha, FAS_ŞŞ_SUZ 10 Lyricist Dede Efendi] Öztuna (2006, vol. 1, 400) mentions that the lyrics are an encomium (medhiye) to Selim III, but he does not name the poet. Rauf Yekta (2000, 149) and Üngör (1981, vol. 2, 1081) attributes the lyrics to İsmail Dede Efendi, the composer of the piece.

Sūznāk

Beste devr-i kebīr İsmā‘il Efendi

p. 148
piece no. 112

- 2 Sīnede bir laḥza ārām eyle gel cānım gibi
Geçme ey rūḥ-ı revān ‘ömr-i şitābānım gibi
- 4 Cüst [u] cū ʔtdim yine cānā Nedīmā bendeñe
Bir efendi bulmadım devletlü sulṭānım gibi
- 6 tā dir ten til lil lene nendir tā nā ye le le le
le le le le lī vāy eyle gel cānım gibi vāy

[*tem*]me

[Lyricist: Nedīm]

1 Beste...Efendi] Beste devr-i kebīr Delāl-zāde AK37; Beste devr-i kebīr Delāl-zāde İsmā‘il Efendi BM 3 Geçme] Gecme BM 4 Cüst] Çüst NE204 | Cüst...cū] Çüst-cu NE204; Cüst-cu AK37, BM, GR, HB1, HB2, NM, FAS_ŞŞ_SUZ | Nedīmā] Nedīm BM 5 devletlü] devletli AK37, BM, GR, HB1, HB2, NM 9 Lyricist Nedīm] The pen name (mahlas) in the last distich indicates that the lyrics are by Nedīm (d. 1730). The lyrics consist of the first and last distiches of a five-couplet gazel; see Nedīm Ahmed 1922, 182 and Macit 2012, 333.

نقش سماعی دده افندی

نه سین سن آکوزل نه سین	2
حوری یا ملکمیسین	
ایکی کوزمک نوریسین	4
هم کولمک سرورینسن	
آه امان آجانم امان آکلم ندر بو ادا	6
ندر بو جفاکل ایله وفا امان افندم مکرر	

1 [نقش سماعی دده افندی] The lyrics appear in NE2067, fol. 14v; AK37, fol. 11v; S214, fol. 106v; M1362, fol. 23r; M4996, fol. 9v; BM, p. 107; HB1, p. 54; HB2, p. 41; GM, p. 78; GR, p. 85; Ha, p. 115 and NM, p. 39.

1 [دده افندی] | BM, Ha نقش اقصاب سماعی; M4996 نقش اغر سماعی; M1362 اغر سماعی [نقش سماعی] 1
سین | M1362 سن¹ | M4996 آه نه¹ نه² | S214; missing in NE2067 حامی زاده اسماعیل ده ده
M4996; S214 سین اه² | Ha, NM نه سک | missing in GR, Ha, NM سن² | Ha, NM سک سن [سن
ملك مسین اه [ملکمیسین] | BM, HB1, HB2, GR حورمی; NE2067; حوری [حوری] 3 | M1362 سن
کوزومون [کوزمک] 4 | Ha, NM ملکمیسک; BM; ملك مسین; M1362; ملك میسن; AK37; ملك میسن; S214;
M1362; نورینسن | S214; نورسین اه [نوریسین] | AK37, M4996 | کوزیمک; M1362; کوزومک; NE2067;
[آه] 6 | M4996, Ha, NM سرورینسک; S214; سرورینسن اه [سرورینسن] 5 | M4996, Ha, NM نوریسک
کولم [کلم] | missing in NE2067, AK37, S214, M1362, M4996, BM, Ha, HB1, HB2, GR, NM
GM نه در [ندر] | NE2067, S214, M1362

Naḳṣ semā'ī Dede Efendi

p. 149
piece no. 113

2 Nesin sen ā güzel nesin
Hūrī mi yā melek misin
4 İki gözümüñ nūrısın
Hem gön̄lümüñ sürürısın
6 āh amān ā cānım amān ā gülüm nedir bu edā
nedir bu cefā gel eyle vefā amān efendim *mükerrer*

2 Nesin] Āh nesin M4996; Nesin Ha, NM | nesin] nesin Ha, NM; missing in GR
3 Hūrī] Hūr BM, GR, HB1, HB2 | misin] misin Ha, M4996, NM 4 gözümüñ] gözümün
NE2067 | nūrısın] nūrısın Ha, M4996, NM 5 Hem...sürürısın] missing in GM
sürürısın] sürürısın Ha, M4996, NM 6 gülüm] gülüm GR, M1362, M4996, NM, S214

سوزناك

p. 149
piece no. 113
[continued]

مياخانه	
صاچك سنبل يوزك كلدر	2
لبك عشاقنه ملدر	
كوكل شوقكله بلبلدر	4
بنى اغلتمه كل كولدر	

ترنم كالاول

م

---

2 صاچك | NE2067, S214 | صاچين [صاچك 2
M4996, BM, Ha, [عشاقنه 3 NE2067 كولدر [كلدر | NE2067, S214
NM | [ملدر | NE2067 مولدر [ملدر | M4996, Ha, GM, GR, [اغلتمه 5
NM | [كولدر | NE2067, AK37, S214, M1362, M4996, BM, Ha, HB1, HB2, GM, NM

Sūznāk

miyānḥāne

2

Şaçıñ sünbül yüzüñ güldür

Lebiñ ‘uşşākına müldür

4

Göñül şevkiñle bülbüldür

Beni ağlatma gel güldür

p. 149

piece no. 113

[continued]

terennüm kelevvel

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

---

2 güldür] güldür BM, GR, NE2067, NM, S214 3 müldür] müldür NE2067

سماعی كوچك محمد اغا

p. 150
piece no. 114

ای دل هوسی وصلت جانان سکا دوشمز افتاده سین اول سایه خوبان سکا دوشمز	2
کرچه او کوزل جور وجفا بیشه در اما فاضل بو قدر نالش وافغان سکا دوشمز	4
یار یار سکا دوشمز کل کل کل کل کل سرونازم کل کل عشوه بازم بنده که ایله کل وفا آه بو جفا یار سکا دوشمز	6 8

م

1 [سماعی كوچك محمد اغا] The lyrics appear in NE209, fol. 81v; NE2067, fol. 14r; NE3466, fol. 227r; M1362, fol. 23r; BM, p. 107; HB1, p. 54; HB2, p. 41; GM, p. 78; GR, p. 85; Ha, p. 115 and NM, p. 39.

1 [سماعی] missing in NE209 | [سماعی] missing in NE209 | [سماعی] missing in NE209 | [سماعی] missing in GR, NM | [سماعی] missing in NE2067, M1362 2 [دل هوسی] NE3466
سك [سین] | [افتاده] NE3466 3 [افتاده] NE209, M1362, BM, Ha, HB1, HB2, GM, 4 [کرچه] NE209, M1362, HB1, HB2, GM, 5 [بیشه] NE209, NE3466, M1362, BM, HB1, HB2, GM, GR, NM;
[سرونازم] 7 NE209, NE2067, NE3466, M1362, HB1, HB2, GM 8 [عشوه بازم] NE2067 | [عشوه بازم] M1362; [سرونازم] NE2067

Semā'ī Küçük Meḥmed Ağa

p. 150
piece no. 114

- 2 Ey dil heves-i vuşlat-ı cānān saña düşmez
Üftādesin ol sāye-i ḥübān saña düşmez
- 4 Gerçi o güzel cevr ü cefā-pişedir ammā
Fâzıl bu ḳadar nāliş ü efgān saña düşmez
- 6 yār yār saña düşmez gel gel gel gel gel
serv-i nāzım gel gel 'işve-bāzım bendeñe
- 8 eyle gel vefā āh bu cefā yār saña düşmez

[*tem*]me

[Lyricist: Fâzıl]

3 Üftādesin] Üftādesin NE3466 4 cevr ü] cevr-i NE2067, NE3466 | cefā-pişedir] cefā-
bişedir NE204, cefā ü pişedir Ha 5 nāliş ü] nāliş-i NE209, NE2067, NE3466, M1362,
HB1, HB2, GM 7 serv-i nāzım] serv-i nāz M1362; 'işve-bāzım NE2067 | 'işve-bāzım]
çāre-sāzım NE2067 10 Lyricist Fâzıl] The pen name (mahlas) in the last distich indicates
that the lyrics might be attributable to Enderûnî Hüseyin Fâzıl Beğ (d. 1810). However, the
editors could not locate the lyrics in his dīvân; see Enderunlu Fâzıl Hüseyin 1842.

بیاتی

p. 151
piece no. 115

بسته حقیف دده افندی

- بر غنچه فمك یاره سی واردر جکرمدہ 2
آتش دوکیلورسه یریدر آہ سرمده
- هر لحظه خیالک طوریبور دیدہ لرمده 4
تقدیرہ ندر چاره بو وارمش قدرمدہ
- افندم یل ل لا یل ل ل یل ل ل یل ل ل ل 6
ل ل ل ل ی آہ آہ آہ بلی شاهمن

م

---

1 [بسته حقیف دده افندی 1] The lyrics appear in NE2067, fol. 43v; AK37, fol. 23v; S331, fol. 10r; M1362, fol. 43v; BN1624, p. 2; BM, p. 333; HB1, p. 149; GR, p. 258; Ha, p. 278 and TMKlii, no. 38.

[دوکیلورسه 3 NE2067 درویش اسماعیل M1362; [دده افندی 1] missing in S331, BN1624; [خیالک 4 BN1624 آہ سرمده] آہ سرمده | S331 دوکلورسه بری NE2067, AK37, BN1624; [دوکلورسه AK37, طوریبور; S331 دردیور; BM طورہ یور; NE2067, HB1; [طوریبور] Ha, TMKlii | [شاهمن 7...افندم 6 BM وارامش] وارمش | TMKlii نہ در [ندر 5 TMKlii دوریبور, BN1624 دورہ یور terennüm missing in S331, BN1624 NE2067, BN1624 یارمن [شاهمن 7

Bayātī

Beste hafif Dede Efendi

p. 151
piece no. 115

2 Bir gonça-femiñ yāresi vardır ciğerimde
Āteş dökilürse yeridir āh-ı serimde

4 Her lahza hayālīñ tırıyor dīdelerimde
Taḳdīre nedir çāre bu varmış ḳaderimde

6 efendim yel lel lā yel lel lī yel le lel lel
lel lel lī āh āh āh belī ṣāh-ı men

[*tem*]me

[Lyricist: Dede Efendi]

1 Beste...Efendi] Beste bayātī uşul hafif BN1624; İsmā'ıl Dede hafif M1362; Beste hafif Derviş İsmā'ıl NE2067; Beste S331 | hafif] hafif NE204 3 yeridir] yeri vardır S331 | āh-ı] āh u BN1624 4 hayālīñ] hayāli Ha, TMKlii | tırıyor] duruyor BN1624, NE2067, HB1, S331, TMKlii 9 Lyricist Dede Efendi] Rauf Yekta states that this piece is written and composed by İsmā'ıl Dede Efendi as an elegy (mersiye) for his son who passed away at the age of three in 1805 (2000, 150-151).

بسته چنبر نظم

p. 152
piece no. 116

نالہ ایتمزدم می عشقکله پر چوش اولسم 2
کشف اسرار ایلمزدم مست مدهوش اولسم

زلفکه دلسته اولدی سیر ایدوب رخسارینی 4
جذبہ دیداری بیلزدم سکا دوش اولسم

عمرم امان امان عشقکله پر جوش اولسم 6

م

1 [بسته چنبر نظم] The lyrics appear in NE3533, fol. 35v; NE9857, fol. 127v; AK431, fol. 17r; B1578, fol. 112r; BN599, fol. 59v; BM, p. 331; HB1, p. 147 and Ha, p. 280.

بیهوش [پر چوش] | NE3533, AK431, BN599 | می 2 NE3533 [بسته چنبر حافظ] | 1
اولسه م [اولسم] | NE3533, BN599, BM, Ha, HB1 | جوش [چوش] | NE9857 | بهوش
NE3533, AK431, BN599 | اولدی 4 Ha اولسه م [اولسم] | NE3533, BN599 | مدخوش [مدهوش] 3 Ha
NE3533, AK431, BN599 | رخساریکی [رخسارینی] | NE9857, AK431, B1578, Yahyâ Nazîm 1841
بلمزدم [بیلزدم] | NE3533, BN599 | دیدار [دیداری] 5 NE9857, B1578 | رحسارکی
[اولسم... عمرم] 6 Ha اولسه م [اولسم] | NE3533 | کورمزدم
NE9857, AK431, B1578, BN599 | یار یار سکا دوش اولسم [اولسم... امان] | NE9857, AK431, B1578, BN599
Ha اولسه م [اولسم]

Bayātī

Beste çenber Nazīm

p. 152
piece no. 116

2 Nāle étmezdım mey-i ‘aşkıñla pür cūş olmasam
Keşf-i esrār eylemezdım mest-i medhūş olmasam

4 Zülfüñe dil-beste oldı[m] seyr edüb ruhsārını
Cezbe-i dīdārı bilmezdım saña dūş olmasam

6 ‘ömrüm amān amān ‘aşkıñla pür cūş olmasam

[*tem*]me

[Lyricist: Nazīm]

1 Nazīm] Hāfız NE3533 2 pür cūş] bī-hūş AK431, B1578; bi-hūş NE9857 | cūş] çūş NE204, NE9857, AK431, B1578, 3 medhūş] medhūş NE3533, BN599 4 oldım] The correction is based on Kayhan Ertürk 1996. | ruhsārını] ruhsārını B1587, NE9857 5 bilmezdım] görmezdım NE3533 6 ‘ömrüm... olmasam] missing in NE9857, AK431, B1578, BN599 8 Lyricist Nazīm] The lyrics are by Nazīm Yahyâ Çelebi (d. 1727), who is also the composer of this beste, and consist of the first two distiches of a seven-couplet gazel; see Yahyâ Nazīm 1841, 418 and Kayhan Ertürk 1996, 199.

بیاتی

p. 153
piece no. 117

بسته زنجیر محمد بك

بو رتبه درد فراقك ایدوب اسیری بنی 2
المدن ای مه نوسر فلکمی الدی سنی

اولنجه بسته زنجیر پرچمك بو کوکل 4
طاقلدی بوینمه بیلدم او دمده عشق رسنی

جانم یالا ییل له لل له له له لی تره له له 6
له له له له له لل له له له لی یار یار ایدوب
آه اسیری بنی 8

م

1 [بسته زنجیر محمد بك] The lyrics appear in BM, p. 332; HB1, p. 149 and Ha, p. 377.

2 Ha اسیر [اسیری] 8 Ha, HB1 بلام [بیلدم] 5 BM اسیرینی [اسیری بنی] | Ha اسیر [اسیری]

Bayātī

Beste zencīr Meḥmed Beğ

p. 153
piece no. 117

2 Bu rütbe derd-i firāqıñ édüb esīri beni
Elimden ey meh-i nevres felek mi aldı seni

4 Olunca beste-i zencīr-i perçemiñ bu göñül
Ṭaḫıldı boynuma bildim o demde ‘aşq reseni

6 cānım yālā yel le lel le le le lī tere le le
le le le le lel le le le lī yār yār édüb
8 āh esīri beni

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

---

2 esīri beni] esīr beni Ha; esīr yeni BM 8 esīri] esīr Ha

بیاتی

p. 155
piece no. 118

بسته حقیف عزیز افندی

ای غمزه سویله زخم دلمدن زبانه اول 2
ای چاک سینه نسخه شرح و بیانم اول

ای خون دیده بن دیه مم یاره دردی 4
سن روی زردم اوزره کلوب ترجمانم اول

آه ایلمه کریان کریان اوله یم خندان 6
ای شه خوبان امان امان

م

---

1 The lyrics appear in AK799, p. 586; AK455, fol. 22v; S214, fol. 57v; M1362, fol. 43r; BM, p. 333; HB1, p. 148; HB2, p. 141 and Ha, p. 679.

خقیف حکیم AK799; غزلیات S214; under makām hüzzām سعاعی عطری [بسته حقیف عزیز افندی 1
دلمدن | دلمدن | زخم AK455, Ha | زخم 2 BM بسته حقیف حکیم باشی عزیز افندی; M1362 باشی عزیز افندی
S214 | دردی [دردی 4 S214 بیانم | بیانم | NE3866 وی | ای 3 S214 لسانم | زبانه | S214
different terennüm S214, [آمان 7...آه | missing in NE3866 | آه 6 S214 واروب | کلوب 5 HB2
missing in AK799 | [کریان 7 missing in NE3866, AK455 خوبان | خوبان 7 AK455

Bayātī

Beste ḥafif ‘Azīz Efendi

p. 155
piece no. 118

- 2 Ey ğamze söyle zaḥm-ı dilimden zebānım ol
Ey çāk-ı sīne nüṣḥa-ı şerḥ ü beyānım ol
- 4 Ey ḥūn-ı dīde ben diyemem yāre derdimi
Sen rüy-ı zerdim üzre gelüb tercümānım ol
- 6 āh eyleme giryān giryān olayım ḥandān
ey şeh-i ḥübān amān amān

[*tem*]me

[Lyricist: Cevrî]

1 Beste... Efendi] Ğazaliyāt AK799 | ḥafif] ḥafif NE204 | ‘Azīz Efendi] Semā’ī ‘Itrī under makām hüzzām S214 2 zaḥm-ı] Zaḥm-ı AK455, Ha | dilimden] dilden S214 | zebānım] lisānum Ayan 1981, 240-241; lisānım S214 3 beyānım] beyenārınam S214 4 Ey] Vay NE3866 5 gelüb] varub S214 6 āh... 7 amān²] missing in AK799, different terennüm in S214 | giryān²] missing in AK455, NE3866 7 ḥübān] ḥübān AK455 9 Lyricist Cevrî] Üngör (1981, vol. 1, 57) attributes the lyrics to Kilârî Azīz Efendi (d. 1727-28). Bursalı Mehmed Tâhir (1975, vol. 2, 28) writes that Azīz Efendi had a disorderly dīvân and quotes a six-couplet gazel, two distiches of which are the same lyrics as one of Azīz Efendi’s poems. However, right below the gazel, he adds a postscript stating that he erroneously attributed the gazel to Azīz Efendi, as he saw the same gazel in the dīvân of Cevrî. He therefore concludes that the poem must have been written by Cevrî İbrâhîm Çelebi (d. 1654). The editors located the gazel in the dīvân of Cevrî; see Ayan 1981, 240-241. Öztuna inaccurately (2006, vol 1, 15) attributes the lyrics to Ahmed Nedîm (d. 1730).

سماعی صالح اغا

p. 156
piece no. 119

دل عاشقگیری بند ایتمه ده بر پهلونسین سن 2
سوار اسب ناز اولمش بکم قاشی کمانسین سن

نیجه زار زیون اولمز سنک عاشقک جانا 4
بیلورمیسین نه آفت دلبر شوخ جهانسین سن

امان عشوه بازم چاره سازم نوجوانسین سن 6

م

The lyrics appear in NE2067, fol. 29r; NE3466, fol. 186r; AK37, fol. 23v; AK455, fol. 22r; M1362, fol. 46v; B3339, fol. 127v; HB1, p. 152; Ha, p. 280 and TMKlii, no. 40.

عاشقنر; AK37 عاشقک; NE3466, AK455; عاشقگیری 2 missing in B3339 [صالح اغا 1
پهلونسین; NE3466, AK37, AK455, M1362; پهلونسین | NE2067 ایتمه ده | NE2067,
[ناز | B3339 سواری] سواری 3 TMKlii پهلوان سک; Ha; پهلوانسک; B3339 پهلوان سین; NE2067, HB1;
NE2067, NE3466, AK37, AK455, M1362, B3339, Ha, TMKlii اولمش [اولمش | B3339 ونا
نیجه [جانا... نیجه 4 TMKlii کمان سک; Ha; کمانسک; AK37, B3339; کمان سین [کمانسین | B3339 بکم
M1362, Ha, TMKlii وزبون [زیون | AK37 زاری [زار | B3339 عاشقگیری زاری زیون اولمش سنک جانا
NE2067, NE3466, AK37, عاشقنر [عاشقک | Ha, TMKlii اولمز; NE3466; اولمش [اولمز
Ha, TMKlii بیلورمیسک; NE3466; بلورمیسین; NE2067; بلورمیسین [بیلورمیسین 5 AK455, HB1
AK37, AK455, جهانسین | B3339 شوخی [شوخی | NE2067, NE3466, B3339 دلبری
missing in B3339 [سن... امان 6 missing in M1362, Ha | سن | Ha, TMKlii; جهانسک; B3339;
TMKlii نوجوان سک; Ha; نوجوانسک [نوجوانسین

Semā'ī Şālih Ağa

p. 156
piece no. 119

2 Dil-i 'āşık-ları bend étmede bir pehlivānsın sen
Süvār-ı esb-i nāz olmuş beğim kaç-ı kemānsın sen

4 Nice zār-ı zebūn olmaz seniñ 'āşık-larıñ cānā
Bilür misin ne āfet dil-ber-i şūh-ı cihānsın sen

6 amān 'işve-bāzım çāre-sāzım nev-civānsın sen

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Şālih Ağa] missing in B3339 2 'āşık-ları] 'āşık-ların AK455, NE2067, NE3466; 'āşık-larıñ AK37 | étmede] étme NE2067 | pehlivānsın] pehlivānsıñ Ha, TMKlii; pehlivānsın NE204; behlivānsın NE2067, HB1 3 esb-i nāz] esb ü B3339 | olmuş] “ölmüşüm” in the manuscript, however, from the point of prosodic and semantic rules, “ölmüş” seems to be the right form; ölmüşüm NE204, HB1 | kemānsın] kemānsıñ Ha, TMKlii 4 Nice...cānā] Nice 'āşık-ların zār-ı zebūn olmuş seniñ cānā B3339 | zār-ı] zār ü M1362, Ha, TMKlii olmaz] olmuş NE3466 | 'āşık-larıñ] 'āşık-ların HB1, NE2067, NE3466, AK37, AK455, B3339 5 cihānsın] cihānsıñ Ha, TMKlii | sen] missing in M1362, Ha 6 amān...sen] missing in B3339 | nev-civānsın] nev-civānsıñ Ha, TMKlii

بیاتی

سماعی سنکین عزیز افندی

p. 157
piece no. 120

آرام ایده مم یاره نگاه ایلمدکجه 2
حیرتله باقوب رویکه آه ایلمدکجه

بر یرده قرار ایلیه مز جان عزیزم 4
کویکده آنک جای پناه ایلمدکجه

جانم یل لل لل له لل لل له 6
لل لل لی آرام ایده مم الی آخره

م

---

1 The lyrics appear in HB1, p. 153; HB2, p. 144 and Ha, p. 279.

Ha, روینه [رویکه] | HB1, HB2 بقوب [باقوب] 3 Ha یورک سماعی HB1, HB2; سماعی [سماعی سنکین] 1 HB1, HB2

Bayātī

Semā'ī sengīn 'Azīz Efendi

p. 157
piece no. 120

2   Ārām edemem yāre nigāh eylemedikce
              Ḥayretle baḫub rūyuña āh eylemedikce

4   Bir yerde ḫarār eyleyemez cān-ı 'Azīzim
              Kūyuñda anıñ cāy-ı penāh eylemedikce

6   cānım yel lel lel le lel lel le
              lel lel lel lī Ārām edemem *ilā-āḫirihi*

[*tem*]me

[Lyricist: Azîz]

---

3 rüyuña] rüyuna Ha, HB1, HB2 9 Lyricist Azîz] Aksüt (1993, 95) attributes the lyrics to the composer, Hekîmbâşı Abdülazîz Efendi (d. 1783). However, the editors do not have any other historical evidence to crosscheck it.

نقش سماعی مقائل اوسته

جانا سنی بن مهر و وفا صاحبی صاندم 2
سودم سنی بیلمز لکله اودلره یاندم

کل کل کل کل کل آه آه کل عشوه بازم 4

دوست دوست دوست کل چاره سازم

تا دلیلی تا دلیلی تا دلیلی تنن وای مکرر 6

اوف اوف اوف بنده که رحم ایله کل

جرمی عفو ایله کل کل کل کل مست نازم 8

سودم سنی الی آخره

میانخانه 10

جان ایسه غرض جور وجفادن سنک اولسون

بن محنت وهجران ایله جانمندن اوصاندم 12

ترنم کالاول

The lyrics appear in NE2067, fol. 29r; NE3649, fol. 52r; AK37, fol. 23v; AK455, fol. 22v; S214, fol. 52r; M1362, fol. 46r; HB1, p. 154; HB2, p. 144; GR, p. 259 and Ha, p. 278.

طوسون [مقائل اوسته | M1362 یورک سماعی، AK455 سماعی، NE3649، S214؛ شرقی سماعی] نقش سماعی 1
missing in Ha, S214, missing in NE2067, NE3649, AK37, AK455, M1362 | زاده
GR 2 افا [و وفا] NE2067, NE3649, AK37, AK455, S214, Ha, HB1, HB2, GR
اتشه [اودلره | NE2067, NE3649, AK37, M1362 | بلمز لکله؛ AK455, S214؛ بلمز لک ایله [بیلمز لکله 3
missing in NE3649, Sنی 9... کل 4 AK37 ادلره؛ HB1, HB2؛ اوتلره؛ NE3649, AK455, S214؛
missing in M1362 7 اوف اوف 1] missing in M1362 7 اوف اوف [عشوه بازم | S214
NE2067 11 عشوه بازم [مست نازم 8 NE2067 اه اه اه [اوف اوف اوف | M1362
NE2067, AK455 | وهجران ایله [وهجران 12 NE2067, AK37
S214

Bayātī

Nağş semā'ī Mīkā'il Usta

p. 158
piece no. 121

2 Cānā seni ben mihr-i vefā şāhibi şandım
Sevdim seni bilmezlik [i]le odlara yandım

4 gel gel gel gel āh āh āh gel 'işve-bāzım
dōst dōst dōst gel çāre-sāzım

6 tā dillī tā dillī tā dillī tenen vāy *mükerrer*
ōf ōf ōf bendeñe raḥm eyle gel

8 cürmimi 'afv eyle gel gel gel gel mest-i nāzım
Sevdim seni *ilā-āhirihi*

10 *miyānḥāne*
Cān ise ğaraż cevr ü cefādan seniñ olsun
12 Ben miḥnet ü hicrān ile cānımdan uşandım

terennüm kelevvel

[Lyricist: Nahîfî]

1 Nağş] Şarkı NE3649, S214 | Mīkā'il] Miķā'il NE204 | Mīkā'il Usta] Tosun-zade S214;
missing in AK37; AK455, M1362, NE2067, NE3649, S214 2 mihr-i] mihr ü NE204
3 odlara] otlara in HB1, HB2; āteşe AK455, NE3649, S214 4 'işve-bāzım] serv-i nāzım
AK455 8 mest-i nāzım] 'işve-bāzım NE2067 11 cevr ü] cevr-i AK37, NE2067
12 miḥnet ü] miḥnet-i AK455, M1362, NE2067, NE3649, S214 14 Lyricist Nahîfî] The
lyrics consist of the first two distiches of a seven-couplet gazel by Nahîfî (d. 1738); see
Aypay, 1992, 349. The pen name "Nahîfî" is mentioned in two extra distiches from the
same gazel that appear in S214 and NE3649.

سماعی عزیز افندی

p. 159
piece no. 122

سویله کوزل روح مصور میسین 2
نالان اوله یم کل
تابش مل رنک کل ترمیسین 4
نه سین نه سین نه سین
لعل لبکده بو حلاوت ندر 6
جان عزیزم کبی سکر میسین

ایضاً

آه آفت دوران فتنه آخر زمان 8
آه آفت دوران پادشه حسن و آن 10
کل کل کل کل عشوه بازم کل چاره سازم
چشم فسون کاردر غمزه سی غداردر 12
بویله جه بریاردر یار یار دوست دوست
بلی بلی ملکم بلی بلی آبکم جان عزیزم کبی الخ 14

1 [سماعی عزیز افندی] The lyrics appear in NE3866, fol. 114r; AK455, fol. 22r; HB1, p. 153; HB2, p. 141 and Ha, p. 279.

missing [عزیز افندی] | Ha نقش آغر سماعی; AK455 نقش; NE3866, HB1, HB2; نقش سماعی [سماعی] 1
in AK455; NE3866, which indicates that manuscript NE3866 is an autograph of
Hekîmbaşî Abdülazîz Efendi 2 [مصور میسین] Ha 3 [کل... نالان] missing in NE3866
missing in [نه سین نه سین نه سین] Ha 5 [تر میسین] | NE3866 کلترمیسین [کل ترمیسین] 4
NE3866, [ریشک ملک بر پری پیکرمیسین] [سکر میسین... جان] 7 NE3866 [لعل] 6 AK455 [یار ای یار ای] یار ای
...آه 10 missing in Ha [غداردر 12... آه] | NE3866 ای [آه] 9 Ha [سکر میسین] [سکر میسین] | AK455
[غداردر 12] missing in NE3866, AK455, HB1, HB2 11 [کل چاره سازم] missing in NE3866 [و آن]
[آجامم [آبکم] | NE3866 جنانم [ملکم] 14 AK455, HB1, HB2 [بویله] [بویله] 13 AK455 [غداردر]
NE3866 | AK455 [ریشک ملک] [جان عزیزم کبی] | NE3866

Semā'ī 'Azīz Efendi

p. 159
piece no. 122

2 **Söyle güzel rūḥ-ı muşavver misin**
nālān olayım gel

4 **Tābiş-i mül reng-i gül-i ter misin**
nesin nesin nesin

6 **La'l-i lebiñde bu ḥalāvet nedir**
Cān-ı 'Azīzim gibi sükker misin

8 *eyzan*

āh āfet-i devrān fitne-i āḥir zamān
10 āh āfet-i devrān pādişeh-i ḥüsn ü ān
gel gel gel gel 'işve-bāzım gel çāre-sāzım
12 çeşmi füsün-kārdır ğamzesi ğaddārdır
böylece bir yārdır yār yār dōst dōst

14 belī belī meleşim belī belī ā beğim Cān-ı 'Azīzim gibi *ilah*.

1 Semā'ī] Naşş semā'ī NE3866, HB1, HB2; Naşş AK455; Naşş ağır semā'ī Ha | 'Azīz Efendi] missing in AK455; li-muḥarririhi NE388. The expression "li-muḥarririhi" (by the author) indicates that the manuscript NE3866 is an autograph of Hekīmbaşı Abdülazīz Efendi 2 misin] misin Ha 3 nālān... gel] missing in NE3866 4 misin] misin Ha 5 nesin¹... nesin³] missing in NE3866, yār ey yār ey AK455 6 La'l-i] cām-ı NE3866 7 Cān-ı... misin] Reşk-i melek bir perī-peyker misin AK455 9 āh] ey NE3688 | āh...12 ğaddārdır] missing in Ha 10 āh...ān] missing in NE3866 11 gel çāre-sāzım] missing in AK455; NE3866, HB1, HB2 14 meleşim] canānım NE3866 | ā beğim] ā cānım NE3866 | Cān-ı... gibi] Reşk-i melek AK455

بیاتی

p. 159
piece no. 122
[continued]

بند ثانی	
غنجہ جکم دخی کوچکدر یاشین	2
خندہ ایدر لؤلویہ انجو دیشین	
چوق ارادم یوقدر افندم آشین	4
رشک ملک بر پری پیکرمیسین	

ترنم کالاول

م

یاشی NE3866; یشک [یاشین | یاشی] NE3866, AK455, HB1, HB2 | داخی [دخی | داخی] Ha, HB1 | غنجہ [غنجہ] 2
دشی; NE3866 مھوشک [دیشین | رخ] NE3866 | انجو | NE3866 مھرہ [لؤلویہ] 3 Ha یاشک; AK455;
...رشک 5 AK455 اشئ; Ha; NE3866 اشک [آشین | افندی] NE3866 | افندم 4 Ha دیشک; AK455;
Ha پیکرمیسک [پیکرمیسین | AK455 جان عزیزم کبی سکرمیسین] پیکرمیسین

Bayātī

bend-i s̄ānī

2 Ğoncacığım daħi küçükdür yaşın
4 H̄ande eder lü'lüye incü dişin
Çok aradım yokdur efendim eşin
Reşk-i melek bir perī-peyker misin

p. 159
piece no. 122
[continued]

terennüm kelevvel

[*tem*]me

[Lyricist: Azîz]

2 Ğoncacığım] Ğonçacığım Ha, HB1 | yaşın] yaşın NE3866, Ha; yaşı AK455 3 lü'lüye] mühre NE204 | lü'lüye...dişin] mühre ruḥ-ı mehveşin NE3866 | dişin] diş AK455, dişin Ha 4 efendim] efendi NE3866 | eşin] eşin NE3866, Ha; eşi AK455 5 Reşk-i... misin] Cān-ı 'Azîzim gibi sükker misin AK455 | misin] misin Ha 8 Lyricist Azîz] Aksüt (1993, 96) attributes the lyrics to the composer, Hekîmbaşı Abdülazîz Efendi (d. 1783). However the editors do not have any other historical evidence to crosscheck it.

بسته چنبر ظهريه

p. 161
piece no. 123

ليلی زلفك دل مجنون اولور ديوانه سی 2
مرغ عشقك موهمو زنجير بادر لانه سی

غنچه صدرک باغ وصلت اول باری همان 4
ای هزار عاشقه يوز ويرمين بر دانه سی

عمرم جانم امان مجنون اولور ديوانه سی 6

م

The lyrics appear in NE3466, fol. 43v; NE3649, fol. 75v; NE3866, fol. 43v; AK584, fol. 12r; S20, fol. 3v; M1362, fol. 48r; B3370, fol. 15v; B3339, fol. 75v; BN599, fol. 25v; HB1, p. 168; HB2, p. 154; GM, p. 213; GR, p. 313; Ha, p. 307 and TMKlii, no. 78.

missing in NE3866 | ظهريه [ظهيره] NE3466, NE3866, AK584; missing in B3339; B3370 ظهريا GM; زاخاربه NE3649; كوركجی BN599; زاهريه S20; كوركجی ظهريًا Ha, GR; زاخاريا [دل] missing in GR | لیلی... لیلی NE3466, NE3649, S20, M1362, B3339, BN599 | عشقه AK584; عشقی [عشقك] 3 GM بيچاره [ديوانه] Ha شيدا GM; محزون [مجنون] BN599 | دل NE3866, AK584, NE3649, NE3866, AK584, GM موهمور | بادر [بدر] NE3466, NE3649, NE3866, AK584, S20, M1362, B3370, BN599, Ha, HB2, TMKlii 4 باغی [باغ] S20, B3339, BN599 | همان... اول NE3466, NE3866, AK584, S20, M1362, B3339, B3370, BN599 | همان [همان] NE3466, B3339, B3370 | باری [باری] NE3649 اولدی امانه هزارى M1362, HB2, TMKlii; هزاران [هزار] 5 NE3866, AK584, S20, M1362, B3339, B3370, BN599 | حسرته NE3866, AK584, S20 | حسرته NE3649, B3339, B3370; عاشقه [عاشقه] NE3866, AK584, S20 | ويرميان GM; ويرمه ين TMKlii; ويرمين NE3466, B3339; ويرميك [ويرمين] GR | يوز [يوز] S20 | عمرم 6 missing in S20 | محزون [مجنون] GM; شيدا Ha | بيچاره [ديوانه] GM

Beste çenber Zāharya

p. 161
piece no. 123

- 2   Leylā-yı zülfüñ dil-i Mecnūn olur dīvānesi
Mürġ-i ‘aşkıñ mū-be-mū zencīr-i pādır lānesi
- 4   Ġonça-i şad-berg-i bāġ-ı vuşlat ol bārī hemān
Ey hezār-ı ‘āşıkā yüz vèrmeyen bir dānesi
- 6   ‘ömrüm cānım amān Mecnūn olur dīvānesi

[*tem*] *me*

[Lyricist: Nâfız]

1 Beste çenber Zāharya] The lyrics appear in two almost identical copies in manuscript B3339, on fol. 15v and 17r. Only the first version was used in this critical edition. Zāharya] Zāharya B3370, NE3866, GM, GR, Ha; Zāharya BN599; Kürkci NE3649; Kürkci Zāharya S20; missing in B3339 2 Leylā-yı... dīvānesi] missing in GR | Mecnūn] maḥzūn GM; şeydā Ha | dīvānesi] bī-çāresi GM 3 ‘aşkıñ] ‘aşkı AK584; ‘aşka NE3866 | mū-be-mū] mū-be-mūr GM | pādır] bādır B3339, GM, GR, HB1, NE204 4 ol... hemān] olmadı amāna NE3649 | bārī] yāri B3339, B3370, NE3466 | hemān] amān AK584, B3339, B3370, BN599, M1362, NE3466, NE3866, S20 5 hezār-ı] hezārān-ı M1362, HB2, TKMIii | ‘āşıkā] ḥasretīn B3339, B3370, NE3649, ḥasrete AK584, NE3866, S20 | yüz] bū GR | vèrmeyen] vèrmeyēn B3339, NE3466 6 ‘ömrüm... dīvānesi] terennūm missing in S20 | Mecnūn] maḥzūn GM; şeydā Ha | dīvānesi] bī-çāresi GM 8 Lyricist Nâfız] The lyrics consist of the first two verses of a five-couplet gazel by Lâzikîzāde Feyzullah Nâfız Ēfendi (d. 1767); see Demir 2017, 489. Üngör (1981, vol. 1, 513) and, in the transcribed edition of *Gülzâr-ı Mûsikî*, Yahya Kaçar (Hasan Tahsîn 2011, 161) inaccurately attributes the lyrics to Kilârî Halife Nâzif Bey.

بسته زنجیر عطری

p. 162
piece no. 124

کل ای نسیم صبا خط یاردن نه خبر 2
کلورمی قافلۀ مشکباردن نه خبر

شمیم زلفکه آماده در مشام امید 4
نه کونه جنبشی وار روزکاردن نه خبر

امان سرونازم عشوه بازم دلنوازم 6
جانم ا جانم خط یاردن نه خبر

م

The lyrics appear in NE3466, fol. 43v; NE3595, fol. 16v; NE3608, fol. 120r; NE3649, fol. 75v; NE3866, fol. 43r; AK123, fol. 6v; B3370, fol. 15r; B3339, fol. 74v; B1578, fol. 58v; BN599, fol. 25v; HB1, p. 168; HB2, p. 154; GR, p. 313; Ha, p. 308 and GM, p. 213.

بسته زنجیر NE3866 بسته عطری گفته نابی زنجیر NE3608; بسته زنجیر عطری گفته نابی [بسته زنجیر عطری 1 missing in GR | [بسته زنجیر عطری گفته نابی B3370; بسته زنجیر عطری افندی Ha | [بسته زنجیر عطری گفته نابی NE3595, B3339 2 خط] زلف NE3866; کوی Nâbî 1875 | [نه خبر 3 کلورمی [کلورمی B3339 نخب [نه خبر | [نه خبر 4 شمیم NE3866; پیام [شمیم B3339 نخب [نه خبر | [نه خبر 5 جنبش [جنبشی GR | [نه کونا [نه کونه 6 آه [امان NE3866, missing in NE3466, NE3595, NE3608, NE3649, AK123, B1578, B3339, B3370, BN599 | [سرونازم B3339 نخب [نه خبر 7 سرونازم B3339

Beste zencir 'İtrî

p. 162
piece no. 124

2 Gel ey nesim-i şabā ḥaṭṭ-ı yārdan ne ḥaber
Gelür mi kâfile-i müşkbārdan ne ḥaber

4 Şemim-i zülfüne âmâdedir meşâm-ı ümîd
Ne güne cünbüşi var rûzigārdan ne ḥaber

6 amān serv-i nāzım 'işve-bāzım dil-nüvāzım
cānım ā cānım ḥaṭṭ-ı yārdan ne ḥaber

[*tem*]me

[Lyricist: Nâbî]

1 Beste ... 'İtrî] Zencir beste 'İtrî güfte-i Nâbî NE3608; Beste 'İtrî güfte-i Nâbî zencir NE3866; Beste zencir 'İtrî güfte-i Nâbî B3370 2 ḥaṭṭ-ı] zülf-i NE3866; küy-ı Nâbî 1875 3 Gelür] Gelir NE3649, GM, GR, HB1, HB2, Ha, 4 Şemim-i] şebnem-i AK123, peyām-ı NE3866 | zülfüne] zülfüne BN599, NE3595; luṭfuna Nâbî 1875 5 güne] günâ GR cünbüşi] cünbüş B3339; cünbüş Ha | ne ḥaber] missing in NE3595 9 Lyricist Nâbî] Although printed anthologies do not mention the lyricist, in NE3608, NE3866 and B3370 the lyricist is mentioned as Nâbî. The lyrics consist of the first and third distiches of a five-couplet gazel by Yûsuf Nâbî Efendi (d. 1712); see Nâbî 1875, 48 and Bilkan 1993, 530.

بسته چنبر ایساق

کاه آنوب غمزه ک سنک فریاد و افغان ایلمر 2
کاه لعلک یاد ایدوب چاک کریبان ایلمر

چاره یوقدر ای کوکل بیک کره فریاد ایلسه ک 4
عاقبت بر کون سنی تسلیم جانان ایلمر

عمرم جانم امان فریاد و افغان ایلمر 6

م

---

1 The lyrics appear in NE3595, fol. 43r; NE3608, fol. 114v; B1578, fol. 110r; BM, p. 331 and Ha, p. 307.

آکوب [آنوب 2 BM رجب; missing in NE3595; غزاز حسن چلبی; B1578; غزاز حسن [ایساق 1 NE3595, NE3608, B1578 | افغان [و افغان | B1578 غمزک [غمزه ک | NE3595, NE3608, B1578 چشمک [لعلک | NE3595, NE3608, B1578, BM | کاهی [کاه 3 B1578 ایلمر [ایلمر | NE3595 ایلمس; NE3608, B1578; ایلسک [ایلسه ک | NE3595 افغان [فریاد 4 B1578 ایلمر [ایلمر | BM | NE3595, NE3608, B1578 missing in NE3595, NE3608, B1578 ایلمر...عمرم 6 B1578 ایلمر [ایلمر | NE3595 سری [سنی 5 BM افندم امان [جانم

Işfahān

Beste çenber İsağ

p. 164
piece no. 125

- 2 Gāh anub ğamzeñ seniñ feryād u efgān eylerim
Gāh la'liñ yād edüb çāk-ı girībān eylerim
- 4 Çāre yoğdur ey göñül biñ kerre feryād eyleseñ
'Ākıbet bir gün seni teslīm-i cānān eylerim
- 6 'ömrüm cānım amān feryād u efgān eylerim

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Beste çenber İsağ] The same lyrics, but composed in makām bayâtî, appear in B1578, NE3608, NE3595, and BM. The composition is attributed to Gazzāz Hasan in B1578 and NE3608, while it is attributed to Receb in BM. | İsağ] Gazzāz Hasan B1578; Gazzāz Hasan Çelebi NE3608; Receb BM; missing in NE3595 2 anub] añub B1578 NE3595, NE3608 | feryād] feryād-ı B1578, NE3593, NE3608 | eylerim] eyler B1578 3 Gāh] Gāhi B1578, BM, NE3608 | la'liñ] çeşmiñ B1578, BM, NE3595, NE3608 | eylerim] eyler B1578 4 feryād] efgān NE3595 | eyleseñ] eylesem NE3595 5 seni] seri NE3595 eylerim] eyler NE3595 6 'ömrüm...eylerim] missing in B1578, NE3595, NE3608 cānım] efendim amān BM

نقش سماعی جمیل بك

p. 165
piece no. 126

قرارایتمز کؤکل مرغی بو باغک دکمه شاخنده نهال قد دلبر کبی بر سرو بلند ایستر	2
آه واه دلبرلر الندن داد ایله فریاد	4
کوزلر الندن ندر او رویش ندر او کلش ندر او کولش کل جانم کل (مکرر) یناغنده کلره کردنده بکله (مکرر)	6
سنبل کیسولره سیننه ده کل ممه لره حیران اوله یم آه نهال قد دلبر الخ	8

1 [نقش سماعی جمیل بك] The lyrics appear in NE3466, fol. 51v; NE3649, fol. 76r; S20, fol. 3v; B3339, fol. 80v; BN599, fol. 29v; HB1, p. 170; GM, p. 214; GR, p. 314; TMKlii, no. 80 and FAS_CTM_ISF, p. 9.

آقصاق سماعی [سماعی] | missing in BN599 | [نقش سماعی جمیل بك] | missing in S20, GR | [نقش 1
S20 ابراهیم چاوش | missing in B3339; NE3466; ابراهیم اغا کانی | NE3649; قریبی [جمیل بك] | Ha
دیمه [دکمه] | BN599 او شوخی اشیاننده [شاخنده... بو] | NE3466, NE3649, B3339 | [مرغی 2
FAS_CTM_ISF شاهنده; NE3466, NE3649, B3339; شاهندن [شاخنده] | TMKlii ده گمه; NE3649;
آه وواه; B3339 آم واه; NE3466, NE3649, BN599; آه هم واه [آه واه 4 | B3339, BN599 سروی [سرو 3
missing in NE3466, | [ایله] | B3339 کوزلر [دلبرلر] | TMKlii ای یار [واه] | GM آه ای واه; Ha;
BN599, GM | نه در [ندر¹] | B3339 دلبرلر [کوزلر 5 | GR اتمیه; NE3649, B3339, BN599;
S20, BN599, Ha, HB1 | کلش [کلش] | GM, BN599, Ha, HB1 | نه در [ندر²] | Ha, GR | روش; S20; رش
NE3466, NE3649 | قوزم [جانم] | TMKlii کولوش; GM کلش [کولش] | GM, BN599, GM | نه در
BN599; کولره | B3339 کولره; BN599 کوللره [کلره] | TMKlii یاناغنده; Ha; پناغکده; NE3649, B3339; یکاغنده
Ha | کردنکده; NE3466, S20, B3339, BN599; کرداننده; NE3649; کردانکده [کردنده] | S20
NE3466, B3339, BN599 | کول [کل] | NE3466, NE3649 | کاکلره [کیسولره 8 | TMKlii
missing in NE3466, BN599 | آه] | S20 اوله یم [اوله یم] | B3339 خیران; NE3466, NE3649;

Naḳş semā'ī Cemīl Beğ

p. 165
piece no. 126

- 2 **Ḳarār étmez göñül mürği bu bâğın değme şâhında**
Nihāl-i ḳadd-i dil-ber gibi bir serv-i bülend ister
- 4 āh vāh dil-berler elinden dād ile feryād
güzeller elinden nedir o revīş nedir o geliş
6 nedir o gülüş gel cānım gel (*mükerrer*)
yanağında güllere gerdeninde beñlere (*mükerrer*)
8 sünbül gīsūlara sīnede gül memelere
ḫayrān olayım āh nihāl-i ḳadd-i dil-ber *ilah*.

1 Naḳş] akşak Ha, missing in S20, GR | Naḳş... Beğ] missing in BN599 | Cemīl Beğ] Kırmī NE3649; İbrāhīm Āğa Kemānī NE3466; İbrāhīm Çavuş S20; missing in B3339
2 göñül mürği] göñül-i mürğ B3339, NE3466, NE3649 | bu...şâhında] o şuḫi āşiyânında BN599 | değme] deyme NE3649 | şâhında] şâhından B3339, NE3466, NE3649; şâhında FAS_CTM_İSF 4 āh vāh] āh hem vāh BN599, NE3466, NE3649; āhım vāh B3339; āh u vāh Ha; āh ey vāh GM | vāh] ey yār TMKlii | dil-berler] güzeller B3339 | ile] missing in B3339, BN599, NE3466, NE3649; étme GR 5 güzeller] dil-berler B3339 | revīş] reş S20; revīş Ha, GR 6 gülüş] geliş GM | cānım] ḳuzum NE3466, NE3649 7 yanağında] yanağında NE3649, B3339; panağında Ha | güllere] göñüllere BN599; gülere S20; güllere B3339 | gerdeninde] gerdanında NE204; gerdânında NE3649; gerdanında Ha | beñlere] benlere TMKlii 8 gīsūlara] kākülere NE3466; NE3649 | gül] gül B3339, BN599, NE3466 9 ḫayrān] ḫayrān B3339; ḳurbān NE3466, NE3649

اصفهان

بند ثانی

مرادی سینه یه بر سرو سیم اندامی چکمکدر
سمند طبع باقی بر کمشدن سینه بند ایستر

2

ترنم کالاول

م

p. 165
piece no. 126
[continued]

مرادم [مرادی 2] missing in S20, BN599 NE3466, NE3649, B3339, Ha; میانخانه [بند ثانی 1
missing in S20] چکمکدر... مرادی | Ha, FAS_CTM_ISF مرادی
کوموشدن S20, Ha, GM, FAS_CTM_ISF; [کمشدن 3] missing in GR [ایستر 3... مرادی
TMKlii

Işfahān

bend-i s̄ānī

2

**Murādı s̄ineye bir serv-i s̄im-endamı çekmekdir
Semend-i tab‘-ı Bākī bir gümüşden s̄ine-bend ister**

p. 165
piece no. 126
[continued]

terennüm kelevvel

[*tem*]me

[Lyricist: Bākī]

1 bend-i s̄ānī] miyānhāne B3339, NE3466, NE3649, Ha; missing in BN599, S20 **2** Murādı] Murādım B3339, BN599, NE3649; Merāmı Ha, FAS_CTM_ISF | Murādı...çekmekdir] missing in S20 **3** ister] missing in GR **6** Lyricist Bākī] The lyricist is Mahmūd Abdūlbākī (d. 1600). The lyrics consist of the third and fifth distiches of a five-couplet gazel by Bākī; see Bākī 1859, 101 and Küçük [n.d.], 139.

نقش سماعی الحاج اسماعیل افندی

p. 167
piece no. 127

اوکوزل کوزلرینه حیران اوله یم 2
او شرین سوزلرینه قربان اوله یم

یار یار حیران اوله یم دوست 4
هی یار شوخ ستمکار بلی بلی ای
غمزه سی خونخوار یار یار شوخ 6
ستمکار دوست دوست بلی یارمن
جان تنده کؤکل سنده ندر سنده 8
همان ای (مکرر) امان امان امان
بر نظر قیل شو دردیمه وای (مکرر) 10

میانخانه
نه یمان آفت ایش اهو نگاهک 12
او شکر لبلرینه نالان اوله یم

ترنم کالاول
م

The lyrics appear in NE3466, fol. 52v; GR, p. 314 and Ha, p. 308. [نقش سماعی الحاج اسماعیل افندی 1]

دلال زاده اسماعیل افندی; NE3466 اسماعیل اغا [الحاج اسماعیل افندی | Ha یوروک سماعی نقش [نقش سماعی 1
قربان | NE3466, Ha, GR شیرین [شرین 3 NE3466 حیرانک اولم [حیران اوله یم 2 Ha; missing in GR
NE3466 اه جانم [بلی 7... یار 6 NE3466 قربانک اولم [حیران اوله یم 4 NE3466 قربانک اولم [اوله یم
Ha دردمه [دردیمه | NE3466 بر نظر ایت بو دردیمده [وای... بر | GR بر نظیر نخیل بو بنده [دردیمه... بر 10
نالان 13 NE3466 نگاهک | missing in GR [یم 13... نه 12 NE3466, Ha بند ثنی [میانخانه 11
NE3466 نالانک اولم [اوله یم

Naḳş semā'ī el-Ḥāc İsmā'īl Efendi

p. 167
piece no. 127

2 O güzel gözlerine ḥayrān olayım
O şīrīn sözlerine ḳurbān olayım

4 yār yār ḥayrān olayım dōst
hey yār şūḥ-ı sitemkār belī belī ey
6 ğamzesi ḥūn-ḥ^wār yār yār şūḥ-ı
sitemkār dōst dōst belī yār-i men
8 cān tende göñül sende nedir sende
hemān ey (*mükerrer*) amān amān amān
10 Bir nazar ḳıl şu derdime vāy (*mükerrer*)

miyānḥāne

12 Ne yaman āfet imiş āhū nigāhıñ
O şeker leblerine nālān olayım

terennüm kelevvel

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 el-Ḥāc...Efendi] İsmā'īl Ağa NE3466; Delāl-zāde İsmā'īl Efendi Ha; missing in GR
2 ḥayrān olayım] ḥayrānıñ olam NE3466 3 şīrīn] şīrīn NE204 | ḳurbān olayım]
ḳurbānıñ olam NE3466 4 yār¹...dōst] missing in GR | yār¹...7 belī] āh cānım NE3466
ḥayrān olayım] ḳurbānıñ olam NE3466 7 yār-i men] yārim GR 8 sende²] señde GR
9 amān³] vāy GR 10 nazar...derdime] nazīr-i naḥīl bu bende GR | ḳıl...derdime] ét bu
derdmende NE3466 11 miyānḥāne] bend-i şānī NE3466, Ha 12 Ne...13 olayım]
missing in GR | nigāhıñ] nigeḥiñ NE3466 13 nālān olayım] nālānıñ olam NE3466

نقش سماعی حاجی اسعد افندی

ای نسیم سحری جانده یرک وارسنک وای 2
بلبل بیدله کلدن خبرک وارسنک وای

کل سرو نازم کل کل عشوه بازم کل جانم 4
یله لل لل له له لل لل له له لی میرم تره لل

لل له له لل لل له له لی یار یار یار یار 6
دوست دوست دوست دوست بلبل بیدله الخ

The lyrics appear in NE3466, fol. 52v; NE3649, fol. 77r; NE3866, fol. 47v; AK584, fol. 14r; B3370, fol. 18v; BN599, fol. 28v; Ha, p. 309 and TMKlii, no. 81.

Ha, ایساق; NE3466, BN599; NE3866, AK584, B3370; حافظ [حاجی اسعد افندی 1
وار [وای | NE3649 و سحری [سحری 2 missing in NE3649, composer unknown in TMKlii
بلبل لی [بلبل 3 B3370, BN599, missing in NE3466, NE3649, NE3866, AK584, Ha, TMKlii
NE3466, NE3649, NE3866, بی دله [بیدله | fourth line in BN599 [وای... بلبل |
B3370, missing in AK584, B3370, BN599 | وار [وای | BN599 کولدن; B3370, Ha; کلدن [کلدن |
NE3466, NE3649, NE3866, AK584, BN599, Ha, TMKlii 4 [سرو نازم 4 BN599 نازنیم [سرو نازم
B3370, BN599 5 [میرم 5 BN599 مهچینم [بازم

Naḳş semā'ī Ḥācī Es'ad Efendi

p. 168
piece no. 128

- 2   **Ey nesīm-i seḫerī cānda yeriñ var seniñ vāy**
              Bülbül-i bī-dile gülden ḫaberiñ var seniñ vāy
- 4   gel serv-i nāzım gel gel 'ıṣve-bāzım gel cānım
              yele lel lel le le lel lel le le lel lī mīrim tere lel
- 6   lel le le lel lel le le lel lī yār yār yār yār
              dōst dōst dōst dōst bülbül-i bī-dile   *ilah.*

1 Ḥācī... Efendi] Ḥāfız AK584, B3370, NE3866; İsaḫ Ha; missing in NE3649; şāhibi ma'lūm deġildir TMKlii 2 nesīm-i seḫerī] nesīm ü seḫerī NE3649 | vāy] var B3370, BN599; missing in NE3466, NE3649, NE3866, AK584, Ha, TMKlii 3 Bülbül-i...vāy] fourth line in BN599 | gülden] gülden B3370, Ha; gülden BN599 | vāy] var B3370, missing in NE3466, NE3649, NE3866, AK584, Ha, TMKlii 4 serv-i nāzım] nāzenīnim BN599 | 'ıṣve-bāzım] meh-cebānim BN599 5 mīrim] 'ömrüm B3370, BN599

اصفهان

میانخانه

p. 168
piece no. 128
[continued]

ای کبوتر سکا رشک ایتمه یه چاره می وار وای
کوی یاره واره جق بال و پرک وار سنک وای

2

ترنم کالاول

م

ایتمه مکّه [ایتمه یه | BN599 صانه [سکا 2 NE3466, NE3649, AK584, B3370 بند ثانی [میانخانه 1
[وای | NE3466 ایتممکه; Ha; NE3866 ایتمکه هیچ; AK584 ایتمکه; TMKlii; BN599, B3370, NE3649,
second [وای... کوی 3 missing in NE3466, NE3649, NE3866, AK584, B3370, BN599, TMKlii
B3370, BN599; missing in NE3466, NE3649, NE3866, AK584, Ha, TMKlii
[وای | missing in NE3649 | و | NE3466, BN599 وارجق [واره جق |
BN599; missing in NE3466, NE3649, NE3866, AK584, Ha, TMKlii

Işfahān

miyānḥāne

2

Ey kebüter saña reşk étmeye çāre mi var vāy
Kūy-ı yāre varacaḵ bāl ü periñ var seniñ vāy

p. 168

piece no. 128

[continued]

terennüm kelevvel

[*tem*]me

[Lyricist: Rûhî]

1 miyānḥāne] bend-i şānī NE3466, NE3649, AK584, B3370 2 saña] şana BN599
étmeye] étmeğe NE3466, NE3649, B3370, BN599, TMKlii; étmeğe AK584; étmeğe hiç
NE3866, Ha | vāy] missing in NE3466, NE3649, NE3866, AK584, B3370, BN599, TMKlii
3 Kūy-ı...vāy] second line in BN599 | bāl ü] bāl-ı NE3649 | vāy] var B3370, BN599;
missing in NE3466, NE3649, NE3866, AK584, Ha, TMKlii 6 Lyricist Rûhî] The name of
the lyricist is only mentioned in NE3466. It is possible that the lyricist is Bağdatlı Rûhî
(d. 1605-6). However the editors could not locate this poem in his dīvân; see Bağdatlı Rûhî
2001.

بیاتی عربان

بسته چنبر حاجی سعد الله اغا

p. 169
piece no. 129

- پادشاهم لطف ایدوب مسرور و شاد ایله بنی 2
نا مرادم بر نظر قیل بر مراد ایله بنی
- خاطرمدن بر نفس کیتمز دعای دولتک 4
سندده ای کان کرم لطفکله یاد ایله بنی
- عمرم جانم امان مسرور و شاد ایله بنی 6

م

[بسته چنبر حاجی سعد الله اغا 1] The lyrics appear in NE2067, fol. 54v; NE3608, fol. 97v; AK37, fol. 45v; M1362, fol. 90v; HB1, p. 287; HB2, p. 263; Ha, p. 446 and TMKlii, no. 93.

[پادشاهم 2] missing in NE2067 | اغا...سعد | NE3608; missing in M1362 | تقسیم [اغا...چنبر 1] NE2067, fol. 54v; NE3608, fol. 97v; AK37, fol. 45v; M1362, fol. 90v; HB1, p. 287; HB2, p. 263; Ha, p. 446 and TMKlii, no. 93. [کیتمز [کیتمز 4] missing in NE2067, NE3608, AK37, HB1, HB2 | و [و] missing in NE2067, NE3608, AK37, HB1, HB2 | [دولتک...کیتمز] | [کان 5] TMKlii چیکاز امید وصلتک [دولتک...کیتمز] | [بنی...عمرم 6] missing in NE3608

Beste çenber Hācī Sa‘dullāh Ağa

p. 169
piece no. 129

- 2 Pādişāhım luţf édüb mesrūr u şād eyle beni
Nā-murādım bir nazār kııl ber-murād eyle beni
- 4 Hātırımdan bir nefes gitmez du‘ā-yı devletiñ
Sen de ey kān-ı kerem luţfuñla yād eyle beni
- 6 ‘ömrüm cānım amān mesrūr u şād eyle beni

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Hācī...Ağa] missing in NE2067 2 Pādişāhım] Bādişāhım NE2067; In TMKlii no. 93, the word “Pādişāhım” (my sultan) was changed to “nev-civānım” (my young boy, the beloved). This was most probably to avoid a reference to the Ottoman Sultan, who was identified as “Pādişāhım”. | mesrūr u] mesrūr-ı AK37, NE2067, NE3608, HB1, HB2
3 Nā-murādım] Nā-ümīdim Ha | ber-murād] ber-merām Ha 4 Hātırımdan] Hātırımdan NE2067 | gitmez du‘ā-yı devletiñ] This expression was also changed in TMKlii no. 93 to “çıkılmaz ümid-i vuşlatiñ” so as to correspond with the meaning of “nev-civānım”.
6 mesrūr...şād] mesrūr-ı NE2067, NE3608, HB1, HB2

بسته حقیف حاجی سعد الله اغا

بلبل دل ای کل رعنا سنکدر سن بنم 2
برک کلدہ بوی استغنا سنکدر سن بنم

حلقه زلفک هواسی بنده نی مجنون ایدر 4
کوکلم آشفته قیلان سودا سنکدر سن بنم

آه بنم جانم آه جانم مهربانم امان 6
امان سن بنمسن سن بنم

م

---

1 [بسته حقیف حاجی سعد الله اغا] The lyrics appear in NE2067, fol. 54v; AK916, fol. 11v; M1362, fol. 90v; HB1, p. 287; HB2, p. 263; GR, p. 357; Ha, p. 446 and TMKlii, no. 94.

---

1 missing in M1362 | [بسته حقیف] AK916 شرقی سماعی | [بسته حقیف] missing in NE2067, AK916, M1362 3 [کلده] AK916 کلدن, NE2067 4 [حلقه] AK916, M1362, Ha, HB1, HB2, GR | [زلفک] AK916 زلفین | [نی] NE2067, AK916, Ha, HB1, HB2, GR, TMKlii | [مفتون] Ha 6 [آه] missing in AK916 7 [بنمسن] NE2067; بنمسن Ha; [بنم سک] TMKlii

Beste ḥafīf Ḥacī Sa‘dullāh Ağa

p. 170
piece no. 130

- 2   Bülbül-i dil ey gül-i ra‘nā seniñdir sen benim
              Berg-i gülde bŷy-ı istignā seniñdir sen benim
- 4   Ḥalka-ı zŷfŷñ hevāsı bendeni mecnŷn eder
              Göñlŷm āşŷfte kılan sevdā seniñdir sen benim
- 6   āh benim cānım āh cenānım mihribānım amān
              amān sen benimsin sen benim

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Beste ...Ağa] Şarkı semā‘ī AK916; Ḥafif M1362; Beste ḥafif NE2067 | ḥafif] ḥafif HB2
3 gülde] gülden AK916 | istignā] istiḡnā HB1 4 Ḥalka-ı] Ḥalka-i AK916, M1362, Ha,
HB1, HB2, GR | zŷfŷñ] zŷfŷn AK916 | bendeni] bendeñi NE2067, AK916, GR, Ha
HB1, HB2, TMKlii | mecnŷn] meftŷn Ha 6 āh¹...7 benim] terennŷm missing in AK916
9 Lyricist unknown] The lyrics are attributed to Şermî Şeştârî Alî Çelebi (d. 1715) by
Öztuna (2006, vol. 2, 247), and to Selîm III (d. 1807), whose pen name was İlhâmî, by
Aksüt (1993, vol. 1, 123). Only a few pieces of Şermî Şeştârî Alî Çelebi’s poems can be
found in some bibliographical dictionaries of poets (tezkire), but the lyrics are not among
them. The editors could not locate the lyrics in the dîvân of Selîm III, either.

سماعی سنکین حاجی سعد الله اغا

p. 171
piece no. 131

رقص ایلجک ناز ایله اول آفت مصری 2
غوری دخی اولسه اونودور دولت مصری

بر خالنه ویردم حبش اقلینی اما 4
دکزمی کورن چشم سیه ملکت مصری

قربان توام حیران توام سر کردان توام 6
من بنده فرمان توام

م

---

1 [سماعی سنکین حاجی سعد الله اغا] The lyrics appear in NE2067, fol. 54v; AK37, fol. 45v; M1362, fol. 90r; HB1, p. 287; HB2, p. 263; Ha, p. 447 and TMKlii, no. 95.

سنکین حاجی سعد الله | missing in AK37, HB1, HB2 | [سنکین] M1362 اغر سماعی [سماعی سنکین] 1
NE2067 ناز ایله [ناز ایله] Ha, TMKlii | ایلجک [ایلجک] 2 missing in NE2067, M1362
[خالنه] 4 Ha و مدلت [دولت] | NE2067, AK37, M1362, Ha, HB1, HB2, TMKlii | اونودور [اونودور] 3
AK37, Ha, HB1, HB2 | کورن [کورن] 5 NE2067, M1362, Ha, TMKlii | چشمی [چشم] AK37,
HB1, HB2 | سیاه [سیه] NE2067

Semā‘ī sengīn Ḥācī Sa‘dullāh Ağa

p. 171
piece no. 131

- 2   Rağş eyleyecek nāz ile ol āfet-i Mıřrī
                      Ğavrī dađı olsa unudur devlet-i Mıřrī
- 4   Bir ħāline vėrdim Ḥabeş iklīmini ammā
                      Değmez mi gören çėsm-i siyeh milket-i Mıřrī
- 6   ħurbān-ı tūem ħayrān-ı tūem ser-gerdān-ı tūem
                      men bende-i fermān-ı tūem

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

3 devlet-i] ve madalet-i Ha 4 ħāline] ħāline AK37, Ha, HB1, HB2 5 gören] göreñ
NE2067, M1362, Ha, TMKlii | siyeh] siyāh NE2067

بیاتی عربان

نقش سماعی حاجی سعد الله اغا

p. 172
piece no. 132

- دللر نیجه بر چاه زنخداننه دوشسون 2
سایه ك کبی زلفکده قو داماننه دوشسون
- تانا تانا تانا تنه تن نی یالا یالا یالا یاله لل لی 4
ای پری سیما کوزل لبلی خمر کوزل
رخلری زیبا کوزل جانم عمرم امان ای 6
آفت جانم ای قاشی کمانم ای سرو روانم (مکرر)
- بند ثانی 8
چوز زلفنی باری بو بهانیله دل زار
که کردننه کاهی کریباننه دوشسون 10

ترنم کالاول

م

The lyrics appear in NE2067, fol. 54v; AK37, fol. 45v; M1362, fol. 90r; HB1, p. 287; HB2, p. 263; GR, p. 357; Ha, p. 447 and TMKlii, no. 95.

missing in [حاجی سعد الله اغا | نقش سماعی یورک سماعی] M1362; [نقش سماعی] missing in NE2067, M1362 | زنخدانکه; GR; زنخدانکه; NE2067; زنخداننه [زنخداننه | HB1, HB2, GR | چاه 2] Ha, TMKlii | [دوشسون] missing in M1362 | [تن 4] Ha, TMKlii | دامانکه; GR; دامانکه; Ha, TMKlii | [داماننه 3] NE2067, AK37, M1362 | [یالا یالا یالا] missing in TMKlii | [چوز 9] NE2067 | [زلفنی] [چوز 9] NE2067, AK37, M1362 | [یالا یالا یالا] missing in TMKlii | [بازی] [باری] Ha, GR, TMKlii | [بهانه یله] M1362; [بهانه ایله] [بهانیله] | NE2067 | [کاه 10] Ha, GR, TMKlii | [کریبانکه] M1362, Ha, GR, TMKlii | [کردننه] NE2067

Naḳṣ semā‘ī Ḥācī Sa‘dullāh Aḡa

p. 172
piece no. 132

2 Diller nice bir çāh-ı zenaḥdānına düşsün
Sāyeñ gibi zülfüñ de ḳo dāmānına düşsün

4 tā nā tā nā tā nā tene nen nī yā lā yā lā yā lā yele lel lī
ey perī-sīmā güzel lebleri ḥamrā güzel
6 ruḥları zībā güzel cānım ‘ömrüm amān ey
āfet-i cānım ey ḳaşı kemānım ey serv-i revānım (*mükerrer*)

8 *bend-i sānī*
Çöz zülfüni bārī bu bahāneyle dil-i zār
10 Geh gerdenine gāhī girībānına düşsün

terennüm kelevvel
[*tem*]me

[Lyricist: Nefī]

2 çāh-ı] cāh-ı GR, HB1, HB2 | zenaḥdānına] zenaḥdānına NE204, zenaḥdānıña GR, zenaḥdānıña Ha, TMKlii 3 dāmānına] dāmıña GR, dāmānıña Ha, TMKlii | düşsün] missing in M1362 9 Çöz] Cöz NE2067 | zülfüni] zülfüni GR, Ha, TMKlii | bārī] bāzī NE2967 | bahāneyle] bahāne ile GR, TMKlii 10 Geh] Gāh NE2067 | gerdenine] gerdeniñe M1362, Ha, GR, TMKlii | girībānına] girībānıña M1362, Ha, GR, TMKlii 13 Lyricist Nefī] The lyrics consist of the first two distiches of a five-couplet gazel by Nefī (d. 1635); see Nefī 2018, 277.

کار کلبن عیش نیم ثقیل عطری

ای کلبن عیش مید مد ساقیء کلغزار کو جانم	2
ای باد بهار میوزد باده خوشکوار کو	
تنه تنی تنه تنی تنه تن تن تن تن تن نی یل ل ل	4
ل ل ل ل یه له له له له له ل ل لی تره له له له ل ل لی آه یالا	
یل ل ل لی یه ل ل ل ل ل ل ل ل لی امان یه ل ل ل ل ل ل ل لی	6
بند ثانی یه ل ل ل ل ل ل ل ل ل ل باده خوشکوار	
هر کل نوز کلرخی باد دهد ولی	8
کوش سخن شنو کجا دیده اعتبار کو	
میانخانه	10
ای مجلس بزم عیشرا جانم غالیه مراد نیست جانم	

The lyrics appear in M1362, fol. 62v; NE3608, fol. 62v; NE2067, fol. 100v; Ha, p. 371; HB1, p. 225 and TMKlii, no. 24-25.

میوه [میوزد 3 NE3608 مده [مد 2 Ha عطری مصطفی افندی [عطری | NE3608 گفته حافظ کار [کار 1
NE3608 کشد [دهد | TMKlii یاد [باد | M1362 ای هر [هر 8 NE3608 میوزده; M1362 زو
missing in TMKlii [بزم 11 M1362 سخن [سخن | M1362 ای کوش [کوش 9

Kār-ı Gülbün-i ‘ayş nīm şakīl ‘İtrī

p. 174
piece no. 133

2 ey Gülbün-i ‘ayş mīdemed sāķī-i gül‘izār kū cānım
ey Bād-ı bahār mīvezed bāde-i hoş-güvār kū

4 tene nennī tene nennī tene nen nen nen nen nen nī yel lel lel
lel lel lī yeke le le le le lel lī tere le le le le lel lī āh yālā
6 yel lel lī yeke lel lel lel lel lī amān yeke lel le lel le lel lī
yeke lel lel lel lel lel lī bāde-i hoş-güvār *bend-i şānī*

8 Her gül-i nev zi-gül-ruķī bād hemī dehed velī
Güş-i süħan şinev kocā dīde-i i‘tibār kū

10 *miyānhāne*
ey Meclis-i bezm-i ‘ayş-rā cānım ğāliye-i murād nīst cānım

1 Kār-ı] Güfte Hāfız NE3608 | Kār-ı Gülbün-i ‘ayş nīm şakīl ‘İtrī] In M1362, the column on the left-hand side is cropped, thus not all the syllables at the end of the hemistiches are legible. 2 mīdemed] mīdemede NE3608 3 mīvezed] mīvezede NE3608; mīvezū M1362 8 Her] ey Her M1362 | bād] yād TMKlii | dehed] keşed NE3608 9 Güş-i] ey Güş-i M1362 | süħan] süħan M1362 11 bezm-i] missing in TMKlii

فصل نوا

p. 174
piece no. 133
[continued]

(ثقیل) تن تنه نن نن نن نن نن نی تن تنه نن	2
نن نن نن نی تن تره له ل ل یله ل ل ل ل	
ل ل ل ل ی تره ل ل ل ل ل ل ل یالا یل ل ل ی	
غالیه مراد نیست جانم (دور روان)	4
مکرر دره دللا دیده ره دللا تنه نا در نی	
(رمل) ای شاهد قدسی که کشد بند نقابت	6
وی مرغ بهشتی که دهد دانه و آبت	
(سماعی) در تن نن نی تن نن نی تن نن نی تن	8
مکرر (دور کبیر) تن نن نی تنن تا در نی	
نیتر لا تر یل ل ل ل یالا یل ل ل له ل ل ل ل ی	10
مکرر (برفشان) تن در تن در تا در در مکرر	
(مخمس) یل ل ل له له ل ل یالا یل ل ل ی	12
(فرغ) تره له له له ل ل ی آه یالا یل ل ل ی	
آه ای دم صبح خوش نفس نافه زلف یار کو	14
تنه نن نی الی آخره	

م

M1362, NE3608, NE2067, فرغ [فرغ 13 HB1 پرفشان [برفشان 11 M1362 دانو عایت [دانه و آبت 7 Ha, HB1, TMKlii

Faşl-ı nevā

(*saķīl*) ten tene nen nen nen nen nī ten tene
2 nen nen nen nen nī ten tere le lel lī ye le lel lel lel
lel lel lī tere lel lel lel lel lī yālā yel lel lī
4 ğāliye-i murād nīst cānım (*devr-i revān*)
dere dillā dīde re dillā tene nā der ney *mükerrer*
6 (*reme*) Ey şāhid-i ıudsī ki keşed bend-i niķābet

p. 174
piece no. 133
[continued]

V'[e]y mürĝ-i behiştī ki dihed dāne vü ābet
8 (*semā'ī*) dir ten nen nī ten nen nī ten nen nī ten
ten ten nī tenen tā dir ney (*mükerrer*) (*devr-i kebīr*)
10 yentir lā tir yel lel lel lī yālā yel lel le le lel lel lī
mükerrer (*ber-eşşān*) ten dir ten dir tādīr dir *mükerrer*
12 (*muħammes*) yel lel le le lel lī yālā yel lel lī *mükerrer*
(*fer*^ˆ) tere le le le le lel lī āh yālā el lel lī
14 āh Ey dem-i şubħ-ı hoş-nefes nāfe-i zülf-i yār kū
tene nen nī *ilā-āħirihi*

[*tem*]me

[Lyricist: Hâfız-ı Şîrâzî]

7 V'ey] Vy NE204 | dāne... ābet] dān vü 'ayet M1362 11 ber-eşşān] per-eşşān HB1
13 fer^ˆ] ferĝ NE204 17 Lyricist Hâfız-ı Şîrâzî] The lyrics are by Hâfız-ı Şîrâzî (d. 1390?).
They are composed of two different gazels: the first three distiches of the seven-couplet
gazel no. 406 and the first distich of the ten-couplet gazel no. 16. The hemistiches of the
third distich do not follow each other in the lyrics. While the first hemistich comes right
after "miyānhāne" (line 11), the second one comes in the last line of the lyrics (line 14).
Between these, the first distich of gazel no. 16 is located (lines 6 and 7); see Hâfız-ı Şîrâzî
1983, 48 and 827.

بسته زنجیر عطری

p. 177
piece no. 134

پیاله لر که او رخسار آله در کتورر 2
دیار حسنه کلیر بار جم کهر کتورر

خطایه توبه اورقاص عشوه پردازك 4
خرام شیوه لری خطرہ نلر کتورر

The lyrics appear in NE2067, fol. 39v; NE3466, fol. 78r; NE3533, fol. 25v; NE3595, fol. 29v; NE3608, fol. 7r; NE3649, fol. 69v; NE3866, fol. 68r; AK431, fol. 8v; AK584, fol. 25v; M1362, fol. 64v; B1578, fol. 90v; B3370, fol. 27v; BN599, fol. 42r; HB1, p. 226; HB2, p. 199; Ha, p. 373 and TMKlii, no. 24-25.

NE3595, عبد الله چنکی [عطری] | missing in NE3533 [زنجیر عطری] | missing in M1362 [بسته 1
تر] در 2 AK584 طسن اغا, BN599, B1578, AK431, B3370, NE3866, NE3608, طوسون زاده
[کلیر 3 Ha کتورر; AK584 کتورر] | NE3533, NE3649, NE3866, B3370, BN599, TMKlii
NE3466, NE3533, NE3595, NE3608, NE3649, NE3866, AK431, AK584, M1362,
[جم کهر] | NE3866 حج [جم] | AK431 یار; AK584 بادی; BN599 یاره [بار] | B1578, B3370, BN599
[خطایه 4 Ha کتورر; AK584 کتورر] | NE3466, NE3649, AK584 کهر [کهر] | BN599 کهر جام
AK584 پر تازم; NE3649 بر تازم; NE3533 بردارک [پردازك] | AK584 ذی عشوه [عشوه] | NE3533 خطای
NE3466, NE3533, NE3595, NE3608, NE3649, خطایه
NE3866, AK431, AK584, B1578, BN599 | خطرہ [خطرہ] | M1362, NE2067, NE3533, NE3466,
NE3595, NE3608, NE3649, NE3866, AK431, AK584, B1578, B3370, BN599, Ha, HB1,
Ha کتورر; AK584 کتورر] | AK431, B1578, TMKlii | نه لر [نلر] | HB2, TMKlii

Beste zencir İtrî

2 Piyāleler ki o ruḥsār-ı āle dürr getirür
Diyār-ı ḥüsne gelir bār-ı Cem güher getirür

4 Ḥatāya tevbe o raḳḳāş-ı işve-perdāzîñ
Ḥırām-ı şiveleri ḥatıra neler getirür

1 Beste ... İtrî] Abd'ullāh Çengî NE3595; Tosun-zāde NE3608, NE3866, AK431, B1578, B3370, BN599; Tosun Ağa AK584 | İtrî] Öztuna (2006, vol. 1, 400) attributes this beste zencir to İsmâil Dede Efendi (d. 1846), since the lyricist is Ahmed Muhtâr Bey (d.?, 19th century). Üngör (1981, vol. 2, 746) also expresses his hesitation about İtrî as the composer. However Aksüt (1993, vol. 2, 916) rejects Öztuna's attribution of this composition to Dede Efendi. 2 dürr] ter B3370, BN599, NE3533, NE3649, NE3866, TMKlii | getirür] getirir AK584, Ha 3 gelir] gelür NE3466, NE3533, NE3595, NE3608, NE3649, NE3866, AK431, AK584, M1362, B1578, B3370, BN599 | bār-ı] yār-ı AK431, bād-i BN599 | bār-ı... getirür] yāre güher-i cām BN599 | Cem] ḥacc NE3866 | güher] gevher AK584, NE3466, NE3649 | getirür] getirir AK584, Ha 4 Ḥatāya] Ḥatā-yı NE3533 | işve-perdāzîñ] zî-ışve per tāzem AK584; ber-dārîñ NE3533; bir tāze NE3649 5 Ḥırām-ı] Ḥırām u Ha şiveleri] cilveleri NE3466, NE3533, NE3595, NE3608, NE3649, NE3866, AK431, AK584, B1578, BN 599 | ḥatıra] ḥatıra 204 | getirür] getirir AK584, Ha

نوا

p. 177
piece no. 134
[continued]

عمرم يالا يله لل له لا ميرم ياله لل
له له لل لي سار آله در كتورر

2

م

---

1 عمرم]جانم [NE3595, NE3608, AK431 |]كتورر...2 عمرم [missing in NE3533, variant terennüm
in NE3595, BN599 |]ميرم [عمرم NE2067, NE3466, AK431, B1578 2]سار [NE2067,
NE3466, B3370

Nevā

‘ömrüm yālā ye le le lā mīrim yāle le le
le le le le lī sār-ı āle dürr götürür

2

p. 177
piece no. 134
[continued]

[*tem*]me

[Lyricist: Muhtâr]

1 ‘ömrüm] cānım AK431, NE3595, NE3608 | ‘ömrüm...2 götürür] missing in NE3533; variant terennüm in BN599, NE3595 | mīrim] ‘ömrüm AK431, B1578, NE2067, NE3466
2 sār-ı] ruhsār-ı B3370, NE2067, NE3466 4 Lyricist Muhtâr] Although Öztuna notes the correct pen name (Muhtâr) and the period of the poet (19th century), he inaccurately attributes the lyrics to Seyyid Ahmed (2006, vol. 2, 587). Emir Hâşimzâde, also known as Hâşimîzâde, Seyyid Ahmed Muhtar Efendi is a 16th century poet with the pen name Muhtârî, not Muhtâr (Kılıç 2014). Üngör (1981, vol. 2, 746) suggests that the lyrics were composed by a poet from the time of Sultan Selim III (1789-1807). He notes that the lyrics are attributed to Tosunzâde Abdullah Efendi (d. 1715) in some sources and to Seyyid Hâfız Abdullâh Efendi (d. later than 1771-72) in others. The source of this information is Ha, 373. Based on Tosunzâde Abdullah Efendi’s date of death, Üngör claims that the lyricist Muhtâr must be the latter. However this attribution is inaccurate, too. Aksüt (1993, vol. 2, 916) correctly attributes the lyrics to Şehid Ahmed Muhtar Paşa. The lyrics are comprised by a piece (kita) by Halil Paşazâde Vahîdülayn Ahmed Muhtâr (d.? 19th century). The piece is quoted in *Osmanlı Saray Tarih-i - Enderûn Tarihi*; see Tayyârzâde Atâ 2010, 450 and Arslan 2014.

بسته مخمس دده افندی

- زین ایدن باغ جهانی کلمیدر بلبلمیدر 2
عاشقك ارام جانی کلمیدر بلبلمیدر
- بلبل آغلر کل کولر دیرلر مثلدر علویا 4
فاش ایدن رار نهانی کلمیدر بلبلمیدر
- سرونازم دلنوازم کلمیدر بلبلمیدر 6

م

The lyrics appear in NE3608, fol. 112r; NE3649, fol. 69v; NE3866, fol. 68r; AK431, fol. 8r; AK584, fol. 20r; B1578, fol. 90r; HB1, p. 226; Ha, p. 373 and TMKlii, no. 26.

بسته ممش اغا چنبر; NE3649 بسته نظیم اصولش چنبر; NE3608 چنبر بسته ممش اغا [بسته مخمس دده افندی 1
AK584 بسته چنبر ممش; AK431 بسته ممش آغا اصولش چنبر; B1578 بسته ممش اغا اصول چنبر; NE3866
بلبل مدر [بلبلمیدر | AK584 حیاتی; NE3608, NE3649, NE3866, AK431, B1578; جهانی 2
بلبلمیدر | NE3649, NE3866 دللرین; NE3608, AK431, AK584, B1578; دللرک [عاشقك 3
NE3649 بلبل مدر | Ha, TMKlii آغلر [آغلر 4
NE3608, NE3649, AK431, AK584, B1578, Ha, HB1, راز [زار 5
AK584 دیدیلر [دیرلر | B1578
دادای یار [سرونازم دلنوازم 6
NE3649 بلبلمدر [بلبلمیدر | NE3649 کلمدر [کلمیدر | TMKlii
DADI DAD DAD KLEMDER BLBLMIDR; missing in NE3649, AK431, B1578; [بلبلمیدر... سرونازم | NE3608
AK584 دادای یار کلمیدر بلبلمیدر ظالم وای کلمیدر بلبلمیدر وای; NE3866

Beste muḥammes Dede Efendi

p. 178

piece no. 135

- 2 Zeyn eden bāğ-ı cihānı gül midir bülbül midir
‘Āşıkıñ arām-ı cānı gül midir bülbül midir
- 4 Bülbül ağlar gül güler dërler meseldir ‘Ulvıyā
Fāş eden rāz-ı nihānı gül midir bülbül midir
- 6 serv-i nāzım dil-nüvāzım gül midir bülbül midir

[*tem*] *me*

[Lyricist: Ulvî]

1 Beste...Efendi] Beste Nazım uşüleş çenber NE3649; Çenber beste Memiş Ağa NE3608; Beste Memiş Ağa çenber NE3866; Beste Memiş Ağa uşül çenber B1578; Beste Memiş Ağa uşüleş çenber AK431; Beste çenber Memiş AK584 2 cihānı] canānı NE3608, NE3649, NE3866, AK431, B1578; ḥayātı AK584 3 ‘Āşıkıñ] Dilleriñ NE3608, AK431, AK584, B1578; Dillerin NE3649, NE3866 4 dërler] dëdiler AK584 5 rāz-ı] rār-ı NE204, NE3649 6 serv-i...dil-nüvāzım] dādā-yı yār NE3608; dād-ı dād dād NE3866 | serv-i...midir²] dādā-yı yār gül midir bülbül midir zālīm vāy gül midir bülbül midir vāy AK584; missing in AK431, B1578, NE3649 8 Lyricist Ulvî] Öztuna (2006, vol. 2, 622), Üngör (1981, vol. 2, 747) and Aksüt (1993, vol. 2, 917) inaccurately attribute the lyrics to Ulvî Hüseyin Ağa/Efendi. The lyrics are by Terzizāde Mehmed Ulvî Çelebi (d. 1585). They consist of the first and last distiches of a seven-couplet gazel by Ulvî; see Çetin 1993, 279-280.

سماعی دده افندی

p. 180
piece no. 136

- ای غنچه باغ جهان وی زینت دستار جان 2
ایتسه م نوله بلبل کبی خار غمکدن الامان
- کل ناله می کوش ایله کل بن زاری خاموش ایله کل 4
لیلی میسین ای کلبدن مجنونک اولمشدر کؤکل
- دری زاره هر نفس ذوق وصالکدر هوس 6
سندن روادر ملتسم ای چاره ساز عاشقان

م

1 گفته دژی افندی سماعی طوسون [سماعی دده افندی | Ha نقش آغیر سماعی; NE3866, fol. 73r; B1578, fol. 98r; HB1, p. 229 and Ha, p. 372. The lyrics appear in NE3608, fol. 100v; NE3866, fol. 73r; B1578, fol. 98r; HB1, p. 229 and Ha, p. 372.

کفته دژی افندی سماعی طوسون [سماعی دده افندی | Ha نقش آغیر سماعی; NE3866, fol. 73r; B1578, fol. 98r; HB1, p. 229 and Ha, p. 372. The lyrics appear in NE3608, fol. 100v; NE3866, fol. 73r; B1578, fol. 98r; HB1, p. 229 and Ha, p. 372.

1 گفته دژی افندی سماعی طوسون [سماعی دده افندی | Ha نقش آغیر سماعی; NE3866, fol. 73r; B1578, fol. 98r; HB1, p. 229 and Ha, p. 372. The lyrics appear in NE3608, fol. 100v; NE3866, fol. 73r; B1578, fol. 98r; HB1, p. 229 and Ha, p. 372.

2 NE3866, B1578 جنان وای; NE3866, B1578 جنان [جهان 2 NE3866, B1578 طوسون زاده [دده افندی | NE3608 زاده
B1578 خاری [خار | NE3866, B1578, HB1 ایتسم; NE3608 ایتسم [ایتسه م 3 B1578 جان وای [جان
NE3608 زار [زاری | B1578 کل کل وای; NE3608 کل کل [کل | repeated in B1578 [کل... کل 4
NE3608 یوسف [لیلی 5 B1578 کل کل وای; NE3608 کل کل اه [کل | HB1 خاموش [خاموش
before this line there is an extra line [کؤکل... لیلی | B1578 یوسفمیسک; NE3866 یوسفمیسین [میسین
in NE3866, لطفک بکا همواره قیل درد درونه چاره قیل; in NE3608, لطفک بکا همواره قیل درد درونه چاره قیل
NE3608, NE3866, B1578 تازه کل [کلبدن | Ha میسک; HB1 مسین [میسین | B1578
B1578 هوس وای [هوس 6 B1578 کؤکل ای [کؤکل | Ha مفتونک; NE3608, NE3866, B1578 یعقوبک
in NE3866, followed by عاشقان وای; NE3866, کل ناله می کوش ایله کل مکرر followed by عاشقان 7
in B1578 کل ناله می کوش ایله کل وای مکرر

Semā'ī Dede Efendi

p. 180
piece no. 136

2 Ey gonça-i bāğ-ı cihān v'ey ziynet-i destār-ı cān
Ëtsem n'ola bülbül gibi hār-ı ğamıñdan el-'amān

4 gel nālemi gūş eyle gel ben zārı hāmūş eyle gel
Leylā mısın ey gül-beden Mecnūn'uña olmuşdur göñül

6 Dürrī-i zāre her nefes zevk-i vişālīñdir heves
Senden revādır mültemes ey çāre-sāz-ı 'āşıkān

[tem]me

[Lyricist: Dürrî]

1 Semā'ī] Şarkı semā'ī NE3866, Nakş ağır semā'ī Ha | Semā'ī... Efendi] Güfte-i Dürrī Efendi semā'ī Tosun-zāde NE3608 | Dede Efendi] Tosun-zāde NE3866, B1578 2 cihān] canān NE3866; canān vāy B1578 | v'ey] A contraction of "ve ey!" | cān] cān vāy B1578 4 gel¹ ... gel³] An extra hemistich after this hemistich in NE3608: Lütfün baña hemvāre kıl derd-i [d]erūna çāre kıl; an extra hemistich after this hemistich in B1578, NE3866: Lütfün baña hemvāre kıl derd-i derūna çāre kıl | zārı] zār NE3608 | hāmūş] hāmūş HB1 5 Leylā] Yusūf B1578, NE3608, NE3866 | mısın] mısıñ Ha | gül-beden] tāze gül B1578, NE3608, NE3866 | Mecnūn'uña] meftūnūñ Ha; Ya'kūb'uña B1578, NE3608, NE3866 7 'āşıkān] followed by gel nāle mi gūş eyle gel mükerrer in NE3866, B1578 9 Lyricist Dürrî] The pen name in the last distich indicates that the lyricist is Dürrî. However there are a few poets who used this pen name and the editors could not identify which of them was responsible for these lyrics.

سماعی دده افندی

p. 181
piece no. 137

ای غنچه دهن آه سحر دن حذر ایله آینه مهر رخی بی کدر ایله	2
ای بلبل خوش لهجه کزوب نغمه سرایان هر کوشده صد جلوه نما عشوه لر ایله	4
یار یار یار بلی یارم دوست بلی میرم تر دلی تن تر دلی تن مکرر تر دلی تن تن تن ناته درنی	6 8

م

The lyrics appear in HB1, p. 229; Ha, p. 373 and TMKlii, no. 27; in NE3608, fol. 82v in makâm uşşâk and in NE9857, fol. 52r in makâm muhayyer.

NE3608 رخیکی [رخیکی 3 | NE3608; missing in NE9857 | دده افندی | Ha یوروك سماعی [سماعی 1
سرایا [سرایان | HB1 نغمه [نغمه | NE3608 اولوب [کزوب | NE3608, NE9857 خوشلهجه [خوش لهجه 4
NE3608, NE9857 جلوه [عشوه | NE3608, Ha کوشه ده [کوشده 5 Ha
variant terennüm in NE3608, terennüm missing in NE9857 | درنی 8...¹ یار 6 NE9857

Nevā

Semā'ī Dede Efendi

p. 181
piece no. 137

2 Ey gōnça-dehen āh-ı seherden hāzer eyle
Āyine-i mihr-i ruḥuñı bī-keder eyle

4 Ey bülbül-i hoş-lehce gezüb nağme-serāyān
Her kūşede şad cilve-nümā 'işveler eyle

6 yār yār yār belī yārim dōst belī mīrim
ter dillī tenen ter dillī tenen *mükerrer* ter dillī

8 tenen tenen tenen nā tene der ney

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Dede Efendi] missing in NE9857; Na'li NE3608 4 gezüb] olub NE3608 | nağme-serāyān] nağme-i serāyān HB1; nağme-serāyā Ha 5 cilve-nümā] 'işve-nümā NE3608, NE9857 | 'işveler] cilveler NE3608, NE9857 6 yār¹... 8 ney] variant terennüm in NE3608, missing in NE9857

بسته چنبر اسعد افندی

عذارك كل كل اولمش پوسه دن دل داغ داغندر 2
حسد اول باغیان عشقه کیم کلچین باغندر

نمایان اولمدقجه صبح وصلت سونمه سون یانسون 4
فتیل داغ فرقت سیننه ده ای دل چراغندر

پوسه دن دل داغ داغندر 6

م

The lyrics appear in NE3466, fol. 108v; NE3649, fol. 20r; AK431, fol. 87r; AK584, fol. 48r; B3339, fol. 188v; BM, p. 238; HB1, p. 114; HB2, p. 117; GM, p. 149 and Ha, p. 220.

بسته چنبر; NE3466 گفته نائلی بسته چنبر اسعد افندی [بسته چنبر اسعد افندی | Ha, GM بسته] بسته 1
missing in [چنبر اسعد افندی | AK431 اصولش چنبر [چنبر | BM اسعد افندی شیخ الاسلام اسبق
بوسه دن [پوسه دن | B3339 کول کول; NE3649 کلکل [کل کل | B3339 عذارن [عذارك 2 B3339
داغندر [داغندر | AK584 دلداغ [دل داغ | GM, Ha, BM, NE3466, NE3649, AK431, AK584, BM, Ha, GM
NE3466, NE3649, AK431, AK584, BM, Ha; GM داغندن 3 [اول باغیان بان [اول باغیان
NE3466; کل چین [کلچین | B3339 باغ باغندر; AK431 باغبانی; GM, Ha, BM, NE3649, AK431, AK584, BM, Ha
اولمه دقچه [اولمدقجه 4 | NE3466, NE3649, AK431, AK584, BM, Ha باغندر [باغندر | B3339 چین
NE3466, AK431; BM اولمه دقچه | NE3466, NE3649, AK431, AK584, BM, Ha سونمسون [سونمه سون |
B3339, BM, Ha سیننه ده [سینه ده | B3339 فرقتندر [فرقت | B3339 فتیلی; AK431 فتیلی [فتیل 5
NE3466, AK431, AK584, BM, Ha; GM چراغندر [چراغندر | NE3466, AK431, AK584, BM, Ha
missing in NE3649, AK431, GM [داغندر... پوسه | NE3466, BM, Ha, GM پوسه دن [پوسه دن 6
NE3466, BM, Ha [داغندر | AK431, AK584, B3339

بسته دور کبیر طبعی

p. 185
piece no. 139

برك كل ای غنچه فم سن کبی تردانمیدر 2
یا سمن اندامنه بوینجه پیراهنمیدر

کوشنه کرمز نه حکمتدر فغان عاشقان 4
آه تأثیر ایلمز قلبك عجب آهنمیدر

سن کبی تردانمیدر 6

م

The lyrics appear in NE3649, fol. 20v; AK584, fol. 48r; B3339, fol. 190r; BM, p. 238; HB1, p. 114; HB2, p. 117; GM, p. 149; GR, p. 203; Ha, p. 220 and NM, p. 114.

[طبعی] | missing in B3339 [دور کبیر طبعی] | NE3649 بسته بکر چاوش ثقیل [بسته دور کبیر طبعی] 1
سنکی [سن کبی] | AK584, BM, Ha, HB1, HB2, GM, GR | غنچه [غنچه] 2 Ha طبعی مصطفی افندی
[بوینجه] | BM, Ha اندامکه [اندامنه] 3 NE3649, B3339 تردامن میدر [تردانمیدر] | AK584, B3339
BM, Ha, GR, NM | کوشکه [کوشنه] 4 B3339 پراهن میدر [پیراهنمیدر] | Ha بوکجه
Ha, HB1, GM, GR, NM; کرمز [کرمز] | B3339 ایلمز می [ایلمز] 5 B3339 فغانی [فغان] | HB2 کرمز; آهن [آهنمیدر] | B3339 ایلمز می [ایلمز] 6 NE3649; missing in B3339
افندم ایلمز آهنمیدر [تردانمیدر]... سن 6 B3339 میدر

Dügāh

Beste devr-i kebīr Ṭabʿī

p. 185
piece no. 139

2 Berg-i gül ey gonça-fem sen gibi ter-dāmen midir
Yāsemen endāmına boyunca pīrāhen midir

4 Gūşine girmez ne hikmetdir fiğān-ı ‘aşıķān
Āh te’şīr eylemez ķalbiñ ‘aceb āhen midir

6 sen gibi ter-dāmen midir

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Beste ... Ṭabʿī] Beste Bekir Çavuş şakīl NE3649; missing in B3339 2 gonça-fem] gonca AK584, BM, Ha, HB1, HB2, GM, GR 3 endāmına] endāmına BM, Ha | boyunca] boyunca Ha | pīrāhen] pīrahin B3339 4 Gūşine] Gūşine BM, GR, Ha, NM | girmez] gēzmez HB2 5 eylemez] eylemez mi B3339 6 sen ... midir] efendim eylemez āhen midir NE3649; missing in B3339 8 Lyricist unknown] Üngör (1981, vol. 1, 119-120) attributes the lyrics to “Haftanî Hâfız Esad”. Şehreminizâde Hâfız Esad Bey was an eighteenth-century poet from the era of Sultan Selim III. However there is no other information about his life and poetry in the sources, and it is not possible to prove that the lyrics were written by him; see Kesik 2014.

Dügāh

Semā'ī Ṭab'ī

p. 186

piece no. 140

2 Nedir ol cünbüş-i nādīde o cān-süz nigāh
Āh elinden seniñ ey āfet-i āşüb-ı dil āh

4 Tütüyā eyler idim çeşmime hāk-i kademīñ
Āsitān-ı keremiñ olsa baña cāy-ı penāh

6 yel le lel lele lel le le lel le le lel le lī
yār cān-süz nigāh

[*tem*]me

[Lyricist: Tabî]

1 Semā'ī Ṭab'ī] Semā'ī Tab'ī güfte beste under maḳām hişār NE3649; beste under maḳām şabā NE3866; beste B3339; Ağır semā'ī Hāce GR; Aḳşak semā'ī Tab'ī Muştafā Efendi Ha; Ağır semā'ī Hāce'niñ NM 2 Nedir] Āh nedir GR, NM | ol] o GM | cünbüş-i... nigāh] cünbüş nādīde-i nāz süz-ı nigār B3339 3 elinden] eliñden NE3649, Ha | āşüb-ı] āh āşüb-ı B3339 | dil āh] dīldar B3339 4 Tütüyā...kademīñ] missing in B3339 5 Āsitān-ı] Āsitāniñ B3339 | cāy-ı] çāy-ı NE204, NE3649, NE3866, B3339 | cāy-ı penāh] süz-ı nigār B3339 6 yel...7 nigāh] different terennüm in NE3649 9 Lyricist Tabî] In NE 3649, the composition and the lyrics are attributed to Tabî. It is also plausible that the lyrics are by Tabî Mustafā Efendi (d. c. 1785), who, according to Öztuna (2006, vol. 2, 363), was known to be a poet and a composer.

دوگاه

نقش سیاهی اسعد افندی

p. 187
piece no. 141

در ینی پیش منی پیش منی در ینی	2
در چمنی ورد منی ورد منی در چمنی	
یار ای یار ای یار قربانك اولم بن	4
ای یار یار حیرانك اولم بن ای	
دوست دوست بیچاره دلم یار	6
ای یار ای یار ای یار ای یار هی	
هی هی دتدره دللا دره دیم تن تن	8
تن دوست دره دللا دره دیم تن	
یلل لی یلل لا	10
میانخانه	
هر سخنی باتو مرا باتو مرا هر سخنی	12
هر دهنی پوس ترا پوس ترا هر دهنی	

ترنم کالاول

م

The lyrics appear in B3339, fol. 191v; NE3649, fol. 21r; AK431, fol. 88v; HB1, p. 116; HB2, p. 117; BM, p. 239; GM, p. 150; GR, p. 204; NM, p. 114 and Ha, p. 220.

هر [در¹ 3] AK431 بکر اغا | missing in B3339; [نقش یورک] Ha | BM یورک [نقش 1] AK431 هر; NE3649 بر [در²] missing in NM | [ورد منی] NE3649 ویردی [ورد²] | AK431 GM, NM یاتو [باتو²] | GM, NM یاتو [باتو¹] B3339, HB1, HB2 12 من [بن 5] B3339 من [بن 4] BM, Ha, GM, NM بوس [پوس²] | BM, Ha, GM, NM بوس [پوس¹] 13

Dügāh

Naqş semā'ī Es'ad Efendi

p. 187
piece no. 141

2 **Der-Yemenī pīş-i menī pīş-i menī der-Yemenī**
Der-çemenī verd-i menī verd-i menī der-çemenī

4 yār ey yār ey yār qurbānıñ olam ben
ey yār yār hayrānıñ olam ben ey
6 dōst dōst bī-çāre dilem yār
ey yār ey yār ey yār ey yār hey
8 hey hey detdere dillā deredim ten ten
ten dōst dere dillā deredim ten
10 yevel lī yevel lā

miyānhāne

12 **Her suhenī bā-tū merā bā-tū merā her suhenī**
Her dehenī pūs-i tū-rā pūs-i tū-rā her dehenī

terennüm kelevvel

[*tem*]me

[Lyricist: Ebû Saîd-i Ebülhayr]

1 Naqş] Naqş yürük Ha; Yürük BM | Es'ad Efendi] In AK431, this naqş semâî attributed to Bekir Ağa; missing in B3339 3 Der-çemenī] Her çemenī AK431 | verd-i menī²] missing in NM; vird-i menī NE3649 4 ben] men B3339 5 ben] men B3339, HB1, HB2 12 bā-tū¹] yā tū GM, NM | bā-tū²] yā tū GM, NM 13 pūs-i¹] būs-i BM, Ha, GM, NM tū-rā¹] tū-rā NE204 | pūs-i²] būs-i BM, Ha, GM, NM | tū-rā²] tū-rā NE204 16 Lyricist Ebû Saîd-i Ebülhayr] It is possible that the lyrics are derived from a rubâî by Ebû Saîd-i Ebülhayr (d. 1049), a famous Persian Sufi and poet from the Khorasani school of Sufisim. This is the Turkish pronunciation of his name, which can also be transcribed as Abû Saîd Abi'l-hayr following Encyclopaedia Iranica (Böwering, 2011). For rubâî see Ebû Saîd-i Ebülhayr [n.d.].

بسته حقیف دلخیات

p. 188
piece no. 142

- يك بيك كچه مراد دلی تقریر ایتدم 2
نیلم آه او مه پیکری دلکیر ایتدم
- ایلیوب خوابده تقبیل او نور بصری 4
اویانوب خواهش ایله عینی تعبیر ایتدم
- آه سرونازم عشوه بازم کل افندم 6
امان بلی شاهمن

م

The lyrics appear in NE3466, fol. 119v; NE3649, fol. 24v; B3370, fol. 63r; B3339, fol. 197r; BM, p. 248; HB1, p.119; Ha, p. 231 and FAS_MUN_SA, p. 9.

بسته حقیف; BM; بسته حقیف دلخیات قلفه; NE3649 بسته دلخیات اصولش حقیف [بسته حقیف دلخیات 1
مهی] مه 3 B3339 دل [دلی | NE3466 مرادی] مراد | B3339 يك به يك [يك بيك 2 Ha دلخیات قلفه
خابده] خوابده 4 B3339 دل کیر; NE3649 دیلکیر [دلکیر | NE3649 پیکر] پیکر | NE3466, NE3649
خواهش [خواهش 5 NE3466 تقبلی] تقبیل | BM خوابیده; HB1 خوابده; B3339 خوابده; NE3466
B3370 ایلمر [ایتدم | B3339 عینی] عینی | NE3649, B3339 خواهشله [خواهش ایله | NE3466
missing in BM, Ha] امان 7 B3339 سروینازم [سرونازم | missing in B3370] شاهمن 7...آه 6
NE3649, B3339 بلی یارم; NE3466 بلی شاهمن [شاهمن...امان

Şabā

Beste hafif Dilhayāt

p. 188
piece no. 142

2 Yek-be-yek gerçi murād-ı dili taqrır etdim
Neyleyim āh o meh-peykeri dil-gır etdim

4 Eyleyüb h^wābda taqbıl o nūr-ı başarı
Uyanub h^wāhiş ile ‘aynını ta‘bır etdim

6 āh serv-i nāzım ‘işve-bāzım gel efendim
amān belī şāh-ı men

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Beste ... Dilhayāt] Beste Dilhayāt uşüleş hafif NE3649; Beste-i hafif Dilhayāt Kalfa BM; Beste-i hafif Dilhayāt Kalfa Ha | hafif] hafif NE204 2 dili] dil B3339 3 meh-peykeri] mehi-peykeri NE3466; mehi-peyker NE3649 | dil-gır] dil-gır NE3649; dil-i gır B3339 4 h^wābda] hābda NE3466; h^wāpda B3339; cavābda HB1; h^wābīda BM | taqbıl] taqbili NE3466 5 h^wāhiş ile] hāhişle NE3649, B3339 | ‘aynını] ‘aynını B3339 | etdim] eyler B3370 6 āh...7 men] missing in B3370 7 amān] missing in BM, Ha

بسته دور کبیر ظهیریا

p. 189
piece no. 143

کَلستَان نقشِ حسنکدن بهارستان یازار سنبل زلفک سیاقِ حطنی ریجان یازار	2
خاتم لعلک چیقاردق نقشنی بر بوسه دن نافذا الدق دهانندن خبر احسان یازار	4
تادر تن در تن در تن تانا در نی	6

م

1 [بسته دور کبیر ظهیریا] The lyrics appear in NE3466, fol. 118; NE3649, fol. 23v; AK86, fol. 14r; AK584, fol. 42r; B3339, fol. 198r; BM, p. 248; HB1, p. 119; GM, p. 138; GR, p. 182; Ha, p. 230; NM, p. 100 and FAS_MUN_SA, p. 8.

AK86 بسته صبا اصولی دور کبیر زخاریانک; NE3649 بستۀ بکر اغا اصولش دور کبیر [بسته دور کبیر ظهیریا] 1 GM, زاخاریا; Ha, زاخاریه; GR, زخاریا; AK584, BM; ظهیریه [ظهیریا] | missing in B3339 [دور کبیر ظهیریا] [کَلستَان نقش] | B3339 کَلستاتم; AK86 کل ستانی [کَلستَان 2] AK86, NM زاخاریان; FAS_MUN_SA; NE3466, NE3649, B3339, یزار [یازار] | AK584 حسنی نقش ایدر; NE3466, NE3649 حسن نقش ایدن [سیاق] | B3339 خطّ; AK584 زلفن [زلفک] | B3339 سنبل [سنبل 3] AK584 یازر; HB1; خطّینی; AK86, BM, Ha, HB1, GM, GR, NM; NE3466, NE3649, AK86, خطّینی [حطنی] | AK86; HB1; خاتم; AK584 جام [خاتم 4] AK584 یازر; NE3466, NE3649, B3339, HB1; یزار [یازار] | B3339 [چقاردق] | NE3466, NE3649 چقاردق [دن... خاتم] | missing in B3339 [دق] | FAS_MUN_SA حاتم; AK86, HB1, GM, GR, NM, FAS_MUN_SA نافزا [نافذا 5] AK86 نافیزه; NE3466; B3339 خبراستان [خبر احسان] | AK86, NE3649, دهانندن [دهانندن] | B3339 الدیق [الدق] | HB1 [نی... تادر 6] AK584 یازر; NE3466, NE3649, B3339, HB1; یزار [یازار] | AK86 واحسان [احسان] variant terennüm [نی... تدر³تن] | missing in B3339 [تدر¹تن] | AK86 terennüm missing in AK86 NE3649, AK584

Beste devr-i kebīr Zāharya

p. 189
piece no. 143

- 2 Gülsitān-ı naqş-ı ḥüsnünden bahāristān yazar
Sünbül-i zülfün siyākat ḥaṭṭını reyḥān yazar
- 4 Ḥātem-i la'liñ çıkardık naqşını bir büseden
Nāfızā aldık dehānından ḥaber iḥsān yazar
- 6 tādir ten dir ten dir ten nen tānā dir ney

[*tem*] *me*

[Lyricist: Nāfız]

1 Beste ... Zāharya] Şabā beste B3339 | Zāharya] Zāharyan AK86, NM; Zāharya GM, GR, Ha; Ağa NE3649 2 Gülsitān-ı] Gülsitānım B3339 | naqş-ı] ḥüsni AK584, NE3466 ḥüsnünden] naqş eder AK584; naqş eden NE3466 3 Sünbül-i...yazar] This line is missing in FAS_MUN_SA | zülfün] zülfün AK584; ḥaṭṭ-ı B3339 | siyākat] siyākatın B3339 ḥaṭṭını] ḥaṭṭını NE204 4 Ḥātem-i] Ḥātem-i AK86; cām-ı AK584, GM; Ḥan'ım NE3466; Ḥan'ım HB1 | Ḥātem-i...büseden] missing in B3339 | büseden] püsedden HB1 5 Nāfızā] Nāfızā B3339, NE3466, GR; Nāfıza AK86; Nāfız HB1 | Nāfızā...yazar] This line is missing in FAS_MUN_SA | ḥaber] ḥaber u AK86 6 tādir...ney] terennüm is missing in AK86 8 Lyricist Nāfız] Öztuna (2006, vol. 2, 512, 589), Aksüt (1993, 1169) and Üngör (1981, vol. 2, 977) attribute the lyrics to Nāfız. It is possible that the lyrics are by Lāzikizāde Feyzullāh Nāfız Efendi (d. 1767). However the editors could not locate the lyrics in his dīvān; see Demir 2017.

صبا

سماعی حافظ رفعت

p. 190
piece no. 144

دلدارى كوروب نغمهء شهناز ايده لم كل 2
مطرب دميدر ناله و آغاز ايده لم كل

بن بادهء عشقيه مى نخوتيله سن 4
مستانه نياز ايليه لم ناز ايده لم كل

عمرم آمان جانم آه ايده لم كل 6

---

1 [سماعی حافظ رفعت] The lyrics appear in Ha, p. 233 and FAS_MUN_SA, p. 11.

1 Ha, ناله به آغاز [ناله و آغاز 3 FAS_MUN_SA آغر سماعی Ha; اقصاق سماعی [سماعی 1
FAS_MUN_SA 4 Ha, عشق ايله [عشقيه 4 FAS_MUN_SA | نخوت ايله [نخوتيله
FAS_MUN_SA

Şabā

Semā'ī Ḥāfız Rif'at

p. 190
piece no. 144

2 Dildārı görüb nağme-i şehnāz edelim gel
Muṭrib demidir nāle ve āğāz edelim gel

4 Ben bāde-i 'aşk ile mey-i naḥvet ile sen
Mestāne niyāz eyleyelim nāz edelim gel

6 'ömrüm amān cānım āh edelim gel

[Lyricist: unknown]

1 Semā'ī] Akşak semā'ī Ha; Ağır semā'ī FAS_MUN_SA 3 nāle...āğāz] nāleye āğāz Ha,
FAS_MUN_SA 4 'aşk ile] 'aşk eyle Ha, FAS_MUN_SA | naḥvet ile] naḥvet eyle Ha,
FAS_MUN_SA

نقش سماعی بکر اغا

p. 191
piece no. 145

دلم ربوده آن چشم شوخ فتانست 2
که غمزه اش بر تأثیر تیر مژگانست

جانم یله ل ل له ل ل له لی وای عمرم تره ل ل 4
له ل ل له لی دوست مکرر آواره کم یار بیچاره کم
دوست دلداده کم ای یار بلی بلی یل له لی 6
الی آخره یار بلی بلی یل له لی دوست که غمزه اش
بند ثانی 8

دم وصال ز جوش مجاره حیرت
بجای خنده شادی دو دیده کریانست 10

ترنم الی آخره
م

1 نقش سماعی بکر اغا | The lyrics appear in NE3466, fol. 127r; AK431, fol. 42v; AK584, fol. 46r; M1362, fol. 38r; B3339, fol. 202v; BM, p. 252; HB1, p. 121; HB2, p. 119; GM, p. 139; GR, p. 183; Ha, p. 233; NM, p. 101 and FAS_MUN_SA, p. 43.

عن آن | B3339 دیلم [دلم] 2 | missing in B3339 [بکر اغا] | missing in NE3466, B3339 [نقش] 1
NM است به [اش بر | GR امش; HB1 لمش [اش] 3 AK431, AK584 فتانست [فتانست] | NE3466
دمی [دم] 9 AK431 ز تیر; NE3466 تیغ; B3339 تیر و [تیر | AK431 تأثیری [تأثیر | AK431 پر می [بر
GR, مجاری [مجاره | B3339 زجوشی [ز جوش | B3339 وصال [وصال] | NE3466, AK431, B3339
NE3466, AK431, B3339 خیرت [حیرت] | NE3466, AK431 مجاره; B3339 مجاده; AK584 مجادی; NM;
کریانست [کریانست] | AK584 دید [دیده] | AK431 تو; NE3466 نو [دو] 10 BM, HB1, HB2
NE3466

Nağş semā'ī Bekir Ağa

p. 191
piece no. 145

2 Dilem rubūde-i ān çeşm-i şūh-ı fettānest
Ki ğamze-āş ber-te'sīr-i tīr-i müjgānest

4 cānım yele lele lele lī vāy 'ömrüm tere lele
lele lele lī dōst *mükerrer* āvāreñem yār bī-çāreñem

6 dōst-ı dil-dādeñem ey yār belī belī yel le lī
yār belī belī yel le lī dōst Ki ğamze-āş *ilā-āhīrihi*

8 *bend-i sānī*
Dem-i vişāl zi-cūş-ı mücāre-i hayret
10 Be-cāy-ı hānde-i şādī dū dīde geryānest

terennüm ilā-āhīrihi
[tem]me

[Lyricist: unknown]

1 Nağş] missing in NE3466, B3339 | Bekir Ağa] missing in B3339 2 Dilem] Dilem B3339 | ān] 'an NE3466 | fettānest] feşānest AK431, AK584 3 ğamze-āş] ğamze-lemş HB1; ğamze-amş GR | ğamze-āş...tīr-i] ğamze-est be-te'sīr-i NM | ber-te'sīr-i] per mey te'sīr-i AK431 | tīr-i] tīr ü B3339; tīg NE3466; zi-tīr AK431 9 vişāl] vişāl-i B3339 | zi-cūş-ı] zī-cūş-i B3339 | mücāre-i] mücāde-i B3339; mücāze-i AK431, NE3466; mücādī-yi AK584; mücārī-yi GR, NM | hayret] hayret AK431, B3339, NE3466, BM, HB1, HB2 10 dū] bū NE3466; tū AK431 | dīde] dīd AK584 | geryānest] gbryānest NE3466

صبا

نقش سماعی

p. 192
piece no. 146

جفایه ای بت نورسته طاقتم وار یوق 2
نگاه روی نکاره قناعتم وار یوق

عمرم جانم هی یار یل للی یله لا جانم 4
یار هی دوست ترلی یله لا میرم یار
هی هی هی هی جانم یار یار کل آمان 6
حیران قربان سرکردانکم بن بن کل
افندم امان هی 8

میانخانه

مکرکه ایلیه کندی بنی سزای وصال 10
نیاز وصلته زیرا لیاقتم وار یوق

ترنم کالاول

م

1 [نقش سماعی] The lyrics appear in BM, p. 251; HB1, p.122 and Ha, p. 230.

1 BM, Ha من من [بن بن 7 BM, Ha نقش سماعی اسماعیل آغا] نقش سماعی

Şabā

Naqş semā'ī

p. 192
piece no. 146

2 Cefāya ey büt-i nevreste tākātım var yok
Nigāh-ı rūy-ı nigāre kanā'atım var yok

4 'ömrüm cānım hey yār yel lel lī yele lā cānım
yār hey dōst ter lelī yele lā mīrim yār
6 hey *mükerrer* hey hey cānım yār yār gel amān
hayrān qurbān-ı ser-gerdānıñım ben ben gel
8 efendim amān hey

miyānhane

10 Meğer ki eyleye kendi beni sezā-yı vişāl
Niyāz-ı vuşlata zīrā liyākatım var yok

terennüm kelevvel

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

¹ Naqş semā'ī] This composition is not attributed to any composer in the manuscript. In BM and Ha this semā'ī is attributed to İsmā'īl Ağa, and Öztuna (2006, vol. 1, 393) attributes this semā'ī to Kara İsmā'īl Ağa (d. 1724). 7 ben ben] men men BM, Ha

بسته زنجیر الحاج اسماعیل افندی

کوکل که عشقله پر سینہ ده خزینہ بولور او مغربی کبدر کویا دفینہ بولور	2
نه بن نظیم او شه حسنہ بکرزین بولورم بنم کبی نه او شه بندہ کمینہ بولور	4
آه یله لل لل له له له له له له لی تره لل لل له له له له له له له له لی وای سینہ ده خزینہ بولور	6 8

م

The lyrics appear in HB1, p. 461; HB2, p. 494; GM, p. 340; GR, p. 502; Ha, p. 713 and FAS_CT_YG, p. 4.

1 [بسته زنجیر الحاج اسماعیل افندی] 2 Ha [عشقله] 3 Ha عشق ایله 4 FAS_CT_YG [او شه] 5 FAS_CT_YG [بکرزین] | Ha او مه [او شه] 6 GM, GR; کویا 7 HB1, HB2 [بولور] 8 GR اول شه; Ha او مه; GM اول یار [او شه] | FAS_CT_YG نه او شه بن کبی [شه]

Yegāh

Beste zencir el-Hāc İsmā'il Efendi

p. 193
piece no. 147

2 Göñül ki 'aşkla pür sinede hazine bulur
O Mağribi gibidir güyyā define bulur

4 Ne ben Nazım o şeh-i hüsne beñzerin bulurum
Benim gibi ne o şeh bende-i kemine bulur

6 āh yele lel lel le le le le le lī tere lel lel le
le lel le le le le le le lī vāy sinede

8 hazine bulur

[*tem*]me

[Lyricist: Nazım]

3 güyyā] güyā GM, GR 4 şeh-i] meh-i Ha 5 şeh] yār GM, meh Ha 10 Lyricist Nazım]
The lyrics are by Nazım Yahyā Çelebi (d. 1727). It consists of the first and last distiches of
an eleven-couplet naat-ı şerif (a kasıde in honor or praise of the Prophet); see Yahyā Nazım
1841, 89, and Gümüş 1992, 356.

بسته حقیف الحاج اسماعیل افندی

- بر خبر کلمدی آرام دل و جانمندن 2
جانمک جانانی حبیبمندن او جانمندن
- نامه لازم دکل او شوخ بیلور خامه کبی 4
کشف ایدر حال دلم چاک کریبانمندن
- یاله لل لی یاله لل لی یاله لل لی یل لل لی 6
یله لا رام دل و جانمندن

م

---

1 [بسته حقیف الحاج اسماعیل افندی] The lyrics appear in HB1, p. 461; HB2, p. 494; GM, p. 340; GR, 502 and Ha, p. 712.

[خامه 4 Ha جانی] جانانی 3 HB1, HB2 خبر 2 Ha دلال زاده اسماعیل افندی [الحاج اسماعیل افندی 1
حامه HB1, HB2, GR

Yegāh

Beste ḥafif el-Ḥāc İsmā'īl Efendi

p. 194
piece no. 148

2 Bir ḥaber gelmedi ārām-ı dil ü cānımdan
Cānımıñ cānānı ḥabībimden o cānımdan

4 Nāme lāzım deęil o şūḥ bilür ḥāme gibi
Keşf eder ḥāl-i dilim çāk-i girībānımdan

6 yā le lel lī yā le lel lī yā le lel lī yel lel lī
yele lā rām-ı dil ü cānımdan

[*tem*]me

[Lyricist: Nazîm]

1 Beste...Efendi] Beste-i ḥafif Cāmī İsmā'īl Efendi GM; Beste-i ḥafif Delāl-zāde İsmā'īl Efendi Ha | ḥafif] ḥafif NE204, HB1 2 ḥaber] ḥaber in HB1, HB2 3 cānānı] cānı Ha, Gümüş | cānımdan] cānānumdan Gümüş 4 ḥāme] ḥāme in GR, HB1, HB2 7 yele... rām-ı] yele ārām-ı GM, GR 9 Lyricist Nazîm] The lyrics consist of the first and fourth distiches of a seven-couplet gazel by Nazîm Yahyâ Çelebi (d. 1727); see Yahyâ Nazîm 1841, 110 and Gümüş 1992, 419. However second hemistich appears inaccurately in lyrics anthologies and this inaccuracy renders the lyrics unmetrical.

سماعی الحاج اسماعیل افندی

پیاله الهه ندم بزمه حبیب کلور ایاغیله ایاغمه بنم نصیب کلور	2
نظیم هسته درونه علاج ایدر بولنور آنکده درد دلندن بیلور طبیب کلور	4
شوقلره مایه عمره سرمایه تنلره جاندر جانده مهماندر یا مدد آه آه حبیب کلور	6

م

1 The lyrics appear in HB1, p. 461; HB2, p. 494; GM, p. 340; GR, p. 503; Ha, p. 713 and FAS_CT_YG, p. 5.

ایاغی ایله [ایاغیله 3 Ha کلیر [کلور | Ha نه دم [ندم 2 Ha دلال زاده اسماعیل افندی [الحاج اسماعیل افندی 1
Ha کلیر [کلور 7 Ha کلیر [کلور 5 Ha

Yegāh

Semā'ī el-Ḥāc İsmā'īl Efendi

p. 195

piece no. 149

- 2 Piyāle elde ne dem bezmime ḥabīb gelür
Ayağıyla ayağıma benim naşīb gelür
- 4 Nazīm-i ḥasta-derūna 'ilāc eder bulunur
Anıñ da derd-i dilinden bilür ṭabīb gelür
- 6 şevklere māye 'ömre sermāye tenlere cāndır
cānda mihmāndır yā meded āh āh ḥabīb gelür

tem[me]

[Lyricist: Nazīm]

1 el-Ḥāc] Delāl-zāde Ha 2 gelür] gelir Ha 3 Ayağıyla] Ayağı ile Ha | Ayağıyla...benim] Ayağıma ayağıyla benüm Gümüş, Ayağıma ayağıyla benim Yahyâ Nazīm. Due to this version of the line, the poem is in a different meter in the divan of Yahyâ Nazīm: Mefâilün / feilâtün / mefâilün / feilün | gelür] gelir Ha 4 ḥasta-derūna] ḥasta-derūna NE204 5 gelür] gelir Ha 9 Lyricist Nazīm] The lyrics consist of the first and last distiches of an eight-couplet gazel by Nazīm Yahyâ Çelebi (d. 1727); see Yahyâ Nazīm 1841, 88-9 and Gümüş 1992, 355.

سماعی الحاج اسماعیل افندی

- 2 بللم بر کوله کیم شوقیمی افزون ایلر
حسرت لعل لبی غنچه دل خون ایلر
- 4 دلی بر عهد شکن یاره دوشوردمکه نظیم
بنی هب وعده فردا ایله ممنون ایلر
- 6 بلی بلی دوست قامتی عرعر وجهی منور پر چمی
سنبل رخی کل لبلی ملدر آجانم کل
- 8 کل کل کلم کل سکا بو جان ودلی ویردم
ای شه دوران آه آه وای ای شه دوران

م

The lyrics appear in HB1, p.461; HB2, p. 494; GM, p. 340; GR, p. 503; Ha, p. 713 and FAS_CT_YG, p. 28.

کم [کیم] | Ha, GM | کله [کوله] 2 Ha دلال زاده [الحاج اسماعیل افندی] | Ha, GM, GR | یورک سماعی [سماعی] 1
Ha غنچه دهن [عهد شکن] 4 Ha غنچه بی [غنچه] 3 HB1, HB2, GM, GR شوقی [شوقیمی] | Ha
پرچی [پرچی] 6 GR فردایله [فردا ایله] | Ha وصلی [فردا] | Ha, GM, GR هب [هب] 5 GM پاره [پاره]
HB2

Semā'ī el-Ḥāc İsmā'īl Efendi

p. 196
piece no. 150

- 2 Būlbülem bir güle kim şevkimi efzūn eyler
Ḥasret-i la'l-i lebi gonça[yı] dil-ḥūn eyler
- 4 Dili bir 'ahd-şiken yāre düşürdüm ki Nazīm
Beni hep va'de-i ferdā ile memnūn eyler
- 6 belī belī dōst kām̄eti 'ar'ar vechi mūnevver perçemi
sūnbül ruḥı gül lebleri müldir ā cānım gel
- 8 gel gel gülüm gel saña bu cān u dili vërdim
ey şeh-i devrān āh āh vāy ey şeh-i devrān

[*tem*]me

[Lyricist: Nazīm]

1 Semā'ī...Efendi] Yürük semā'ī Delāl-zāde Ha 2 güle] güle NE204, GR, HB1, HB2
3 la'l-i lebi] la'l gibi GM | gonçayı] gonça-i NE204, GM, GR, HB1, HB2. The correct
reading appears in Ha. 4 'ahd-şiken] gonça-dehen Ha | yāre] pāre GM 5 hep] heb
NE204, HB1, HB2 | memnūn] dil-ḥūn GM 6 perçemi] percemi HB2 8 gülüm] gülüm
GR, HB1, HB2 9 şeh-i²] meh-i Ha 11 Lyricist Nazīm] The lyrics consist of the first and
last distiches of an eight-couplet gazel by Nazīm Yahyâ Çelebi (d. 1727); see Yahyâ Nazīm
1841, 91 and Gümüş 1992, 363.

سکاه

مایه

بسته زنجیر دده افندی

p. 197
piece no. 151

اولماق زلفك اسیری دلبرا ممکن دکل
بسته زنجیر عشق اولدم رها ممکن دکل 4

دردی یانسم سکا سنده آجیردک شبهه سز
حال زار رآفتی لکن ادا ممکن دکل 6

یل له ل ل ل ل له له له ل ل لی میرم
یالا یل له ل ل له له ل ل لی وای 8
دلبرا ممکن دکل

---

2 [بسته زنجیر دده افندی] The lyrics appear in AK37, fol. 55v; AK455, fol. 40v; HB1, p. 382; HB2, p. 374; Ha, p. 592 and TMKlii, no. 6.

AK455, HB1, [اولماق] 3 missing in AK455 [افندی] | AK37, Ha, HB1, HB2 [بسته] 2
AK37 [لاکن] 8 | AK455 [دردی] 5 HB2 [وای... له] 8 | Ha [یانسه م] [یانسم] | AK455 [دردی] 5 HB2
Ha, HB1, HB2

Segāh

Māye

beste zencīr Dede Efendi

p. 197

piece no. 151

4 Olmamaḵ zülfüñ esīri dil-berā mümkün deḡil
Beste-i zencīr-i ‘aşḡ oldum rehā mümkün deḡil

6 Derdimi yansam saña sen de acırdıñ şübhesiz
Ḥāl-i zār-ı re’feti lākin edā mümkün deḡil

8 yel le lel lel lele le le lel lī mīrim
yā lā yel le lel le le le lel lī vāy
dil-berā mümkün deḡil

[Lyricist: unknown]

1 Māye] The scribe wrote “māye” above the lyrics to indicate the makām, while in the header of the page the makām is given as segāh. In all concordances, this beste is in makām māye. 2 zencīr] beste-i AK37, Ha, HB1, HB2 | Efendi] missing in AK455 5 sen de] sende NE204 6 lākin] lakin NE204, AK455, HB1, HB2, Ha, TMKliü 7 le¹...8 vāy] missing in Ha, HB1, HB2

Segāh

Beste muḥammes Enfi Ḥasan Aḡa

p. 198
piece no. 152

- 2 Bezm-i meyde muṭribā bir naḡme-i dil-cū ḡopar
Şevḡ-baḡş ol meclise gir bir şadā-yı hū ḡopar
- 4 Zūlfūñ oḡşa la'liñ öp bāḡ-ı cemālinden Faşih
Gāh sūnbül-çin-i şevḡ ol tāze şeftālū ḡopar
- 6 āh cānım yālā yel le le lel lel lī tere le lel lī
yele le lel lī vāy dād ey dād ey dād ey
- 8 dād belī yār-i men

[*tem*]me

[Lyricist: Fasih]

1 Enfi] missing in GM | Enfi...Aḡa] Hāfız Rıfat NE3466 4 Zūlfūñ] Zūlfūn Ha, TMKlii | Zūlfūñ...5 ḡopar] missing in NE3466 | oḡşa] oḡsā Ha; oḡşā TMKü | la'liñ] la'lin Ha, TMKlii | öp] öb HB1, HB2 5 sūnbül-çin-i] sūnbül-çin-i NE3466 | tāze] kāh NE3466 6 lel lel] missing in NE3466 8 yār-i men] şāh-ı men NE3466 10 Lyricist Fasih] The lyrics consist of the first and last distiches of a five-couplet gazel by Fasih Ahmed Dede (d. 1699); see Çıpan 1991, 98-99 and Parmaksız 2010, 32-33.

سکاه

سماعی بکر اغا

p. 200
piece no. 153

ایتدی اوکوزل عهدہ وفا مژده لر اولسون 2
ای عاشق شوریده سکا مژده لر اولسون

وعد ایلادی بر کیجه نهانی کله جکدر 4
بن قولنه ای ماه لقا مژده لر اولسون

تریل لی یل لی یله لی آه مژده لر اولسون 6

م

The lyrics appear in NE3466, fol. 302v; NE3649, fol. 90r; AK37, fol. 53v; M1362, fol. 121r; HB1, p. 377; HB2, p. 366; GM, p. 293; GR, p. 425; Ha, p. 599 and FAS_Şİ_SG, p. 18.

قولکه [قولنه 5 NE3649 عهد [وعد 4 NE3466, M1362, missing in NE3649 علی پاشا [بکر اغا 1
مالقا [ماه لقا | NE3466, M1362 اول [ای | M1362 قولکه; FAS_Şİ_SG, NE3649, Ha, GM مھلقا; M1362;

Segāh

Semā'ī Bekir Ağa

p. 200
piece no. 153

2   Ëtdi o güzel 'ahde vefā müjdeler olsun
          Ey 'āşık-ı şūrīde saña müjdeler olsun

4   Va'd eyledi bir gece nihānī gelecekdir
          Ben k̄uluna ey māh-liḳā müjdeler olsun

6   teryel lī yel lī yele lī āh müjdeler olsun

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Bekir Ağa] 'Alī Paşa NE3466, M1362; missing in NE3649 4 Va'd] 'Ahd NE3649
5 k̄uluna] k̄uluña NE3466, NE3649, Ha, FAS_Şİ_SG; k̄ulūña M1362 | ey] ol NE3466,
M1362 | māh-liḳā] māliḳā M1362; mehliḳā GM 8 Lyricist unknown] "Nihānī" in the
last distich could be the pen name (mahlas) of the poet. However the editors could not
locate the lyrics in either of the dīvāns of two poets with the pen name Nihānī; see Dursun
1990 and Yakşı 1993. Another possibility is that the poet could be Turak Çelebi (Nihānī);
However again, the editors do not have the means to prove it.

Beste ḥafif

- 2 Mānend-i hāle ḳol dolasam āfitābıma
Ol māh-ı 'işve gelse benim cām[e]-ḥ^wābıma
- 4 Yıkmaḳ bezimde ol büt-i nāzı ḳolay idi
Seng-i sitem doḳunmasa cām-ı şarābıma
- 6 āh cānım yār yār yel le lel lel le le le lī
yār yār dolasam āfitābıma

[*tem*]me

[Lyricist: Nakşî]

1 Beste ḥafif] Beste ḥafif Ḥalīm Aḡa AK37, AK455, NE3466; Beste uşüleş ḥafif Ḥalīm Aḡa NE 3649; Beste Ḥalīm Çavuş uşüleş ḥafif AK431; Beste ḥafif Ḥalīm Çavuş Güfte Nakşî Muştafâ Aḡa'nın AK584; Ḥafif 'Abdu'l-ḥalīm Aḡa AK916; Gevrek-zāde Muştafâ Aḡa'nın TKMIi. This composition is not attributed to any composer in the manuscript, however almost all concordances attribute this beste to Halīm Aḡa or Halīm Çavuş. | ḥafif] ḥafif NE204 2 hāle] ḥāle AK431; ḥāle AK916, B3339 | dolasam] tolasam AK37, AK584, AK916, M1362, Ha; tolaşur AK431; dolasa B3339 3 cāme-ḥwābıma] cām-ı ḥ^wābıma NE204, NE3649, HB1, FAS_Şİ_MÜS; cām-ı ḥābıma B3339; cāme-ḥābıma NE3466 4 büt-i] pūta B3339 5 sitem] sītem AK431 | doḳunmasa] toḳunmasa AK37, AK431, AK584, AK916, M1362, NE3649, Ha; doḳunmasa B3339 6 āh...7 āfitābıma] terennüm missing in AK431 9 Lyricist Nakşî] In manuscript AK584, the composition is attributed to Halīm Çavuş and the lyrics to Nakşî Muştafâ Aḡa. Nakşî Muştafâ Aḡa (d. 1764) (poet, musician and calligrapher) was a contemporary of Halīm Aḡa (d. 1802). The lyrics consist of the first and third distiches of a five-couplet gazel from his dīvān; see Nakşî Muştafâ Eyûbî [n.d.].

مستعار

سماعی بکر اغا

p. 203
piece no. 155

او نورسیده نهالم نه سرو قامت اولور بنم خیال دلم مشریمجه آفت اولور	2
رسوم نازی تمام ازیر ایلمش عارف او فتنه جویی کوررسون قتی قیامت اولور	4
بلی بلی یله لل له لل له لل له لل لی امان نه سرو قامت اولور	6

---

1 [سماعی بکر اغا] The lyrics appear in NE2067, fol. 75v; NE3649, fol. 27r; NE3866, fol. 365v; AK37, fol. 57v; AK431, fol. 89r; AK584, fol. 80r; M1362, fol. 125v; HB1, p. 378; HB2, p. 368; Ha, p. 563; TMKlii, no. 22 and FAS_Şİ_MÛS, p. 7.

NE3866, NE2067, M1362, TMKlii; Ha | اقصاق سماعی [بکر اغا] | NE2067, NE3649, NE2067, NE3649 | نهالم نه | NE2067, NE3649 | نوره سیده [نورسیده] 2 missing in NE2067, M1362
NE3649 | دلم | NE2067, NE3649 | خیالی [خیال] 3 NE2067, NE3649 | سروی [سرو] | NE2067, NE3649 | ازیر ایلمش [رسوم] 4 NE2067, NE3649 | مشره بمجه [مشریمجه] | NE2067, NE3649 | اودلربایی [او فتنه جویی] 5 TMKlii | ایله مش [ایلمش] | NE3866, NE2067, NE3649; AK37; AK431; AK584; TMKlii | کوررسون [کوررسون] | Ha | امان امان [امان] | AK37 missing in NE3649, AK431

Müste'ār

Semā'ī Bekir Ağa

p. 203
piece no. 155

- 2 O nev-resīde nihālim ne serv-ķāmet olur
Benim ħayāl-i dilim meşrebimce āfet olur
- 4 Rūsūm-ı nāzı tamām ezber eylemiş 'Ārif
O fitne-cūyı görürsün ķatı ķiyāmet olur
- 6 belī belī yele lel le lel le lel le lī amān
ne serv-ķāmet olur

[Lyricist: Ārif]

2 nihālim] ne ħālim NE2067 3 ħayāl-i] ħayāl-i M1362, NE2067 | dilim] dilim NE3649
4 ezber eylemiş] ezberlemiş NE3866 5 fitne-cūyı] dil-rübāyı Ha | görürsün] görürsin
AK37; görsen AK431; görürsün NE3466; görürsen NE3649, NE3866; görürsen AK584,
TMKlii 8 Lyricist Ārif] The lyrics are by Ārif Süleymān (d. 1769). This is a piece (ķita)
from his dīvān; see Tankuş 2002, 374-375.

سماعی اسماعیل اغا

p. 204
piece no. 156

سکا دل ماهتابانم یاقشدی 2
کوکدر بو اسلطانم یاقشدی

اویاره من عاشق زارم من ای پری 4
نالہ وزارم من اوف نیلہ یه یم نشلہ یه یم
بیوفا کوزل نیلہ یه یم نشلہ یه یم پر جفا 6
کوزل فریاد الندن صد داد الندن
آه دلندن کوکدر بو الی اخره 8

The lyrics appear in NE2067, fol. 75v; NE3466, fol. 318r; NE3649, fol. 27r; NE3866, fol. 365v; AK37, fol. 57v; AK431, fol. 89r; AK584, fol. 80r; M1362, fol. 125v; HB1, p. 378; HB2, p. 368; Ha, p. 563 and TMKlii, no. 22.

Ha, نقش یوروک سماعی; NE2067, نقش سماعی; NE3466, NE3649, AK431; سماعی یورک [سماعی] 1
AK431; سماعی; NE3466; AK37; قره اسماعیل اغا; NE3866; اسماعیل چاووش [اسماعیل اغا] | TMKlii
دیل [دل] | NE2067 آه سکا [سکا] 2 | TMKlii دلال زاده اسماعیل افندینک; missing in M1362;
آه [یاقشدی] | NE2067, NE3466, NE3649, AK37, AK431, AK584, TMKlii | ماهتابانم [ماہتابانم] | NE3649
TMKlii یاقشدی; NE2067, NE3466, NE3649, AK37, AK584, M1362, HB1, HB2; یاقشدی; NE2067;
NE3466, یاقشدی; NE2067 آه یاقشدی [یاقشدی] | Ha آجانانم [اسلطانم] | AK431 کوکدر [کوکدر] 3
[نالہ] 5 | NE3466 اه اویاره [اویاره] 4 | TMKlii یاقشدی; NE2067, NE3466, M1362, HB1, HB2;
اوف اوف اوف [اوف] | TMKlii کزارم; AK431, AK584; زارم [وزارم] | AK431, AK584 لالہ; NE3649;
NE2067, NE3466; نیلیم نشلیه یم; NE3866; نیلیم نیلیم [نیلہ یه یم نشلہ یه یم] | AK37, TMKlii;
Ha نیلہ یم نشلہ یه یم; AK584; نیلیم نیلیم; AK37, M1362; نیلیم یم نشلیه یم; NE3649; نشلیه یم نیلیه یم
NE2067; نیلیم نشلیه یم; NE3866; نشلیم نشلیم [نیلہ یه یم نشلہ یه یم] | NE2067 بی وفا [بیوفا] 6
M1362; نیلیم یم; AK584; نشلیم نشلیم; AK37; نیلیم یم نشلیه یم; NE3649; نشلیه یم نیلیه یم; NE3466;
AK37, M1362; فغان [صد داد] | Ha, TMKlii; Ha, الکندن [الکندن] 7 | NE2067 بر [پر] | Ha نشلہ یه یم
TMKlii دلکندن; Ha; دیلکندن [دلندن] 8 | Ha, الکندن [الکندن] 2

Semā'ī İsmā'īl Ağa

p. 204
piece no. 156

2   **Saňa dil mäh-ı tábānım yaqışdı**
                      Göñüldür bu ā sulţānım yaqışdı

4   ō yāre men 'āşık-ı zārem men ey perī
nāle vü zārem men ōf n'eyleyeyim n'işleyeyim

6   bī-vefā güzel n'eyleyeyim n'işleyeyim pür cefā
güzel feryād elinden şad-dād elinden

8   āh dilinden göñüldür bu *ilā-āhirihi*

7 elinden¹]

1 İsmā'īl Ağa] İsmā'īl Çavuş NE3866; Kara İsmā'īl Ağa NE3466; Kara İsmā'īl AK37; Delāl-zāde İsmā'īl Efendi'niñ TMKlii 2 Saňa] Āh saňa NE2067 | dil] dil NE3649 | yaqışdı] āh yaqışdı NE2067 3 sulţānım] cānım Ha 5 nāle... zārem] nāle-i güzārem TMKlii 6 cefā] ber-cefā NE2067 7 elinden¹] eliñden Ha, TKMlii | şad-dād] figān AK37, M1362 elinden²] eliñden Ha, TMKlii 8 dilinden] diliñden Ha; diliñden TMKlii

مستعار

p. 204
piece no. 156
[continued]

خانهٔ ثانی
او ناز و بو ادا لرله افندم
سوزن صاغی سکا جانم یاقشدی
ترنم کالاول

2

NE3466, NE3649, NE3866, AK431, AK584 3 سوزون [سوزن 2 بو] او
آه [یاقشدی] | صاغ [صاغی] | NE3649, AK431 صاغ
NE2067; یقشدی; NE3466, AK37, AK584, M1362, HB1, HB2 یقشدی

Müste'ār

ḥāne-yi s̄anī

2

O nāz ve bu edālarla efendim
Sözün şāğı saña cānım yaqışdı

p. 204
piece no. 156
[continued]

terennüm kelevvel

[Lyricist: unknown]

---

2 O] bu NE3466, NE3649, NE3866, AK431, AK584 3 Sözün] Sözün NE3649, AK37, AK431, AK584, M1362, Ha, TMKlii | şāğı] şāğ NE3649, AK37 | yaqışdı] āh yaqışdı NE2067

شوق افزا

p. 205
piece no. 157

بسته چنبر دده افندی

ایرمسون ال او شهک شوکت والارینه 2
اسمه سون باد کدر سرو دلارالینه

ذاتی محفوظ اوله دائم نظر پر شردن 4
باقمه سون عین عدو روی مجلالرینه

شوکت والارینه 6

م

---

1 [بسته چنبر دده افندی] The lyrics appear in AK86, fol. 3v; HB1, p. 441; HB2, p. 461; Ha, p. 682; TMKlii, no. 109 and FAS_MUN_ŞE, p. 6.

---

2 [ذاتی 4 AK86 دل آلارینه | دلارالینه] HB1, HB2 | اسمه سین AK86, Ha, TMKlii; [اسمه سون 3 چشم] عین | TMKlii باقمسون; HB1, HB2; باقمه سین AK86, Ha; [باقمه سون 5 ذات] AK86 | مجلالرینه TMKlii دلارالینه

Beste çenber Dede Efendi

p. 205
piece no. 157

- 2   Ėrmesün el o şehiñ şevket-i vālālarına
                     Esmesün bād-ı keder serv-i dil-ārālarına
- 4   Zātı maḥfūz ola dā'im naẓar-ı pür şerden
                     Baḫmasun 'ayn-ı 'adüv rüy-ı mücellālarına
- 6   şevket-i vālālarına

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

2 Ėrmesün] Esmesin HB1, HB2 3 dil-ārālarına] dil-ālālarına AK86 5 Baḫmasun]
Baḫmasın HB1, HB | 'ayn-ı] çeşm-i AK86 | mücellālarına] dil-ārālarına TMKlii
8 Lyricist unknown] Öztuna (2006, vol. 1, 401) states that the lyrics are derived from a
encomium (medhiye). He does not specify by whom. The lyricist remains unknown.

شوق افزا

p. 206
piece no. 158

بسته حقیف حافظ افندی

حسنى ذاتك كى بر دلبر سيمين اندام 2
كورممش دورايدە لى عالمى چشم ايام

حال مشكين شكناك شيوه زن شهر ختن 4
چين زلف سيهك عربده حطه شام

كل آجانم نوجوانم روى ماهم موميانم 6
يار يار بلى شاهمن

م

---

1 [بسته حقیف حافظ افندی] The lyrics appear in HB1, p. 441; HB2, p. 461; GM, p. 322; GR, p. 479; Ha, p. 682; TMKlii, no. 110 and FAS_MUN_ŞE, p. 8.

2 [حسنى ذاتك] Ha, HB1, HB2, GM, GR, TMKlii 3 [كورممش] Ha, GM, GR, Ha
4 [حال] Ha, TMKlii 5 [عربده] Ha
Ha نشسته ده [عربده] 5 Ha, TMKlii 4 [حال] TMKlii 4 [كورمه مش]

Beste hafif Hāfız Efendi

p. 206
piece no. 158

- 2 Hüsni zātın gibi bir dil-ber-i sımın-endām
Görmemiş devr edeli 'ālemi çeşm-i eyyām
- 4 Hāl-i müşkīn-şikenin şive-zen-i şehir-i Hotan
Çin-i zülf-i siyehin 'arbede-i hıttā-ı Şām
- 6 gel ā cānım nev-civānım rüy-ı mähım mū-miyānım
yār yār belī şah-ı men

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 hafif] hafif NE204 2 Hüsni zātın] Hüsni-ü zātın Ha, HB1, HB2, GM, TMKlii 4 Hāl-i]
Hāl-i Ha, TMKlii 5 'arbede-i] neş'ede-i Ha | hıttā-ı] hıttā-ı NE204

شوق افزا

سماعی حافظ افندی

p. 207
piece no. 159

- دلبسته یه لطف وکرمک ما حضر ایله 2
افتاده لره شفقت ایله بر نظر ایله
- امید ایله دل اولدی اسیر سر کیسو 4
باشدن چیقاریرسین آنی آخر خذرایله
- نواداسین پروفاسین سن شه لطف 6
وعطاسین کل کل کرم ایله

م

---

1 [سماعی حافظ افندی] The lyrics appear in HB1, p. 441; HB2, p. 461; Ha, p. 682; TMKlii, no. 111 and FAS_MUN_ŞE, p. 9.

TMKlii کومورجی زاده حافظ افندی [حافظ افندی] | TMKlii آغیر سماعی; Ha سنکین سماعی [سماعی] 1
Ha, نواداسک [نواداسین] 6 TMKlii چیقاریرسک; Ha چیقاریرسک; HB1, HB2 چیقاریرسن [چیقاریرسین] 5
Ha, TMKlii وعطاسک [وعطاسین] 7 Ha مه [شه] | Ha, TMKlii پروفاسک [پروفاسین] | TMKlii

Semā'ī Hāfız Efendi

p. 207
piece no. 159

2 Dil-besteye luṭf u keremiñ mā-ḥazar eyle
Üftādelere şefkat ile bir nazār eyle

4 Ümmīd ile dil oldı esīr-i ser-i gīsū
Başdan çıkarırsın anı āḥir ḥazer eyle

6 nev-edāsın pūr vefāsın sen şeh-i luṭf
u 'aṭāsın gel gel kerem eyle

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Semā'ī] Sengīn semā'ī Ha; Ağır semā'ī TMKlii | Hāfız Efendi] Kōmür-ci-zāde Hāfız Efendi TMKlii 5 çıkarırsın] çıkarırsıñ Ha, TMKlii | ḥazer] ḥazer NE204 6 nev-edāsın] nev-edāsıñ Ha, TMKlii | pūr vefāsın] pūr-vefāsıñ Ha, TMKlii | şeh-i] meh-i Ha 7 u 'aṭāsın] u 'aṭāsıñ Ha, TMKlii

شوق افزا

p. 208
piece no. 160

نقش سماعی دده افندی

سر زلف عنبرینی یوزینه نقاب ایدرسک 2
بنی بویله حسرتکله جکرم کباب ایدرسک

تنی تنی تن نی تن نا تنه درنی مکرر 4
یار یار دلده نهانم دوست دوست موی میانم
یار یار روح روانم آه بنی بویله الخ 6

میانخانه

نه سنک کبی کوزل وار نه بنم کبی جفاکش 8
اله رغبت نوازش قولنه عتاب ایدرسک

م

The lyrics appear in HB1, p. 441; HB2, p. 461; GM, p. 322; GR, p. 479; Ha, p. 682; TMKlii, no. 111 and FAS_MUN_ŞE, p. 29.

[یوزینه | یوزینه Ha, GM, GR; عنبرینی Ha, GM, GR; 2 Ha نقش یوروك سماعی] نقش سماعی 1
[یار 6...¹دوست 5 Ha, TMKlii تن نی تن نی تنی تنی 4 GM, GR, TMKlii یوزیکه
Ha, قولکه] قولنه 9 missing in HB1 [کبی 8 Ha آه آه یار یار 6 Ha قاشی کمانم] موی میانم | TMKlii
GM عنایت] عتاب | GM

Nağş semā'ī Dede Efendi

p. 208
piece no. 160

2 **Ser-i zūlf-i 'anberini yüzine niğāb édersiñ**
Beni böyle ḥasretiñle ciğirim kebāb édersiñ

4 tenī tenī ten nen nī tenen nātene dir ney *mükerrer*
yār yār dilde nihānım dōst dōst mūy-ı meyānım
6 yār yār rūḥ-ı revānım āh beni böyle *ilah*

miyānhāne

8 **Ne seniñ gibi güzel var ne benim gibi cefā-keş**
Ele rağbet-i nüvāziş kıluna 'itāb édersiñ

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Nağş semā'ī] Nağş yürük semā'ī Ha 2 'anberini] 'anberiñi Ha, GM, GR; 'anberiniñ
TMKlii | yüzine] yüziñe GM, GR, TMKlii 5 yār²... dōst¹] missing in TMKlii | mūy-ı
meyānım] kâşı kemānım Ha 6 yār yār] āh āh Ha 8 gibi¹] missing in HB1 9 kıluna]
kıluna Ha, GM | 'itāb] 'ināyet GM

عجم عشيران

p. 209
piece no. 161

بسته زنجير دده افندی

مشام خاطره بوی کل صفا بوله کور 2
بو خار زار فنادن ره رها بوله کور

فروغ حسنله خورشید روی ایش طوته لم 4
او ماهپاره ده سن زره وفا بوله کور

سرونازم عشوه بازم دلنوازم امان 6
امان یار یار کل آه صفا بوله کور

م

---

1 [بسته زنجیر دده افندی] The lyrics appear in NE2067, fol. 93v; AK37, fol. 72v; M1362, fol. 160v; HB1, p. 432; HB2, p. 445; GM, p. 332; GR, p. 491; Ha, p. 665 and TMKlii, no. 13.

درویش [دده افندی] | missing in NE3649, B1578 | [زنجیر] missing in NE3595, M1362 [بسته] 1
عطری; NE2067; درویش اسماعیل makâm bestenigâr M1362; missing in NE2067; in
[کل] | S214 طره کر [خاطره] 2 | missing in NE3595, NE3649, M1362, B1578
رہی; missing in NE3595 | [اره] | M1362 فناده [فنادن] | GM حال [خار] 3
NE3649, S214, NE3649, S214, AK37, Ha, TMKlii; حسن ایله [حسنله] 4 B1578 رهی رخا [ره رها] |
طوتالم [طوته لم] | M1362, B1578 | M1362, B1578 | ایش [ایش] | S214; NE3866, M1362 | رو [روی] | B1578
ذره [زره] | S214 بر [سن] | B1578 مھپاره; S214 مه پاره; AK37; ماه پاره [ماهپاره] 5 B1578
NE2067, M1362, Ha, TMKlii; ذره AK37; GR, in makâm bestenigâr ذره NE2067, S214,
M1362, B1578; ذره NE3595 | [کور] 6 missing in M1362 | [کور] 7...سرونازم 6
bestenigâr with different terennüm NE2067, NE3595, NE3649, NE3866, AK37, S214,
M1362, terennüm missing in B1578

Beste zencīr Dede Efendi

p. 209
piece no. 161

- 2 Meşām-ı hāṭıra bŷy-ı gŷl-i şafā bulagör
Bu hārzār-ı fenādan reh-i rehā bulagör
- 4 Fŷrŷg-ı hŷsn [i]le hŷrşīd-i rŷy imiř ıturalım
O māh-pārede sen zerre-i vefā bulagör
- 6 serv-i nāzım ‘iřve-bāzım dil-nŷvāzım amān
amān yār yār gel āh şafā bulagör

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Beste] missing in M1362, NE3595 | Beste zencīr Dede Efendi] The lyrics can also be found in makām bestenigār in NE2067, fol. 81r; AK37, fol. 63v; M1362, fol. 128r; NE3595, fol. 137r; NE3649, fol. 19v; NE3866, fol. 367r; S214, fol. 14v and B1578, fol. 345r. In makām bestenigār, the beste is sometimes attributed to Mustafā Itrī. | zencīr] missing in B1578, NE3649 | Dede Efendi] Dervīř İsmā‘īl M1362, NE2067; ‘Itrī NE3866, S214
2 hāṭıra] ıturre-ger S214 | gŷl-i] missing in NE3595 3 hārzār-ı] hāl-i zār-ı GM
fenādan] fenāda M1362 | rehā] rehā B1578 4 rŷy] rŷ M1362, NE3866 | imiř] étmiř
S214 5 māh-pārede] meh-pārede B1578, S214 | sen] bir S214 | zerre-i] zerre-i NE204,
GR | bulagör] bula M1362

Beste devr-i kebīr ‘Abdī Efendi

p. 210
piece no. 162

- 2 Ber-küşāī ma‘delet ḥaḡan-ı devrān dā’imā
Aşīyān-sāz ola evc-i salṡanatda çūn hümā
- 4 Lem‘a-ı envār-ı luṡfı ‘ālemi rüşen édüb
Pertev-i iḡbāline reşk eylesün mihr-i semā
- 6 cānım ya la ye le l el l el l el l lī tere lī ye le
le le le le l el l el l el l lī ḥaḡan-ı devrān dā’imā

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

1 Beste...Efendi] Beste-i devr-i kebīr Bařmacı-zāde ‘Abdī Efendi GM; Beste-i devr-i kebīr Ser-sāzende ‘Abdī Efendi M1362 2 ḥaḡan-ı] ḥākān-ı M1362, NE2062 3 hümā] hümān HB2 4 luṡfı] luṡfuñ GM 5 iḡbāline] iḡbālini GM | eylesün] eylesin M1362 | mihr-i semā] mihr ü semā NE2067 7 ḥaḡan-ı] ḥān-ı M1362 9 Lyricist unknown] Öztuna (2006, vol. 1, 12) states that the lyrics are derived from a encomium (medhiye). He does not specify by whom. The lyricist remains unknown.

Semā‘ī sengīn Dede Efendi

p. 211
piece no. 163

- 2 Ey lebleri ğonça yüzi gül serv-i bülendim
Ey ğamzesi āşūb-ı cihān şāh-ı levendim
- 4 Bend eyledi sevdā-yı maḥabbet beni cānā
Raḥm eyle benim ḥālīme ey zülf-i kemendim
- 6 serv-i bülendim hey cānım yel lel lel lel lel lel lī
mīrim yel le le lel le le le lī cānım efendim

[*tem*]me

[Lyricist: unknown]

2 lebleri] lebleri mül in NE204, HB1, HB2; lebleri mül. “Mül” is missing in other concordances and according to prosodic and semantic rules, it appears that it was an erroronous addition by the scribe of the manuscript.

عجم عشیران

نقش سماعی دده افندی

p. 212
piece no. 164

نه هوای باغ سازد نه کنار کشت مارا 2
همه حیرتم که جانا بچه کار کشت مارا

تنی تنی تن سرونازمن تنی تنی تن 4
دلنوازم مکرر نولدی بوین بیدله
بکزدی دل بلبله اوغرادم ای مه 6
نه یمان مشکله داد الندن آه آه
فریاد الندن همه حیرتم که الخ 8

میانخانه

نه شکوفه نه برکی نه سمن نه سایه دارد 10
تو به هر کچا که باشی بود ان بهشت مارا

ترنم کالاول

1 [نقش سماعی دده افندی] The lyrics appear in NE2067, fol. 93v; AK37, fol. 72v; S214, fol. 23v; M1362, fol. 161; HB1, p. 432; HB2, p. 445; GR, p. 492; GM, p. 333 and TMKlii, no. 15.

[کشت] GR | سازده AK37; سازم [سازد] 2 TMKlii نقش یوروک سماعی; Ha یورک سماعی [نقش سماعی] 1 missing in NE2067; GR خیرتم [حیرتم] | fourth hemistich in S214 [مارا... همه] 3 S214 کشته م | AK37, M1362, TMKlii تن نی تن نی [تنی تنی] 4 S214 دهقانی [جانا] | AK37 خیرتمکه [حیرتم که] کار / چو دم در خط شیرینیش هوایی: There is an extra distich before this line in S214: [تن... تنی] تنی NE2067, AK37, M1362, TMKlii سرونوازم مکرر [سرونوازم] | دیدم که زمان بینشانت کار کشت مارا GM, GR بی بدله [بیدله] | M1362 بولدی [نولدی] 5 AK37, M1362, TMKlii تن نی تن نی [تنی تنی] الکن [الندن] 7 NE2067, M1362 اوغره دم [اوغرادم] | M1362, GM, TMKlii بکزدی [بکزدی] 6 [نه] 2 | GR, S214 شکوفه [شکوفه] 10 AK37 خیرتمکه [حیرتم که] | TMKlii الکن [الندن] 8 TMKlii دارم [دارد] | TMKlii ثمر M1362; چمن [سمن] | M1362, GM, S214 برک [برکی] | missing in GM AK37, M1362, TMKlii, S214 [مارا... تو] 11 | second hemistich in S214 in Bâbâ Figânî Şîrâzî | M1362 انه [ان] | S214 کسنای [کچا که] | AK37, HB1, HB2, GM کجا [کچا] | Figânî Şîrâzî

Nağş semā‘ī Dede Efendi

p. 212
piece no. 164

2 Ne hevā-yı bāğ sāzed ne kenār-ı kişt mā-rā
Heme ḥayretem ki cānā be-çe kār kişt mā-rā

4 tenī tenī ten serv-i nāz-ı men tenī tenī ten
dil-nüvāz-ı men *mükerrer* n'oldı bu ben bī-dile
6 beñzedi dil bülbüle uğradım ey meh
ne yaman müşkile dād elinden āh āh
8 feryād elinden heme ḥayretem ki *ilah*.

miyānhāne

10 Ne şüküfe[ī] ne bergī ne semen ne sāye dāred
Tū be-her kücā ki bāşī büved ān behişt mā-rā

terennüm kelevvel

[Lyricist: Zevkî-i Erdestânî]

2 sāzed] sāzem AK37; sāzede GR | kişt] kiştem S214; missing in NE2067 3 Heme... mā-rā] fourth hemistich in S214 | ḥayretem] ḥayretem AK37, GR | cānā] dehḡānī S214 be-çe] bçe (بچه) NE204 4 tenī¹ ...ten²] There is an extra distich before this line in S214: Ço dam der ḡat-i şīrinaş hevā-yı /Kār dīdam ki zamān-i bī-neşānat bar kār koşt mā rā 5 n'oldı] buldı M1362 7 elinden] eliñden TMKlii 8 elinden] eliñden TMKlii ḥayretem] ḥayretem AK37, S214 10 şüküfeī] şüküfe-i HB1; şüküfe NE204, GR, S214 dāred] dārem S214 11 Tū... mā-rā] second hemistich in S214 | kücā] küçā M1362, NE204, NE2067, GR, TMKlii | kücā ki] küsāi S214 | ān] āne M1362 13 Lyricist Zevkî-i Erdestânî] The lyrics are by Zevkî-i Erdestânî (d.1635), see ‘Azīmābādī 2020, 596. The first and last hemistiches of the lyrics are also the first distich of a seven-couplet gazel by Baba Figānī (d. 1519?); see Baba Figānī Şīrāzī 1937, 10.